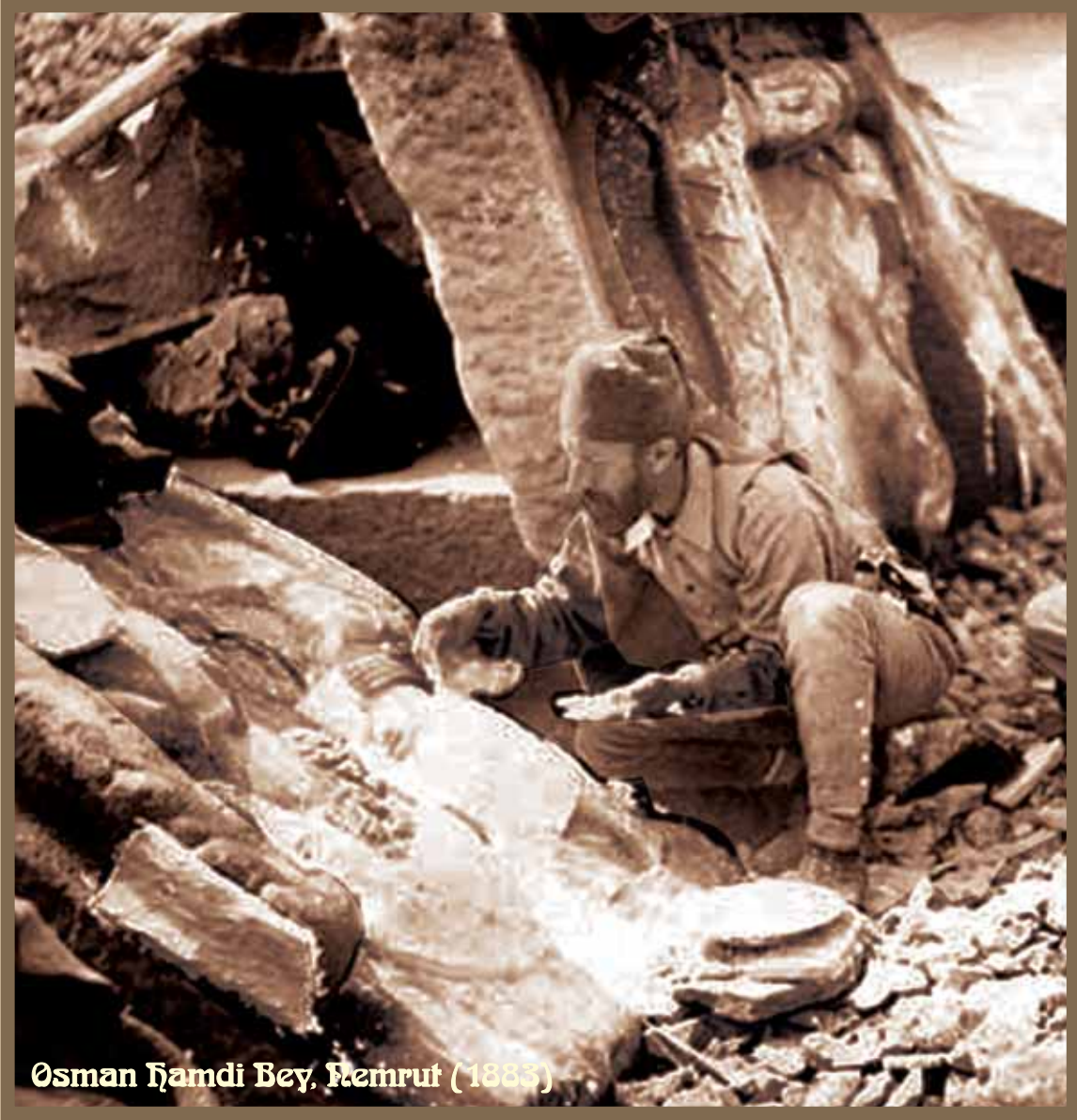

Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri
Sempozyumu'nun 30. Yılı Anısına

TÜRKİYE ARKEOLOJİSİ

Osman Hamdi Bey, Nemrut (1883)

T. C.

KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Ankara 2008

Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri
Sempozyumu'nun 30. Yılı Anısına

TÜRKİYE ARKEOLOJİSİ

Ankara 2008

ISBN No: 978-975-17-3322-1

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Ana Yayın No: 128

Yayına hazırlayan:

Dr. Fahriye Bayram

Ön Kapak: Osman Hamdi Bey, Nemrut (1883)

Arka Kapak: Lagina Kazısı (1891)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından ICOM'un katkılarıyla Mayıs 2008'de 1000 adet bastırılmıştır.

Ankara-Türkiye

Bu yapıtın tüm hakları saklıdır.

Kaynak gösterilmeden kitaptan alıntı yapılamaz. Genel Müdürlüğün yazılı izin olmadan, kısmen veya tamamen basılamaz, başka bir dile çevrilemez, elektronik, mekanik, fotokopi ya da diğer bir çoğaltma aracıyla yayınlanamaz ve kopya edilemez.

Kapak ve sayfa düzeni: Mustafa Üçgül

Baskı: Mert Basın Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: 0312. 229 43 01 Faks: 0312. 229 43 05

İÇİNDEKİLER

Acemhöyük Kazısı / Aliye Öztan	10
Aççana Höyük Kazısı / Aslıhan Türkan Yener	12
Ahlat Kazısı / Nakış Karamağaralı	14
Aigai Kazısı / Ersin Doğer	16
Aizanoi Kazısı / Klaus Rheidt.....	18
Aktopraklık Höyüğü Kazısı / Necmi Karul	20
Alacahöyük Kazısı / Aykut Çınaroğlu	22
Alanya Kalesi Kazısı ve Onarım Çalışmaları / M. Oluş Arık	24
Alara Kalesi Kazısı / Osman Eravşar.....	26
Alexandria Troas Kazısı / Elmar Schwertheim.....	28
Altın-tepe Kazısı / Mehmet Karaosmanoğlu.....	30
Amorium Kazısı / Christopher Lightfoot.....	32
Ani Kazısı / Yaşar Çoruhlu	34
Antandros Kazısı / Gürcan Polat.....	36
Aphrodisias Kazısı / Roland Smith.....	38
Arslanteppe Kazısı / Marcella Frangipane.....	40
Arykanda Kazısı Cevdet Bayburtluoğlu	42
Assos Kazısı / Nurettin Arslan.....	44
Aşağı ve Yukarı Anzaf Urartu Kazısı / Oktay Belli	46
Aşıklı Höyük Kazısı / Mihriban Özbaşaran.....	48
Ayanis Kazısı / Altan Çilingiroğlu.....	50
Ayasuluk Tepesi ve St. Jean Anıtı Kazısı / Mustafa Büyükkolancı	52
Bademağacı Höyüğü Kazısı / Refik Duru.....	54
Barcın Höyük (Yenişehir II) Kazısı / Fokke Gerritsen	56
Bayraklı Kazısı / Meral Akurgal	58
Beçin Kazısı / Rahmi Hüseyin Ünal	60
Beycesultan Kazısı / Eşref Abay.....	62
Bitlis Kalesi Kazısı / Kadir Pektaş.....	64
Boğazköy-Hattuşa Kazısı / Andreas Schachner.....	66
Boncuklu Höyük Kazısı / Douglas Baird.....	68
Bozkurt Kurgan Nekropolü Kazısı / Aynur Özfirat	70
Burgaz Kazısı / Numan Tuna.....	72
Çadırhöyük Kazısı / Ronald L. Gorny	74
Çatalhöyük Kazısı / Ian Hodder.....	76
Çine-Tepecik Kazısı / Sevinç Günel.....	78
Çorakyerler Kazısı / Ayla Sevim (Erol).....	80
Daskyleion Kazısı / Tomris Bakır.....	82
Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı / Semiha Yıldız Ötügen.....	84
Didyma Kazısı / Andreas E. Furtwängler	86
Divriği Kalesi Kazısı / Erdal Eser.....	88
Dülük Baba Tepesi-Dolice Kazısı / Engelbert Winter	90
Efes Kazısı / Fritz Krinzing	92

Elaiussa Sebaste (Ayaş) Kazısı / Eugenia Equini Schneider	94
Enez (Ainos) Kazısı / Sait Başaran	96
Erythrai Kazısı / Ayşe Gül Akalın	98
Gordion Kazısı / G. Kenneth Sams	100
Göbekli Tepe Kazısı / Klaus Peter Schmidt	102
Gülpınar Kazısı / Coşkun Özgünel	104
Güvercinkayası Kazısı / Sevil Gülçur	106
Hacımusalar Höyüğü Kazısı / İlnur Özgen	108
Harran Kazısı / Nurettin Yardımcı	110
Hasankeyf Kazısı / Abdüsselam Uluçam	112
Hierapolis Kazısı / Francesco D'andria	114
Hoşap Kalesi Kazısı / Mehmet Top	116
Iasos Kazısı / Fede Berti	118
İkiztepe Kazısı / Önder Bilgi	120
İznik Çini Fırınları Kazısı / V. Belgin Demirsar Arlı	122
Kadıkalesi/Anaia Kazısı Zeynep Mercangöz	124
Kaman Kalehöyük Kazısı / Sachihiro Omura	126
Karain Kazısı / Işın Yalçınkaya	128
Karatepe Kazısı / Halet Çambel	130
Kaunos Kazısı / Memet Cengiz Işık	132
Kelenderis Kazısı / Kamil Levent Zoroğlu	134
Kerkenes Kazısı / Geoffrey Summers	136
Kırklareli Höyüğü Kazısı / Mehmet Özdoğan	138
Kızılburun Sütun Batığı Kazısı / Donny Hamilton	140
Kilise-tepe Kazısı / John Nicholas Postgate	142
Kinet Höyük Kazısı / Marie-Henriette Gates	144
Klaros Kazısı / Nuran Şahin	146
Klazomenai Kazısı / Yaşar Erkan Ersoy	148
Kubad Abad Selçuklu Saray Külliyesi Kazısı / M. Rüçhan Arık	150
Kuşaklı-Sarissa Kazısı / Andreas Müller-Karpe	152
Küllüoba Kazısı / Turan Efe	154
Kültepe Kazısı / Fikri Kulakoğlu	156
Kyme Kazısı / Sebastiana Lagona	158
Kyzikos Kazısı / Nurettin Koçhan	160
Labraunda Kazısı / Lars Karlsson	162
Lagina Kazısı / Ahmet Adil Tırpan	164
Laodikeia Kazısı / Celal Şimşek	166
Liman Tepe Kazısı / Hayat Erkanal	168
Limyra Kazısı / Thomas Marksteiner	170
Magnesia Kazısı / Orhan Bingöl	172
Metropolis Kazısı / Recep Meriç	174
Milet Kazısı / Volkmar Von Graeve	176
Nif (Olympos) Dağı Kazısı / Elif Tül Tulunay	178
Nysa Kazısı / Vedat İdil	180

Oluz Höyük Kazısı / Şevket Dönmez	182
Olympos Kazısı / B. Yelda Uçkan	184
Ovaören Kazısı / S. Yücel Şenyurt	186
Oylum Höyük Kazısı / Engin Özgen	188
Oymaağaç Höyük Kazısı / Rainer Czichon	190
Panaztepe Kazısı / Armağan Erkanal	192
Paphlagonia Hadrianoupolis'i Kazısı / Ergün Laflı	194
Parion Kazısı / Cevat Başaran	196
Paşalar Kazısı / Berna Alpagut	198
Patara Kazısı / Fahri Işık	200
Pedesa Kazısı / Adnan Diler	202
Pergamon Kazısı / Felix Pirson	204
Perge Kazısı / Haluk Abbasoğlu	206
Pessinus Kazısı / Johnny Devreker	208
Phokaia Kazısı / Ömer Özyiğit	210
Pompeiopolis (Paphlagonia) Kazısı / Lâtime Summerer	212
Porsuk Kazısı / Dominique Paul Beyer	214
Priene Kazısı / Wulf Raeck	216
Rodiapolis Kazısı / Nevzat Çevik	218
Sagalassos Kazısı / Marc Jules Clémentine Waelkens	220
Sardis (Sart) Kazısı / Crawford Hallock Greenewalt (Jr.)	222
Seyitömer Höyük Kazısı / A. Nejat Bilgen	224
Side Tiyatrosu Kazısı / Ülkü İzmirli	226
Sirkeli Höyük Kazısı / Mirko Novak	228
Smyrna Antik Kenti Kazısı / Akın Ersoy	230
Soli/Pompeiopolis Antik Liman Kenti Kazısı / Remzi Yağcı	232
Şapınuva Kazısı / Aygül Süel	234
Şarhöyük (Dorylaion) Kazısı / Taciser Sivas	236
Şavşat (Sattel) Kalesi Kazısı / Osman Aytekin	238
Tatarlı Höyük Kazısı / Kaan Serdar Girginer	240
Tarsus-Gözlükule Höyüğü Kazısı / Aslı Özyar	242
Tell Ta'yinat Kazısı / Timothy Paul Harrison	244
Tepecik-Çiftlik Kazısı / Erhan Bıçakçı	246
Tilmen Höyük Kazısı / Nicolò Marchetti	248
Tlos Kazısı / Havva İşkan Işık	250
Tralleis Kazısı / Abdullah Yaylalı	252
Troia Kazısı / Ernst Pernicka	254
Tyana Kazısı / Guido Rosada	256
Üçağzılı Mağarası Kazısı / Erksin Güleç	258
Xanthos Kazısı / Jacques Des Courtils	260
Yenibademli Höyük Kazısı / Halime Hüryılmaz	262
Yümüktepe Kazısı / Isabella Caneva	264
Zeugma Kazısı / Kutalmış Görkay	266
Zincirli Höyük Kazısı / David Schloen	268

SUNUŞ

Sahip olduğu özel coğrafi konumu, tarihler boyunca Anadolu topraklarının pek çok medeniyete yurt olmasına vesile olmuştur. Bu medeniyetlerin bıraktığı kültürel miraslar da Anadolu'nun adeta bir açık hava müzesine dönüşmesine yol açmıştır.

Tarihî kalıntılara ilginin arttığı 16. yüzyıldan itibaren, gözler Anadolu'nun zengin topraklarına da çevrilmiştir. Başta Avrupalı seyyahların ve heveslilerin gerçekleştirdiği çalışmalar, zamanla bilimsel bir temele oturmaya başlamıştır. 19. yüzyıldan itibaren öncelikle Alman heyetlerince yapılan kazılara, diğer Avrupa ülkeleri ile Amerika Birleşik Devletleri'nden bilim adamları da eklenmiştir.

Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye'nin zengin tarihî potansiyelinin değerlendirilmesine önem vermiştir. Bunu gelecek kuşaklara sağlam temellere oturtulmuş bir Türkiye bırakabilmek için zorunlu görmüştür. Bu nedenle öncelikle Türk arkeologlarının yetişmesi için çaba harcamış; aralarında Ekrem Akurgal, Sedat Alp, Arif Müfit Mansel ve Halet Çambel'in de bulunduğu pek çok bilim insanının Avrupa'da eğitim almalarını sağlamıştır. Yine Atatürk'ün talimatlarıyla kazı çalışmalarına başlayan adı geçen arkeologlarımız Türkiye arkeolojisinin gelişmesi için önemli adımlar atmıştır. Bu dönemde yerli ve yabancı bilim adamlarıyla gerçekleştirilen bilimsel çalışmalarla her geçen gün tarihin karanlık sayfaları aralanmaya başlamış, arkeolojik çalışmaların Türkiye'de gelişmesine ciddi katkılar sağlanmıştır.

Türkiye'de yapılan kazıların her geçen yıl artması, önemli bulgulara ulaşılması bilim adamları arasında bilgi alışverişini ve çalışma sonuçlarının tüm dünya kamuoyuna duyurulmasını zorunlu hâle getirmiştir. Bunun sonucunda, o zamanki adıyla Bakanlığımız Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 1978 yılında uluslararası bir sempozyum düzenleme kararı almıştır. İlki 11-18 Ocak 1979 tarihinde "Uluslararası Kazı Sempozyumu" adıyla, Ankara Türk Tarih Kurumu'nda 24 yerli, 15 yabancı araştırmacının katılımıyla gerçekleştirilen sempozyum, zamanla yüzey araştırması ve arkeometri çalışmalarının da eklenmesiyle, "Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu" adını alarak 30. yılına ulaşmış ve yaklaşık 400 yerli ve yabancı araştırmacının katılımıyla sahasında Dünya'nın en geniş katılımlı ve en düzenli sempozyumu hâline gelmiştir.

Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen ve sonuçları yayına dönüştürülen sempozyumun 30. yılı, Anadolu arkeolojisine emeği geçen tüm bilim adamlarına minnet duygularımızı iletmek ve kazı başkanları arasında bilgi alışverişini ve koordinasyonu sağlamak amacıyla 2007 yılı kazı çalışmaları temel alınarak bu yayın çalışması gerçekleştirilmiştir.

Kazı isimleri baz alınarak alfabetik sırayla hazırlanan bu yayının aracılığıyla ülkemiz arkeolojisinin gelişmesine katkıda bulunan merhum, emekli ve hâlâ çalışmalarını sürdüren tüm akademisyenlere ve yayının hazırlanmasında emeği geçen Genel Müdürlüğümüz elemanlarına şükranlarımı sunarım.

Orhan DÜZGÜN
Kültür Varlıkları
ve Müzeler Genel
Müdürü

ÖNSÖZ

Başlangıçta antik tarihçilerin yayınları, kutsal kitaplar ve efsanelere dayanan bilgilerden ibaret olan arkeoloji, 15.-16. yüzyıllarda Rönesans Dönemi hümanistlerinin Antik Dönem sanat yapıtlarına yönelmeleriyle birlikte bir disiplin olarak gelişmeye başlar. Aynı dönemde İtalya'da din adamlarının ve soyluların eski eserleri toplamaları ve yapılan kazılara malî destek sunmaları koleksiyonculuğun gelişmesine neden olur. 18. yüzyıl ortalarında İtalya'da Pompei ve Herculaneum'da ilk kazıları gerçekleştiren J. J. Winckelmann da arkeoloji alanının ilk bilim adamı olarak tarihe geçer. Bu çalışmaları Mısır ve Mezopotamya kültürleri üzerine yapılan çalışmalar izler ve arkeoloji bilimi daha sağlam temeller üzerine oturmaya başlar.

19. yüzyıl sonlarında dikkatler çok zengin bir tarihî geçmişe sahip olan ve adeta bir açık hava müzesi görünümünde bulunan Osmanlı İmparatorluğu'nun toprakları üzerine çevrilir; pek çok gezgin ve hevesli Anadolu'ya akın eder. Bu arada İstanbul'un fethinden sonra çok sayıda eski yerli ve yabancı kıymetli silâhın saklandığı Aya İrini Kilisesi, Sultan Abdülmecit döneminde Ahmet Fethi Paşa tarafından Mecma-ı Eslihaî Atika ve Mecma-ı Âsârî Atika olmak üzere iki bölüm hâlinde müzeye dönüştürülür. Zamanla eser sayısının artması ve Aya İrini Kilisesi'nin rutubetli ortamı nedeniyle silâhlar dışında kalan eserler, Çinili Köşk'e taşınır. 1872 yılında müze müdürlüğüne Alman F. A. Dethier, onun ölümü üzerine de 1881 yılında Osman Hamdi Bey atanır.

Osmanlı topraklarındaki eserleri toplamaya, korumaya ve sergilemeye önem veren Osman Hamdi Bey, 1891-1907 yılları arasında Mimar Alexandar Vallaury'ye Arkeoloji Müzeleri'nin binasını inşa ettirir, tüm kazılara denetleyici olarak katılır, Sanay-i Nefise Mekteb-i Alisi'nin (Mimar Sinan Üniversitesi) açılması için büyük çaba sarfeder ve 1882'de müdürlüğüne getirildiği bu okulun 1883'te eğitime başlamasını ve Avrupa sanat okulları niteliğinde çağdaş bir sanat kurumu olmasına önyak olur. 1884 yılında da 1874 yılında hazırlanan Asar-ı Atika Nizamnamesi'nin yeniden düzenlenmiş hâlinin çıkarılmasını sağlar.

Bu dönemde C. Texier Boğazköy/Hattuşa'yı (1834), W. C. Hamilton Alacahöyük'ü bulur (1835). C. T. Newton Bodrum Mausoleum'da kazıya başlar (1857). 1864 yılında resmî ruhsatla Ayasuluk'ta J. T. Wood'a kazı izni verilir. F. Calvert'in Troia'da yaptığı sondaj kazısının (1863) ardından H. Schliemann Troia kazısına başlar (1871). O. Rayet Miletos, Magnesia ve Priene'de araştırmalar yapar (1872). C. Humann Pergamon'da (1878), Osman Hamdi Bey Nemrut (1883) ve Sayda'da (1887), F. Chantre Boğazköy'de (1893), W. Dörpfeld Troia'da (1893), C. Humann Priene'de (1895), O. Benndorf Ephesus'ta (1895), T. Wiegand Miletos'ta (1899), G. ve A. Körte kardeşler Gordion Tümülüsü'nde (1900), J. Garstang Sakçagözü'nde (1907) ve H. C. Butler Sardis'te (1910) kazılara başlar.

Cumhuriyet Döneminde arkeolojiye verilen önem artar. "Tarih, bir milletin neler başarabilme gücünde olduğunu gösteren en doğru bir kılavuzdur" görüşüyle tarihe verdiği önemi dile getiren Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşı başladığında, Büyük Millet Meclisi'nin açılışında 9 Mayıs 1920'de göreve başlayan hükümetten Maarif Vekaleti'nin bünyesinde Türk Asar-ı Atika Müdürlüğü'nün kurulmasını ister. Bu müdürlük, mimari eserlerin ve ören yerlerinin korunmasından sorumlu olduğu gibi, vilayetlerde daha önce kurulmuş olan Müze-i Hümayun

şubelerinin gözetim ve idarî işlerini de yürütür. Bir yıl sonra, Asar-ı Atika Müdürlüğü, Hars (Kültür) Müdürlüğü'ne dönüştürülerek kadrosu genişletilir ve konuya daha fazla önem verilir.

Atatürk, Konya gezisinde devrin başbakanı İsmet İnönü'ye çektiği 21 Şubat 1931 tarihli telgrafta;

“Son tetkik seyahatlerimde muhtelif yerlerdeki müzeleri ve eski sanat ve medeniyet eserlerini de gözden geçirdim. İstanbul'dan başka Bursa, İzmir, Antalya, Adana ve Konya'da mevcut müzeleri gördüm. Bunlarda şimdiye kadar bulunabilen bazı eserler muhafaza olunmakta ve kısmen de ecnebi mütehassısların yardımıyla tasnif edilmektedir. Ancak memleketimizin hemen her tarafında emsalsiz defineler hâlinde yatmakta olan kadim medeniyet eserlerinin ilerde tarafımızdan meydana çıkarılarak ilmi bir surette muhafaza ve tasnifleri ve geçen devirlerin sürekli ihmalî yüzünden pek harap bir hâle gelmiş olan abidelerin muhafazaları için müze müdürlüklerine ve hafriyat işlerinde kullanılmak üzere (arkeoloji) mütehassıslarına kat'î lüzum vardır. Bunun için maarifçe harice tahsile gönderilecek talebeden bir kısmının bu şubeye tahsisi muvafık olacağı fikrindeyim” diyerek, yetiştirilmek üzere yurtdışına öğrenci gönderilmesini ister ve devlet bursuyla ilk olarak yurt dışına Ekrem Akurgal, Sedat Alp, Arif Müfit Mansel ve Halet Çambel gönderilir.

Ardından 1931 yılında Türk Tarih Kurumu, 1934 yılında İstanbul Üniversitesi'ne bağlı Türk Arkeoloji Enstitüsü, bir yıl sonra da Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kurulur. Cumhuriyet'in kuruluşunun 10. yıldönümünde de Atatürk'ün talimatı ile millî kazılar başlar. Milli Eğitim Bakanlığı'nın talimatıyla Avrupa'da arkeoloji ve tarih okuyan öğrencilere, iki ay süreyle Türkiye de kazılara katılma talimatı gönderilir. Berlin'den Halil Demircioğlu ve Sedat Alp ile Paris'ten Halet Çambel'in Orta Anadolu'da Hitit kazılarına, Ekrem Akurgal'ın ise Batı Anadolu Antik Dönem kazılarına katılması istenir. Atatürk özellikle Hitit uygarlığının araştırılmasını ister; onun kişisel desteğiyle ilk büyük Türk kazısı H. Z. Koşay ve R. O. Arık başkanlığında Ahlatlıbel (1933) ve Alacahöyük'te (1935) başlatılır. Bu çalışmaları K. Kökten başkanlığındaki Antalya Karain (1946), A. M. Mansel başkanlığındaki Perge (1946) ve Side (1947); B. Alkım başkanlığındaki Karatepe (1947); T. Özgüç başkanlığındaki Kültepe (1948) ve Altintepe'de Urartu Kalesi (1959); K. Bittel, H. Çambel ve A. M. Mansel başkanlığındaki Fikirtepe (1952); J. Mellart başkanlığındaki Hacılar (1957) ve Çatalhöyük (1961); E. Akurgal başkanlığındaki eski İzmir (Smyrna), Foça, Sinop; A. Erzen başkanlığındaki Van'da Urartu (1961); K. Erim başkanlığındaki Afrodiasias (1961); N. Özgüç başkanlığındaki Acemhöyük (1962) ve Samsat (1978); H. Çambel ve J. Braidwood'un başkanlığındaki Çayönü (1964); N. Fıratlı başkanlığındaki Uşak Selçukler (1966); U. Esin başkanlığındaki Tepecik (1968) ve Tülintepe (1971) kazıları izler. Pek çok yabancı heyet tarafından çalışmalar gerçekleştirilir. Bu çalışmalar, eski eserlerin korunması, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere devletin üst düzey yöneticileri tarafından titizlikle takip edilir.

Günümüzde ise yerli ve pek çok yabancı ülkeden araştırmacılar tarihi aydınlatma çalışmalarına büyük bir titizlik ve özveriyle devam etmektedir. Müzelerin ve müzeciliğin gelişmişlik seviyesini, ülkelerin çağdaşlığının ölçütü olarak kabul eden Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı da bu topraklar üzerindeki kültürel miras, hangi tarihte kimler tarafından bırakılmış olursa olsun, insanlığın evrensel değerlerine sahip çıkma bilinci ile yarınlara taşımayı başlıca görevleri arasında saymaktadır.

ACEMHÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aksaray
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Yeşilova
İrtibat Telefonu	: 0.(312) 310 32 80 / 1030
e-mail	: aliyeoztan@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Aliye
Soyadı	: Öztan
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmiş : 1971 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Kürsüsü'nden mezun oldu. Aynı yıl Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde arkeolog olarak göreve başladı. 1974 yılında aynı kürsüde yüksek lisansını tamamladı, 1977 yılında Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Kürsüsü'ne asistan oldu. 1980 yılında doktorasını tamamladı, 1983 yılında aynı kürsüde öğretim üyesi, 1990'da doçent, 1996'da profesör oldu. Bu görevini hâlen sürdürürken 2005 yılından beri Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanlığı görevini yürütmektedir.

Müzedede çalıştığı yıllarda Iğın-Yalburt, Alacahöyük, Kalınkaya ve Eskiypar kazılarına heyet üyesi olarak katıldı. 1977 yılından itibaren Acemhöyük, Samsat, Köşk Höyük kazılarına katıldı. 1989 yılından beri Acemhöyük, 1995 yılından beri de Köşk Höyük kazılarının bilimsel başkanıdır.

1994 yılından beri Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü'nün aslı; 2000 yılından beri Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün muhabir üyesidir.

ACEMHÖYÜK KAZISI

Orta Anadolu' da bugün de kullanılan kuzey-güney, doğu-batı eski ticaret yolunun yakınındaki Acemhöyük yerleşimi 700x600 m.lik höyük ve bunun çevresindeki aşağı şehirden oluşur. Henüz ana toprağa ulaşılamamış olmakla birlikte höyük en az Eski Tunç Çağı başından itibaren iskân edilmiştir. Kentte en parlak dönem Asur Ticaret Kolonileri Döneminde (M.Ö. 2000-1800) yaşanmış; höyük ve aşağı şehirde yerleşilmiştir. Acemhöyük'te bu dönem beş tabaka ile temsil edilmektedir. Bunlardan III. tabaka zamanında (M.Ö. 1900-1800) Anadolu'nun, yerli krallıklarından birinin merkezi olduğu kazılarla anlaşılmıştır. Daha sonraki dönemlerde höyüğün bazı kesimlerinde M.Ö. 6.-M.S. 2. yüzyıl arasında aralıklarla küçük yerleşmeler şeklinde yaşam sürdürülmüştür.

M.Ö. 2. binyılın başında gelişip zenginleştiği anlaşılan kentte, III. kat zamanında höyükte büyük resmî yapılar açığa çıkarılmıştır. Yapıların çoğu iki katlı olmasına karşılık ancak alt katları korunmuştur. Bunlar höyüğün güneyinde 50 odası korunmuş Sarıkaya Sarayı, kuzeyinde 76 odası korunmuş Hatipler Sarayı, büyük ölçüde tahrip edilmiş olan “Batı Yanmış Binası”dır. Bunlardan Sarıkaya Sarayı fildişi, altın, obsidiyen ve kaya kristalinden buluntuları ile o dönemdeki zenginliği, çok sayıda bulla içindeki kral ve prenseslere ait olanlar çağdaşı Asur, Babil, Yamhat krallıkları ile olan yakın ilişkileri yansıtmaktadır. Hatipler Sarayı'nın batısında höyük yamacına yakın bir konumda ise saray mutfakları ve özel konutlar yer almaktadır. Aşağı şehirde çok kısıtlı alanlarda yapılan kazılar bu kesimde özel konutların olduğunu göstermiştir. Ayrıca höyüğün kuş uçuşu 500 m. güneydoğusunda “Arıbaş Mezarlığı” olarak adlandırdığımız kesimde aynı döneme ait bir mezarlık incelenmiştir.

Son yıllarda höyüğün merkezinde, Sarıkaya ve Hatipler sarayları arasındaki düzlükte yapılan kazılarda bir başka anıtsal yapı açığa çıkarılmaktadır. Şimdilik 2200 m²lik bir alandan incelenebilen yapı “Hizmet Binası” olarak adlandırılmıştır. 2007 yılına kadar 23 odası ve büyük avlusu açılabilmiştir. Acemhöyük sarayları gibi taş temelli, geniş kerpiç duvarlı olan bu yapı plan ve iç donanım açısından onlardan farklıdır.

AÇÇANA HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Hatay
İlçesi	: Antakya
Köyü	: Varisli
İrtibat Telefonu	: 0536 975-1703
e-mail	: aslihan@sbcglobal.net

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Kutlu Aslıhan Türkan
Soyadı	: Yener
Bağlı Olduğu Kurum	: Chicago Üniversitesi

Özgeçmişi : 1964-1965 Chemistry Department, Adelphi University, Garden City, New York; 1966-1969 B.A., 1969, Humanities Department, Robert College, İstanbul, Türkiye; 1971-1972 Classical and Oriental Studies Department, City University of New York, Hunter College; M.A., 1976 (*The Old Babylonian Seal Collection of the Istanbul Archaeological Museum*), Art History and Archaeology Department, Columbia University, New York; 1972-1980 Ph.D. 1980 (*Third Millennium B.C. Interregional Exchange in Southwest Asia with Special Reference the Keban Region of Turkey*), Art History and Archaeology Department, Columbia University, New York; M. Phil 1977, 1997- Associate Professor of Anatolian Archaeology, The Oriental Institute, Department of Near Eastern Languages and Civilizations, and The College, and joint appointment in the Anthropology Department, The University of Chicago.

1974 Pennsylvania ve Columbia Üniversitesi'nin katılımıyla Beyşehir Er Baba kazısı, Türkiye (ekip başkanı); 1977 İstanbul Üniversitesi Arkeoloji projesi kapsamında İkittepe kazısı, Bafra (Karadeniz), Türkiye (araştırma başkanı); 1981-1984 Chicago Üniversitesi Oriental Institute, Kurban Höyük kazısı (ekip başkanı ve küçük buluntu analisti); 1981-1986, "Bolkardağ, Taurus Dağı'nda Gümüş Madenleri yüzey araştırması", Türkiye (başkan); 1987-1996 Göltepe ve Kestel maden kazıları, Niğde, Türkiye (başkan); 1996-1999 Tell Kurdu kazıları, Antakya, Türkiye (başkan); 1995- Amik Vadisi yüzey araştırmaları, Antakya, Türkiye (başkan); 2000- Alalakh (Tell Aççana) kazıları, Antakya, Türkiye (başkan) çalışmalarına katıldı.

AÇÇANA HÖYÜK KAZISI

Aççana Höyüğü kazı çalışması 2007 yılında temmuz-eylül aylarında yapılmıştır. Dört bölgede çalışılmıştır:

Güney Açmaları: M.Ö 14. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilebilecek yapı kompleksini genişletmek amacıyla 4 adet açmada çalışmalar sürdürülmüştür.

-45.44: Höyüğün stratigrafisini hem de mezarlık alanını kapsamlı bir şekilde incelemek hedef alınmıştır. Buna esas olarak yapılan çalışma ile Geç Tunç Çağına ait 4 ayrı mimari tabaka ve toplamda 8 adet mezar kazılmıştır.

33.32 Açması (7. Dönem Sarayı Avlusu): 7. dönem sarayı 9 No.lu avlunun Orta Tunç Çağı II dönemine denk gelen 3 mimari tabaka incelenmiştir. Henüz üstü yazılmamış bir çok ve bir tane cuneiform ile yazılı belge bulunmuştur.

32.57 Açması: Müze alanı içerisinde 4. dönem saray yapısının avlusuna yerleştirilen açmada iki mimari tabaka açığa çıkarılmıştır. Fırınlara ve bir çok Mitanni mührü bulunmuştur.

Saray Bölgesi (Alan 1) 32.52 Açması (Hitit Kale Yapısı): Hitit kale yapısı doğuya doğru genişletilmiştir. Yapılan çalışmada iki evre saptanmıştır ve bir çok mühür baskısı bulunmuştur.

AHLAT KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bitlis
İlçesi	: Ahlat
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0 533 4394977
e-mail	: nakis@gazi.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nakış
Soyadı	: Karamağaralı
Bağlı Olduğu Kurum	: Gazi Üniversitesi, Müh.-Mim. Fak., Mimarlık Bölümü

Özgeçmişi : 04.12.1967 tarihinde Ankara'da doğdu. 1984 T.E.D. Ankara Koleji'nden mezun oldu. 1984-1988 H.Ü., Edeb. Fak., Arkeoloji-Sanat Tarihi Bölümü'nde lisans eğitimini tamamladı. 1988-1991 H.Ü., Edeb. Fak., Arkeoloji-Sanat Tarihi Bölümü'nde, "*Ahlat Kazılarında Ortaya Çıkarılan Seramikler*" konulu teziyle yüksek lisansını tamamladı. 1993-2000 H.Ü., Edeb. Fak. Sanat Tarihi Bölümü'nde "*Anadolu Selçuklu Dönemi Mimarisi'nde Sırlı Kaplama Kullanımı*" konulu teziyle doktorasını tamamladı. 2002 G.Ü.M.M.F. Mimarlık Bölümü'ne öğretim görevlisi olarak atandı. 2006 yılında doçent unvanını aldı. 1990 yılından beri G.Ü. Müh.-Mim.Fak., Mimarlık Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Konya-Ereğli, Şeyh Şehabüddin Sühreverdi Zaviyesi kazısı (1984-1987); Alanya, Selçuklu Sarayları kazısı (1988-1991); Ahlat, Selçuklu şehir kazısı (1985-1991, 2005); Ani şehir kazısı (1994-2004) çalışmalarına katıldı.

Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi kapsamında Erzurum-Büyükardıç Tepesi kurtarma kazısı (15 Temmuz-17 Ekim 2003) ile 2006 yılından beri Eski Ahlat şehri kazısının başkanlığını görevini sürdürmektedir.

27 Kasım-11 Aralık 1996 tarihinde T.C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu sponsorluğunda yürütülen "Türk Kültürünün Çevre Kültürlerle Etkileşimi Projesi" kapsamında, "Romanya Mimarisinde Osmanlı Etkileri" konulu araştırma için Romanya'ya gönderilen bilim heyetinde yer aldı.

2003 yılı G.Ü.B.A.P. kapsamında "Ahlat Kaya Evlerinin Mimari ve Sosyal Fonksiyonlar Açısından İncelenmesi" ve 2004 Eylül ayında başlatılan T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, "Bitlis İli, Ahlat İlçesi, Eski Ahlat Ören Yeri, Mağaralar ve Tarihî Mezarlık Alanları Yüzey Araştırması ve Çevre Düzenlemesi Projesi"nde yer aldı.

Paris'te bulunan, Fransız hükümetine bağlı bir bilimsel araştırma kurumu olan Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)'in verdiği bursla, sadece doktora ve doktora üzeri araştırmaların yapılabildiği üniversiteler üstü bir kurum olan College de France'da 05.03.2001/05.08.2001 tarihleri arasında beş ay süreyle doktora sonrası araştırma yaptı.

16-31 Temmuz 2001 tarihleri arasında Paris'te Bibliotheque nationale de France'da, Sikkeler, Madalyalar ve Antik Eserler Departmanı'nın restorasyon atölyesinde teorik ve uygulamalı eğitim gördü.

AHLAT KAZISI

Van Gölü'nün kuzeybatısında yer alan, Bitlis İli'ne bağlı Ahlat İlçesi'ndeki Eski Ahlat Şehri Kazısı, 11.5 km. uzunluğunda, 4.5 km. genişliğinde bir alana sahiptir. 50 km²lik alanıyla Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip arkeolojik kazı alanıdır ve az sayıdaki şehir kazısından biridir. Eski Ahlat şehri, tarihsel süreç içinde Hurri, Asur, Urartu, Pers, Helenistik, Roma, Bizans daha sonraları kısa süreli Emevi, Abbasi, ve Mervanoğullarının egemenliklerinin ardından, Selçuklu, Ahlatşahlar (Ermenşahlar veya Sökmenoğulları), Eyyubi, Harzemşah, Anadolu Selçuklu, İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safavi ve Osmanlı dönemlerinin izlerini taşımaktadır.

Ağırlıklı olarak bir Ortaçağ şehri olan Ahlat, Alparslan'ın Malazgirt Savaşı'ndaki üssü ve sonrasında Türklerin Anadolu'ya giriş kapısı olmuştur. Bundan sonra da özellikle Ortaçağ'ın çok önemli bir bilim, kültür ve ticaret merkezi hâline gelen Ahlat, konumu itibarıyla aynı zamanda doğu-batı arasındaki en önemli kavşaklardan biri niteliğindedir. Ahlat İslâm dünyasının Belh ve Buhara ile birlikte, Ortaçağdaki "Kubbet-ül İslâm" unvanına sahip üç büyük ilim ve

kültür merkezinden biridir. Kaynaklara dayanarak XIII. yüzyılda 300.000 nüfuslu bir kent olduğunu düşündüğümüz eski Ahlat, bugün pek çok yerleşim alanı dışında, en önemli mezar taşlarının bulunduğu ve esas şöhretini borçlu olduğu en büyük mezarlığı "Meydanlık Mezarlığı" (Selçuklu Mezarlığı) başta olmak üzere, 6 mezarlığa sahiptir. Meydanlık Mezarlığı, 200.000 m²lik alanıyla İslâm dünyasının en büyük, dünyanın da üç büyük mezarlığından biri olup 6000 civarında mezar taşıyla adeta bir açık hava müzesi niteliğindedir. Bu mezar taşlarından Ahlat'ın çok sayıda mimar, taş

ustası, filozof, şair, bilim adamı ve devlet adamı yetiştirdiğini ve ahilik teşkilatının varlığını öğrenmekteyiz. Ahlat, çini fırınları, seramik çöplükleri ve kazılardan çıkan seramiklerdeki çok sayıdaki farklı bezeme tekniği ve sayısız motif çeşitliliği ile, şimdiye kadar bilinen en büyük Selçuklu seramik üretim merkezidir. Bunların yanı sıra Ahlat'ın en karakteristik özelliklerinden biri de, yöresel olarak "akıt" denilen, Orta Asya'daki kurgan tipi mezar yapıları ile aralarında ünik örneklerin de bulunduğu çok sayıda kümbete sahip olmasıdır.

Ahlat, mezar taşlarının anıtsal boyutları ve motifleri, seramiklerindeki çeşitlilik ve figür üslubu, akıtları, kümbetleri ve bazı kaya yerleşimleri ile, Uygur Türkleri ve Moğollar yoluyla Çin ve Türkistan etkilerini yoğun olarak yansıtan önemli bir siyasal ve kültürel merkezdir.

Ahlat şehri kazısı, Prof. Dr. Haluk Karamağaralı ve Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı tarafından 1965 yılında yüzey araştırması olarak, 1967 yılından itibaren de Meydanlık (Selçuklu) Mezarlığı'ndaki "akıt ve "geçici yerleşim yeri" kazılarıyla başlamış, daha sonra çini fırınları, zaviye, küçük hamam, çifte hamam, cami ve bezirhane kazılarıyla 1992 yılına kadar devam etmiştir. 2005 yılında kazılara tekrar başlanmış olup; 2006 yılından itibaren de Doç. Dr. Nakış Karamağaralı başkanlığında yürütülmektedir. 2007 yılında bu kazı alanlarına Harabeşehir kaya yerleşimleri de eklenmiştir.

Ahlat'taki çalışmalar kazılar dışında 4 önemli ve kapsamlı projeyi de içermektedir: 1. Farklı topluluklar tarafından kullanılmış 7 ayrı "kaya yerleşim alanı"nın ve buralardaki yüzlerce mağaranın tespiti ve fonksiyonlarının incelenmesi; 2. Kaya yerleşimlerini ve iç kaleyi birbirine bağlayan yeraltı geçitleri, tüneller ve su kanallarının tespiti ve haritalarının çıkarılması; 3. Selçuklu (Meydanlık) Mezarlığı'nın çevre düzenleme projesi kapsamında, mezar taşlarının temizliği, korunması, restorasyonu ve mezarlık alanının peyzaj düzenlemesi; 4. Kazı alanlarının konservasyon ve restorasyonu.

AİGAI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Manisa
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Köseler
İrtibat Telefonu	: 05336888708
e-mail	: ersin.doger@ege.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ersin
Soyadı	: Doğer
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : 1951 yılında İzmir, Karşıyaka'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Menemen'de tamamladıktan sonra 1969 yılında Karşıyaka Erkek Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl girdiği Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Kürsüsü'nden 1973 yılında mezun oldu. İzmir Arkeoloji Müzesi'nde 2 yıl araştırmacı olarak görev yaptıktan sonra 1981 yılında Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde uzman olarak çalışmaya başladı. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı. 1992 yılında doçent, 1997 yılında profesör oldu. Hâlen E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. 2004 yılından beri Aolis'teki Aigai antik kentinde arkeolojik kazılar yönetmektedir

AİGAI KAZISI

Manisa İli, Merkez İlçe'ye bağlı Köseler Köyü'nün 2 km. güneyindeki Gün Dağı'nın üzerinde kısmen ayaktaki görkemli harabeleri ile dikkati çeken Aigai; antik yazarlar tarafından aktarılan geleneğe ve oluşturdukları kronolojiye göre İ.Ö. 1100 yıllarından sonra Yunanistan'dan gelip Kuzeybatı Anadolu kıyılarına yerleşen Aioller tarafından kurulmuştur.

İ.Ö. 3. yüzyılın başlarına kadar küçük bir kale-kent hüviyetinde olan Aigai Hellenistik Dönemde gelişmiş ve bir Hellen kenti için vazgeçilmez olan kamu yapılarına kavuşmuştur. Kentin görülmeye değer yapılarından en önemlisi Hellenistik Dönem duvar işçiliğinin en güzel örneklerinin sergilendiği 3 katlı çarşı binası (agora) ve halk meclisi binasıdır (bouleuterion). Kentin batıya ve güneye bakan yamaçlarında yüksek teras duvarları ile düz alanlar oluşturulmuş ve buralarda tiyatro, gymnasium, stadium ve hamamlar gibi kamu yapıları inşa edilmiştir.

“Agora Caddesi” üzerinde, muhtemel bir deprem sonrası yıkılmış ve özellikle 12. ve 13. yüzyıllarda mimari elemanların birleştirilmesinde kullanılmış kurşun kenet yağmasından etkilendikten sonra, günümüze değin el değmeden gelmiş olan kent meclisi binası (bouleuterion) 2004 yılında başlayan kazı çalışmaları sonucunda hemen hemen tümüyle gün

ışığına çıkartılmıştır. Yaklaşık 150 kişi kapasiteli, 12 basamaklı küçük bir odeon formunda olan meclis binası, İ.Ö. 2. yüzyılın sonlarında inşa edilmiş ve heykellerle ve muhtemelen onlarla ilişkili onurlandırma yazıtları ile süslenmiştir.

Kentin en güçlü olduğu Hellenistik Dönemde, kentin doğu eteğine kurulmuş olan kuzey-güney doğrultulu agora binası doğudan taş döşemeli bir yol ile sınırlandırılmıştır. Yüzyıllar boyunca birçok şiddetli depreme maruz kalmasına karşın 80 m. uzunluğu ve 11 metreyi bulan yüksekliği ile oldukça etkileyici bir görünüm sergilemektedir. Üç katlı olduğu anlaşılan agoranın, alt katında doğu caddesine açılan, iki bölümlü, yan yana dükkânlar dizisi yer almaktadır. Orta

kat, girişi kuzeybatı cephede yer alan büyük bir kapı ile sağlanan muhtemel depo alanları olarak kullanılmış olmalıdır. Çatısı mermerden İon başlıklı andezit sütunlarla taşınan en üst kat ise, batı kenarındaki agora meydanından üç basamaklı bir merdiven ile çıkılan ahşap tabanlı bir stoa görünümü kazanmıştır.

Agora doğu caddesinin hemen önünde, agora binası için inşa edilmiş bir teras üzerinde, yuvarlak formlu, basamaklı bir yapı açığa çıkarılmıştır. Söz konusu yapı Helenlerin “makellon”, Romalıların “macellum” adını verdikleri bir balık veya et pazarı olarak hizmet etmiş olmalıdır. 8.50 m. çapındaki yapı, düzgün plaka taşlardan oluşturulan dört basamağa sahiptir. Yapının ilk sırasını oluşturan bazı blok taşların üzerinde Γ, M, N, Δ, Z, C, gibi Yunan alfabesine ait harfler kazınmıştır. Macellumun zemini, bir ıslak mekân olarak kullanıldığı için düzgün blok taşlarla döşenmiştir. Yalıtımın sağlanması için, plaka taşlar kireç harcı zemin içine gömülmüştür. Yapının, biri doğu kenarda tabanın

oturma sırası ile birleştiği noktada basamağa oyulmuş, diğeri ilk basamak üzerinde ikinci basamağı oluşturan taşa oyulmuş yarım ay formundaki iki delik, suyun yapının içine giriş ve çıkışını sağlamak üzere yapılmış olmalıdır. Tabanın oturma basamaklarına yakın alanlarda, taban plakalarının üzerine oyulmuş oluklu kenet delikleri ve kare formlu taş veya başka malzemeden masa veya tezgâh yerlerini belirleyen kazıma çizgiler mekânın gerçekten de bir macellum olduğunu düşündürmektedir.

2004 yılından beri gerçekleştirilen kazı çalışmaları sonucunda tepenini kuzey eteklerinden itibaren takip edilebilen antik taş döşeli yolun önemli bir bölümü tepeye kadar açılmıştır. Bu çalışmalar esnasında kentin surlarla çevrili akropolisinden içeriye giriş noktaları olan “Demirkapı” ve “Tiberius Kapısı” kazılar sonucunda açığa çıkarılmıştır. Demirkapı’dan girişte yer alan düzlükte inşa edilen M.S. 12.-13. yüzyıllara tarihlenen Bizans şapeli kentteki Bizans varlığını kanıtlayan en önemli yapıdır.

AİZANOİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kütahya
İlçesi	: Çavdarhisar
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0274 351 2058
e-mail	: rheidtk@tu-cottbus.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Klaus
Soyadı	: Rheidt
Bağlı Olduğu Kurum	: Cottbus Brandenburg Teknik Üniversitesi, Alman Arkeoloji Enstitüsü

Özgeçmişi : Klaus Rheidt, Karlsruhe Üniversitesi'nde Mimarlık, Şehir Planlaması ve Mimarlık Tarihi bölümlerinde okudu. 1978 ile 1989 yılları arasında Pergamon kazısında çalıştı. Pergamon'daki Bizans yerleşmesi üzerine yazdığı doktora tezi, Altertümer von Pergamon serisinden Band XV2. olarak yayınlandı. 1991 ve 2004 yılları arasında Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün İstanbul ve Berlin şubelerinde bilimsel asistan olarak çalıştı.

2004 yılından bu yana Almanya'daki Cottbus şehrinde bulunan Brandenburg Teknik Üniversitesi'nde Mimarlık Tarihi Kürsüsü'nde profesör olarak çalışan Rheidt, 1991 yılından bu yana Aizanoi kazılarının başkanlığı ile Lübnan'daki Baalbek ve İspanya'daki Santiago de Compostela projelerini yürütmektedir.

Klaus Rheidt, Türkiye'de daha çok Pergamon ve Aizanoi'da sürdürülen mimarlık tarihi araştırmalarını konu alan bilimsel eserler yayınladı. Aizanoi'da sürdürülen bilimsel çalışmaların yayınlandığı Aizanoi yayın serisinin de editörlüğünü yapmaktadır.

AİZANOİ KAZISI

Aizanoi İç Batı Anadolu'da yer alan bir Roma şehridir. Kütahya İli'nin yaklaşık 50 km. güneybatısında ve Çavdarhisar İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İyi korunmuş Zeus Tapınağı, iki hamam, tiyatro, stadyum, antik köprüler, meydanlar ve nekropollerden oluşan harabe geniş bir alana yayılmaktadır. Alman Arkeoloji Enstitüsü adına 1926 ve 1928 yıllarında başlatılan ilk kazılar 1970 yılından itibaren aralıksız olarak günümüze kadar kazı ve araştırmalar hâlinde sürdürülmektedir. Alman Arkeoloji Enstitüsü araştırmalarının amacı, Aizanoi yerleşmesiyle birlikte, Anadolu yerleşim tarihçesini başlangıcından itibaren Anadolu şehirlerinin parlak çağı olan Roma İmparatorluk Devrinin de ötesinde, Antik Dönem sonrasına ve hatta eski harabelerin yeni dönem köylere dahil edilmesiyle incelemektir.

1926 ve 1928 yıllarında yapılan ilk kazılar Zeus Tapınağı ve çevresini araştırmaya yönelik olmuştur. Bu çalışmalara 1970 yılından itibaren tekrar başlanmış ve yayınları yapılmıştır. Bir çok küçük antik yapının araştırılmasının yanı sıra 1978 yılından itibaren araştırmaların ağırlık noktasını tapınağın kuzeyinde bulunan büyük hamam gymnasiumu ve 1980 yılından itibaren de kuzeydoğudaki büyük bir höyükte yapılan çalışmalar oluşturmuştur. Burada eski bir yapının içine oturtulmuş, zengin mozaik döşeli başka bir hamam kompleksi daha ortaya çıkartılmıştır. 1982 yılından 1990 yılına kadar geçen süre içerisinde stadyum binası kazı ve mimari çizimlerle araştırılmış; tiyatro ve stadyumdan oluşan bina kompleksinin yapı tarihçesi aydınlatılmaya çalışılmıştır.

1990 yılından itibaren ise araştırmalar bölgenin tarihî topografyası ve Aizanoi'un gelişimi üzerine yoğunlaştırılmıştır. Toprak üzerinde kalan tüm antik yapılar ve yeni dönem köy evleri belgelendirilmiş, Roma köprüleri ve antik yol sistemi de ölçüm ve sondajlarla araştırılmıştır. 1992 ile 1995 yılları arasında Geç Antik Döneme ait sütunlu bir cadde kazılmış ve restore edilmiştir. Sütunlu caddede bugüne kadar varlığı bilinmeyen, Erken Roma artemisionundan devşirilerek kullanılan yapı elemanlarına rastlanmıştır. 1996 yılından beri sürdürülen araştırmaların ağırlık noktasını yine kentin Zeus Tapınağı ve tiyatro-stadion binası gibi büyük anıtları oluşturmaktadır. Zeus Tapınağı platosunda yapılan yeni çalışmalarda, platonun prehistorik dönemlere tarihlenen bir höyükten arta kalan yükselti olduğu ve tapınak inşası sırasında üstten tıraşlandığı anlaşılmıştır. 2007 yaz kampanyasından itibaren ise Anadolu'nun Hellenleşme sürecini kapsayan zaman diliminin araştırılması Aizanoi kazısının yeni uzun vadeli çalışma programını oluşturmaktadır.

AKTOPRAKLIK HÖYÜĞÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bursa
İlçesi	: Nilüfer
Köyü	: Akçalar
İrtibat Telefonu	: 0212 4555700 (15824)
e-mail	: nkarul@istanbul.edu.tr

KAZI BAşKANININ

Adı	: Necmi
Soyadı	: Karul
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi

Özgeçmişi : 06.11.1967 tarihinde Rize'de doğdu. Lise eğitimini (1985-1982) İstanbul Şişli Lisesi'nde, lisans eğitimini (1991-1986) İstanbul Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı'nda, yüksek lisansını (1994-1992) "The Neolithic Pottery of Hocaçesme" konulu tezi ile aynı anabilim dalında, doktorasını (2000-1996) "Gebäude aus Flechtwerk: Die archäologischen Befunde aus den neolithischen-chalkolithischen Siedlungsschichten von Hocaçesme, Aşağı Pınar und Toptepe" konulu tezi ile Frei Universitaet Berlin, Ur-und Frühgeschichte'de tamamladı.

2001-2002 yılında İstanbul Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı'nda asistan olarak göreve başlayan Karul, 2002 yılında aynı anabilim dalında doçent unvanını aldı. 2000 yılında beri *Atlas* ve *ArkeoAtlas* dergilerinin arkeoloji editörlüğü görevini yürütmektedir.

2004-2007 yılları arasında "Aktopraklık Höyüğü, Güney Marmara Projesi", 2007 yılında da "Mezraa-Teleilat Kazısı" projelerini yönetti.

AKTOPRAKLIK HÖYÜĞÜ KAZISI

Bursa Nilüfer İlçesi'ne bağlı Akçalar Beldesi'nin hemen doğusunda bulunan höyük, Ulubat Gölü'nün doğu terasları üzerindedir. Höyük, göle doğru uzanan iki dere yatağının kenarındaki sırtların üzerinde, birbiri ile kültürel ve kronolojik olarak ilintili üç yerleşimden oluşur.

Bunlardan Aktopraklık C alanı kuzeydeki sırtın üzerindedir ve şimdiye kadar açığa çıkarılan en eski tabakaları barındırır. Fikritepe kültürü olarak adlandırılan ve bölgede Ilıpınar yerleşmesinden de tanıdığımız özelliklere sahip bu alanda yuvarlak planlı yapılar açığa çıkarılmıştır. Taban altlarında gömüleri bulunan bu dal örgü kulübeler birbirlerine yakın mesafelerde kurulmuş düzensiz bir yerleşim anlayışı yansıtır. Buluntular tarıma ve hayvancılığa dayalı beslenme ekonomisinin yanı sıra avcılığın önemini koruduğunu gösterir.

Analojik veriler bu yerleşmenin M.Ö. 6. binyılın sonlarına tarihlendiğini gösterirken, aynı alan daha sonra; İlk Kalkolitik Çağda mezarlık olarak kullanılır ve uzun bir süre terkedildikten sonra Roma Döneminde yeniden yerleşilir.

Aktopraklık B alanında bugüne kadar özellikle İlk Kalkolitik Çağa ilişkin kalıntılar açığa çıkarılmış; yerleşimin M.Ö. 5700-5500 yılları arasında kullanıldığını gösteren buluntulara rastlanmıştır. Söz konusu zaman diliminin sonlarında yerleşme, etrafı çapı 100 metreyi aşan bir hendekle çevrili, bitişik düzende yapılardan oluşmaktadır. Gerek buluntu envanteri gerekse mimari kalıntılar bölgenin özellikle İç Anadolu kültürleri ile yakından ilişkili olduğunu gösterir.

Yine Kalkolitik Çağın başlarına tarihlenen Aktopraklık A alanı, yerleşim dizisinin en güneyinde, vadi tabanında yer alır. Bir hendek ile çevrili yerleşimin kenarında yürütülen çalışmalarda taştan büyük sedde duvarları açığa çıkarılmıştır. Yerleşmeyi sınırlayan hendeğe paralel uzanan bu masiv duvarlar olasılıkla yerleşmeyi taşkınlardan koruyan bir sistem oluşturmakla birlikte yapım tekniği ve boyutları açısından gerek dönem gerekse bölge için üniktür.

ALACAHÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çorum
İlçesi	: Alaca
Köyü	: Alaca Höyük
İrtibat Telefonu	: 0364.4227452
e-mail	: Aykut_cinaroglu@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Aykut
Soyadı	: Çınaroğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : Öğrenim hayatına Ankara Atatürk Orman Çiftliği'ndeki Onuncu Yıl İlkokulu'nda başladı. Orta tahsilini Ankara Atatürk Lisesi'nde tamamladı. 1960 yılında kayıt olduğu Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. Üniversite hayatının ikinci yılında, o zamanki adı Ankara Arkeoloji Müzesi olan bugünkü Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde açılan memuriyet sınavını kazanarak çalışma ortamına girdi. 1964 yılında üniversite diplomasını aldıktan kısa bir süre sonra asistan unvanı ile mezun olduğu üniversitede göreve başladı. “Orta Anadolu’da M.Ö. III. Binin İkinci Yarısına Ait Madeni Eserler” konulu tezi ile doktor, “Gri ve Siyah Frig Seramiği” içerikli tezi ile doçent ve 1989 yılında da profesör unvanlarını aldı.

1974 yılında, Federal Alman Cumhuriyeti Brilon'daki Goethe Enstitüsü'nde Almanca kurslarına katıldı.

Üniversite öğrenciliği ve müzedeki çalışma süresi içerisinde Anadolu’da yürütülen çok sayıdaki kazılardan Kültepe (Kayseri), Acem Höyük (Niğde), Patnos (Ağrı), Gordion, Yalncak (Ankara) ve Altıntepe (Erzincan) kazılarına katıldı. Üniversitedeki görevi süresince Kültepe (Kayseri), Kululu (Kayseri), Acem Höyük (Niğde), Tepebağları (Niğde), Gordion (Ankara), Samsat (Adıyaman) kazılarında heyet üyesi olarak görev aldı.

1980-1984 yılları arasında Niğde'nin Bor İlçesi Kemerhisar Nahiyesi'ne bağlı Keşlik Yaylası'nda (Melendiz Dağları üzeri), M.Ö. I. binyıla ait, açık araziye yapılı, heykeltıraşlık türünde çok sayıda eser bularak arkeoloji alemine kazandırdı ve buluntuları yayınladı.

1983-1984 öğretim yılında iki yarıyıl süre ile Konya Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde ders verdi.

1986-1988 yılları arasında Niğde'nin Bor İlçesi Kemerhisar Nahiyesi'nde bulunan antik Tyana ya da Hitit Döneminin Tuvanuva adlı şehrinde yapılan kazıların başkanlığını yürüttü. Hâlen 1994 senesinde başlayan Kastamonu İli, Devrekani İlçesi Kınık Köyü'ndeki kazılar ile 1997 yılında başlayan Çorum İli, Alaca İlçesi, Alaca Höyük Beldesi'nde bulunan Alaca Höyük kazılarının başkanlığını yürütmektedir.

08.04.1993-10.02.1995 tarihleri arasında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yönetim Kurulu üyesi; 1994-2001 yılları arasında fakültenin dekan yardımcılığı görevini yaptı. Hâlen Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda profesör olarak akademik faaliyetini ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü müdürlüğü görevini sürdürmektedir.

ALACAHÖYÜK KAZISI

Alaca Höyük, Çorum İli, Alaca İlçesi, Alaca Höyük Beldesi'nde, Boğazköy-Hattuşuş'un 25 km. kuzeydoğusundadır. Ulu önder Atatürk'ün emriyle 1935 yılında Türk Tarih Kurumu'nun desteği ile başlayan kazı, merhum Remzi Oğuz Arık başkanlığında start almış, ilerleyen yıllarda Hamit Zübeyr Koşay ve Mahmut Akok tarafından yürütülmüştür. 1997 yılında "Bakanlar Kururlu Kararlı" kazılar kapsamına alınan yeni Alaca Höyük kazıları, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Aykut Çınaroğlu başkanlığında bir heyet tarafından yürütülmektedir.

Alaca Höyük'te binlerce yıl açıkta duran iki Hitit sfenksi ve bir dizi Hitit kabartması bu ören yerinin yaklaşık 150 yıldır tanınmasına ve Anadolu'ya 19. yüzyıldan bu yana gezmeye gelenlerin uğrak yeri olmasına sebep teşkil etmiştir.

Alaca Höyük'ten başka hiçbir Hitit şehrinde bulunmayan sfenksler ve kabartmaların süslediği görkemli kapının, yapılan kazılar sonucunda, arkadaki "Mabed-Saray" diye tanımlanan yapıyla bağlantılı

olduğu anlaşılmıştır. Alaca Höyük'te, ilk dönem kazılarında dört kültür katı saptanmıştır. Bunlar aşağıdan yukarıya doğru (eskiden yeniye) doğru:

I. (IV). Kültür Katı; Eski Tunç I (kimi zaman Kalkolitik olarak yorumlanmıştır)

M.Ö. 5500-3000 yılları arası. 14.-9. yapı katları;

II. (III). Kültür Katı; Eski Tunç Çağı II-III,

M.Ö. 3000-2000 yılları. Hatti Dönemi, ünlü krali mezarların ait olduğu dönem. 8.-5. yapı katları.

III. (II). Kültür Katı; Hitit Dönemi

M.Ö. 2000-1200 yılları, ünlü "Sfenksli Kapı" ve kabartmalı taşlarla süslü ve buna bağlanan mabed-saray bu kültür katına aittir. 4.3.2. yapı katları

IV. (I). Kültür Katı; Demir Çağı ve sonrası,

M.Ö. 1200-M.S. 1900'lü yıllar, Frig, Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemleri

2002 ve 2003 yılı kazılarında, dünyanın en eski barajı olan Hitit Döneminden kalma ve Hitit Kralı IV. Tuthalia tarafından Tanrıça Hepat'ta atfen yapıldığı bilinen bir baraj da açığa çıkartılmıştır. Taş dolgu setinin tamamı açılan barajın bu set üzerinde üç heykel kaidesi de bulunmuştur. Söz konusu baraj 2004-2006 yılı çalışmaları ve küçük onarımlar sonucunda yeniden Hitit Dönemindeki işlevine kavuşturulmuştur.

ALANYA KALESİ

KAZI VE ONARIM ÇALIŞMALARI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Alanya
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: (0-286) 213 13 04
e-mail	: molusarik@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: M. Oluş
Soyadı	: Arık
Bağlı Olduğu Kurum	: Emekli

Özgeçmişi : Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde, Prof. Dr. K. Otto-Dorn'un kurduğu "Sanat Tarihi ve Türk Sanatı Kürsüsü" nün ilk mezunu olarak 1958'de "asistan"lığa atandı.

1962'de Prof. Dr. K. Otto-Dorn nezdinde hazırladığı Anadolu türbeleri hakkındaki teziyle doktor payesini; 1966'da "*Selçuklu Mimari Dekorasyonu*" teziyle doçent; 1971'de "*Bitlis Yapılarında Selçuklu Rönesansı (Ank. 1971)*" takdim tezi ile profesör unvanlarını kazandı.

Almanya-Freiburg Üniversitesi'nde Prof. Dr. J. Kollwitz'in yanında Hıristiyan Arkeolojisi Enstitüsü'nde; Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın Foça kazılarında ve Prof. Dr. K. Otto-Dorn'un Kubad Abad kazılarında çalıştı. Peçin, Alanya, Hasankeyf kazılarını yönetti. "Moğolistan'da Türk Anıtlarının Belirlenmesi, Kazısı, Koruma ve Restorasyonu" projesini başlattı. Türk-İslâm Arkeolojisi merkezi kurulması için çalıştı.

O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Restorasyon Bölümü'nde, Hacettepe Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde, Konya Selçuk Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde davetli öğretim üyesi olarak dersler verdi.

Sanat Tarihi Bölümü başkanı; UNESCO Türkiye Milli Komisyonu başkanı; Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi dekanı; Kültür ve Turizm Bakanlığı müsteşarı olarak görev yaptı. Alman Arkeoloji Enstitüsü muhabir üyesidir.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde "Japon Dili ve Kültürü" Anabilim Dalını kurdu.

Yurt içinde ve dışında çeşitli çalışmalarını yayınladı; konferanslar verdi, uluslararası seminer, sempozyum ve kongrelerde bildiriler sundu.

ALANYA KALESİ KAZISI

Türkiye’de en iyi korunabilmiş Selçuklu kenti olarak Alanya’da, Ortaçağ kent estetiğine yön veren imar faaliyetlerini anlamak ve bir Ortaçağ kentinin morfolojisini fizik-bütün olarak ortaya koymak amacıyla, ilk çalışmalara, Prof. Dr. M. Oluş Arık başkanlığındaki bir ekip tarafından 1985 yılında yapılan yüzey araştırmalarıyla başlanmıştır; 1986 yılından itibaren sistemli arkeolojik kazılara geçilmiştir. Kültür Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi’nin tahsis ettiği kısıtlı ödeneklerle 1985-1996 yılları arasında sürdürülen I. Dönem kazılarında, iç kalenin güneydoğu köşesinde, tarihî kaynaklarda sözü edilen, fakat zamanla ortadan kalkmış; yeri ve mimari özellikleri hakkında hiçbir bilgi bulunmayan *Selçuklu Sarayı’nın* harabesi bütünüyle ortaya çıkartılmış; planı, strüktürel özellikleri ve inşa tekniği aydınlatılmış; ayrıca bu yönetsel birimin parçaları olmak üzere yine iç kalede doğu kanattaki “koğuş” denilen tonozlu bölüm ile iç kalenin “Esas Kapısı”, iç kalenin kuzey kanadındaki “Freskli Avlu” denilen sivil yapı (konut/köşk?) ile “Tonozlu Galeri” denilen üç bölümlü yapı, ayrıca iç kalenin güney kanadındaki TG3 adını verdiğimiz revaklı avlu ünitesinde çalışmalar yapılmıştır.

Kazılar sonucunda, bir kısmı Selçuklu Dönemi için ünik sayılabilecek çini, fresko, boyalı alçı ve tuğla mozaiklerden oluşan zengin mimari dekor parçaları ile önemli sayıda ve çeşitliliğe sahip farklı tekniklerde ve atölyelerde üretilmiş kullanma seramiği, cam ve madenî parçalar ele geçirilmiştir; ayrıca *ilk kez*, I. Alâeddin Keykubad’ın adı, lâkap ve unvanlarının yazılı olduğu yıldız formlu bir duvar çinisi ile aynı sultana ait kurşun mühürlere rastlanmıştır. 1996’dan başlayarak II. Dönem kazı ve belgeleme çalışmalarına, iç kalenin dışında, Hisar içi, Tophane ve liman suru çevresindeki yapı ve yapı alanlarında devam edilmektedir.

ALARA KALESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Alanya
Köyü	: Alara-Çakallar
İrtibat Telefonu	: 0533 347 5854
e-mail	: eravsar@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Osman
Soyadı	: Eravşar
Bağlı Olduğu Kurum	: Selçuk Üniversitesi

Özgeçmişi : 1966 yılında Kayseri'nin Tomarza İlçesi'nde doğdu. Yüksek öğrenimine 1985 yılında Selçuk Üniversitesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde başladı ve 1989 yılında mezun oldu. 1990 yılında Kültür Bakanlığı'na bağlı Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü'nde raportör-arkeolog olarak çalışmaya başladı. 1992 yılında Prof. Dr. Haşim Karpuz'un danışmanlığında hazırladığı “Ürgüp ve Çevresindeki Türk İslâm Devri Yapıları” adlı tez ile yüksek lisans çalışmasını, 1998 yılında da S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde “Ortaçağ'da Kayseri Kent Dokusunun Gelişimi” isimli tezle de doktora çalışmasını tamamladı.

1986 yılında “Knidos Kazısı”na, 1998 ve 1999 yıllarında “Konya ve Çevresindeki Kervansaray Kazıları”na, 2001 yılında “Alanya Kalesi Kazısı”na katıldı.

1996 yılında, S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1998 yılında yardımcı doçent, 2005 yılında doçent unvanını aldı. 2003 yılında DAI bursu ile Berlin'de araştırma yaptı. 1998-2000 yılları arasında ODTÜ Enformatik Enstitüsü'nde temel bilgi teknolojisi konusunda gerçekleştirilen programa katıldı.

Çalışma alanı ile ilgili olarak Berlin Pergamon Museum, Oxford Üniversitesi, Leeds Üniversitesi ve Trnava (Slovakya) Üniversitesi'nde konferans ve sempozyumlarda bildiri sundu. Çalıştığı konularda iki kitabı ve çok sayıda kitap ve dergide makalesi yayınlandı.

Araştırma alanları: Kent arkeolojisi, Anadolu Selçuklu mimarisi, Selçuklu ve Osmanlı Dönemi Anadolu kentleri, tarihî çevre, ticaret ve hamam yapıları, Erken Osmanlı mimarisi, Anadolu öncesi Türk İslâm mimarisi, savunma yapılarıdır.

ALARA KALESİ KAZISI

2007 yılı içinde kazı çalışmalarına başlanılan Alara Kalesi arkeolojik yerleşim alanında ilk kazı sezonu olması sebebiyle sınırlı bir alanda çalışma yapılmıştır. Çalışmaların başlangıcında küçük bir kale yerleşmesi olduğunu düşündüğümüz kentin, aslında Ortaçağ'da kent karakteri taşıyan bir yerleşme olabileceği yönünde bulgular ele geçirilmiştir. İleride yapılacak çalışmalar sonrasında alanın niteliğinin daha net olarak belirlenebileceği söylenebilir.

2007 yılı kazı çalışmaları iki ayrı alanda gerçekleştirilmiştir.

Aşağı Hamam

Kazı çalışmaları öncesinde orta kale surlarının dışında, Alara Çayı kenarında, sadece kubbesi görülebilen bir yapı kalıntısı tespit edilmiştir. Yapı Alara'nın dış kale surlarına bitişiktir. Etrafının ağaçlarla çevrildiği alanın nasıl bir mimari karaktere sahip olduğu ilk bakışta anlaşılabilir değildir. Bölgeye ilişkin gerek yayınlarda, gerekse seyahatnamelerde yapı hakkında herhangi bir bilgi bulunmaması, yapının kimliğinin anlaşılması için çalışma yapmayı zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda 2007 yılı içinde gerçekleştirilen çalışmalarda öncelikli olarak yapının çevresindeki bitkilerin temizliği yapılmış ve yapının çevresi ile kubbenin içine kazı çalışmalarına başlanılmıştır. İlk çalışmalar küçük sondaj şeklinde başlamış ve elde edilen bulgular değerlendirilerek duvar takibi yapılmıştır. Yapının dışında gerçekleştirilen sondajlar sonucunda etrafında başka yapıların olduğu ve bunlarla ilişkili mekânlar bulunduğu ortaya çıkmıştır. Yapının doğusunda gerçekleştirilen bu kazılarda, yaklaşık 30 cm.lik bir yangın tabakası altında madenî eserlere rastlanmıştır. Buluntuların büyük bir kısmı yangın sebebiyle bozulmuş olmakla birlikte bir kısmı sağlam ve konservasyon sonucunda fikir verebilecek niteliktedir. Buluntular arasında demirci aletlerinin çok olması dikkat çekicidir. Ayrıca ejder başı şeklinde bir metal buluntu ise ilginçtir. Diğer buluntular kapı menteşeleri, kalkan merkezindeki metal göbek ve bol miktarda çivi parçasıdır.

Yapının içinde yapılan çalışmalarda döşemeye kadar kazı yapılmış ve döşemenin altında cehennemlik katının ortaya çıkarılması ile birlikte burasının bir hamam olduğu kesinlik kazanmıştır. Sıcaklık bölümünün ¼'lük kısmının günümüze geldiği anlaşılmıştır. Geri kalan bölümlerin ırmak yatağının yer değiştirmesi sonucunda yıkıldığı ve yıkıntıların bir kısmının dere içinde olduğu anlaşılmıştır. Kazı sonucunda burasının haçvari dört eyvanlı bir plana sahip olduğu ve duvarlarında Alanya Kalesi'nde de görülen sgrafito süslemelerin bulunduğu tespit edilmiştir. Yapının kesin olarak tarihlendirilmesi bugün için mümkün değildir. Ancak kentin gelişimi dikkate alındığında yapının bir Ortaçağ yapısı olabileceği düşünülmektedir.

Kasırlı Hamam ve İç Kale Kazısı

İç kale de yer alan yapıların bir bölümü yıkılmış bir bölümü de harap bir hâle gelmiştir. Yayınlarında yapı kasırlı hamam olarak adlandırıldığı için raporda da bu isim kullanılmıştır. Hamamın mekânları belirli bir sıraya göre dizilmiştir. Soyunmalık, soğukluk, sıcaklık, su deposu ve külhan bölümünden oluşan yapının üst örtü sistemi büyük oranda yıkılmıştır. Sadece su deposunun üst örtüsü sağlamdır. Diğer mekânların üst örtü sistemleri kalıntı hâlinde olarak izlenebilmektedir. Yapının içi yaklaşık olarak 50 cm. bir toprak ile dolmuştur. Kazı çalışmaları sırasında bu toprak dolgu kaldırılmış ve ana kayaya kadar inilmiştir. Bu toprak dolgu içinden çok sayıda çini parçası çıkarılmıştır. Bu parçaların büyük bir kısmı kırık olmasına karşılık form vermesi sebebiyle önemlidir.

Hamamın doğusunda kasırda yapılan kazılarda, yapının içinden küçük çini parçaları çıkarılmıştır. İç kalede hamamın batısında hafriyat yapılmış ve bu bölümde üst kata çıkan basamaklara ait izler ortaya çıkarılmıştır. Önümüzdeki yıllarda iç kale sarayındaki kazılar daha da ayrıntılı olarak yapılacaktır.

ALEXANDRIA TROAS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Ezine
Köyü	: Dalyan
İrtibat Telefonu	: 0286-6588690
e-mail	: schwert@uni-muenster.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Elmar
Soyadı	: Schwertheim
Bağlı Olduğu Kurum	: Forschungsstelle Asia Minor im Seminar für Alte Geschichte der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster

Özgeçmiş : 09. 07. 1943 yılında Münster'de doğdu. 1965–1973 Westfälische Wilhelms-Universität Münster Tarih, Germanistik ve Klasik Arkeoloji Bölümü'nde lisans; 1973 Promotion (Westfälische Wilhelms-Universität Münster), “*Denkmäler orientalischer Gottheiten im römischen Deutschland*” konulu tezi ile doktora eğitimini tamamladı. 1982 (Westfälische Wilhelms-Universität Münster), “*Inschriften von Kyzikos und Umgebung*” konulu çalışması ile profesör unvanını aldı.

1988- Forschungsstelle Asia Minor (Anadolu Araştırma Merkezi) başkanı (Westfälische Wilhelms-Universität Münster); 1990- Asia Minor Studien Dergisi editörü; 1995- Alexandria Troas ve Troas bölgesinde araştırma, yüzey araştırması ve kazı çalışmaları; 2007- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı “Alexandria Troas Kazısı” başkanı; 2005– Münster Üniversitesi, Eski Çağ Tarihi Bölümü Erasmus koordinatörü olarak görev yaptı.

ALEXANDRIA TROAS KAZISI

Kent İ.Ö. 4. yüzyılın sonlarında Antigonos Monoftalmos tarafından *Antigoneia* adıyla kurulmuştur. Strabon'un aktarmasına göre, kent bu ilk kuruluşundan kısa bir süre sonra İ.Ö. 3. yüzyılın başlarında Lysimakhos tarafından *Alexandreia Troas* adıyla tekrar kurulmuş ve bu dönemde kentte bazı imar faaliyetleri başlamıştır. Kentin deniz kenarında yer alması ve doğal koyların bulunması, burada Klasik Dönemde, veya en azından Hellenistik öncesinde bir yerleşmenin olabileceği olasılığını düşündürmektedir. Bölgede yer alan ve kentin kurulmasıyla halkları burada birleştirilen diğer Yunan kentlerinden Gargara, Neandreia, Kolonai, Larisa, Kebren, veya Skepsis ile Alexandreia Troas kentinin kültürel ve ekonomik görüntüsünün, bu birleştirilme nedeni ile güçlü görülmesi gerekirken maalesef Hellenismus süreci içinde bunun şimdiye kadar ortaya çıkarılmamış olması buradaki bilimsel sorulardan bir diğeri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerek Roma Dönemi yazılı kaynaklarından, gerekse yazıtlardan Julius Caesar'ın Alexandreia Troas'ı ziyaret ettiği ve kenti “başkent” ilân edecek kadar Roma için çok önemli bir kent olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Aynı şekilde antik yazarlardan Zosimos ve Zonaras'ın

aktardığına göre İmparator Konstantin'in başlangıçta aynı düşünceler içinde Konstantinapolis'i burada kurmayı planlaması yine kentin anlam ve önemini göstermektedir. Bunun nedenlerinin başında büyük olasılıkla kentin limanından kaynaklanan ticarî zenginliği gelmekteydi. Öyle ki, Hadrian zamanından itibaren zenginlik ve bu arada senatörlerin artan statüleriyle, kentteki yapıların sayıca ve buna bağlı imarın arttığı izlenmektedir. Bunların dışında ayrıca Atinalı milyarder ve bilgin Herodes Atticus'un kentin ününü artırarak destekte bulunduğu bugün onun tarafından kentte yaptırılan ve bir kısmı ayakta duran hamamlardan anlaşılmaktadır.

Kentin ne zaman ve neden dolayı terkedilip bırakıldığı bugün hâlâ bilinmemektedir. Ancak buna rağmen ortaçağlarda kentin hâlâ denizden görünebilir durumda olması, bazı gezginleri bu kentin antik Troya'nın diğer kalıntıları olarak görmesine neden olmuş ve bu kenti ziyaret etmelerinde büyük rol oynamıştır.

Şehrin Yuvarlak Biçimli Doğu Kapısı: Şimdiye kadar bu tip kent kapısı sadece orta Yunanistan'daki Messene'de tanınmaktadır. Küçük Asya'da ise Perge'de benzer bir kapı bilinmektedir. Yalnız Perge'deki kapı İmparatorluk Dönemine tarihlenmektedir, öyle ki Alexandria Troas'ın yuvarlak kent kapısı şimdiye dek en erken tipi ortaya koymaktadır. Bu alandaki kazıların sonucunda, kapının yaklaşık 20 m.lik bir çapa sahip olduğu belirlenmiştir.

Agora'daki Podium Tapınağı: Roma Dönemi kolonosinin yerleşim merkezi yüzey araştırması ile önceden tespit edilmiştir; 1997 yılında, muhtemelen koloninin kuruluş zamanına tarihlenen Agora Tapınağı'nda kazı çalışmalarına başlanmıştır.

Tapınaktaki çalışmaların yanı sıra tapınağın etrafında da çalışmalar yapılmaktadır. Tapınağın doğusunda bir odeion yer almaktadır. Tapınak ile odeion arasındaki bağlantıyı anlamak,

bir araştırma alanı oluşturmuştur. Ayrıca tapınak alanının kuzeyinde caddeye olan bağlantıyı; batısında da Aşağı Agora'ya olan bağlantıyı anlamak üzere çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Yeraltı Su Sistemi: Tapınak alanında, 7–9 m. yeraltında tespit edilen su sistemi, şehrin yapı strüktürünün anlaşılması konusunda yardımcı olmuştur. Buradaki çalışmalarda Roma Dönemine tarihlene ve 344 adet gümüş sikkeden oluşan bir defineye de rastlanılmıştır.

Herodes Atticus Hamamı: 2000 ve 2001 yıllarında, Karlsruhe Arkeolojik Yapı Araştırma Enstitüsü'nden Prof. Dr. M. Klinkott ve ekibi tarafından yüzeyde görülebilen anıtların dökümü başlatılmıştır. Bu işlem, kalıntıların korunabilmesinin yanı sıra gelecekte bir restorasyon çalışması için de önemlidir. Çalışmalara 2000 yılında Herodes Atticus Hamamı'nın çizimi ile başlanmıştır. Bu çalışmadan sonra 2001 yılında ilk koruma aşaması olarak kemerlerden biri ahşap bir konstrüksiyon ile desteklenmiştir.

Maldelik: Alexandria Troas antik kentinin üçüncü en yüksek noktasında Roma Dönemine tarihlenen, kısmen toprağa gömülü, ancak bazı odaları iyi korunmuş durumda olan bir yapı kompleksi yer almaktadır. Yerel halk yapıyı "Maldelik" diye adlandırmaktadır. Asıl fonksiyonu henüz bilinmemektedir ancak konumu itibarıyla özel bir yapının kalıntısı olduğunu söylemek mümkündür.

Liman: 2005 ve 2006 yıllarında antik liman alanında hem arazide hem de sualtında araştırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yapının genişliğini ortaya koyabilmek için iki yılda da liman alanının bir topografik planı oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra bir çoğu yüzeyden görülen kalıntılar hem fotoğraflanarak hem de çizimi yapılarak belgelendirilmiştir.

ALTINTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Erzincan
İlçesi	: Üzümlü
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0535.6007859 - 0545.2981281
e-mail	: mkaraos@atauni.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mehmet
Soyadı	: Karaosmanoğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Atatürk Üniversitesi

Özgeçmişi : 1954 yılında Kayseri'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı kentte, yüksek öğrenimini 1975 yılında başladığı Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde 1979 yılında tamamladı. 1980 yılında aynı üniversitede asistan olarak göreve başladı. 1981 yılında "Urartu'da Metal, Fildişi ve Taş İşlemeciliği" konulu yüksek lisansını tamamladı. 1982 yılında başladığı "Anadolu Mimari Bezemeleri Roma Dönemi Yumurta Dizisinin Gelişimi" başlıklı doktora çalışmasını 1987 yılında tamamladı. 1990 yılında yardımcı doçent kadrosuna atandı. 1997 yılında doçentlik unvanını aldı. 2006 yılında da aynı bölümün profesörlük kadrosuna atandı. Hâlen aynı üniversite de görevini sürdürmektedir.

Anadolu arkeolojisinde Hitit ve Urartu ile klasik arkeoloji alanında da mitoloji ve mimari bezemeler konusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

2001-2002 yıllarında "Erzurum ve Pasinler Ovaları Yüzey Araştırmaları" projesini gerçekteŐirmiŐtir.

ALTINTEPE KAZISI

Erzincan il merkezinin 15 km. doğusunda yer alan Altıntepe, kuzeyi ve güneyi yüksek dağlarla çevrili ovanın kuzeydoğusundaki tek başına duran, küçük doğal tepelerden biridir. Urartu Döneminde en parlak çağını yaşayan kale, Doğu-Batı ticaret yolunu kontrol altında tutmak ve bereketli Erzincan Ovası'ndan yeterince faydalanmak amacıyla kurulmuştur.

İlk dönem kazıları 1959 yılında Tahsin Özgüç yönetiminde 10 yıl sürmüş, ortaya çıkarılan etrafı revaklarla çevrili avlu içerisinde Urartu tapınağı, apadana, açık hava tapınağı, yeraltı taş örgü oda mezarları, depo binası, Bizans ve Urartu Dönemi sur duvarları ile kapı yapısı gibi mimari kalıntılardan, kalenin Urartu kültür varlıkları içinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmıştır. Kazılarda ele geçirilen arkeolojik eserler bugün Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ndedir.

Altıntepe'de tarafımızdan 2003 yılında başlatılan ikinci dönem kazılar iki ana amaç doğrultusunda sürdürülmektedir.

1) İlk kazıların ardından defneciler tarafından yıkılan Urartu Dönemine ait önemli yapıların yeniden ayağa kaldırılması ve ilk planların kontrol edilerek gördüğümüz hatalı bölümlerin düzeltilerek yenilerinin çizilmesi

2) a. Tapınak avlu duvarına oturan apadana yapısıyla ilgili sorunların çözülmesi

b. Bizans Dönemi yapılarının da ortaya çıkarılarak değerlendirilmesi ve korunması için gerekli önlemlerin alınmasıdır.

Bu amaçla yaptığımız çalışmalarda Tapınak onarılmış, yeniden ölçümler alınmış, saptanan yanlışlıklar düzeltilerek yeni çizilen plana eklenmiştir. Tapınağın batısındaki odalarda yaptığımız temizlik ve kazı çalışmalarında kısmen ilk dönem kazılarında ortaya çıkarılan ancak plana işlenmeyen kanalizasyon sisteminin büyük bir kısmı ortaya çıkarılmış; tapınak alanındaki yağmur sularını ve 4 No.lu odadaki taş temel duvar üstüne yerleştirilen yalak biçimli "lavabo"dan gelen ve odalar arasındaki yamuk planlı avluda yer alan "hela taşı" tuvalet ile banyo için kullanılan "çağtaşı"ndan aldıkları atık suları taşıyan kanalizasyon, 5 No.lu odanın ve batıdaki surların altından geçerek dışarı yönlendirilmiştir.

Apadana içinde yaptığımız kazı çalışmalarımızda, yapının doğu köşesine apsisi yerleştirilen bir şapel saptanmıştır. Tapınak avlu duvarını tahrip ederek üzerine oturan apadana yapısının en azından iki evreli olduğu; ilk evre yapısıyla tapınak arasında geniş bir alanın varlığı saptanmıştır. Tapınak avlusu önünde olasılıkla ilk evre apadananın kuzey duvarına bitişik iki oda ortaya çıkarılmıştır. Yangınla sona eren bu yapılardan 6x16 m. ölçülerindeki büyük odanın, içinde ele geçirilen ocak ve pitoslardan dolayı, mutfak olduğunu düşünüyoruz. Apadananın ikinci evresinde, tapınak ön avlu duvarı yıkılarak genişletilmiş ve tapınak avlusu da yeniden düzenlenmiştir.

Tepenin doğu eteğine yakın burun üzerinde yaptığımız kazılarda Erken Bizans Dönemine ait olduğunu düşündüğümüz zemini mozaiklerle kaplı 2x3 sütunla bölünmüş üç nefli bir kilise ortaya çıkarılmıştır; yapıda korumaya yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

AMORİUM KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Afyonkarahisar
İlçesi	: Emirdağ
Köyü	: Hisarköy
İrtibat Telefonu	: 0538 618 6089
e-mail	: amoriumproject@msn.com
website	: www.amoriumexcavations.org

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Christopher
Soyadı	: Lightfoot
Bağlı Olduğu Kurum	: Department of Greek and Roman Art, The Metropolitan Museum of Art, New York, ABD.

Özgeçmişi : 1973-1982 Oxford Üniversitesi, İngiltere, BA Hons (1977), DPhil (1982), 1982-1986 araştırmacı, Dept. of Greek & Roman Antiquities, The British Museum, Londra, 1986-1992 müdür yardımcısı, İngiliz Arkeoloji Enstitüsü, Ankara, 1992-1995 öğretim üyesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Bilkent Üniversitesi, Ankara, 1993- kazı başkanı, “Amorium Kazıları Projesi”, Hisarköy, Emirdağ, Afyonkarahisar, 1999- Associate Curator, Dept. of Greek and Roman Art, The Metropolitan Museum of Art, New York, ABD.

AMORİUM KAZISI

“Amorium Kazıları Projesi” 1987 yılında başlatılmış ve ilk yıl bir yüzey araştırması yapılmıştır. Prof. Dr. R. Martin Harrison 1988 yılında Oxford Üniversitesi adına bir kazı izni alarak beş yıllık bir kazı planı hazırlamıştır. Projenin genel amacı Amorium’un genişliği, görünüşü ve zenginliğinin saptanmasıdır. İlk kazılardan itibaren önemli sonuçlar ortaya çıkmaya başlamıştır; Amorium’da M.S. 6. yüzyıldan 11. yüzyılın sonuna kadar oldukça büyük bir yerleşim alanı olduğu anlaşılmıştır. Kazılar sayesinde anlaşılan bir başka kayda değer gerçekse, Bizans şehrinin sadece yukarı şehirde yer alan höyükle sınırlı kalmadığı, aşağı şehirdeki duvarlarla çevrilmiş alana kadar uzandığıdır.

1990 yılından bu yana aşağı şehirde yer alan bir kilise kompleksinde kazı çalışmaları yapılmaktadır. Bu kompleks içinde ana kilise, vaftizhane ve birçok mezar ortaya çıkarılmıştır. Son yıllarda kazı ekibinin çabaları, ayakta kalan kalıntıların kaydedilip restore edilmesi doğrultusunda ilerlemektedir.

1996 yılında Aşağı Şehir Kilisesi’nin kuzeyinde ve sit alanının neredeyse tam ortasında yer alan ve “Büyük Mekân” olarak adlandırılan alanın incelenmesine başlanmıştır. Burada M.S. 6.-9. yüzyıllara tarihlenen bir Bizans hamam yapısı bulunmuştur.

Çalışmalarımızın son yıllarında hamamın etrafındaki alanın Bizans'ın "Karanlık Dönemi"nde şarap üretimi için kullanıldığı saptanmıştır. Aynı yerde 2005 sezonunda döşemesiz ama düz bir hat üzerinde uzayan işlek bir sokak ortaya çıkarılmıştır. Sokağın M.S. 838 yılındaki kuşatma ve yağma sırasında yıkıntı ve kalın bir kül tabakası altına gömüldüğü tahmin edilmektedir. "Büyük Mekân"ı çevreleyen duvarlar ise, kazı çalışmalarının sonucuna göre mekânın M.S. 10. yüzyılın son çeyreği ile 11. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Ekibimizde bulunan ve değişik ülkelerden gelen uzman ve öğrenciler kazı, konservasyon ve yayımlar ile uğraşmaktadır. Projemizin devam eden hedefi, bu çok önemli Ortaçağ Bizans şehrinin incelenmesi, korunması ve halka eğitim verilmesidir.

ANİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kars
İlçesi	: Akyaka
Köyü	: Ocaklı
İrtibat Telefonu	: 05323748798
e-mail	: ycoruhlu@msu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Yaşar
Soyadı	: Çoruhlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Özgeçmişı : 01.01.1964 tarihinde Trabzon'da doğdu. İstanbul Davudpaşa Lisesi'ni bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne girdi. Türk ve İslâm Sanatı Kürsüsü'nde öğrenime başladı. YÖK kurulduktan sonra arkeoloji ve sanat tarihi olarak birleştirilen bölümde, Sanat Tarihi Anabilim Dalı'na devam ederek 1985 yılında yüksek öğrenimini tamamladı. 16 Nisan 1986'da Mimar Sinan Üniversitesi (şimdiki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) Fen–Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde asistan olarak göreve başladı.

1985–86 döneminde yüksek lisansını “*Anadolu Selçuklularının Taş Tezyinatında Orta Asya İle Bağlantılar*” konulu teziyle tamamladı. 1988–89 döneminde başladığı doktora çalışmalarını ise 19992'de tamamladı ve “*Türk Resim Sanatında Hayvan Sembolizmi*” başlıklı teziyle doktor unvanını aldı.

1993 yılında yardımcı doçent olarak öğretim üyeliğine yükselen Çoruhlu, 2002 yılında aynı üniversite ve bölümde doçent, 2007 yılında profesör oldu. Hâlen Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen–Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde görevine devam etmekte olan araştırmacı, çalışmalarını Orta ve İç Asya Türk sanatı ve arkeolojisi, Türk mitolojisi, Türk sanatında ikonografi ve semboller, Asya ve Anadolu Türk sanatı ilişkileri konularında yoğunlaştırdı. Çok sayıda milletlerarası ve millî kongre ve sempozyuma (seminer vs) katıldı, kitapları ve birçok makalesi yayınlandı.

Ani kazıları başkanı Prof. Dr. Yaşar Çoruhlu, Orta Asya ve Doğu Avrupa'da yaptığı çeşitli alan araştırmaları yanında, Türkiye'de Prof. Dr. Mehmet Özsait'in yüzey araştırmaları ve kazılarına, ayrıca Balıkesir Ören mevkiinde yapılan arkeolojik kazılara katıldı.

ANİ KAZISI

Kars şehir merkezine 42 km. kadar uzaklıkta, Arpaçay'ın kıyısında ve Türkiye–Ermenistan sınırında bulunan ve tuf evsafı, kuzeye doğru genişleyen bir yüksek kayalık alan üzerine kurulmuş Ani şehri bu günkü kalıntıların durumuna göre tipik bir Ortaçağ “İpek Yolu” kenti durumunda olan Türk-Müslüman, Hıristiyan ve başka toplumsal unsurların izlerini bıraktığı çok önemli bir merkezdir.

Bugünkü durumuyla kale (iç kale), şehristan ve rabad bölümlerinden oluşan kentte, ilk iki dönem kazıları Rus Arkeolog Nikolai Marr (1893-1894) tarafından yapılmıştır. 1944-1945 yıllarında Prof. Dr. İ. Kılıç Kökten bu çevrede Prehistorya araştırmaları yapmış, Prof. Dr. Kemal Balkan ise arkeolojik kazılar gerçekleştirmiştir. Ani'de 1989'dan, Prof. Dr. Yaşar Çoruhlu'nun “bilimsel sorumlu başkan” olduğu 2006 yılına kadar Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı kazı çalışmalarını sürdürmüştür.

Böylece yeni dönem Ani kazıları 2006 yılında müze kazısı olarak başlatılmış, ancak daha sonra Bakanlık yetkililerinin teklifi ve Prof. Dr. Yaşar Çoruhlu'nun başvurusu ile Bakanlar Kurulu Kararlı kazı olmuş ve kazı başkanı olarak da Prof. Dr. Yaşar Çoruhlu atanmıştır.

Önceki kazı dönemlerinden “kazı evi” dahil olmak üzere yeni dönem kazılarına hiçbir şey intikal etmemiş, hiçbir malzeme ve kazı sonuçlarına dair hiçbir şey yeni kazı başkanlığına iletilmemiştir. Bu nedenle öncelikle, yapılanma çalışmalarına başlanmıştır.

Kazı başkanı, Ani kazılarına bir kent kazısı olarak bakmaktadır. Bununla birlikte, şimdiki kadar olduğunun aksine, değişik yerlerde tek tek yapılar ile uğraşmaktan ziyade şehrin dokusunu ortaya çıkarmayı amaçlayan ve belli bölgelerde başlayıp süren bir kazı anlayışı getirilmiştir.

Bu amaçla önce 2006 yılı ağustosunda yüzey incelemesi ve programlama çalışması yapılmış ve 2007 yılı ağustos ayında ise fiili olarak kazıya başlanmıştır. Kazıya başlama noktaları

olarak daha önce bir kısmı kazılan ve Menuçehr Camii'nin kabaca batı tarafına düşen alandaki konutun bulunduğu yer ile Ebul Muammeran Camii'nin bulunduğu yere bağlanan yolun sağ tarafı olmuştur. Böylece 2007 çalışma mevsiminde konuta ait hiç açılmamış 4 bölüm veya mekân açılmış, bir mekân dolgu toprağından arındırılarak tekrar ortaya çıkarılmış, bir oda da kısmen kazılabilmektedir. Amaç öncelikle konutun tüm mekânlarını ortaya çıkararak kuzeyde bulunan iç surla doğru uzanan bütün alanların ve surların kazısını –yıllar içinde– gerçekleştirmektir. Yukarıda bahsedilen yolun sağ tarafında ise 2007 yılı kazıları sonucunda yedi adet atölye-dükkan ilk defa olarak gün ışığına çıkarılmıştır. Kazı esnasında, bölgeye özgü taş malzeme ile inşa edilmiş evin bölümleri ve atölyelerin içinden bol miktarda, çoğu Ortaçağ'a tarihlenen, birkaç tanesi bütün, diğerleri ise az ya da çok parçalar hâlinde olan çeşitli tiplerde keramik kaplara, madeni nesnelere, cam takı parçalarına vs. rastlanmıştır.

Ani kazıları önümüzdeki yıllarda da sistem ve ekip daha da oturmuş ve gelişmiş olarak bu minval üzere sürdürülecektir. Öncelikle kazı esnasında çıkarılan kalıntı ve küçük buluntular başta olmak üzere ayakta bulunan mevcut mimarlık eserlerinin de konservasyonu ve restorasyonunun sağlanması da hedefler arasındadır. Sonraki dönemlerde kazılacak alanların jeofizik yöntemleriyle belirlenmesi de amaçlar arasındadır.

ANTANDROS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Balıkesir
İlçesi	: Edremit
Köyü	: Altınoluk Beldesi
İrtibat Telefonu	: 0537 385 59 30
e-mail	: gurcan.polat@ege.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Gürcan
Soyadı	: Polat
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : Doç. Dr. Gürcan Polat, 1962 yılında Selçuk'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Selçuk'ta yaptı. 1983 yılında Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Basın-Yayın Yüksekokulu, Radyo-Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. 1984 yılında girdiği Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümünü 1988 yılında bitirdi. Aynı bölümde 1989 yılında asistan olarak göreve başladı. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1991 yılında yüksek lisansını tamamlayarak, aynı enstitüde doktora çalışmalarına başladı. 1998 yılında *Anadolu Akhaemenid Dönemi Plastik Eserleri* adlı doktora tezi ile doktor unvanını aldı. 1999 yılında aynı bölümde yardımcı doçent olarak göreve atandı. 2006 yılında doçent unvanını alan Polat, hâlen E. Ü. Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır.

1986-1987 Klazomenai, 1986 Aktepe Tümülüsü, 1987 Harta Tümülüsü, 1988-2000 Daskyleion kazılarına ekip üyesi olarak katıldı. 2000 yılında Antandros yüzey araştırmasını gerçekleştirdi. 2001-2006 yıllarında Antandros kazısının bilimsel başkanlığını yürüttü. 2007 yılından itibaren aynı kazının başkanlığını üstlendi.

ANTANDROS KAZISI

İda Dağı'nın güney eteğinde yer alan Antandros'a ilişkin ilk araştırmalar 1842 yılında H. Kiepert'in Avcılar Köyü Camii'nin duvarında Antandros isminin geçtiği yazıtı keşfetmesi ile başlar. Bu bilgiden yola çıkarak Kaletaşı Tepesi olarak isimlendirilen tepeyi Antandros olarak haritasına işaretler. Kiepert'in, 1888 yılında Fabricius ile birlikte geri dönüşü sırasında aynı bölgede Antandros isminin geçtiği ikinci bir yazıtı bulması ve o dönemdeki ismi Dervent Tepe olan Kaletaşı Tepesi'nde yoğun seramik buluntu tespit etmeleri bu lokalizasyonun doğruluğunu pekiştirmiştir. Bu arada 1881 yılında aynı güzergâhtan geçen H. Schliemann da benzer verilerden yola çıkarak aynı saptamayı yapmıştır. Köylülerin bu antik şehirde birçok gümüş Antandros sikkesi bulması Schliemann'ın dikkatini çekmiş ve Dervent isminin, antik Antandros isminden geldiği yolunda bir görüş ortaya atmasına yol açmıştır. Ancak şehri, 1959 ve 1968 yıllarında iki kez ziyaret eden J. M. Cook, Dervent isminin, Kiepert'in de fark ettiği

gibi, genellikle geçitler için kullanılan bir isim olduğunu belirterek, ismin burada da bir geçide işaret etmekte olduğuna dikkat çekmiştir. Gerçekten de şehrin üzerinde bulunduğu Kaletaşı Tepesi'nin, denize doğru dik bir eğimle sona ermesi ve günümüzde Çanakkale'yi Edremit'e bağlayan modern yolunun da tepe eteğinin kısmen kesilmesi sonucunda geçirilmiş olması, bu görüşün doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Kiepert'ten sekiz yıl sonra Judeich, Antandros'ta incelemeler yapmıştır. Bu incelemeler sonucunda şehri, aşağı kent ve yukarı kent olarak ikiye ayırmış ve fazla büyük olmayan bir şehir olarak nitelendirmiştir. 1891 yılında şehri ziyaret eden Leaf, tepenin batı eteklerinde açılmış bazı mezarları görmesi sonucunda, şehir nekropolünün tepenin batı yamacında, şehir merkezinin tepenin zirvesinde, ticaret merkezi ve limanların da tepenin doğusunda olduğuna kanaat getirmiştir. Cook, yapmış olduğu iki ziyaret sonrasında, tepenin doğu yamacında herhangi bir buluntunun yer almadığını, asıl yerleşimin tepenin batı yamaçlarında konumlandığını belirlemiştir.

19. yüzyıldaki bu inceleme ve araştırmalar sonrasında Antandros'a ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamış, kent gizemini Kaletaşı Tepesi'nin batısında uzanan sahil şeridinin imara açılması ile 1989 yılında başlayan yapılanma çalışmalarına kadar korumuştur. Yazlık konutlara ilişkin başlanan ilk hafriyat çalışmalarında, bazı mezarlara rastlanmış ve bunun sonucunda 1991 yılında müze tarafından kurtarma kazıları başlatılmıştır. Yapılan çalışmalar ışığında, bu alanın M.Ö. 7. yüzyıldan M.Ö. 2. yüzyıla kadar nekropol alanı olarak kullanıldığı anlaşılmıştır. Bursa ve Balıkesir müzeleri tarafından gerçekleştirilen kurtarma kazıları, aralıklarla 1995 yılına kadar devam etmiştir.

2000 yılında Yrd. Doç. Dr. Gürcan Polat başkanlığında Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyeleri ve öğrencilerinden oluşan bir ekip tarafından 28 gün süren "Antandros Yüzeysel Araştırması" gerçekleştirilmiştir. 2000 yılında gerçekleştirilen yüzeysel araştırmada şehrin yayılım alanı belirlenmiş, aynı zamanda Thukydides'in Peloponnesos Savaşları'nda inşa edildiğini bildirdiği tahkimli garnizona ait olması gereken sur duvarları, Kaletaşı Tepesi'nde tespit edilmiştir. Özellikle Kaletaşı Tepesi'nin batı ve güneybatı yamaçlarında, bazıları hâlen teras duvarı olarak kullanılan, Geç Roma Dönemine ait duvarların oldukça yüksek korunmuş durumda olduğu gözlemlenmiştir. Yüzeysel araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, 2001-2006 yılları arasında Balıkesir Müzesi başkanlığında, Yrd. Doç. Dr. Gürcan Polat'ın bilimsel sorumluluğunda, dört farklı alanda kazı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kazılar sonrasında Antandros'un M.Ö. geç 8. yüzyıldan başlayıp M.S. 7. yüzyıla kadar kesintisiz bir yerleşime sahne olduğu belirlenmiştir. 2007 yılından itibaren Bakanlar Kurulu kararıyla Doç. Dr. Gürcan Polat'ın başkanlığında, Batı Anadolu'nun en önemli nekropolislerinden birisi olan Antandros nekropolisi ile M.S. geç 3 yüzyıla ait Roma villasında kazı ve restorasyon çalışmaları sürdürülmektedir.

APHRODISİAS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Karacasu
Köyü	: Geyre
İrtibat Telefonu	: 256-448-8002
e-mail	: bert.smith@ashmus.ox.ac.uk
website	: www.nyu.edu/projects/aphrodisias

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Roland
Soyadı	: Smith
Bağlı Olduğu Kurum	: New York Üniversitesi, Oxford Üniversitesi

Özgeçmişi : New York Üniversitesi adına 1991 yılından beri Aphrodisias kazısı başkanlığını yürüten Prof. Roland Smith aynı zamanda Oxford Üniversitesi'nde klasik sanat ve arkeoloji alanında "Lincoln Profesörü" unvanını taşımaktadır. Edinburgh ve Oxford üniversitelerinden mezun olan Smith daha sonra Oxford Magdalen College'da antik tarih alanında sınavlı bursiyer olarak (1981-86); Princeton Üniversitesi'nde Harkness bursiyeri olarak (1983-85) ve Münih Klasik Arkeoloji Enstitüsü'nde Alexander von Humbolt bursiyeri olarak (1991-92) araştırmalarına devam etti. 1986-1995 yılları arasında New York Üniversitesi'nde (Institute of Fine Arts) öğretim görevlisi olarak çalışmış olan Smith, 1995'ten bu yana akademik kariyerine Oxford Üniversitesi'nde devam etmektedir.

Smith Aphrodisias kazısı dışında Likya bölgesinde bulunan Oinoanda ve Balboura kazılarında da çalıştı. Araştırmalarını daha çok antik görsel tasvirlerin tarihi yorumları ile bunların o dönemdeki sosyal ve politik hayatla olan bağlantıları üzerine yoğunlaştırdı. Aphrodisias'taki çalışmalarına bağlı olarak ayrıca Doğu Roma İmparatorluğu şehirlerindeki mermer heykeltıraşlık ürünleriyle yakından ilgilenmektedir.

Prof. Smith'in eserleri arasında "Hellenistik Krali Portreler" (1988), "Hellenistik Heykel" (1991), "C. Julius Zoilos Anıtı: Aphrodisias I" (1994), "İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde Yunan, Roma ve Bizans Sanatı" (2002), "Aphrodisias'daki Roma Devri Portre Helkeltıraşlığı: Aphrodisias II" (2006) sayılabilir. Bu eserlerden "Hellenistik Heykel" Türkçe'ye de çevrilmiştir.

APHRODISİAS KAZISI

New York Üniversitesi'nin Aphrodisias'taki kazıları 1961 yılında Prof. Kenan Erim başkanlığında başlatılmış ve 1990'da Erim'in vefatına kadar yoğun kazı çalışmaları ile şehir merkezinin ana yapıları ile şehrin olağanüstü heykeltıraşlık örnekleri ve kitabeleri ortaya

çıkarılmıştır. Bu kazılar aynı zamanda Aphrodisias'ın çok iyi korunmuş olduğunu ortaya koymuştur. 1960'lardaki kazılar bouleterion (meclis binası), Hadrian hamamları ve piskopos sarayında yoğunlaştırılmıştır. 1970'lerde sivil bazilika, güney agora ve tiyatro binaları ortaya çıkarılmış, 1980'lerde de sebasteion kazıları ile 1990'da tamamlanmış olan tetraphlon'un yeniden ayağa kaldırılması çalışmaları yapılmıştır.

1991'den bu yana yapılan çalışmalarla, daha önce ortaya çıkarılmış olan yapı komplekslerinde stratejik amaçlı kazılarla, yapıların yapım ve tarihlendirmelerine ışık tutmak amaçlanmıştır. Ayrıca dokümantasyon, koruma ve mermer buluntularla ilgili yayın çalışmaları yoğun olarak sürdürülmektedir.

1990'ların ortasında yapılan jeofizik çalışmalar sonucunda şehrin düzenli İon ızgara planında yapılmış olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca şehrin ızgara planlı meskûn alanlarında yapılan kazılar da bunun doğruluğunu göstermiştir. Son on yılda dokümantasyon ve kazı çalışmaları kuzey agora, sivil bazilika, heykel atölyesi, Aphrodite Tapınağı, meclis binası, şehir duvarları ve "Atrium Evi"nde yürütülmüştür.

Mermer buluntular için büyük yeni depolar inşa edilmiş, sit alanından çıkan heykeltıraşlık ürünlerinin buluntu yerleriyle olan bağlantılarına dikkat edilerek dokümantasyon ve yayın çalışmaları ön plana alınmıştır. Sit alanındaki konservasyon çalışmaları meclis binası, Aphrodite Tapınağı ve güney agorada yapılmıştır. Sebasteion'da da yeniden ayağa kaldırma çalışmaları hâlen sürdürülmektedir. Sebasteiona ait yetmiş mermer kabartma ise konservasyonu tamamlanarak 2007'de inşa edilen ve 2008'de açılışı yapılacak olan yeni müze binasında teşhir edilecektir.

Projenin sonuçları raporlar hâlinde 1995'den beri *American Journal of Archaeology* ile branşlaşmış yayımlar olan *Journal of Roman Studies*, *Aphrodisias Papers* 1-4, ve monografik bir çalışma olan *Aphrodisias I-III* de (şu ana kadar) yayınlanmıştır.

ARSLANTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Malatya
İlçesi	: Orduzu
Köyü	: Orduzu
İrtibat Telefonu	: 0422 3371002
e-mail	: marcella.frangipane@uniroma1.it m.frangipane@libero.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Marcella
Soyadı	: Frangipane
Bağlı Olduğu Kurum	: Dipartimento di Scienze Storiche Archeologiche e Antropologiche dell'Antichità, University of Rome La Sapienza.

Özgeçmişi : Marcella Frangipane, Roma "La Sapienza" Üniversitesi ile yine aynı üniversitenin Arkeoloji Uzmanlık Okulu'nda Yakın ve Orta Doğu prehistorya ve protohistorya profesörüdür. 2000-2003 yılları arasında söz konusu uzmanlık okulunun Şark Arkeolojisi Bölümü başkanlığını yaptı. 1973-1976 yıllarında Meksika'da Teotihuacan Valley kazılarında çalıştı. İtalya'daki prehistorik sit alanlarında sürdürülen çok sayıda kazılara katıldı. Roma Üniversitesi tarafından sürdürülen Maadi (Kahire, Mısır) arkeolojik kazılarının 1977-1983 yıllarında ortak başkanı oldu. 1976 yılında, İtalyan arkeoloji heyetinin Arslantepe-Malatya'daki kazı çalışmalarına katıldı ve kısa bir süre sonra anılan çalışmaların başkan yardımcılığını, 1990 yılından itibaren de başkanlığını üstlendi.

Urfa Müzesi ile birlikte 1999 yılında başlatılan, Zeytinli Bahçe Höyük, Birecik (Urfa) kurtarma kazılarına ilişkin yeni bir projeyi yürütmektedir.

Aşağıdaki dört cildin de arasında bulunduğu 100 kadar eseri yayımlanmıştır. *Perspectives on Protourbanization in Eastern Anatolia: Arslantepe (Malatya)*, Origini XII/2, 1983 (A. Palmieri ile birlikte); *La nascita dello Stato nel Vicino Oriente*, Laterza 1996; *Arslantepe, Alle Origini del Potere*, Electa 2004; *Arslantepe Cretulae. An Early Centralised Administrative System before Writing*, La Sapienza 2007. Ayrıca, ortak kuratörlüğünü yaptığı ve iki cilt olarak yayımlanan; *Between the Rivers and over the Mountains*, La Sapienza 1993 ve *Archives before Writing*, CIRAAS 1994, başlıklı çalışma.

Öte yandan, her iki cildi de Roma La Sapienza Üniversitesiince yayımlanan, "Arslantepe" ve "Studi di Preistoria Orientale" isimli iki monografik dizinin promosyon ve bilimsel kuratörlüğünü yaptı.

ARSLANTEPE KAZISI

Arslantepe'de İtalyan arkeoloji heyetince uzun yıllardır sürdürülen çalışmalar sonucu, çok geniş bir alana yayılan sit alanında, en az İ.Ö. V. binyıldan itibaren Bizans Dönemine değin yerleşildiği görülmüştür. Arslantepe'nin söz konusu süre boyunca bölgenin en önemli merkezi olma konumunu koruduğu ve özellikle de Yakın Doğu uygarlıklarının gelişmesi sürecinde, başlıca iki önemli dönemi yaşadığı saptanmıştır. Bu dönemler;

a) Yakın Doğu'da rastlanan ilk kamusal saray tipolojisi ve ilk devlet -örgütlü yönetim-sistemlerinin kanıtını oluşturan şekilde, bir dizi anıtsal yapının meydana getirdiği çok büyük saray tipi bir kompleksin yapıldığı İ.Ö. IV. binyılın ikinci yarısı,

b) Hitit ve Son Hitit Döneminde (İ.Ö. 1600-700) yayılan Orta Anadolu kültürü ve daha sonra da Hitit İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla ortaya çıkan krallıklardan birine ait başkent in egemenliğinin çok güçlü etkisinde kaldığı yıllardır.

IV. binyıla ait (Geç Uruk) saray tipi yapı; çok iyi korunmuş durumda ele geçirilen, beyaz sıvalı, bazı kısımlarda boyalı figürler ve baskı izi geometrik öğelerle bezenmiş duvarlarıyla, bol miktarda in situ malzeme bulunan, iki tapınak, depo odaları, idari işler ve törenlerle alakalı alanlardan oluşmaktadır.

IV. binyılın ilk yarısına tarihlenen konutsal ve üç bölümlü bir tapınak gibi kamuya ait diğer önemli yapılar da bulunmuştur. Söz konusu yapılar, Geç Uruk Döneminin merkezîyetçi ve hiyerarşiye dayanan bir toplum düzeninin yöredeki ilk gelişme izlerini taşıyan yerel işaretlerdir.

Saray ile buna ilişkin sistemin yok olmasından sonra, ilk kamusal alanın en uç kısmında gün ışığına çıkarılan bir "kraliyet" mezarı, Doğu Anadolu ve Kafkaslar ötesi toplumlarla çatışan farklı kültür ve siyasi sistemlere bağlı yeni bir evreye geçişin anıtsal göstergesi niteliğine sahiptir.

İkinci binyılda yeni bir kültür ve Orta Anadolu dünyasından gelen olası bir siyasi baskı, Arslantepe ile çevresindeki yörenin tarihçesinde tekrar derin bir değişimi oluşturarak Hitit İmparatorluğu etkisi altında yeni ve farklı bir siyasî merkezîyetçiliğin doğmasına neden olmuştur.

ARYKANDA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Finike
Köyü	: Arif Köyü
İrtibat Telefonu	: 0 242 861 22 10/05333440967
e-mail	: aycaozcan@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Cevdet
Soyadı	: Bayburtluoğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (Emekli)

Özgeçmişi : 18.08.1934'te Őebinkarahisar'da doğdu. İlk ve orta öğretimini aynı ilçede, liseyi ise Balıkesir'de tamamladı. 1953/54 öğrenim yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Bölümü'ne girdi ve 1957 yılında mezun oldu. Aynı yıl bu bölümde asistan olarak göreve başladı. 1963 yılında Chios seramiği üzerinde hazırladığı doktora tezini verdi. 1965'te doçent, 1978'de ise aynı anabilim dalında profesörlüğe atandı. Aynı anabilim dalında öğretim üyesi, 1988-2000 yılları arasında anabilim dalı başkanı ve 1999-2001 yılları arası Arkeoloji Bölümü başkanı olarak görev yaptı. 2001 yılı ağustos ayında emekli oldu.

1959'dan itibaren burslu, davetli veya seminer-sempozyum yahut kongre vesilesiyle Almanya, İtalya, Avusturya, İngiltere, Fransa'da bulundu. Bunların dışında meslekî görgü ve bilgisini arttırmak için Danimarka, Hollanda, Norveç, İsveç, İsviçre, Çekoslovakya, Yunanistan, Romanya ve Bulgaristan'a gitti. Alman ve Avusturya Arkeoloji enstitülerinin 1964'ten beri üyesidir.

Anadolu Medeniyetleri Araştırma ve Tanıtma Vakfı'nın başkanı olarak 1993-1999 yılları arasında görev yaptı. Türkçe ve yabancı dillerde çıkmıŐ altı kitabının yanı sıra yine değişik dillerde yayınlanmış makale, bildiri ve konferans metni bulunmaktadır. Uluslararası ölçüde olan dört ansiklopedide değişik konularda yazdığı maddeler vardır.

1971 yılından bu yana Antalya İli, Finike İlçesi, Arif Köyü'ndeki Arykanda antik kenti kazılarının başkanlığını yapmaktadır.

ARYKANDA KAZISI-2007

Kış şartlarının ağır geçmesi ve mozaikli zeminlerin üzerindeki çatıyı uçurması, ören yerindeki temizlik çalışmalarının yanı sıra çatı onarımına öncelik vermeyi gerektirdi. Kazı ve restorasyon çalışmalarında öncelik geçen yıl ortaya çıkarılan, önce vaftizhane sonra şapel olarak kullanılan mekândaki keklik panolu mozaik zeminin açık sergilemeye elverişli şekilde düzenlenmesine verildi. Büyük Bazilika'nın güneyindeki bu şapelin bağlantısını ortaya çıkarmak üzere yapılan kazıda birbirine bitişik geometrik bezeli mozaik döşemelere sahip iki oda ortaya çıkarıldı. Bazilikanın batı girişi önünde yürütülen kazıda ise traianeum ve hamam ile nymphaion'dan gelen temiz ve pis su kanalları ile Naltepesi Hamamı ve Altıncı Hamam'a su temin eden sarnıç, meydana çıkartılan kalıntıları oluşturdu. Değinilen kesimin buluntu envanterinin en ilginç parçalarını, mozaik yerleştirme ve yapıştırma işi için kullanılan bronz spatula biçimli alet ile mozaikli odaların duvarlarını süsleyen aziz, azize ve piskoposlara ait normal büyüklükte fresk parçaları teşkil etti.

İkinci kazı alanını, Altıncı Hamam'ın eğimden dolayı kazılmamış olan alt katındaki 2 odası oluşturdu. Genellikle başka yerlerden getirilen veya akarak gelen toprak içerisinde ele geçirilen Geç Protogeometrik Döneme ait seramik parçası, Arykanda'nın Geç Bronz Çağı sonu ile M.Ö. 6. yüzyıl arasındaki boşluğu dolduracak en önemli buluntudur.

Traianeumdan çıkarılan iri blokların düzenlenerek başka yerde istiflenmesi ve devlet agorası ve daha yukarıdaki yapılardan atılan atık toprağın sel yatağına nakledilmesi sonucu krepidoması sağlam, podyumu oluşturan blokları büyük ölçüde bazilika ve diğer yapılarda kullanıldığı için çıplak görünen, podyumlu bir tapınak en ilginç kalıntıyı oluşturdu. Böylelikle Arykanda'nın Anadolu'daki çok tapınaklı kentlerle rekabet edecek sayıda tapınak veya kutsal alana sahip bir kent olduğu ortaya çıktı. Tapınak, önde bulunan krepidomadan sonra in situ olarak ortaya çıkarılan kurban bağlama yeri (demir halkası ile beraber), hemen tapınağın yanında kurban kanının akıtılacağı düzgün bloklardan yapılmış havuzcuğu ve doğu yönde yine basamaklı bir kapı şeklindeki propylonu ile hemen her şeyi tamam bir görüntü sergilemektedir. Tapınağın cellası daha sonraki kullanım evresinde iri çakıl mozaik ile örtülmüş, krepidomaya güneydoğu köşede dairesel görüntülü bir merdiven eklenmiştir. Tapınak içerisinde ele geçirilen bronz omphaloslu phiale büyük olasılıkla daha önceki devirlerden kalmadır. Bazilikanın önünde ele geçirilen altın yaldızlı pişmiş toprak Aphrodite başı, ayak bileklerinden aşağısı noksan Eros heykelciği ve yine yaldızlı sütunceler, niş içerisinde Eros'lu bir Aphrodite tasviri ile karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Yakın çevrede başka tanrıça veya tanrı heykeli yahut tapınağın kime ait olduğunu belirleyecek buluntu ele geçirilemediğine göre, Roma Dönemine ait yapının Aphrodite'ye ait olduğu düşünülebilir.

ASSOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Ayvacık
Köyü	: Behramkale
İrtibat Telefonu	: 0537 6805241
e-mail	: narslan@hotmail.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nurettin
Soyadı	: Arslan
Bağlı Olduğu Kurum	: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1966 yılı Konya doğumlu olan Doç. Dr. Nurettin Arslan, ilk, orta, lise ve üniversite eğitimini aynı şehirde tamamladı. 1989 yılında mezun olduğu Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak atandı. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını aynı üniversitede yaparak doktor unvanını aldı. 2001 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde yardımcı doçent olarak göreve başladı ve 2004 yılında doçent oldu. Alman hükümeti tarafından verilen DAAD doktora bursu ile Freiburg kentindeki Albert-Ludwigs Üniversitesi'nde, DAI bursiyeri olarak da Berlin'deki Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde araştırmalar yaptı. Aynı kurumlar tarafından değişik zamanlarda tekrar Almanya'ya davet edildi. Kuzey Troas bölgesinde gerçekleştirdiği yüzey araştırması projesi ile 2006–2007 yıllarında Gerda Henkel Vakfı'ndan (Almanya) 15 aylık yurt dışı araştırma bursu kazandı. Kelenderis, Tarsus, Kilisetepe, Assos ve Alexandria Troas kazılarında görev yapan Arslan, 2006 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Assos kazı başkanlığına getirildi. Çanakkale'de göreve başladığı tarihten itibaren Troas bölgesi, Klasik Çağ arkeolojisi üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırdı. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

ASSOS KAZISI

Çanakkale İli, Ayvacık İlçesi, Behramkale Köyü'nde yer alan Assos kentinde ilk kazılar, Amerikan Arkeoloji Enstitüsü adına, Joseph Thacher Clarke (1856-1920) ve Francis Henry-Bacon (1856-1940) adlı iki genç mimar tarafından 1881-1883 yılları arasında gerçekleştirilir. Alman Robert Koldewey kazıda arkeolog olarak görev yapar. Assos kazısı, Amerikan Arkeoloji Enstitüsü'nün kurulmasından sonra gerçekleştirdiği ilk kazı olması açısından önemlidir. Kazıda bulunan eserlerin 3/2'lik bölümü Osmanlı Devletine, 3/1 bölümü ise Amerikan kazı heyetine verilir. Üç yıl süren kazıda elde edilen bulgular iki geniş rapor ve Bacon'un kişisel gayreti ile bir kitap hâlinde yayınlanır. Kışın karlı günleri dışında aralıksız sürdürülen çalışmalarda özellikle Assos'un en önemli ve iyi korunmuş resmî ve dinî yapıları kazılır. Bunlar akropoldeki Athena

Tapınağı, agoradaki bouleuterion ve stoalar, gymnasion, tiyatro, kiliseler ve şehrin batı kapısı önünde yer alan nekropolis alanlarıdır. 1883 yılından sonra açığa çıkartılan kalıntılar o dönemin koruma anlayışına göre, kendi kaderine terk edilir. Geçen süre zarfı içerisinde Assos'un söz konusu kalıntıları gerek insan, gerekse tabiat şartları yüzünden büyük ölçüde tahrip olur. Aradan geçen tam yüzyıl sonra, 1981 yılında Assos'taki kazı çalışmaları Prof. Dr. Ümit Serdaroğlu tarafından yeniden başlatılır ve 23 Eylül 2005 yılında ölümüne kadar sürdürülür. İkinci dönem kazı sürecinde Athena Tapınağı ve tiyatrodaki kazılar yapılarak restorasyonları gerçekleştirilir. Bu iki alan dışında Alman bir ekip ile birlikte "Batı Nekropolisi", konut bölgeleri ve Ayazma Kilisesi'nde de kazı çalışmaları yapılır. Kazı alanlarından "Batı Nekropolisi" mezarlarından elde edilen sonuçlar *Asia Minor Studien* serisinde yayınlanır. Prof. Dr. Ümit Serdaroğlu döneminde kazı evi ve depo gibi önemli alt yapı ihtiyaçları kişisel gayretler ile tamamlanır.

2006 yılında sonra Assos kazıları Doç. Dr. Nurettin Arslan tarafından yürütülmeye başlanır. Yeni dönem kazılarında kentin topografik haritasının çıkarılması, bilgi bankasının oluşturulması, şehrin gelişim safhaları, konut bölgesi, stoanın inşa ve kullanım safhalarının tespiti, nekropolis, arkaik iskân bölgesi ile Athena Tapınağı'nda restorasyon çalışmaları ilk beş yıllık program olarak hedeflenir.

Assos kazı çalışmaları Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın maddî desteği ile yürütülmektedir. Bu kurum dışında 2007 yılından itibaren Efes, 2008 yılından itibaren ise Amerikan Arkeoloji Enstitüsü Assos kazılarına maddî destek vermektedir.

AŞAĞI ve YUKARI ANZAF URARTU KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Van
İlçesi	: -
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	:
e-mail	: obelli@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Oktay
Soyadı	: Belli
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi

Özgeçmişi : 03.04.1945 tarihinde Kars'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Kars'ta tamamladıktan sonra, 1966 yılında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eski Önasya Dilleri ve Kùltürleri Bölümü'ne kaydoldu ve 1970 yılında mezun oldu.

1970 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne bağlı "Van Bölgesi Tarih ve Arkeoloji Araştırmaları Merkezi'nin bilimsel sekreterlik kadrosuna atandı. Bu tarihten günümüze değin kesintisiz olarak Doğu Anadolu Bölgesi'nde yapılan hem bilimsel kazılara katıldı, hem de çeşitli konular üzerinde araştırmalar yaptı.

1973 yılında Eskiçağ Tarihi Bölümü'nde "Urartular Çağında Van Bölgesi YolŐebekesi" adlı konuyu doktora tezi olarak hazırlamaya başladı. 1982 yılında Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı'nın yardımcı doçent, 1989 yılında aynı anabilim dalının doçent, 1995 yılında da profesör kadrosuna atandı.

1969–1981 yılları arasında Prof. Dr. Afif Erzen başkanlığında yürütölen ve Urartu Krallığı'nın başkentliğini yapan Van Kalesi ve Toprakkale ile Çavuştepe ve Giyimli (Hırkanis) kazılarına, ayrıca 4 kazı dönemi de Trakya'da bulunan "Enez Kazısı"na; 1982–1985 yılları arasında Prof. Dr. Veli Sevin başkanlığında yürütölen "İmikuşağı Kurtarma Kazısı"na ikinci başkan olarak katıldı. 1991 yılından beri Van'ın 11 km. kuzeydoğusunda yer alan ve Urartu Krallığı'nın erken dönem ören yerlerini oluşturan "AŞağı ve Yukarı Anzaf Urartu Kaleleri" kazıları, başkanlığı altında yürütölmektedir. 1970 yılından beri Doğu Anadolu Bölgesi'nde "UlaŐım Őebekesi", "Madencilik Faaliyetleri" ve "Baraj Gölet ve Sulama Kanalları" konusunda araştırmalar yapmakta. 1985 yılında Alman Dışişleri Bakanlığı'ndan kazandığı 1 yıllık burs ile Heidelberg şehrinde bulunan "Institut für Vor-und Frühgeschichte" ve "Max-Planck" enstitülerinde "Anadolu'nun Eski Madencilik Tarihi" konusunda çalışmalar yaptı. 1993–2005 yılları arasında "Diyarbakır Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu"nda başkan yardımcısı olarak görev aldı. 1998 yılından beri İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne bağlı "Van Bölgesi Tarih ve Arkeoloji Araştırmaları Merkezi"nde müdürlük görevini yürötmekte. 1997 yılından beri "Van-Yoncatepe Sarayı ve Nekropolü" kazılarının bilimsel başkanlığını yapmakta. 1998 yılından beri "Avrasya Arkeoloji Projesi" kapsamında, "Nahçıvan Kazı ve Yüzey Araştırması", "Azerbaycan, Gürcistan, İran, Kazakistan ve Kırgızistan Yüzey Araştırması" adlı uluslararası proje çalışmalarını yürötmekte. 1998–2004 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu.

AŞAĞI ve YUKARI ANZAF URARTU KAZISI

Aşağı ve Yukarı Anzaf Urartu kaleleri, bugünkü modern Van kentinin 11 km. kuzeydoğusunda yer almaktadır. Aşağı Anzaf Kalesi Urartu Kralı İşpuini (M.Ö. 830-810), Yukarı Anzaf Kalesi de bu kralın oğlu Menua (M.Ö. 810-786) tarafından kurulmuştur. 62x98 m. büyüklüğünde dikdörtgen bir plan gösteren Aşağı Kale, 6.000 m²lik bir alan üzerine yayılmıştır. Deniz seviyesinden 1900 m. yüksekliğindeki kale, fazla yüksek ve engebeli olmayan kayalık bir tepe üzerinde yer almaktadır. Kuzeyde Transkafkasya'dan, doğuda ise Kuzeybatı İran içlerinden gelen önemli askerî ve ticaret yollarının Urartu başkenti *Tuşpa*'ya (Van Kalesi'ne) ulaşmadan önce bir düğüm noktasında yer alan Aşağı Anzaf Kalesi, tümüyle askerî amaçla kurulmuştur. Örneğin kalede bulunan 6 inşaat yazıtında da. Kral İşpuini çok güçlü bir kale yaptırdığından söz etmektedir. Gerçekten de çok iri taşlardan kurtinsiz ve bastiyonsuz olarak yapılan kalenin anıtsal sur duvarlarının benzerine, Urartu Krallığı'nın yayılım alanında şimdilik rastlanmamıştır.

800 m. güneyde yer alan Yukarı Anzaf Kalesi ise. Aşağı Anzaf'tan 10 kat daha büyüktür. Deniz seviyesinden 1995 m. yüksekliğinde kayalık bir tepe üzerine kurulan kale, şu anda Türkiye'nin ikinci yüksek rakımlı kazı alanını oluşturmaktadır. 60.000 m²lik bir alana yayılan kale, kendisine bir sur ile birleşik olarak yapılan güneyindeki aşağı kent ile birlikte 200.000 m²lik bir alanı kaplamaktadır. Yukarı Anzaf Kalesi'ni çevreleyen taş duvarların temelleri, Aşağı Anzaf'tan farklı olarak kurtin ve bastiyon tekniğinde inşa edilmiştir. Bastiyon uzaklıkları eşit

değildir ve bu yüzden Urartu kale mimarisindeki bastiyonların ilk örneğini oluşturmaktadır.

Kral Menua tarafından ulusaltarı Haldi adınayaptırılan kale planlı tapınak, şimdilik Urartu tapınaklarının en eski örneğini oluşturmaktadır.

Kalenin 850 m. doğusunda bulunan Yukarı Anzaf Barajı, kuzeyinde bulunan geniş ve bereketli topraklarda yapılan tarımın su gereksinmesini karşılamaktadır. Bu önemli baraj, geçirmiş olduğu küçük onarımlar ile günümüzde de

başarılı bir şekilde çalışmaktadır. Geniş ve bereketli topraklardan elde edilen tarım ürünlerinin depolandığı Yukarı Anzaf Kalesi Doğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük yönetim ve ekonomik üretim merkezlerinden birini oluşturmaktadır.

Yukarı Anzaf Kalesi'ni diğer Urartu kalelerinden ayıran en önemli özelliğinin başında, kurulduğu tarihten yıkılışına değin sürekli bir yerleşime sahne olması ve sürekli olarak genişlemesi gelmektedir. Ortaya çıkarılan çivi yazılı inşaa yazıtları ile tunç eşya ve silahlar üzerindeki yazıtlar, Urartu krallarının yaptırdıkları yeni mimari yapılardan ve kurdukları silah depolarından söz etmektedir. Bu yüzden Yukarı Anzaf Kalesi 9. yüzyılın son on yılından. 7. yüzyılın sonlarına kadar Urartu kale mimarisinin gelişimini canlı bir şekilde yansıtmaktadır.

Yukarı Anzaf Kalesi, günümüze değin Kafkasya, Kuzeybatı İran ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan ve kazısı yapılan Urartu kalelerinde, çivi yazılı bronz eşya ve adak silahının en fazla sayıda ortaya çıkarıldığı yönetim merkezi olma özelliğini taşımaktadır. Bugüne kadar Kral İşpuini (M.Ö. 830-810) ile II. Argişti (M.Ö. 714-685) dönemleri arasında hüküm süren krallara ait 29 adet çivi yazılı eşya ve silah ortaya çıkarılmıştır. Bronz eşya ve adak silahları üzerindeki ilginç ve birbirinden değerli yazıtlar, Urartu tarihi ve yazıt bilimine çok büyük bir katkı sağlamıştır.

AŞIKLI HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aksaray
İlçesi	: Gülağaç
Köyü	: Kızılkaya
İrtibat Telefonu	: 0382 439 3270 (Kazi evi)
e-mail	: mozbasaran@tnn.net

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mihriban
Soyadı	: Özbaşaran
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı

Özgeçmişi : 1957 doğumlu. 1975 yılında Kadıköy Maarif Koleji'nden mezun oldu. Aynı yıl girdiği İstanbul Üniversitesi Klasik Arkeoloji Kürsüsü'nde 1981 yılında lisans; 1984 yılında Prehistorya Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimini tamamladı. Prof. Dr. Ufuk Esin ve Prof. Dr. Mehmet Özdoğan'ın yönetiminde gerçekleştirdiği "*Doğu ve Güneydoğu Anadolu Mimarisi'nde Tülintepe Yerleşmesinin Yeri*" başlıklı teziyle 1992 yılında doktorasını bitirdi. Hâlen İstanbul Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı'nda öğretim üyesidir.

Lisans eğitimi sırasında katıldığı çeşitli arazi çalışmalarının yanı sıra, 1988-90 yılları arasında Prof. Dr. Güven Arsebük ve Prof. Dr. Clark Howell'in başkanlığında "Yarımburgaz Kazıları"nda, Prof. Dr. Ufuk Esin başkanlığında "Aşıklı Höyük Kazıları"nda, Prof. Dr. V. Watrous başkanlığında "Gournia/Girit Yüzey Araştırması"nda görev aldı. 1996-2004 yıllarında Aksaray İli, Gülağaç İlçesi'nde yer alan Akeramik Neolitik Dönem Musular mevkiinde, Aksaray Müzesi başkanlığında yürütülen kazı ve araştırma projesinin bilimsel danışmanlığını; 1997-2002 yılları arasında Dr. Savaş Harmankaya ve Oğuz Tanındı ile birlikte "Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri-TAY Projesi"nin yayın ve arazi çalışmalarını yürüttü. 2005-2007 yılları arasında Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi'ne bağlı Çanak Çömleksiz Neolitik Çağ yerleşmesi "Akarçay Tepe Kazısı"nın bilimsel danışmanı olarak görev aldı. 2006 yılından bu yana, Çanak Çömleksiz Neolitik Çağ yerleşmesi Aşıklı Höyük'te gerçekleştirilen kazı, araştırma ve koruma projesinin başkanlığını yürütmekte. Amerikan İlmî Araştırmalar Enstitüsü (ARIT), Dünya Arkeoloji Kongresi (WAC); Avrupa Arkeologlar Birliği (EAA) üyesidir.

AŞIKLI HÖYÜK KAZISI

Aşıklı Höyük, ilk kez 1989 yılında Prof. Dr. Ufuk Esin başkanlığında, İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı üyeleri ile çeşitli uzmanlardan oluşan uluslararası bir ekip tarafından kazılmaya başlanmıştır. 2000-2003 yılları arasında Prof. Dr. Nur Balkan Atlı başkanlığında en eski tabakaları araştırmak amacıyla derinlik sondajında sürdürülen kazılara, 2003 sonrasında iki yıl ara verilmiştir. 2006 yılında Doç. Dr. Mihriban Özbaşaran

başkanlığında tekrar başlayan çalışmaların önceliği koruma ve restorasyon alanındadır. Geniş alanlarda ortaya çıkarılan kerpiç yapı kalıntılarının korunması sonrasında belli alanlarda kazılara yeniden başlanacaktır.

Aşıklı Höyük, Yukarı Mezopotamya ve Doğu Akdeniz'de sayı ve nitelik açısından çeşitli yerleşmelerle bilinen Çanak Çömleksiz Neolitik Çağ kültürünün Orta Anadolu Bölgesi'nde şu an için en iyi temsil edildiği yerleşmedir. Aksaray İli'nin Gülağaç İlçesi, Kızılkaya Köyü'nde yer alır. Güneyindeki Hasan Dağ ve Melendiz Dağları'nın eteklerinden kaynaklanan Melendiz Suyu'nun kıyısında, volkanik bir arazinin ortasında, Melendiz Nehri vadisi, otlaklar, step alanları gibi ekolojik çeşitliliğe sahip bir bölgede bulunur.

Orta Anadolu Bölgesi'nin Kapadokya kesiminde, ilk yerleşik yaşam, ilk tarımcılık, ilk madencilik gibi teknolojik ve bilişsel gelişmelerin izlendiği Aşıklı Höyük, son derece iyi korunagelmış kerpiç mimarisi ve süreklilik üzerine temellenen yerleşme düzeni ile mimarlık tarihi açısından da önemli bir merkezdir.

Dört ana tabakaya sahip yerleşmenin 2. tabakası en geniş kazılmış tabakadır. 2. tabaka, 10 yapı evresiyle, yaklaşık 1000 yıllık süreçte, Orta Anadolu'nun Çanak Çömleksiz Neolitik kültüründeki değişimi/gelişimi çeşitli boyutlarıyla yansıtır. Yerleşmenin kuzey bölümü barınma ve günlük işlerin yapıldığı kerpiçten bir-üç odalı konut yapıları ile işlik alanlarını ve ortak kullanıma açık çöplükleri kapsar. Höyüğün bugün güneybatı yamacında yer alan kalan kesim, Aşıklı halkının inançları, ritüelleri doğrultusunda kullandıkları binaları barındıran alandır. Buradaki özel yapılardan biri tabanı ve duvarları kırmızı boyalı, kireç tabanlı, sekili, kanallı bir yapı, bir diğeri ise konutlardan farklı plan, boyut ve işçilikte, taş ve kerpiçin birlikte kullanıldığı, kazematlı, büyük bir başka yapıdır. Aynı kesimdeki mekânlardan birinde, taban altında, bebeğiyle birlikte gömülmüş, 25-30 yaşlarındaki bir kadının kafatasında saptanan ameliyat (trepanasyon), bu tür operasyonların ilk örneklerindedir.

Aşıklı Höyük, avcı-toplayıcı gelenekli ve fakat yerleşik ve tarımcı bir topluluğun M.Ö. 8500'lerden 7000'lere kadarki yaşam biçiminin, dolayısıyla Orta Anadolu'nun Çanak Çömleksiz Neolitik Çağ kültürel gelişiminin ayrıntılarıyla izlendiği yerleşmedir.

AYANIS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Van
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Ağartı
İrtibat Telefonu	: 0532 3817194
e-mail	: Altan.cilingiroglu@ege.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Altan
Soyadı	: Çilingiroğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : 1945 yılında Sürmene'de doğan Çilingiroğlu, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanıdır.

1988-ABD davetli bilim adamı; 1989-Avusturalya Melbourne Üniversitesi davetli profesör; 1991-Almanya Tübingen Üniversitesi davetli profesör; 1992-İsrail Tel Aviv Üniversitesi davetli profesör; 1994-İtalya Floransa Üniversitesi davetli profesör; 1994-İtalya Roma, Anadolu ve Ege Kültürleri Araştırma Enstitüsü davetli konuşmacı; 1996-ABD Amerika Arkeoloji Enstitüsü, Samuel H. Kress Foundation misafir konuşmacı olarak bulunmuştur.

Yurtdışında çok sayıda üniversite, kurum ve kuruluşlarda konferanslar vermiştir.

AYANIS KAZISI

Ayanis Kalesi Van'ın 38 km. kuzeyindeki Ağartı (Ayanis) Köyü'nün yakınında yer almaktadır. Kazılar 1989 yılında Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu başkanlığında Ege Üniversitesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı elemanları ve Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen bilim insanları ile yürütülmektedir.

Ayanis Kalesi'nin (450.0x150.0 m.) etrafı taş temel üzerine oturan kerpiç sur duvarları ile çevrilidir. Güney sur duvar temelleri andezit taşından yapılmış olmasına karşın diğer duvarlar kireç taşıdır. Güneydoğu köşede anıtsal bir kapı girişi vardır. Kapının önünde bulunan çivi yazılı inşa kitabesi kalenin Argiştı oğlu Rusa (II. Rusa) tarafından yapıldığını ve adının da "Rusahinili Eiduru-kai" (Süphan Dağı Önündeki Rusa Kenti) olduğunu yazmaktadır. Kale M.Ö. 673/672 tarihleri civarında Urartu'nun Şupria bölgesine Asur'a karşı başarı kazanmasından sonra kurulmuş olmalıdır.

Ayanis kazıları “kale” ve “dış kent” olmak üzere iki bölümde yürütülmektedir. 80 h. büyüklüğündeki dış kentte yerli Urartu halkının yanında farklı bölgelerden Ayanis’e aktarılan insanlar yaşamakta idi. Tapınak yazıtında bu insanların Hate (Hitit), Muşki (Frigya), Etiuni (Ermenistan) ve Asur ülkelerinden getirildikleri yazmaktadır.

Kale içindeki mimari yapılar genellikle tapınak alanında, batı ve doğu depo yapılarında ortaya çıkarılmıştır. Tapınak alanı 30x30 m. boyutlarındadır ve içinde kare planlı çekirdek tapınak vardır. Tapınak alanının içindeki anıtsal 10 paye, çekirdek tapınağın etrafını çevirmektedir. Tapınak ön cephesinde yer alan yazıt 88 satırdan oluşmakta ve Urartu’nun en uzun tapınak yazıtı özelliğini taşımaktadır. Tapınak kutsal odası (cella) içindeki andezit taş duvarlar taş oyma tekniği ile (intaglio) bezenmiştir. Motifler tanrılar, fantastik yaratıklar ve çiçek bezemelerinden oluşur. Tapınak ve payelerin üzerlerine asılan kalkan ve sadak gibi çok sayıdaki adak silahları avlu zemininde ele geçirilmiştir. Adak silahlarının büyük bölümü yazıtlı ve bezemelidir. Tapınak avlusunda ve tapınak depo odalarına bulunan yüzlerce silah ve buluntu kalenin yağma edilmediğinin kanıtıdır. Tapınak alanından elde edilen veriler Urartu dinî merasimleri ile ilgili etraflı bilgi sunmaktadır.

Batı ve doğu depo odalarının üst katları günümüze gelememiş olsa da bodrum katları ve içlerindeki yüzlerce depo küpleri gün ışığına çıkartılmıştır. Batı depo odalarındaki küplerin üzerlerinde çivi yazılı ölçek yazıtları vardır. Doğu depo odaları payeli anıtsal bir yapının bodrum katındadır ve bu yapı rahipler tarafından kullanılmış olmalıdır.

Ayanis Kalesi M.Ö. 650 yıllarından sonra gerçekleşen bir deprem felaketi ve bunu izleyen bir ayaklanma ile son bulmuştur.

AYASULUK TEPESİ VE ST. JEAN ANITI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Selçuk
Köyü	: Merkez
İrtibat Telefonu	: 0232 8922235
e-mail	: mbuyukkolanci@pau.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mustafa
Soyadı	: Büyükkolancı
Bağlı Olduğu Kurum	: Pamukkale Üniversitesi

Özgeçmişi : Yrd. Doç. Dr. Mustafa Büyükkolancı, 1949 yılında Isparta'da doğdu. İlk-Orta öğrenimini Isparta'da yaptı. 1968-69 öğretim yılında İstanbul Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'ne girdi. Öğrenimi sırasında Tepecik, Tülintepe, Norşuntepe, Kremna ve Seleukeia kazılarına katıldı. 1973 yılında mezun oldu ve iki yıl Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde çalıştı. 1975 yılında "St. Jean Kazısı"na üye olarak katıldı ve aynı yıl Efes Müzesi'ne tayin oldu. Müze çalışmalarına paralel olarak St. Jean anıtı kazı ve onarım çalışmalarında görev aldı. 1982 yılında Kültür Bakanlığı ile Almanya arasındaki anlaşma ile sağlanan burstan yararlanarak Köln Römish Germanisches Museum'da mesleki çalışmalar yaptı. 1983'te döndükten sonra St. Jean kazılarının yanı sıra Urfa Harran ve Side Tiyatrosu kazılarına ekip üyesi olarak katıldı. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "*Pisidia Bölgesi Tapınak Mimarisi*" konulu tezi ile doktorasını tamamladı

Pisidia bölgesi ve özellikle Adada kenti ile ilişkisi lisans teziyle başladı. Uzun yıllar "Adada Kenti Yüzey Araştırmaları"nın başkanlığını yaptı. 2004 yılında Isparta Müzesi Müdürlüğü ile ortaklaşa kentte ilk kazılara başladı. 2002 Nisan ayından bu yana Pamukkale Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nde öğretim üyesi. 2007 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Ayasuluk Tepesi ve St. Jean Anıtı Kazısı başkanı olarak 30 yıldan beri çalıştığı yerdeki kazıları devam ettiriyor.

Ayasuluk, St. Jean ve Adada konularında iki tanıtıcı kitap ve 50'yi aşkın bilimsel makale yayınladı.

AYASULUK TEPESİ VE ST. JEAN ANITI KAZILARI

Ayasuluk Tepesi

İzmir İli, Selçuk ilçe merkezinde yer alan ve uzun yıllar Efes antik kentinin son kurulduğu yer olarak bilinen Ayasuluk Tepesi'nde 1990-2007 yılları arasında Efes Müzesi Müdürlüğü'nce yapılan kazılar Efes'in tarihini tamamen değiştirmiştir. Böylece M.Ö. 1050 yıllarında Yunanlı kolonistler tarafından kurulduğu varsayılan Efes'in çok daha önce, İlk Tunç Çağında (M.Ö. 3000) kurulduğu ve Ayasuluk Tepesi'nin ilk Efes yerleşmelerinden biri olduğu anlaşılmıştır. Hitit İmparatorluk Döneminde Batı Anadolu'da onlara yarı bağımlı Arzawa-Mira Krallığı'nın başkenti olan Apasas'ın da Ayasuluk Tepesi (I. Efes) olabileceği konusunda yeni buluntular ışık tutmaktadır.

2007 yılından itibaren bu konuda yeni bulgulara ulaşılmak üzeredir. Özellikle iç kalede ve kale ile St. Jean anıtı arasındaki yeni kazılarda bu döneme ilişkin izler aranacaktır.

St. Jean Anıtı (Bazilikası)

Dünyanın yedi harikasından biri olan Artemision'a sahip olması ve liman kenti oluşu dolayısıyla antik dünyanın en önemli dinî, politik ve ticaret merkezi olan Efes; M.S. 6. yüzyılda Hıristiyanlığın da önemli merkezlerinden biri olmuştur. Ayasuluk Tepesi'nde yer alan St. Jean Bazilikası son şeklini bu dönemde almıştır. Yapının en önemli özelliği merkezi kısmında St. Jean'ın mezarının bulunmasıdır. St. Jean Theologos, İsa'nın havarisi, İncil yazarlarından biridir. Efes'te ölümünden sonra Ayasuluk Tepesi'ne gömülmüştür. Önce var olan basit bir mezar anıtının üzerine M.S. 5. yüzyılda ahşap çatılı bir bazilika inşa edilmiştir. Bunun yerine M.S. 6. yüzyılda İmparator Iustinianus ve karısı Theodora (527-565) haç planlı, kubbeli yeni bir bazilika yaptırmıştır.

Efes halkının M.S. 7. yüzyıldan sonra Ayasuluk'a taşınması ile St. Jean Bazilikası Efes'teki eski Piskoposluk Kilisesi'nin yerini almıştır. Bizans Döneminde önemli bir haç merkezi konumunu sürdüren son Efes, 1304 yılında Türklerin eline geçmiştir.

Bundan sonra "Ayasuluk" adını alan kent 1350 yılından sonra Aydınogulları Beyliği'nin bir dönem başkenti olmuştur. St. Jean Kilisesi 1360 yıllarında büyük bir deprem sonucu tamamen yıkılmıştır. Erken Osmanlı Döneminde Batı Anadolu'nun liman kentlerinden biri olan Ayasuluk, 16. yüzyıldan itibaren gerileme sürecine girmiş, Kuşadası ve İzmir'in limanlarının gelişmesiyle önce köy, 1870'ten sonra da istasyon hâline gelmiştir.

Buradaki ilk kazılar 1920-22 yıllarında Sotiriu ve 1927-30 yıllarında Avusturya

Arkeoloji Enstitüsü tarafından yapılmış ve yapının içi tamamen kazılmıştır. 1960 yılından itibaren Amerikalı dindar G. B. Quatman burasının bakımı ve restorasyonu için Türk yetkililere başvurmuş ve böylece Selçuk, Efes Müzesi Müdürlüğü'nün St. Jean anıtı kazı ve restorasyon çalışmalarına başlamıştır. İlk etap çalışmalarından (1960-63) sonra yine Quatman Vakfı'nın sponsorluğundaki ikinci etap çalışmaları Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal yönetiminde 1974-1998 yılları arasında devam etmiştir. Efes Müzesi müdürleri S. Türkoğlu ve S. Erdemgil başkanlığında yapılan kazı, restorasyon ve çevre düzenlemesi çalışmalarına arkeolog olarak M. Büyükkolancı ve mimar-restoratör olarak M.S. Erol sürekli katılmışlardır.

Bu çalışmalar sonunda bazilikanın birinci kat sütunları ve dış duvarları ile bazilika çevresindeki sur duvarları kazılıp ayağa kaldırılmıştır. Bazilikanın kuzeyi ve batısındaki hazine dairesi, vaftizhane ve atrium gibi yapılar ortaya çıkarılmış ve restore edilmiştir.

Ayrıca çevre düzenleme çalışmalarına büyük önem verilmiş bazilika çevresindeki alanlar yeşil alan hâline getirilmiştir.

Ayasuluk Kalesi (Bizans ve Selçuklu-Osmanlı Dönemi Kalesi)

Ayasuluk Tepesi'nin en yüksek yerine inşa edilmiş olan iç kale, Selçuk İlçesi'nin başına konulmuş bir taç gibidir. Gururlu görünümünün ardında çok eskilere giden geçmişini saklamaktadır. Görülen kale duvarları Selçuklu-Osmanlı dönemlerine aittir. Dış surlarda olduğu gibi moloz taşlar ve devşirme malzemeyle inşa edilen iç kale sur duvarları 15 kuleyle güçlendirilmiştir. İç kalenin biri batıda, diğeri doğuda olmak üzere iki girişi vardır. Batı kapısı dıştaki duvarlarla korunmuştur. Kale içinde kapıların yakınında tonoz örtüleri sağlam kalabilmiş ancak üçünün kazıları yapılmış beş adet sarnıç yer alır. Merkezi kısmın güneyinde tek kubbeli ve minaresi kısmen sağlam kalabilmiş cami (Kale Camii) vardır. Üstte, batıda Türk Dönemine ait kale hamamı son yıllarda kısmen kazılmıştır. En üstte beşik tonozla örtülü bir başka sarnıç ayakta kalabilmiştir.

BADEMAĞACI HÖYÜĞÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Bademağacı Beldesi
İrtibat Telefonu	: 0532 4677610
e-mail	: rfkduru@yahoo.com rfkduru@ttmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Refik
Soyadı	: Duru
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi (Emekli)

Özgeçmişi : 1932 yılında Kadıköy'de (İstanbul) doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Prehistorya Bölümü'nden 1958 yılında mezun oldu. Aynı fakültenin Eski Önasya Dilleri ve Kültürleri Bölümü'nde asistan olarak akademik çalışmalarına başlayan Duru, 1965 yılında doktora çalışmasını tamamlamasının ardından, 1969 yılında doçent ve 1978 yılında profesör oldu. 1982/99 yılları arasına Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı, 1994/1999'da da Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü başkanlıklarını yürüttü. 1999 yılında emekli oldu.

Duru öğrenciliğinin ilk yılından itibaren arkeolojik araştırmalara katıldı. Arazi çalışmalarının ilk dönemi, Güneydoğu Anadolu'da Adana Karatepe'de başladı ve 1955-72 yılları arasında, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi adına Prof. Dr. U. Bahadır Alkım'ın başkanlığında yürütülen Yesemek, Tilmen Höyük, Gedikli Karahöyük ve Kırıskal Höyük kazıları ile devam etti. Kazı kurulu üyesi olarak sürdürülen bu çalışmalardan sonra 1973 yılında bir yıl Keban Barajı kurtarma kazıları içindeki Elazığ-Değirmentepe kazısını yönetti. 1976 yılından sonra Prof. Duru'nun bilimsel çalışmalarının ikinci dönemi başladı. 1976-77 yıllarında, Burdur-Antalya bölgesinde yüzey araştırmaları yaptı, 1978 yılında Burdur yakınlarındaki Kuruçay Höyüğü'nde kazılara başladı. 1988 yılında bitirilen Kuruçay kazılarını, 1989-92 arasında Höyücek ve 1993-2007 yıllarında da Bademağacı Höyüğü kazıları izledi. Güneybatı Anadolu'nun prehistorik kültürlerinin araştırıldığı bu kazılar sırasında, 1984-85 yıllarında Hacılar ören yeri yakınlarında 'nekropol arama çalışmaları' yaptı, 1997 yılında da bir kazı sezonu Denizli-Acıpayam yakınlarındaki Yassı Höyük'te çalıştı. 2002 yılında Tilmen Höyük'te bir 'koruma ve düzenleme projesi' başlatan Prof. Duru'nun Bademağacı Höyüğü'ndeki çalışmaları devam etmektedir.

BADEMAĞACI HÖYÜĞÜ KAZISI

Bademağacı Höyüğü Burdur'dan Antalya'ya giden karayolunun 75. km.sinde (Antalya'ya 55 km.), Anadolu yaylasını güneyden çevreleyen Toros Dağları'nın kuzey yamaçlarına bitişik, küçük bir ova içinde yer alır. Antalya İli'ne bağlı olan Bademağacı Beldesi'nin 2.5 km. kuzeyindeki, taban çapları yak. 110-210 m.lik oval biçimli höyüğün yüksekliği 2 m.si tarla düzeyinin altında olmak üzere 9 m.dir. Bademağacı'nda İstanbul Üniversitesi adına Prof. Dr. Refik Duru'nun başkanlığındaki bir ekip tarafından 1993 yılında başlatılan kazılar, 2007 yılına kadar kesintisiz sürdürülmüştür.

Höyüğün kuzey ve batı kesiminde 3000 m²'yi aşan bir alanda yürütülen kazılarda, birbirinden büyük zaman aralıkları ile ayrılmış çeşitli dönemlere ait yerleşmeler saptanmıştır. Bademağacı Höyüğü'ndeki yerleşmelerinin stratigrafik durumu ve kültürel sıralanması şöyledir:

Erken Hıristiyanlık Dönemi	: (kilise)
Orta Tunç Çağı	: (OTÇ/1. ve 2. yapı katları)
İlk Tunç Çağı	: (İTÇ II/1., 2. ve 3. yapı katları)
Geç Kalkolitik Çağ	: (?)
Erken Kalkolitik Çağ	: (?)
Geç Neolitik Çağ	: (GN 1. ve 2. yapı katları)
Erken Neolitik Çağ II	: (EN II/1-3, 3 A, 4, 4 A, 4 B yapı katları)
Erken Neolitik Çağ I	: (EN I/5.-9. yapı katları)

Ana toprak

Yapılan C 14 ölçümlerine göre, Bademağacı yerleşmelerinin bazılarının kronolojik durumu şöyledir:

EN I/8. kat	: M.Ö. 7050/6705
EN II/4.-3. katlar	: M.Ö. 6450/6270-6380/6250
EN II/1. kat	: M.Ö. 6220/6080
İTÇ II/2. kat	: M.Ö. 2580/2500

BARCIN HÖYÜK (YENİŞEHİR II) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bursa
İlçesi	: Yenişehir
Köyü	: Barcın
İrtibat Telefonu	: 0538 528 3175
e-mail	: fa.gerritsen@nit-istanbul.org

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Fokke
Soyadı	: Gerritsen
Bağlı Olduğu Kurum	: Hollanda Araştırma Enstitüsü, İstanbul

Özgeçmişi : 1969 yılında doğan Fokke Gerritsen, Amsterdam ve Chicago üniversitelerinde önasya arkeolojisi ve Avrupa prehistoryası üzerine eğitim gördü. Doktorasını 2001 yılında Amsterdam Üniversitesi'nden "*Hollanda'nın Demir Çağı'ndaki Yerleşimi ve Görünümü*" üzerine hazırladığı tezle aldı.

Gerritsen 1994 yılından beri, aralarında Urfa'daki Hacinebi ve Hatay'daki Tell Kurdu kazılarıyla Hatay'daki Amik Ovası yüzey araştırmasının da bulunduğu Türkiye'deki arazi çalışmalarında yer aldı. Araştırmalarının ana ilgi odağını 6. ve 4. binyıllar arası erken tarımcı karmaşık toplumlar oluşturmaktadır.

2006 yılında Gerritsen İstanbul'da bulunan ve daha önce Hollanda Tarih ve Arkeoloji Enstitüsü olarak bilinen Hollanda Araştırma Enstitüsü'nde müdür olarak göreve başladı. 2007'de Barcın Höyük kazılarının başkanlığını üstlenen Gerritsen, bu sayede Hollandalı araştırmacıların Güney Marmara Bölgesi'ndeki erken tarımcı topluluklar üzerinde uzun zamandır sürdürdüğü geleneği devam ettirmektedir.

İstanbul'da yaşamasına rağmen Amsterdam Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'ndeki öğretim üyeliği görevini de sürdürmektedir. *Archaeological Dialogues* ve *Anatolica* dergilerinin yayın kurullarına üyedir.

BARCIN HÖYÜK (YENİŞEHİR II) KAZISI

Barcın Höyük (Yenişehir II) Yenişehir Ovası'nda, Barcın Köyü'nün yaklaşık 4 kilometre güneyinde ve Bursa-Yenişehir yolunun hemen güneyinde yer almaktadır. Yerleşim yaklaşık 3,5 hektar boyutlarındadır ve ikili höyükten oluşmaktadır. En yüksek nokta olan doğu höyüğü ova seviyesinden yaklaşık 4 metre yüksekliktedir. Yerleşme 2005 yılında Dr. Jacob Roodenberg tarafından yüzeydeki Neolitik yerleşmeye işaret eden buluntular nedeniyle kazı yapmak için seçilmiştir. Höyükte sürdürülen kazılar, daha önce Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik yerleşmeleri

Menteşe ve Ilıpınar'ın da araştırma kapsamına alındığı “Güney Marmara Bölgesi Erken Tarımcı Toplulukları” üzerine yoğunlaşan uzun süreli araştırma projesinin bir parçasıdır.

Barcın Höyük'teki kazıların ilk üç sezonu höyükteki yerleşimin genel bir tarihini saptamak üzerine yoğunlaştırılmıştır. Kazılan en erken tabakalar (çanak çömlek analizi ve iki C-14 tarihlmesine dayanılarak) Geç Neolitik Çağa tarihlendirilmektedir; fakat kazılmamış daha erken tabakalar mevcuttur. Erken Kalkolitik yerleşim henüz kanıtlanmamış olmakla beraber Geç Kalkolitik malzemesi veren önemli dolgular saptanmıştır.

Bu dolgular ön tarihlmesi Erken Tunç Çağının ikinci yarısına yapılan çukurlarla kesilmiş durumdadır. Son olarak, dağılık hâlde ele geçirilen Roma Dönemi buluntuları ve bir Bizans mezarlığı, yerleşimin geç dönemlerdeki kullanımına kanıt olarak kaydedilmiştir. Gelecek kazı çalışmalarında daha erken tabakaların kazılması ve tüm dönemlerin açmalarının genişletilmesi planlanmaktadır. Barcın Höyük'ün bu şekilde güney Marmara Bölgesi'ndeki erken tarımcı toplulukların yapısı ve gelişimi ile ilgili önemli bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir.

BAYRAKLI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Karşıyaka
Köyü	: Bayraklı
İrtibat Telefonu	: (0232) 345 08 78–412 85 18
e-mail	: meral.akurgal@deu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Meral
Soyadı	: Akurgal
Bağlı Olduğu Kurum	: Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : Prof. Dr. Meral Akurgal, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde klasik arkeoloji tahsili gördü. 1972'de lisans eğitimini tamamladı. 1985'te edebiyat doktoru; 1995'te klasik arkeoloji doçenti unvanını A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde aldı.

1972-1993 yılları arasında "Eski İzmir-Bayraklı Kazıları"nda üye olarak çalıştı. 1977-1983 yılları arasında "Erythrai Kazıları"na, 1980 yılında "AŞağı Fırat Projesi KöŐkerbaba Kazısı"na üye olarak katılan M. Akurgal 1993'ten itibaren "Bayraklı-Eski Smyrna Kazıları"nın başkanındır.

Meral Akurgal Bayraklı-Smyrna'da höyük üzerindeki yapıların korunmasına önem vermiş; höyüğün doğu ve güney eteklerinde gerçekleştirdiği çalışmalarla antik kentin Arkaik Dönem surlarını, sur önü nekropolünü ve mimarlık kalıntılarını ortaya çıkarmıştır.

Uzmanlık alanı Arkaik Dönem mimarlığı ile Korinth ve Oryantalizan seramik olan Akurgal'ın bir kitap ve çeşitli makaleleri vardır. Ayrıca Doğu Ege Bölgesi'ndeki Miken, Geometrik ve Arkaik seramiklerle ilgili Türk-Avusturya-Alman araştırma projesinde yer almış, projenin sonuçları da ortak bir kitapta yayınlanmıştır.

Avusturya Arkeoloji Enstitüsü muhabir, Dokuz Eylül Üniversitesi SAMER (Sığ Jeofizik ve Arkeolojik Prospeksiyon Araştırma ve Uygulama Merkezi) yönetim kurulu üyesidir.

1976-1986 tarihleri arasında Türk Tarih Kurumu'nda arkeolog-asistan olarak görev yapan Akurgal, 1986-1999 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü; 1998 yılından beri Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesidir.

BAYRAKLI KAZISI

İzmir, Bayraklı'daki höyük üzerinde yer alan Smyrna kentinde ilk bilimsel çalışmalar Prof. Dr. John M. Cook ve Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından İngiliz-Türk üyelerden oluşan bir heyet ile 1948-1951 arasında gerçekleştirilmiştir. Ekrem Akurgal 1966 yılından itibaren 1993'e kadar kazıları yapmıştır. Çalışmalar 1993'ten itibaren Prof. Dr. Meral Akurgal tarafından sürdürülmektedir.

Bayraklı Höyüğü'nde ele geçirilen en eski buluntular M.Ö. 3. binyıl tarihlerindedir. M.Ö. 11. yüzyılda bir Aiol şehri olarak kurulan Smyrna'nın 11.-4. yüzyıllar arasına ait yerleşme katları kesintisiz olarak höyük üzerinde yer alır.

M.Ö. 9. yüzyılda kenti kerpiç tuğlalarla örülü bir sur çevreler. Evler genelde tek odalıdır. Smyrna M.Ö. 650–545 tarihleri arasında en parlak dönemini yaşar. Bu süreçte kentte başta surlar olmak üzere Athena Tapınağı, anıtsal çeşme, toplantı megaronu, çifte megaron gibi Doğu Hellen yapı sanatının bugün için en önemli eserleri inşa edilir. Tek ya da çok odalı evler megaron planlıdır.

Hellen dünyasında en eski geometrik dokulu kent planı ilk kez M.Ö. 7. yüzyılın 3. dörtlüğünden itibaren Smyrna'da uygulanır.

Arkaik Dönem surlarının arasındaki alan, M.Ö. 600–550 tarihleri arasında nekropol olarak kullanılır.

Smyrna'da Arkaik Dönemde 2 adet polygonal taş örgülü kent duvarı inşa edilmiştir. Her iki surun kuzeydoğu köşesinde 2 kapılı kent girişi yer alır. Bu giriş tapınağın önünden "Athena Caddesi"ne ulaşır.

Smyrna Athena Tapınağı'nın mimarlık elemanları Aiol mimarlığının en erken örnekleridir. Kente ve kent dışına hizmet veren anıtsal çeşme yapısı, "Batı Dünyası"ndaki bu tür mühendislik yapılarının günümüze kadar korunmuş, şimdilik en erken ve tek örneğidir.

Smyrna M.Ö. 600'lerde Lidya Kralı Alyattes'in saldırıları ile tahrip görmüş ancak yeniden onarılmıştır.

M.Ö. 546 tarihlerindeki Pers saldırısı ile Smyrna'da bir duraklama süreci yaşanmıştır. Ardından M.Ö. 5. ve 4. yüzyıllarda kent yeniden canlanıp gelişir. M.Ö. 4. yüzyıl yapı katında ortası avlulu, çok odalı üç büyük yapı kompleksi yer alır.

M.Ö. 4. yüzyıl sonunda nüfus artışı sonucunda yeni kent Pagos Dağı'nın (Kadifekale) eteklerinde kurulur.

BEÇİN KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Milas
Köyü	: Beçin
İrtibat Telefonu	: 0 232 3744797 0 535 2802582
e-mail	: rhunal@ttmail.com rhunalster@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Rahmi Hüseyin
Soyadı	: Ünal
Bağlı Olduğu Kurum	: Emekli

Özgeçmişi : 1937 yılında Akseki'de doğdu. 1948'de İzmir İnkılap İlkokulu'ndan, 1952'de İzmir Saint-Joseph Fransız Ortaokulu'ndan, 1955'te İzmir Atatürk Lisesi'nden, 1959'da da, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 1959-1961 yılları arasında, Osmaniye Ortaokulu'nda öğretmenlik yaptıktan sonra, 1961 yılında, Atatürk Üniversitesi (Erzurum), Edebiyat Fakültesi'ne asistan olarak atandı. 1963 yılı eylül ayında, 4489 sayılı yasa hükümlerine göre bilgi, görgü ve ihtisasını arttırmak üzere Fransa'ya gönderildi. Paris Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde (Sorbonne), "*Les Monuments İslamiques Anciens de la Ville d'Erzurum et de sa Région*" başlıklı doktora tezini tamamlayarak, 1965 yılında Atatürk Üniversitesi'ndeki görevine döndü. 1968 yılı kasım ayında, "*Anadolu Selçukluları ve Beylikleri Dönemi Türk Mimarisinde Taçkapılar*" başlıklı tezi ile doçent oldu. "*Diyarbakır İli'ndeki Bazı Türk-İslam Anıtları Üzerine Bir İnceleme*" başlıklı tezi ile 1976 yılında profesörlüğe yükseltildi.

1978 yılı ağustos ayında, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi'ne "sanat tarihi profesörü" olarak atandı. Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nden 1 Temmuz 2004 tarihinde emekli oldu. 1992-1993, 2000 yıllarında "İncir Han Kazısı" nı yapan Ünal, başkanlığındaki "Beçin Kazısı" çalışmalarına devam etmektedir.

BEÇİN KAZISI

Beçin, Güneybatı Anadolu'da, Muğla İli'nin Milas İlçesi'ne bağlı bir beldedir. İlçe merkezi Milas'a yaklaşık 2 km., il merkezi Muğla'ya 65 km., Aydın'a 110 km., İzmir'e ise 220 km. uzaklıktadır. Denizden 48 m. yükseklikteki Milas Ovası'nın güney ucunda yer alır. Kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak iklimi her tür tarıma elverişli olmakla birlikte, halkın ana geçim kaynağı zeytinciliktir.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin Köseadağ yenilgisinden (1243) sonra, Anadolu'nun batısına doğru hareket eden çeşitli Türk boyları, Bizans'tan ele geçirdikleri topraklarda küçük, bağımsız beylikler kurdular. Antik Karia'nın tamamına yakını ve Lykia'nın bir bölümünü ele geçiren Menteşe Bey de (1261-1291), kendi adıyla anılan bir beylik kurdu. Menteşe Bey'in torunu Şücaeddin Orhan Bey'i (1319-1337) ziyaret eden İbn Batuta sultanın sarayının Barçın'da (Beçin) olduğunu kaydetmektedir. Osmanlı Sultanı I. Bayezid'in Menteşe Beyliği'ne son verdiği 1391 tarihine kadar, Menteşe beylerinin Beçin'de oturdukları bilinmektedir. 1402'de, Osmanlıların Timur'a yenilmesiyle başlayan kargaşa döneminde yeniden kurulan Menteşe Beyliği tahtına oturan İlyas, Ahmed ve Leys beylerin, Balat'ta (antik Palatia) oturdukları anlaşılmaktadır.

Bugün Beçin'de mevcut yapıların büyük çoğunluğunun sadece temelleri mevcuttur. Tamamen ayakta olan tek yapı Ahmed Gazi Medresesi'dir. Büyük Hamam, Kepez Camii, II ve III No.lu türbeler gibi birkaç yapı da, yıkık olan üst örtüleri dışında iyi durumda sayılabilirler. Yapıların büyük çoğunluğu kırma taşlarla inşa edilmiştir. Kubbeler ve kubbe geçiş unsurları tuğladandır. Moloz taş duvar örgüsü içinde, tuğla kırıklarının da kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Hafif engebeli bir alan üzerine inşa edilmiş, kabaca daire şekilli kentin doğu, batı ve kuzey kenarları, oldukça sert eğimli yamaçlarla çevrilidir. Plato, kentin güneyinde, küçük dalgalanmalarla devam etmektedir. Surlarla çevrili alanın doğu-batı yönünde uzunluğu yaklaşık 550 m., kuzey-güney yönünde uzunluğu ise yaklaşık 450 m.dir. Kentin kuzey kenarını ortolayan iç kale, yalçın bir kaya bloku üzerine oturmaktadır. İç kale surları, yer yer çok yıpranmış olsa da, kesintisiz izlenebilmektedir. Kenti kuşatan surlar, iç kalenin güneydoğu ve güneybatı uçlarını bağlanmaktaydı. Ancak bugün, kentin güneyinde kesintisiz izlenebilen surların, iç kaleye bağlandıkları kesimlerde önemli boşluklar oluşmuştur. Kentin Milas Ovası ile bağlantısı, iç kalenin güneybatı köşesine yakın bir kesimde yer alan ve bugün hiçbir iz bırakmadan yok olmuş olan bir kapıdan sağlanmaktaydı. Karahmet Boğazı'na açılan ve Seymenlik Kapısı adıyla anılan ikinci kapının ise kalıntıları hâlen görülebilmektedir.

1995 yılında başladığımız kazı çalışmaları sonunda Bey Konağı, Bey Hamamı, Büyük Hamam, II ve III No.lu türbeler, Orhan Camii, Ahmed Gazi İmaret, Kubbeli Çeşme, Seymenlik Hamamı, Yelli Hamam gibi yapıların kazıları tamamlanarak rölöveleri çıkarılmış, daha önce varlıklarından haberdar olmadığımız zaviye, Seymenlik Zaviyesi, Orman Tekkesi, Menteşe Mezarlığı Zaviyesi gibi yapılarla Menteşe Mezarlığı'nda pek çok mezar taşı ortaya çıkarılarak rölöveleri yapılmış, konservasyonları büyük ölçüde tamamlanmıştır.

BEYCESULTAN KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Denizli
İlçesi	: Çivril
Köyü	: Kocayaka ve Mentеш
İrtibat Telefonu	: 0532-301 81 98
e-mail	: e_abay@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Eşref
Soyadı	: Abay
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi

Özgeçmişi : 1962'de Sakarya'da doğdu. 1986'da Ege Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nü bitirdi. 1996'da Almanya'da Berlin Freie Üniversitesi'nde doktor unvanını aldı. Hâlen Ege Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nde doçent olarak çalışmaktadır. Mesleki hayatı boyunca Türkiye'de (Piroto Höyük, Van-Dilkaya, İmikuşağı, Nemrut Dağı, Van-Ayanis, Ulucak Höyük) ve Suriye'de (Tell Bdeiri, Tell Chuera) birçok kazıda görev almış olup 2007 yılından itibaren Beycesultan Höyüğü kazı başkanlığını yürütmektedir.

BEYCESULTAN KAZISI

Beycesultan yerleşimi Güneybatı Anadolu Bölgesi'nde, Denizli İli'nden 100 km. kuzeydoğuda, içinden Büyük Menderes Irmağı ve onun kollarını oluşturarak geçtiği verimli Çivril Ovası'nda yer almaktadır. Bugün Yukarı Menderes havzası olarak adlandırılan bölgenin etrafı yüksek dağlarla ve platolarla çevrili olup ırmak vadileri ve doğal geçitler bölgenin çevre bölgelerle bağlantısını sağlamaktadır. Tüm bu olumlu özellikler, bölgenin tüm dönemlerde sıklıkla tercih edilen bir yerleşim alanı olmasını sağlamıştır.

Beycesultan Höyüğü'nde ilk kazı çalışmaları Ankara'daki İngiliz Arkeoloji Enstitüsü adına Seton Lloyd ve James Mellaart tarafından 1954 yılında başlatılmıştır. 1959 yılına kadar 6 sezon süresince gerçekleştirilen kazı çalışmaları, batı ve doğu konilerde olmak üzere iki büyük alanda ve yerleşimin çeşitli yerlerinde küçük boyutlu alanlarda yürütülmüştür. Batı konideki çalışmalar yerleşimin tabakalanmasını tespit etme amacına yönelik olup sondaj niteliğindedir ve dar bir alanda gerçekleştirilmiştir. Bu alanda yapılan çalışmalar sonucunda Geç Kalkolitik Çağdan başlayan ve Geç Tunç Çağı sonuna kadar kesintisiz devam eden toplam 40 kültür tabakasının varlığı tespit edilmiştir. Doğu konide ise AA ve BB açmalarında "Yanmış Saray" olarak adlandırılan, M.Ö. 2. binyıla tarihlendirilen ve Girit sarayları ile benzerlikler gösteren büyük bir yapının sadece bir kısmı açığa çıkarılabilmektedir.

Beycesultan'da 1954–1959 yılları arasında kısa süreli yapılmış kazılardan elde edilen verilerin bu yerleşim yerinin Batı Anadolu'nun Prehistorik Dönem kültürlerini anlamada ve açıklamakta anahtar öneme sahip olduğunu ortaya koymasına rağmen, bu yerleşim yerinde kazılar devam ettirilmemiş ve uzun süre arkeolojik araştırmalar da göz ardı edilmiştir.

6 Ağustos 2007 tarihinde T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden almış olduğumuz kazı izni ile Beycesultan Höyüğü'nde 48 yıl aradan sonra kazı çalışmaları tekrar başlatılmıştır. Yaklaşık 20 gün süren ilk kazı sezonunda ağırlık, Beycesultan Höyüğü'nde uzun yıllar sürdürmeyi planladığımız kazı çalışmalarımız için alt yapının oluşturulmasına verilmiştir.

Buna bağlı olarak yerleşim yeri üzerinde yoğun yüzey araştırması yapılmış ve yerleşimin sınırları belirlenmiştir. Yerleşimin topografik planı arazinin bugünkü hâliyle yeniden çıkartılmıştır. Eski kazı alanları temizlenip 48 yıl gibi uzun bir süre terk edilmiş yerleşimdeki doğal tahribat tespit edilip dokümantasyonu yapılmıştır. Yerleşimin kuzeybatı kısmında bizim tarafımızdan ilk defa bu kazı sezonunda tespit edilen mezarlık alanında ilk kazı çalışmalarına başlanmıştır. Gelecek yıllarda Beycesultan'da yürüteceğimiz kazı çalışmalarımızın Batı Anadolu tarihinde birçok bilinmeyen konuya ışık tutacağına inanmaktayız.

BİTLİS KALESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bitlis
İlçesi	: Merkez
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0532 6560122
e-mail	: kpektas@pamukkale.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Kadir
Soyadı	: Pektaş
Bağlı Olduğu Kurum	: Pamukkale Üniversitesi

Özgeçmiş : 1969 yılında Denizli'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Denizli'de tamamladıktan sonra 1987 yılında Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü (Sanat Tarihi Anabilim Dalı)'ne girdi. 1991 yılında bu bölümden mezun olduktan sonra aynı yıl Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olarak yüksek lisansa başladı. "XVI. Yüzyıl Sonrası Klasik Osmanlı Külliyelerindeki Medreseler" konulu yüksek lisans tezini hazırlayarak 1993 yılında yüksek lisansı tamamladı.

1992-1996 yılları arasında Eski Erciő Kalesi ve Çelebibağı Selçuklu Mezarlığı kazılarına katıldı. 1997 yılında Hüsrev Paşa Külliyesi kazısında heyet üyesi olarak görev aldı. 1994-1995 yılları arasında, Y.Y.Ü. Van Gölü Çevresi Tarihî Eserleri ve Kültür Değerlerini Araştırma ve Uygulama Merkezi müdür yardımcılığı görevini yürüttü.

1993 yılında Y.Y.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora öğrenimine başladı. Doktora tez konusu nedeniyle, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bursu ile 1995 yılında Tunus'a gitti ve dört ay kaldı. Dönüőte "Tunus'ta Osmanlı Dönemi Mimarisi I-II" konulu doktora tezini hazırladı ve 1996 yılında doktor unvanını aldı. 1997 yılında yardımcı doçent doktor olarak Y.Y.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'ne atandı. 27.05.2002 tarihinde Ankara'da yapılan doçentlik sınavını kazandı; 2007 yılında Pamukkale Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'ne profesör olarak atandı.

19.08.2002 tarihinde Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü başkanı; 18.03.2004 tarihinde Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Anabilim Dalı başkanı olarak atanmış olup hâlen bu görevlerini sürdürmektedir.

1997 yılından itibaren Kültür Bakanlığı-Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izin ve denetiminde Bitlis çevresinde Ortaçağ ve sonrası dönemlere ait mimarlık eserleri üzerindeki yüzey araştırmalarını, 2004 yılından itibaren de Bitlis Kalesi'nde kazı çalışmalarını başkanlığındaki bir ekiple yürütmektedir.

Anadolu-Türk sanatıyla ilgili kitap ve makaleleri yayınlanmıştır.

BİTLİS KALESİ KAZISI

T.C. Bakanlar Kurulu'nun 31.07.2003 tarih ve 2003/6006 sayılı izinleri doğrultusunda 2004 yılında başlamış olduğumuz Bitlis Kalesi kazılarının 2007 yılında dördüncüsü gerçekleştirilmiştir.

Şehrin ortasındaki doğal kaya blokları üzerinde yükselen ve bulunduğu bölgeyi kontrol altında tutan Bitlis Kalesi, XIX. yüzyılın sonlarına kadar kullanılmıştır.

İç bölümü tamamen toprakla dolmuş olan kalede XVI. yüzyılda Matrakçı Nasuh'un minyatüründe görülen ve XVII. yüzyılda Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme* adlı eserinde anlatmış olduğu yapıları ortaya çıkarmak amacıyla yapılan kazılarda, bir kısmı sağlam durumda bir hamam ile farklı amaçlı yapılar tespit edilmiştir.

Kalenin orta bölümünde gün yüzüne çıkarılan hamamın soğukluk bölümünün sonraki dönemlerde değişik amaçlarla kullanıldığı anlaşılmıştır. Hamamın çevresindeki kazılarda günlük kullanımla ilgili mekânlar açığa çıkarılmıştır. Bu mekânlarda ekmek ve yemek yapmak için tandırlar ve mutfak eşyaları bulunmuştur. Ayrıca hamam ve bu mekânların su ve kanalizasyon düzenlemelerine işaret eden toprak künkler açığa çıkarılmıştır.

Kalenin kuzey yönündeki iç kale ya da "saray" olarak adlandırılan yerde başlattığımız kazılarda da, birbiri içine karışmış yapılar yanında çini fırını olması muhtemel bir mekân bulunmuştur. Henüz en üst tabakanın kazısı yapıldığı için ilk kullanımla ilgili kesin düşünceler ileri sürmek zor ise de özellikle ele geçirilen sikkelerden saray bölümünün Akkoyunlu Döneminde, XV. yüzyılda yoğun olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bitlis Kalesi'ndeki kazılarda çok sayıda sikke ele geçirilmiştir. Bunlar az sayıda Roma ve Bizans sikkesinin yanı sıra Artuklu, Selçuklu, İlhanlı ve çok sayıda Osmanlı sikkesinden oluşmaktadır. Bunlar içinde özellikle Bitlis'te Osmanlı Döneminde darp edilen sikkeler bölge tarihi için önem taşımaktadır.

Kazılarda ayrıca çok sayıda sırlı ve sırsız seramik, lüle, kandil, cam eşyalar, kolye ve boncuk ele geçirilmiştir. Bir bölümü yapıların cephe bezemelerinde kullanıldığı anlaşılan tek renk sırlı örneklerin yanında günlük kullanım amaçlı, farklı renklerde sırlı kap-kacak parçaları ile daha çok siyah ve deve tüyü renkli lüleler çok çeşitli formlarıyla dikkat çekici buluntular arasındadır.

BOĞAZKÖY-HATTUŞA KAZISI

KAZININ YERİ

İli : Çorum
İlçesi : Boğazkale
Köyü : Merkez
İrtibat Telefonu : 0212 393 76 24
0536-2323116
e-mail : schachner@istanbul.dainst.org

KAZI BAŞKANININ

Adı : Andreas
Soyadı : Schachner
Bağlı Olduğu Kurum : Alman Arkeoloji Enstitüsü

Özgeçmişi : 15.6.1967 yılında Münih'te doğdu. 1987-1993 yılları arasında Köln, Münih ve Ankara (Hacettepe Üniversitesi) üniversitelerinde önasya arkeolojisi, eski Yakın Doğu dilleri, Türkoloji eğitimi aldı.

1993; “*M.Ö. 2. Binde Batı Anadolu’da Gri Minyas Keramiği*” (Münih Üniversitesi) konulu tezi ile yüksek lisans, 1999; “*Barınaktan Tüccar Evine: İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Konut Mimarisi*” (Münih Üniversitesi) başlıklı tezi ile doktora, 2005; “*Resimleriyle Bir İmparatorluk–III. Salmanassar’ın Balawat Saray Kapısı Süslemeleri*” konulu tezi ile de doçentlik çalışmasını tamamladı.

1995-1998 Regensburg ve Marburg üniversitelerindeki Kuşaklı-Sarissa Kazı Projesi’nde araştırma görevlisi, 1999-2005 Münih Üniversitesi Önasya Arkeolojisi Bölümü’nde yardımcı doçent, 2005 yılından itibaren Alman Arkeoloji Enstitüsü İstanbul Şubesi’nde Boğazköy-Hattuşa kazı başkanı; Önasya Arkeolojisi ve Anadolu Prehistorya Bölümü ve Kütüphanesi’nde sorumlu olarak görev yaptı.

1990-1991 “Panaztepe Kazısı”; 1993-1994 “Alman Arkeoloji Enstitüsü Orta Asya Kazıları”; 1995-1998 “Kuşaklı Kazısı”; 2000-2003 “Giricano Kazısı” (bilimsel kazı başkanı); 2004 “Birkleyn-Dicle Tüneli Yüzey Araştırmaları” (başkan); 2005-bugün “Boğazköy-Hattuşa Kazıları”nda görev aldı.

(Yayınlanmış tüm makaleler için bakınız: http://www.dainst.org/mitarbeiter_366_de.html)

BOĞAZKÖY-HATTUŞA KAZISI

UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Boğazköy-Hattuşa ören yerinde, yaklaşık 100 yıldan beri Alman ve Türk bilim adamlarının ortaklığıyla yürütülen arkeolojik kazıların neticeleri, bilim ve kültür dünyasına Hitit dil ve tarihini kazandırmıştır. Yapılan çalışmalarla Hitit İmparatorluğu'na başkentlik yapmış olan bu yerleşimde, prehistorik dönemlerden başlayarak Bizans Dönemine kadar uzanan ve İç Anadolu için ünik bir kültürel süreci izlemek mümkündür. Açığa çıkartılan Hitit Dönemine ait kral sarayları, tapınakları, surları ve mahalleri M.Ö. 2. binyılda Anadolu ve Yakın Doğu'daki en görkemli şehirlerden birini simgelemektedir. Ayrıca Hitit metropolünün kuzeydoğusunda yer alan Yazılıkaya Açık Hava Tapınağı sahip olduğu Hitit tanrılarının resimlerini gösteren kaya kabartmalarıyla dönemin mistik havasını bugüne yansıtan ve eşi olmayan bir mekândır.

Çalışmalar sırasında kral sarayındaki arşiv depolarında bulunan onbinlerce çivi yazılı tabletin içeriği Hititlerin dini, mitolojisi, diplomasisi ve siyaseti hakkında önemli detayları günümüze aktarmaktadır. Bunlar arasındaki en çarpıcı örneklerden bir tanesi uzun diplomatik görüşmelerden sonra Hitit kralları ve Mısır firavunları arasında imzalanan ve uluslararası diplomasi'nin ilk örneği olarak kabul edilen Kadeş Antlaşması'dır.

Kazılarla açığa çıkartılan tahıl depoları ve kentin su ihtiyacını temin edebilecek kapasitedeki büyük su havuzları Hitit ekonomisi ve imparatorluk başkentinin günlük ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili ilk kez bilgiler vermektedir.

2001 yılından itibaren kentin şimdiye kadar yukarı şehirde hiç el değmemiş bir alanında Sarıkale'nin batısındaki düzlükte başlatılan ve hâlen devam eden çalışmalarda, yaklaşık üçyüz seneyi kapsayan iskân araştırılmaktadır. Hâlen bir çok bilim dalından uluslararası bir ekip tarafından yürütülen çalışmalarımızda bu alandaki kazılarla beraber ören yerinin batısında yer alan bir prehistorik yerleşim yerindeki kazı, şehrin yakın çevresinde ve sur içinde jeofizik çalışmalar, sur içi yüzey araştırmaları aynı zamanda paralel olarak devam ettirilmektedir. Bu çalışmalarla eş zamanlı olarak devam ettirilen restorasyon çalışmalarlarıyla Boğazköy'e gelen çok sayıda yerli ve yabancı ziyaretçinin Hattuşa'nın Hitit başkenti dönemindeki ihtişamını yaşatarak görmeleri sağlamaktadır. Bu çalışmalara en güzel örnek yakın zamanda ayağa kaldırılan ve kentin girişinde gelen ziyaretçileri karşılayan Hitit sur duvarıdır.

BONCUKLU HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Konya
İlçesi	: Karatay
Köyü	: Hayroğlu
İrtibat Telefonu:	: + 90 (051) 794 4392
Fax	: + 90 (051) 794 5057
e-mail	: dbaird@liverpool.ac.uk

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Douglas
Soyadı	: Baird
Bağlı Olduğu Kurum	: Liverpool University, Dept. of Archaeology, Hartley Building, Liverpool/UK

Özgeçmişi : 24.04.1960 tarihinde İngiltere Brampton'da doğdu. MA HONS Archaeology, University of Edinburgh (1978-1982)'ta lisans, University of Edinburgh, (1987-1992); "*The Neolithic of the Arid zones of the Levant*" konulu tezi ile doktora eğitimini tamamladı.

1975–1990 İngiltere, Fransa, Irak ve Ürdün'de pek çok kazıya katıldı. 1990–1995 Ürdün "The Tell esh Shuna North Project" (başkan); 1995–2002 Konya, Türkiye, "The Konya Plain Survey" (başkan); 2003–2005 Karaman, Türkiye, "PınarbaŐı Excavations" (başkan), 2006-Konya, Türkiye "Boncuklu Excavations" (başkan) çalışmalarında görev aldı.

BONCUKLU HÖYÜK KAZISI

Boncuklu Höyük'ün yeri 2001 yılında Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü tarafından finanse edilen "Konya Ovası Yüzey Araştırması" sırasında tespit edilmiştir. Bu höyük ovadan yaklaşık 2 metre yüksekliğe sahip ve 1 hektar alanı kaplayan klasik bir höyüktür. Yoğun yüzey araştırması sonucu bulunan taş aletler ve bezeli taş buluntular PınarbaŐı, Neolitik Çatalhöyük ve Canhasan III malzemesiyle tamamen benzerlik göstermektedir. Bu durum daha sonra gerçekleştirilen kazılarla da ispat edilmiştir. Bu yerleşimde M.Ö. 9. ve 8. binyıllar boyunca uzanan ve klasik höyük kerpici içeren katmanlaşmış bir dizilim vardır. Böylece, daha önce PınarbaŐı yerleşiminde karŐılaŐmış olduğumuz ve 9. binyılda Orta Anadolu'daki toplulukların yerleşik düzene geçişi, ziraat ve hayvancılıkla uğraŐmaları gibi bazı sorunların burada da karşımıza çıkması beklenmektedir. Bunlara ek olarak, Boncuklu Höyük'ün Çatalhöyük'e 9 km. uzaklıkta ve belki de hemen bir önceki yerleşim olma olasılığı, bizim belki de Çatalhöyük'ün geçmişini ve özellikle de bu yerleşimin bu kadar bilinir olmasını sağlayan incelikle işlenmiş sembollerini de anlamamıza yaracaktır.

2006 yılında yüzey kazıma çalışması, 2007 yılında ise ilk kazı sezonu gerçekleştirilmiştir. Neolitik yapılar ve çöp yığınları hemen mevcut yüzeyin altında yer almaktadır. K alanında bir dizi kerpiç yapının kazılmasına başlanmıştır ki, bu yapıların mimarisi başka benzer yerleşimlerdeki en erken Neolitik mimariyi hatırlatmaktadır.

Bu yapılar birbirleri üzerine inşa edilmiştir ve her ne kadar mimari tarzları farklı ise de, bize Çatalhöyük'ü hatırlatmaktadır. Yapıların zeminleri ve duvarları sıva ile kaplıdır ve duvarların iç yüzeyini çepeçevre ahşap destekler çevrelemektedir ve en az bir örneğin kuzey duvarı üzerinde boyalı kabartmalar ve boyalı bir zemin vardır. Yüzey kazıma çalışması, yapıların geniş alanlara yayılmış çöp birikintileri arasında dağılmış olduğunu gösterir. Bu geniş çöp alanları buluntular açısından oldukça zengindir ve ayrıca az sayıda yapı ve yüzey de barındırmaktadır. Dikkat çeken buluntular arasında bir dizi bezeli taş ve yerleşime ismini veren çok sayıda boncuk ve diğer buluntular vardır.

BOZKURT KURGAN NEKROPOLÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Ağrı
İlçesi	: Doğubayazıt
Köyü	: Bozkurt
İrtibat Telefonu	: 0506 510 00 17 0532 433 43 41
e-mail	: aynurozfirat@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Aynur
Soyadı	: Özfirat
Bağlı Olduğu Kurum	: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Kampüs, 65080-Van

Özgeçmişi : İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde lisans eğitimini tamamladı (1981-1985). Aynı yerde Prof. Dr. Veli Sevin'in danışmanlığında "*Başlangıcından Yeni Babil Dönemi Sonuna Değın Harran Tarihi*" başlıklı teziyle yüksek lisans (1986-1988), "*Kuzeydoğu Anadolu M.Ö. II. Binyıl Boyalı Çanak Çömlek Kültürü*", başlıklı teziyle de doktora (1989-1997) çalışması yaptı.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde uzman (1992-2000), Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent (2001-2004) olarak görev yaptı. Aynı anabilim dalında doçent ve arkeoloji bölüm başkanı olarak görevini sürdürmektedir.

Çalışmaları daha çok M.Ö. 3.-1. binyıllar Doğu ve Güneydoğu Anadolu, Kafkasya, İran Azerbaycanı ve Kuzey Mezopotamya arkeolojisi ile ilgilidir.

"Muş, Bitlis, Van, Ağrı ve Iğdır İlleri Yüzey Araştırmaları", 1992-1999, 2002 ile "ARCANE (Associated Regional Chronologies for the Ancient Near East and the Eastern Mediterranean) Project: Synchronizing Cultures and Civilizations of the Ancient Near East and the Eastern Mediterranean in the Third Millenium BC", Eastern Anatolia Group Team Leader" (Prof. Dr. Tuba Ökse ile birlikte) projelerinin başkanlığını yaptı.

"Elazığ-İmikuşığı Höyüğü Kazıları" (1985-1986), "Elazığ, Malatya, Bingöl Yüzey Araştırmaları" (1985-1987), "Van Kalesi ve Eski Van Şehri Kazıları" (1987-1991), "Şanlıurfa Yüzey Araştırması" (1987, 1989), "Diyarbakır Yüzey Araştırması" (1987-1991), "Diyarbakır-Üçtepe Höyüğü Kazıları" (1988-1992), "Van-Gevaş Tarihi Türk Mezarlığı Kazıları" (1988-1992), "Mersin Yüzey Araştırması" (1992), "Mersin-Yumuktepe Kazıları" (1993-1995), "Van-Karagündüz Höyüğü ve Nekropolü Kazıları" (1992-1999), "Van-Altın-tepe Urartu Nekropolü Kazıları" (1997-1999), "Hakkâri Kazıları" (1998-2000), "Hakkâri-Yüksekova Yüzey Araştırması" (2003) çalışmalarına katıldı.

Çoğu uluslararası dergi ve kongre-sempozyum bildirileri arasında yayımlanmış 80'dan fazla makalesi ile 3 kitabı bulunmaktadır.

BOZKURT KURGAN NEKROPOLÜ KAZISI

Bozkurt Kurgan Nekropolü Ağrı İli, Doğubayazıt İlçesi'nin 16 km. kuzeyinde, Bozkurt Köyü'nde yer alır. Kurgan türü mezarların bulunduğu nekropol köyün içinden başlayarak kuzeye doğru 12 km²lik bir alanı kaplamaktadır. Ağrı Dağı'nın batı eteğinde alçak ve geniş bir yamaçta yer alır. Mezarlar köyün kuzeyindeki Melecamî kayalığının güney eteğinde yoğunlaşarak güney-kuzey yönünde 4 km., doğu-batı yönünde ise Ağrı Dağı'nın batı eteği ile köy yolu arasında 3 km.lik bir alana yayılmıştır.

2007 yılında gerçekleştirdiğimiz ilk kazı çalışmaları ve kaçak kazılardan görülebildiği kadarıyla mezarlar çoğunlukla kurgan türündedir. Yoğun olarak kaçak kazı yapılmış ve mezarların bir kısmı tahrip edilmiştir.

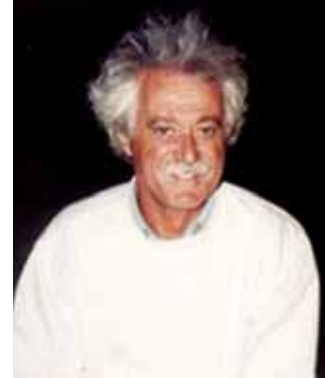
Nekropolde Orta Tunç ve Son Tunç-Erken Demir Çağına ait buluntular belirlenmiştir. Nekropolün güneybatısında ve köyün kuzeyinde yer alan Melecamî kayalığının güneyinde ayrıca Geç Kalkolitik ve Ortaçağ'a ait çanak çömlekler yüzey buluntusu olarak ele geçirilmiştir. Köyün doğusundaki düzlükte yer alan açmada ise İlk Tunç Çağına ait çanak çömlekler bulunmuştur.

Bozkurt Kurgan Nekropolü kazısının arkeoloji bilimine en önemli katkılarından biri kurgan türü mezar anıtlarının ülkemizdeki varlığını göstermesidir. Orta Asya kökenli ve bu bölgelerde M.Ö. 5. binyıldan Kafkasya'da ise M.Ö. 3. binyıldan beri varlığını bildiğimiz kurganların Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki yayılımı ve tarihlenmesi konusuna açıklık getirecektir. Bu mezarlık Transkafkasya ve İran Azerbaycanı kurgan mezarlıkları ile ortak özellikler gösterir ve Doğu Anadolu'nun bu bölgeler ile Orta Asya ilişkileri konusunda bilgi edinmemizi sağlamaktadır.

BURGAZ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Datça
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 312 210 2771
e-mail	: tnuman@metu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Numan
Soyadı	: Tuna
Bağlı Olduğu Kurum	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Tarihsel Çevre Değerlerini Araştırma Merkezi (ODTÜ TAÇDAM)

Özgeçmişi : 1948 yılında İzmir’de doğdu. Lisans eğitimini 1971, yüksek lisans eğitimini 1978 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi’nde, doktora eğitimini 1984 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü’nde tamamladı. 2001 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde profesör unvanını aldı.

Başlıca uzmanlık alanları: kentsel koruma, yerleşim arkeolojisi, kültürel miras yönetimidir.

Avrupa Konseyi, Arkeolojik Miras Komisyonu üyeliği (1994-1997), İzmir 1. No.lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği (1993-1999) görevlerini yapmış, 1993 yılından beri ODTÜ Müzesi Müdürlüğü ve TAÇDAM başkanlığı ile 1999 yılından beri ODTÜ Yerleşim Arkeolojisi Anabilim Dalı Başkanlığı görevlerini sürdürmektedir.

Yönettiği başlıca arkeolojik kazı ve araştırma projeleri olarak “Datça Yarımadası Arkeolojik Araştırmaları” (1980-1987), “İonia Yüzey Araştırmaları” (1984-1988), “Knidos Seramik Atölyeleri Kazısı” (1988-1992), “Teos Yüzey Araştırmaları” (1993-1998), “Emecik, Apollon Kutsal Alanı Kazısı” (1998-2006), “Burgaz Kazıları” (1993-) sayılabilir. Ayrıca, arkeolojik kültür mirası yönetimine ilişkin olarak “İlisu ve Karkamış Baraj Alanlarında Arkeolojik Mirasın Korunması ve Kurtarılması Projesi” (1998-2003) ile “BOTAŞ Bakü-Ceyhan Boru Hattı Arkeolojik Miras Çevre Etki Değerlendirme Çalışmaları” (2001-2002) için proje koordinatörlüğü yapmış, AB tarafından desteklenen projelerde ODTÜ TAÇDAM adına proje yöneticisi/ortak katılımcı olarak görev almıştır.

Kentsel arkeoloji, Anadolu’da Klasik-Hellenistik Dönem kentleşmesi, arkeolojik kültür mirası üzerine teorik ve uygulamalı projelere ilişkin çok sayıda eseri bulunmaktadır.

BURGAZ KAZISI

Hellenistik Knidos, Anadolu yarımadasının güneybatı köşesinde uzanan Datça Yarımadası en ucundaki Tekir Burnu'nda yer almaktadır. Knidosluların kentlerini Datça Yarımadası'nın ortalarında yer alan Burgaz'dan en uçtaki Tekir'e, İ.Ö. 4. yüzyılda taşıdıkları 1952'de yayınlanan bir çalışmada G. E. Bean ve J. M. Cook tarafından ileri sürülmüştür. Bu hipotezin geçerliliğini sınamak ve modern kentsel gelişmeler ile yok olma tehlikesi karşısında bulunan Burgaz sit alanının belgelenecek kurtarılması, korunması için Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından 1993 yılından itibaren arkeolojik çalışmalar başlatılmıştır.

Burgaz merkezinde ele geçirilen en eski bulguların İ.Ö. 9. yüzyıla tarihlenen Geometrik Dönem yerleşim katlarına ait olduğu görülmüştür. Burgaz sit alanında değişik sektörlerde yapılan arkeolojik çalışmalarda, günümüz üst toprak seviyesinin yaklaşık 2 metre altında gömülü, İ.Ö. 4. yüzyıl ve öncesi yapı katlarında avlulu konutlar, taş döşeli yollar ve savunma duvarları ile yaygın ve ortogonal düzenli Arkaik-Klasik Çağ yerleşiminin verileri elde edilmiştir.

Antik yerleşim İ.Ö. 330'lar sonrasında kısmen terk edildikten sonra, özellikle kıyı kesiminde depolama, liman yükleme, küçük üretim işlikleri ile nekropolis kullanımı içinde dağınık bir yerleşimin varlığını sürdürdüğü anlaşılmıştır.

ÇADIRHÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Yozgat
İlçesi	: Sorgun
Köyü	: Peynir Yemez
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: rlg2@uchicago.edu

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ronald L.
Soyadı	: Gorny
Bağlı Olduğu Kurum	: Chigago Üniversitesi

Özgeçmişi : 1976-1978 yılında Southwest Missouri State Üniversitesi'nde, Dr. James Moyer danışmanlığında, Antik Dönem ağırlıklı olmak üzere kısmen Klasik Dönem Yakın Doğu çalışmaları üzerine hazırladığı tez ile lisans eğitimini tamamladı. 1978-1990 yıllarında, Chigago Üniversitesi Oriental Institu'de, Helene Kantor danışmanlığında hazırladığı "M.Ö. İkinci Binyılda Alishar Höyük" konulu tezi ile de doktor unvanını aldı.

1978 Tel Dan, İsrail (Hebrew Union College ve Harvard Semitic Museum); 1983-84 Kurban Höyük, Aşağı Fırat Bölgesi Projesi Türkiye (U. Of Chigago) (bölge sorumlusu asistanı); 1985-87 Ashkelon, İsrail (University of Chigago ve Harvard U.); 1991 Titriş Höyük, Türkiye, (University of California at San Diego) (yukarı höyük bölümü proje başkanı); 1992 Horom kazıları, Ermenistan (University of California at Berkeley ve Wellesley College), (güney kale kazısı başkanı); 1993 Alishar Höyük, Türkiye (başkan) ve 1993-2008 Çadır Höyük, Türkiye (başkan) kazılarına katıldı.

ÇADIR HÖYÜK KAZISI

Çadır Höyük, Alishar Höyük kapsamında yapılan bir yüzey araştırmasında keşfedilmiştir ve 1993 yılından beri kazı çalışmaları sürdürülmektedir. 1994 yılında gerçekleştirilen çalışmalarda geç dönem Kalkolitik Çağa ve ikinci binyıla ait buluntulara ulaşılmıştır. Höyüğün, Eğri Su Nehri'ni kontrol eden stratejik konumu, bu dönemlere ilişkin kazıları kolaylaştırmıştır. 36 m. yüksekliğindeki yerleşim alanı, kuzeydoğudan kireçtaşı kayalıklarla sınırlandırıldığından Kalkolitik Çağa ait materyaller bu kayalık boyunca çok az bulunmuştur ve üst kısmında yoktur. Yerleşim alanı, yüksek tepeden, kuzeydoğuya yönelen geniş alt teras bölgesinden ve Eğri Su boyunca yükselen ve Çaltepe olarak bilinen büyük bir yükseltiden oluşmaktadır.

Kazılarda, Kalkolitik Çağ ve ikinci binyıl malzemelerinin yanı sıra, Erken Tunç Çağı (I, II ve III) Demir Çağı, Geç Roma Dönemi ve Bizans Dönemi buluntuları ortaya çıkarılmıştır. Kalkolitik buluntular esas teşkil etmekte olup höyüğün iki ana katmanını ve sonraki bir geçiş

katmanını içermektedir. Höyüğün güney tarafında kapı girişi sistemini oluşturan büyük bir çevre duvarı bu iki katmanı karakterize etmektedir. Kullanım amacı tartışmalı olan birçok yapı, duvarın iç kısmında yer almaktadır. Zengin çömlek dizisinde birçok “fruitstands” ve her yerde bulunan “Çadır Bowls” bulunmakta olup “Çadır Bowls”lar ompholos tabana sahiptir. Bunlar sonraki devirlerin hamam taslarını anımsatmaktadır. Kalkolitik Çağ Erken Tunç I kültürü takip etmektedir ve bu dönemin yapıları erken dönem çevre duvarının kalıntısına kadar uzanmaktadır. Höyüğün çeşitli yerlerinde bulunan Erken Tunç II ve III'e ait parçalar bu dönemlere ilişkin zengin bir bilgiye işaret etmektedir.

Çadır Höyük esas olarak ikinci binyıl höyüğü olup alt seviyeleri Prehistorik Çağ, tepe kısmı Klasik Dönem yerleşimine aittir. Karum Döneminde ikinci binyılda başlayan yerleşim her yönden Erken Demir Çağına kadar devam etmiştir. Arkeolojik buluntulara ve höyüğün konumuna bağlı olarak ortaya çıkan bir spekülasyona göre Çadır Höyük ve yakınındaki Çaltepe bir zamanların Hitit kült alanları olan Zippalanda ve Daha Dağı'ydı. Yerleşim Hitit Dönemi boyunca ve Karanlık Çağ'a kadar devam etmiştir. Karanlık Çağ, Hitit Dönemi ile gerçek Demir Çağı yerleşimi arasındaki boşluğa denk gelmektedir. Tüm Demir Çağı dönemleri (erken, orta, geç) bizim araştırmalarımızda görülmektedir.

Çadır Höyük'te 6. ve 11. yüzyılları kapsayan Bizans Dönemine ait en az üç katman bulunmaktadır. Yerleşim, hem üst tepeye hem de aşağı şehire yayılmıştır. Ev olarak adlandırdığımız yerleşime ait kalıntılar Peyniryemez Köyü'ne kadar uzanmaktadır. Bu dönemde Çadır Höyük *kastron* olarak da bilinen surla çevrili şehirleri temsil edebilir. IV. Romanus (1068-1071)'un emrinde görev yapan bir komutan olan Samuel Alusiamos'a ait bir kurşun mühüre ve bulunan bir sikkeye göre Çadır Höyük'te yerleşimin sona ermesi, Selçuklu Türklerinin Anadolu'ya girdiği dönemde, Malazgirt Savaşı'nın (1071) hemen ardından olmuştur.

İlk kazının başladığı 1993 yılından beri Çadır Höyük hakkında bir çok şey öğrenilmiştir, fakat şurası kesin ki, bilgi sağlama konusunda verimli ve önemli konuma sahip olan bu höyük hakkındaki bilgileri açığa çıkarma konusunda daha yolun başındayız. Çaltepe (Daha Dağı) kazıları başladığında daha heyecan verici bilgilere ve Orta Anadolu'nun tarihini biraz daha aydınlatacak bulgulara ulaşmayı umut ediyoruz.

ÇATALHÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Konya
İlçesi	: Çumra
Köyü	: Küçükköy
İrtibat Telefonu	: Türkiye: 00 90 - 332 -452 57 20 İngiltere: 0044 2076794735
e-mail	: catalhoyuk@mail.koc.net catalhoyuk@ucl.ac.uk

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ian
Soyadı	: Hodder
Bağlı Olduğu Kurum	: Stanford Üniversitesi, ABD

Özgeçmişi : 23. 11. 1948 tarihinde İngiltere'nin Bristol şehrinde doğdu. 1971 yılında "Arkeolojideki Uzamsal Analizler" konulu tezi ile doktor, 1999 yılında profesör unvanını aldı. Hâlen Stanford Üniversitesi, CA 94305, Amerika Birleşik Devletleri'nde görev yapmaktadır.

Neolitik Avrupa, etnoarkeoloji, arkeolojik teori ve yapısal arkeoloji gibi alanlarda teorik ve pratik çalışmalar yürüttü. İngiliz Akademisi'nde akademisyenlik yaptığı dönemlerde Britanya'da uzun dönem süren kazılara başkanlık yaptığı gibi, Van Giffen Amsterdam Enstitüsü'nde, Paris'teki Sorbonene Üniversitesi'nde, Binghamton'daki New York Üniversitesi'nde ve Kaliforniya'daki Berkeley Üniversitesi'nde profesör unvanıyla dersler verdi. Bunun dışında Afrika kıtasında ve Akdeniz'in çeşitli yerlerinde arkeolojik çalışmalar yürüttü. Her yıl aralıksız yürütülen Çatalhöyük kazılarına 1993 yılından itibaren başkanlık yapmakta.

1973-74 Wendens Embo, Essex, İngiltere'deki Roma Dönemi ve Demir Çağına ait kazıların başkanlığı; 1976-78 Batı Yorkshire Arkeoloji Ünitesi ile birlikte yürütülen Ledston, W. Yorkshire, İngiltere'deki Prehistorik Çağa ait kazıların başkanlığı; 1974-76, 80-83, İngiliz Akademisi, Leeds Üniversitesi ve Doğu Afrika İngiliz Arkeoloji Enstitüsü tarafından fonu sağlanan Kenya'daki materyal kültür üzerine yapılan etnografik yüzey araştırmaların başkanlığı; 1977 İngiliz Akademisi tarafından fonunun sağlandığı Sudan'daki etnografik çalışmaların başkanlığı; 1978-79 Sosyal Bilimler Araştırma Merkezi tarafından fonu sağlanan Sudan'daki etnografik çalışmaların başkanlığı; 1979 -1980 Güney İtalya, Calabria'daki prehistorik yüzey araştırmasının başkanlığı; 1980 Maxey, Cambs, İngiltere'deki kazıların yardımcı başkanlığı; 1981-1990 Haddenham, Cambs, İngiltere'deki kazıların başkanlığı; MSC tarafından fonu sağlanan Haddenham, İngiltere kazılarının başkanlığı; 1982 Jersey Heritage Trust'ın fonunu sağladığı sistematik kazı çalışmaları; 1990- Cambridge Arkeoloji Ünitesi'nin genel başkanlığı; 1991-günümüz Çatalhöyük, Türkiye'deki İngiliz Akademisi, Ankara'daki İngiliz Arkeoloji

Enstitüsü, National Geographic Topluluğu, Avrupa Birliği, McDonald Arkeoloji Fonu, Newton Trust ve diğer özel kaynaklar tarafından fonunun sağlandığı kazıların başkanlığı görevlerini yürüttü.

ÇATAL HÖYÜK KAZISI

Çatalhöyük, ilk defa 1950'lerin sonu ve 1960'ların başında James Mellaart tarafından bulunmuştur. Mellaart'ın bu keşfiyle çiftçilikle uğraşan erken köylerin, sanıldığı gibi yalnızca Doğu Akdeniz'de değil aynı zamanda Orta Anadolu'da da varolduğu ortaya çıkmıştır. Mellaart tarafından yürütülen 1960'lı kazılarda, her iskân tabakasında sayısı 30'a çıkan yapı ve toplamda, farklı iskân tabakalarına yayılmış yaklaşık 160 yapı kazılmıştır. Bu yerleşmeyi bularak Mellaart yalnızca erken tarım merkezlerinin Doğu Akdeniz ve Mezopotamya dışında da varolduğunu göstermekle kalmamış, aynı zamanda sırlar ve sembolizme örülü bir yer keşfetmiştir. Bugün Doğu ve Orta Anadolu'da ve Doğu Akdeniz'de Çatalhöyük'ten daha erken birçok köy ya da kent-tipi yerleşme olduğunu biliyoruz ve bunların bir kısmı en az Çatalhöyük kadar büyük, hatta daha büyüktür. Fakat, Çatalhöyük'ün farklılığını koruduğu yönler hâlâ vardır. Örneğin, duvar resimlerinin hikaye anlatıcı yönünün bir benzeri bugüne kadar Anadolu'da ve Orta Doğu'da bulunmamıştır. Ve sadece ortaya çıkarılan sanatın miktarı bile -tek bir yerleşmede o kadar çok sayıda evde yoğunlaşması- hâlâ özeldir.

Bugünkü kazılarda, araştırmaların ana eksenini, duvar resimlerini ve sembolizmi tüm çevresel, ekonomik ve sosyal bağlamına oturtmak olmuştur. Merkezdeki sorular kapsamında ise; yerleşmenin kökenleri, erken dönemdeki gelişimi, sosyal ve ekonomik organizasyon, toplum içindeki çeşitlilikler, tarımın başlamasının ve artmasının nedenleri, erken çanak çömlek kullanımının sosyal bağlamı, toplumun yaşamındaki zamansal tercihler, ticaret ve bölgedeki diğer yerleşmelerle ilişkiler vardır.

Çatalhöyük, Anadolu'nun, erken toplumların gelişimine katkısının önemli bir örneğidir. Hem Türkiye, hem küresel miras için bu kadar önemli olan bir yerleşmenin özenle korunması ve kamuya sunulması gerekir.

Şu anda Çatalhöyük'te sürdürülen uluslararası projenin amaçları bütün yönleriyle modern bir arkeolojik kazı yürütmek, kazı alanının en iyi şekilde korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin ulaşabilmesi için kazının en yaygın şekilde tanıtılmasını sağlamaktır.

Dünyanın birçok ülkesinden bilim insanlarının katılımıyla gerçekleşen projenin, bu amaçlar ve hedefler etrafında son 15 yıldır sürdürülen çalışmalarının, bir 10 yıl daha devam ettirilmesi planlanmaktadır.

ÇİNE-TEPECİK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Çine
Köyü	: Karakollar
İrtibat Telefonu	: 0 532 746 85 76
e-mail	: sgunel@hacettepe.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Sevinç
Soyadı	: Günel
Bağlı Olduğu Kurum	: Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Beytepe/Ankara

Özgeçmişi : 1977-1981 Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda "Nuzi'nin Önasya Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi" (Danışman: Prof. Dr. Kutlu Emre) konulu tezi ile lisans; 1982-1985 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde "Önasya'da 'bit hilani' Olarak Tanımlanan Yapılar" (Danışman: Prof. Dr. Armağan Erkanal) konulu tezi ile yüksek lisans; 1985-1993 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Protohistoria ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda "M.Ö. 2. Bine Tarihendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi" (Danışman: Prof. Dr. Armağan Erkanal) konulu tezi ile doktora eğitimini tamamladı.

1983-1994 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1994-1996 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji-Sanat Tarihi Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent; 1996-2005 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde doçent unvanını aldı. 2005 yılından beri Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde profesör unvanıyla görevini sürdürmektedir.

1996-2001 Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı başkanı; 1999-2005/2007- Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fakülte Kurulu üyesi; 2005- Hacettepe Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri, Sosyal Bilimler ve Güzel Sanatlar Komisyonu üyesi; 2006- Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilimsel Projeleri Değerlendirme Komisyonu üyesi; 2007- Arkeoloji Bölümü, Erasmus koordinatörüdür.

Mersin Üniversitesi, Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi'nce yayınlanan *OLBA Dergisi* ile Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nce yayınlanan *Arkeoloji Dergisi*'nin hakem kurulunda üyedir.

Girnavaz 1982-1989, Panaztepe 1985-1990 ve Liman Tepe 1993-1999 kazılarına katılan Günel, 2001 yılından itibaren "Aydın ve Muğla İlleri Arkeolojik Yüzey Araştırmaları" ile 2004 yılından itibaren "Çine-Tepecik Höyüğü Kazıları"nın başkanlığını sürdürmektedir.

ÇİNE-TEPECİK KAZISI

Aydın İli, Çine İlçesi, Karakollar Köyü sınırlarında yer alan Tepecik Höyük'te 18.06.2004 tarih ve 2004/7506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın resmî izinleri ile 2004 yılında kazılara başlanmıştır.

Aydın bölgesinde, Menderes'in güney kollarından Çine Çayı kenarında yer alan Tepecik, bir taraftan güneye uzanan doğal geçit üzerinde, diğer taraftan ise, Çine ovasının batı yönünde dağ sıraları arasında oluşturduğu doğal yol üzerindeki konumu ile, bölgeye özgü ve aynı zamanda Ege dünyası ile bağlantıları yansıtan kültürel bir yapıyı ortaya koymaktadır.

Çine-Tepecik kazılarından elde edilen neticeler, höyükte M.Ö. 1. binyıl, Bronz çağları ve Geç Neolitik kültüre uzanan bir kronolojik gelişimi göstermiştir. Höyükte, yüzeye yakın seviyelerde olması nedeni ile yoğun bir tahribatı yansıtan Karia Geometrik Döneme ait kültür tabakası şu ana kadar tespit edilen geç dönem yerleşim kalıntılarını vermektedir. Batı yamaçta, yüzeyin hemen alt seviyelerinde açığa çıkartılan çatı kiremidi ile çevrili mezarlar ise, höyüğün Helenistik Döneme uzanan geç dönemlerde mezarlık alanı olarak kullanım sürecini devam ettirdiğini ortaya koymuştur (I. 1-2).

M.Ö. 2. binyıl yerleşmesi ile ilgili kültür tabakaları, höyüğün güney ve batı alanında gerçekleştirilen kazılarla takip edilmiştir. Höyüğün batı yamacında açığa çıkartılan sur duvarı, Orta ve Geç Tunç Çağına uzanan bir kronolojide savunma sistemine dayalı bir yerleşim modelini yansıtmaktadır. Bu yerleşme ile ilgili mimari kalıntılar güney yönünde genişleyen bir yayılım alanı göstermektedir. M.Ö. 2. binyıl yerleşmesi, Geç Tunç Çağı (II. 1) ve Orta Tunç Çağı (II. 2) buluntuları

ışığında kesintisiz bir yerleşim sürecini ortaya koymuştur. Geç Tunç Çağı son evrelerine (II.1a) tarihlenen savunma sistemi ile bağlantılı yerleşimde, boya bezeli Miken kapları malzeme-tekniği, bezeme stili ve form özellikleri açısından ithal ve yerli üretim olmak üzere, Ege dünyasının Miken kültürüne paralel bir seramik gelişimini yansıtmaktadır. Tepecik Geç Tunç Çağı yerleşmesinin en geç evresi, Miken kültürünün son evrelerini temsil eden seramik geleneği ışığında, Geç Hellas III B-C evreleri ile paralel bir kronoloji vermektedir. Miken varlığının ya da etkisinin daha çok Batı Anadolu kıyı şeridinde yoğunlaşan bir yayılım alanı gösterdiği dikkate alındığında, kıyı şeridinden içerde yer alan coğrafi konumu ile Tepecik, bu kültürün yayılım alanına yeni bir netice kazandırmıştır. Tepecik'te Orta Tunç Çağı kültür tabakasına ait mimari kalıntılar en az iki evreli bir yerleşim sürecini göstermektedir (II.2a-b). Bu kültür tabakalarına ait seramik geleneği, Batı Anadolu'nun karakteristik malzeme, teknik ve kap formlarını veren yerli seramik gruplarını oluşturmaktadır. Bölgeye özgü bol mika katkılı hamur yapısı ve aynı zamanda yüzey işlenişinde mika katkısına sahip astarlı fincanlar, kâseler ve gaga ağızlı testi örnekleri Orta Tunç Çağına özgü kap formlarını yansıtmaktadır. Öte yandan Orta Tunç Çağından daha erkene tarihlenen kalıntılar, Tepecik'te Erken Tunç Çağı kültürüne ışık tutmuştur (III). Bu kültüre ait buluntular, Batı Anadolu'nun Erken Tunç Çağı seramik geleneği ve ayrıca Ege dünyasından iyi tanınan şematik mermer idoller ile dikkati çekmektedir.

Tepecik'te kültürel kalıntılar ve buluntular, yerleşmenin batı ve güneybatı yönünde genişlediğini ve höyüğün kesintisiz olarak tarihöncesi dönemlere uzanan bir kronolojide değerlendirilebileceğini göstermiştir. Arkeolojik verileri, batı kazı alanında, savunma duvarı dışında ve güney kazı alanında Tunç Çağı yerleşmeleri ve alt seviyelerinde tespit edilen Kalkolitik Çağın erken evrelerine uzanan kalıntılar ortaya koymuştur (IV).

ÇORAKYERLER KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çankırı
İlçesi	: Merkez
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 05324057969-05057649888
e-mail	: asevim@humanity.ankara.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ayla
Soyadı	: Sevim (Erol)
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1960 yılında Kahramanmaraş-Göksun İlçesi'nde doğdu. Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi, Antropoloji Bölümü'nde tamamladı. Aynı bölümde lisansüstü eğitimini de yaptı. 1993 yılında doktor, 1996 yılında doçent, 2002 yılında da profesör unvanını aldı. 20 yıldır çalıştığı Ankara Üniversitesi, Antropoloji Bölümü'nde bölüm başkan yardımcısı olarak görevini sürdürmektedir.

Türkiye'de pek çok arkeolojik kazıda antropolog olarak görev yapan Sevim; iskelet biyolojisi, primatoloji, adli antropoloji, paleopatoloji ve paleodemografi konularında araştırmalar ve yayınlar yaptı. Fransa, Gürcistan, Etyopya ve Yunanistan'da alanıyla ilgili kazı ve araştırmalara katıldı.

On yıldır Çankırı Çorakyerler kazısı başkanlığını yürütmektedir.

ÇORAKYERLER KAZISI

Çorakyerler Çankırı İli, Yapraklı yolu üzerinde, şehir merkezinden yaklaşık 4-5 km. uzaklıkta, Fatih Mahallesi'nde yer almaktadır. İlk kez 1970'li yıllarda MTA Genel Müdürlüğü ile Alman Linyit Araştırmaları ekiplerinin ortaklaşa gerçekleştirdikleri çalışmalar sırasında keşfedilmiştir. 1997 yılında Ankara Üniversitesi ve Çankırı Müzesi Müdürlüğü'nce ortaklaşa gerçekleştirilen kurtarma kazılarıyla yeniden gün ışığına çıkartılan alanda, 2001 yılında Prof. Dr. Ayla Sevim'in başkanlığında Bakanlar Kurulu Kararlı kazı çalışmaları yürütülmektedir. Henüz insanın ve kültürünün bulunmadığı bir dönemde yaşamış olan çeşitli faunaya ait kalıntıların ele geçirildiği ve yaklaşık 8 milyon yıl eskiye tarihlendirilen bu lokalite, önemli ve zengin fosil faunayı içermesi nedeniyle hem Türkiye hem de Dünya'da eşine az rastlanır bir fosil yatağı olarak literatürde yerini almıştır.

Çankırı'da Geç Miyosen birimleri içerisinde keşfedilen omurgalı fosiller yardımıyla bu yörenin tarihçesi, jeolojisi ve paleoekolojisi hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Burada yer alan Geç Miyosen çökelleri, havzanın genişleme sonrası görülen sıkışma rejimi altında oluşmuş ve genel olarak akarsu-göl ortamlarında çökelmiştir. Çökelen birimler arasında bulunan fosillerin, hem morfolojik özellikleri hem de o dönemdeki yayılımları ile omurgalı canlıların çeşitlenmesinin açıklanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kazı çalışmalarının başlangıcından günümüze kadar elde edilen fosil buluntular lokalitenin zengin bir faunaya sahip olduğunun bir kanıtıdır. Bunun yanı sıra lokalite Anadolu'da önemli fosil buluntuları veren birkaç fosil yatağından birisidir. Çorakyerler lokalitesinde Anadolu'da Miyosen Dönemin karasal biyokronolojisinin ve paleocoğrafyasının kurulmasında fosil memelilerin coğrafik dağılımları, göç olayları ve *in situ* (yerinde) değişimleri tartışmalı olmakla birlikte, her geçen yıl elde edilen yeni buluntularla daha da zenginleşen Çorakyerler fosil faunası, gerek Anadolu gerekse Avrupa Memeli Neojen biyokronolojisindeki bazı biyostratigrafik problemlerin çözümüne katkı sağlamaktadır.

Günümüzde Afrika'da yaşayan fillerin ataları Afrika'dan Avrupa ve güneydoğu Asya'ya göç ederken gergedan, domuz ve ayıların ataları da Afrika'ya göç etmiştir. Aynı dönemde domuzların ve kemiricilerin ataları Asya'dan Avrupa'ya da göç etmiş ve Avrasya ile Afrika arasında karşılıklı faunal göç olayları gerçekleşmiştir. Çankırı İli'nin de bu göç yolları üzerinde yer alması nedeniyle Çorakyerler kazı alanından ele geçirilen fosiller, yukarıda belirtilen göç olaylarının aydınlatılmasında yardımcı olmaktadır.

Çorakyerler'de bugüne kadar yapılan çalışmalardan 1800'ün üzerinde fosil buluntu ele geçirilmiştir. Buluntular arasında artiodactyla, perissodactyla ve proboscidea'ya ait bir çok tür mevcuttur. Dolayısıyla her bir buluntunun aile, genus ve tür düzeyindeki değerlendirmeleri uzmanları tarafından yapılmaktadır.

DASKYLEİON KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Balıkesir
İlçesi	: Bandırma
Köyü	: Ergili
İrtibat Telefonu	: (266) 725 16 66
e-mail	: tomrisbakir@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Tomris
Soyadı	: Bakır
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi

Özgeçmişi : Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde arkeoloji eğitimi, Almanya Heidelberg Üniversitesi'nde arkeoloji doktora eğitimi aldı. 6 yıl Atatürk Üniversitesi'nde Arkeoloji Bölümü'nün kurucusu olarak görev yaptıktan sonra, 1979 yılında Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde kariyerine devam etti. 1977 yılında doçent ve 1988 yılında da profesör oldu. Ege Üniversitesi'nde bölüm başkanlığı; fakülte kurulu üyeliği; fakülte yönetim kurulu üyeliği; Sosyal Bilimler Enstitüsü yönetim kurulu üyeliği; senatörlük ve Çanakkale Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu başkanlığı yaptı. 1988 yılında, Bandırma/Daskyleion kazısına başlamadan önce Pitane, Smyrna, Klazomenai, Elazığ/Kaleköy kazılarında kazı üyesi ve kazı başkanı olarak bulundu. Almanca ve Türkçe olarak yayınlanmış kitapları ve makaleleri vardır. Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün muhabir üyesi; Alman Alexander von Humboldt Bilim Vakfı'nın üyesi; Pers Sanatı Araştırmaları Kurumu RİERA üyesi, Collège de France'a bağlı "Achemenet.Com" üyesi, Bandırma Arkeoloji Müzesi'nin kurucu ve onur üyesidir. 1996 yılında Tomris Bakır'a Bandırma Belediyesi tarafından fahri hemşerilik payesi verilmiştir.

DASKYLEİON KAZISI

1952 yılında Alman Arkeolog Kurt Bittel, Ergili Köyü yakınında ve Kuş Gölü (Daskylitis Limne/Aphnitis Limne) kıyısında yer alan Hisar Tepe'yi Pers Satraplık Merkezi Daskyleion olarak lokalize etmiştir. Alman Biyolog Curt Coswick ise aynı yıl burada var olan eko-sistemden dolayı, bu bölgenin "Kuş Cenneti" ve aynı zamanda satraplığın paradeisosu olduğunu söylemiştir. Daskyleion'da ilk kazılar 1954-1960 yılları arasında Ekrem Akurgal tarafından yapılmıştır. 1988'de Tomris Bakır bu merkezde yeniden kazılara başlamıştır. Antik kaynaklara ve arkeolojik verilere göre, Daskyleion'un tarihi M.Ö. 2. binyılın sonlarında, Troia Savaşları'nın ardından gelen Aiol kolonizasyonu ile başlar. Kazılarda sürpriz olarak, M.Ö. 800'den itibaren burada yaşamaya başladıkları anlaşılan Phryg'ler hakkında; Phryg alfabesi ile yazılmış çok sayıda epigrafik buluntu, Phryg seramikleri, bothros'u da olan bir Kybele tapınağının temelleri ve Phryg kentini çevreleyen surun bir bölümü gibi kesin bulgular elde edilmiştir. Arkaik Dönemde devam eden Lydia/Phryg hâkimiyeti Akhaemenidlerin Anadolu'ya gelişine kadar

sürmüştür. Persler, M.Ö. 547'de Daskyleion'da bir satraplık merkezi oluşturmuşlardır. M.Ö. 547-480 yılları arasında Pharnakes, Mitrodates, Megabazos ve Megabates adları ile bilinen satraplar Daskyleion'da genel valilik yapmıştır. Bu döneme ait arkeolojik buluntular arasında, Miletli mimar ve heykeltıraşlara yaptırılmış ve bu nedenle "Anadolu Pers Stili" taşıyan saraylara ait mimari bloklar ve kabartmalar, üzerlerinde Aramca ve Phryg dilinde yazıtlar taşıyan mezar stelleri, fildişi eserler, yarı değerli jasper taşından yapılmış tabaklar, havan ve havanelleri ve 500'ü aşkın sayıda ele geçirilen, Persepolis'teki yönetimin batıdaki satrapları ile yaptığı yazışmaların kanıtları olan bulla'lar ile yazışmaların bağlı olduğu bu bulla'ların korunduğu saray arşivi, monumental bir teras duvarı ile bu görkemli teras duvarının arkasında yer alıp antik kente girişi sağlayan mermer bloklarla kaplı bir giriş yolu ve Zoroastrianizm dinine ait bir açık hava kült alanı sayılmalıdır. M.Ö. 480-370 yılları urbanizm yönünden Daskyleion'un "Altın Çağını" oluşturmaktadır. M.Ö. 395 yılında, Satrap II. Pharnabazos döneminde, Spartalı komutan Agesilaos tarafından tüm yerleşim yakılıp yıkılmıştır.

M.Ö. 4. yüzyıl, Anadolu'da olduğu gibi Daskyleion'da da satrap ayaklanmaları ile karmaşa içinde geçmiştir. Büyük İskender, generali Parmenion'u, Granikos Savaşı'nın ardından, M.Ö. 334 yılında, ele geçirmesi için Daskyleion'a göndermiştir. Makedonya ordusu kenti almış ve yakıp yıkarak Pers yaşantısına da son vermiştir. Hellenistik Dönem yapıları, satrap saraylarından sökülen devşirme bloklar kullanılarak inşa edilmiştir. Daskyleion'da Roma Dönemi zayıftır. Bizans Döneminde ise güçlü bir savunma sistemi yapılarak kent askerî amaçla kullanılmıştır. Beylikler Döneminden itibaren Daskyleion'da yaşam susmaktadır. Daskyleion ve Pers paradeisos'u (Kuş Cenneti) 2001 yılından itibaren "Arkeolojik ve Doğal Sit" olarak kabul edilmiş ve sit alanı kamulaştırılıp etrafı çevrilerek koruma altına alınmıştır. Daskyleion çevresinde yer alan çok sayıda tümülüstü biri olan Kösemtuğ Tümülüsü de kazısı ve restorasyonu yapıldıktan sonra, kamulaştırılmış ve etrafı çevrilerek koruma altına alınmıştır. Bandırma'da 2003 yılında açılan yeni arkeoloji müzesinde Pers kültürü ile Zoroastrianizm dinini yansıtan ve Daskyleion kazılarında gün ışığına çıkartılmış eserler teşhir edilmektedir.

DEMRE-MYRA AZİZ NİKOLAOS KİLİSESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Demre
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0312-297-82-75
e-mail	: yotuken@hacettepe.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Semiha Yıldız
Soyadı	: Ötüken
Bağlı Olduğu Kurum	: Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

Özgeçmiş : 1945 yılında Ankara'da doğdu. 1957-60 Almanya Bonn Nikolaos Cusanus Ortaokulu'nu, 1960-61 İstanbul Alman Lisesi, 1962-64 Ankara Kız Lisesi'ni bitirdi. 1974 yılında Friedrich Wilhelms Üniversitesi'nde felsefe, 1970'te aynı üniversitede Alman filolojisi alanında yüksek lisans, 1974 yılında sanat tarihi alanında doktora yaptı. 1981 yılında Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nde doçent, 1988 yılında aynı üniversitede profesör unvanını aldı. 1985-89 yılları arasında T.C. Kültür Bakanlığı adına Sanat Tarihi Yayın Kurulu başkanlığı, 1987-90 Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu başkanlığı, 1989-94 Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü başkanlığı, 1989 yılında Alexander von Humboldt Vakfı asil üyesi, 1990 yılında Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsü üyesi, 1989-90 yılları arasında "Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı"nda bilimsel danışmanlık, 1992 yılından beri de "Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı" bilimsel başkanlığı devam etmektedir. 1993 yılında Viyana Avusturya Bilim Akademisi Anadolu'da Antik Dönem Mozaikleri Korpusu Komisyonu üyesi, 1993-2000 yılları arasında Antalya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu başkanı, 1994-95 Brüksel, Europalia Sergisi'nde "Türkiye'de Bizans Sanatı" sergi başkanı, 1996 Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü bilimsel kurul üyesi, 1997-99 Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü Bizans Sanatı başkanı, 2000 Türk Amerikan Araştırma Enstitüsü kurucu üyesi, 2000 Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fakülte Kurulu üyesi, 2000-03 Antalya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu başkanı, 2000-03 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu üyesi, 2000 yılından beri Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Mimari Belgeleme ve Duvar Resimlerini Koruma-Onarım ekipleri başkanı, 2001 Türkiye Uluslararası Bizans Araştırmaları Kongresi komite başkanı, 2004 UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Kültürel Miras İhtisas Komitesi üyesi, 2004-07 Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölüm başkanlığı, 2005 "Prof. Dr. Günsel Renda Onuruna Gelenek, Kimlik, Bireşim Kültürel Kesişmeler ve Sanat Sempozyumu", sempozyum başkanı, 2007, "Kalanlar" 12. ve 13. Yüzyıllarda Türkiye'de Bizans Sergisi Bilimsel Danışma Kurulu üyesi, 2007, Birinci Uluslararası Sevgi Gönül Bizans Araştırmaları Sempozyumu Bilimsel Danışma Kurulu başkanlığı yapmıştır. Hâlen Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

DEMRE-MYRA AZİZ NİKOLAOS KİLİSESİ KAZISI

Aziz Nikolaos Kilisesi, Orta Bizans Dönemine ait kubbeli bir bazilika olup İstanbul Aya Sofyası ve Efes Yahya Kilisesi'nden sonra uzmanlar tarafından Anadolu'daki üçüncü en önemli Bizans yapısı olarak kabul edilmektedir. Kilise hem mimari hem de dinî açıdan büyük önem taşımaktadır. Aziz Nikolaos'un piskoposu olduğu bu yapı kendisine ithaf edilmiştir.

Kilisenin arkeolojik olarak üç dönemi vardır:

-Varlığı sadece duvarlardaki bazı izlerden anlaşılan, 6. yüzyıla ait bir tonozlu bazilika, temellerine ve *opus tesselatum* yer döşemesine bakılırsa, bir sonraki evrenin bazilikasına göre daha uzundur.

-Yapının kubbeli bazilika olarak yeniden yapıldığı evre, kaynaklarda 8. yüzyıl olarak geçmekle birlikte, kazı sonuçları 10. yüzyıla (II. Basileos dönemine) işaret etmektedir, ve Arapların yaptığı tahribatı sonrasında ait olması olasıdır.

-Kuzey ve güney kısımlardaki ek yapıların 11. yüzyıla ait olduğu tespit edilmiştir.

Kilisenin kuzeydoğusunda yer alan yaklaşık 26 metrelik ek yapı kilise ile bağlantılı olan Aziz'in mezar odası açısından dinî olarak önem taşır. Yapının doğusundaki *podium* açık ayınlar için özel bir buluşma yeridir. Her aralık ayının altıncı gününde hacılar Myra şehrinden kiliseye kadar uzanan sıra sütunlu yoldan (*embolon*) gelerek kiliseyi ziyaret etmişlerdir.

Kilisenin kuzeyinde anıtsal nitelikte iki katlı bir *episkopeion* (piskoposluk sarayı) yer alır; Aziz Sion'lu Nikolaos'un 565 tarihli *vita*'sında (yaşam öyküsü) bu yapıdan bahsedilmektedir (*Vita Nikolaus Sionitae*).

Kuzey ek yapı, kutsal Myrrh yağının üretimi, kutsanması (*myrophyllion*

mekânında) ve korunması (*myrophyllakion* mekânında) için mekânlar içermektedir. Bu mekânlarda bulunan maddenin, kimyasal analizler sonucunda *myrrhyağı* olduğu belirlenmiştir. Aziz Nikolaos'un mezarına ait yağ kültü, *myrrh* yağına dayalı olup Myra şehrine de ismini vermiştir. Ortaçağ kaynaklarına göre bu yağın kutsal, şifalı özellikleri hac ziyaretçilerini bu merkeze doğru çekmiştir.

Martyrion ile kutsal gömü alanı, kilisenin şehrin nekropolisinde kurulduğuna işaret etmektedir. Dinî işlevli yapının kuzeyinde bugün 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olan 4. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar eser barındıran Myra kenti yer almaktadır. Bu açıdan da dinî yapının yanı sıra kent dokusu da önem taşımaktadır.

1989 yılından beri Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Aziz Nikolaos Kilisesi'nde etkin bir kazı kampanyası sürdürülmektedir. Bu çalışmaların raporları, Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü'nden Prof. Dr. Yıldız Ötügen tarafından yayınlanmıştır. Kazılar mevcut kilisenin kuzeydoğusundaki ek yapı, kuzey ek yapının doğusundaki podyum, kiliseyi kuzeyden sınırlayan ve kilise ile kuzeydoğu ek yapıyı kuşatan kuzey ek yapı, kilisenin kuzeyinde piskoposluk ikametgâhı olduğu sanılan B yapısı, bu yapının batısında ve kilisenin kuzey arkadının devamı niteliğindeki K4, K5 ve K6 mekânlarının önünde kalan ve mimari içermeyen batıdaki alan, B yapısının doğusu, K6 mekânının güneybatısındaki F yapısı, batı avlu içindeki E yapısı, batı alanını batıdan sınırlayan D yapısında devam etmektedir.

2000 yılında Aziz Nikolaos Kilisesi kazı çalışmaları kapsamında, duvar resimlerinin belgelenmesi ve koruma–onarım çalışmalarının yapılması, ayrıca acil mimari müdahaleleri içeren bir proje başlatılmıştır. Proje başta Vehbi Koç Vakfı olmak üzere, Dünya Anıtlar Fonu – Samuel H. Kress Vakfı, Fener Rum Patrikhanesi, Antalya Valiliği ve Alexander S. Onassis Vakfı tarafından desteklenmektedir.

DİDYMA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Didim
Köyü	: Didim/Yenihisar
İrtibat Telefonu	: +902568115162
e-mail	: furtwaengler@altertum.uni-halle.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Andreas E.
Soyadı	: Furtwängler
Bağlı Olduğu Kurum	: Martin-Luther-Üniversitesi, Halle-Wittenberg

Özgeçmişi : 11.11.1944 tarihinde İsviçre'nin Zürich şehrinde doğdu. İlk ve orta eğitimini İsviçre'de Montreux, Vevey, Davos'ta aldı. Lisans eğitimini 1964-1965 Heidelberg Halk Bilimi ve Ekonomi Bölümü'nde; 1966-1972 Heidelberg, Bern, Paris, Ankara Klasik Arkeoloji, Nüvizmatik, Eski Çağ Tarihi ve Prehistorya bölümlerinde, doktora eğitimini de 1973 yılında Heidelberg'te tamamladı.

1976-1980 DAI, Atina Şubesi'nde araştırmacı, 1981-1993 Saarlands Üniversitesi'nde doçent, 1994- Halle-Wittenberg Martin-Luther-Üniversitesi'nde profesör olarak görev yaptı.

1966/1969/1970/1971/1973 Pergamon-DAI; 1974/1981-1983 Demetrias/Yunanistan; 1976-1980, 1989 Samos, Heraion Yunanistan; 1989-1993 Eleutherna/Kreta/Yunanistan; 1994-1995 Gumbati (Gürcistan-kazı başkanı); 1996-1997 Ciskaraant Gora (Gürcistan-kazı başkanı); 1998 -1999 Noname Gora (Gürcistan-kazı başkanı); 2000-2001 Iori-Alasani-Gebiet (Doğu Gürcistan proje başkanı); 2002 Uzun Dara, Kwemo Kedi, Taribana (kazısı başkanı) çalışmalarına katıldı. 2003 yılından beri Didyma kazılarının başkanlığını sürdürmektedir.

Arkeoloji ve nüvizmatik ile ilişkili çok sayıda yayını vardır.

Schriften des Zentrums für Archäologie und Kulturgeschichte des Schwarzmeerraums“ (ZAKS), der „Demetrias“- und der „Didyma“- DAI bandlarının editörüdür.

DİDYMA KAZISI

Kehanet merkezleri ve Mimar Daphnis ile Paionios hakkında antik dönem yazarları ve seyyahların sınırlı sayıdaki aktarımları, yaklaşık 110 m. uzunluğunda ve 59 m. genişliğindeki Geç Klasik Dönem tapınağına ilgi uyandırmıştır. Bunlar tapınağın 18. yüzyılda nasıl görüldüğüne dair veriler sağlamaktadır.

1769 yılında basılmış olan “*Society of Dilettanti*” adlı yayının “*Ionian Antiquities*” kısmında Apollon Tapınağı'nın mimari bezeme elemanları yayınlanmıştır. Bu yayının sonuçları mimarların o dönemde yapı sanatı hakkında önemli bilgiler elde etmesini sağlamıştır. “Kutsal Cadde”de bulunmuş olan on adet “Brankhidler” olarak adlandırılan oturan heykel ve iki adet aslan heykeli, 1857 yılında Charles T. Newton tarafından British Museum'a taşınmıştır. İlk arkeolojik araştırmalar Fransız arkeologlar Olivier Rayet ve Albert Thomas, 1885/6 yıllarında Bernard Haussoullier ve E. Pontremoli tarafından yürütülmüştür. Ancak alandaki zorluklar nedeniyle bu çalışmaya devam etmemişlerdir. Bundan sonra ilk olarak, Miletos ve Priene antik kentlerinin kazıcısı Th. Wiegand, burada çalışma izni almış ve çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmalar 1905/6'dan itibaren 1913'e ve savaş sonrasında 1924 ve 1925 yılları arasında sürmüştür; tapınağın büyük oranda ortaya çıkarılması sağlanmıştır. 1941 yılında üç cilt hâlinde yayınlanan ve detaylı bir yapı tarifine dayanan monografiyi Hubert Knackfuß'a borçluyuz. İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) İstanbul Şubesi tarafından çalışmalar 1962'de yeniden başlatılmıştır. Arkaik Dönem yapılarını araştırmaya yönelik olan bu çalışmaların uzun dönem başkanlığını Rudolf Naumann, K. Tuchelt, H. Drerup ve F. Hiller ile birlikte yürütmüştür.

K. Tuchelt başkanlığında, 60'lı yıllardan itibaren Didyma'da, odak noktasını “Kutsal Cadde” ve çevresinde yer alan yapıların oluşturduğu, uzun dönem kazı çalışmaları devam etmiştir. Bu alandaki farklı evreler dikkatli bir şekilde tanımlanmış ve ayrılmıştır. Bu araştırmaların akabinde, özellikle Arkaik Dönemde su tedariki ile Klasik Dönem planlaması hakkında önemli topografik sonuçlar elde edilmiştir. Didyma ve Miletos arasındaki “Kutsal Cadde” terası üzerinde yürütülen diğer araştırmalar kutsal alan hakkında önemli veriler sağlamıştır.

K. Tuchelt'sun başkanlığında, P. Schneider, L. Haselberger, U. Wintermeyer, H. Bumke, A. Filgis, H. Schattner, W. Günther tarafından yürütülen çalışmalarla mimari, seramik ve küçük buluntular ile genel olarak tüm alan ve “Kutsal Cadde” hakkında önemli bilimsel sonuçlar elde edilmiştir.

2003 yılından buyana çalışmaların başkanlığını Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) adına, A. Furtwängler yürütmektedir. Bu yeni dönem kazı çalışmalarının merkezini tapınağın kendisi ve yayılım alanı, özellikle de başlangıçtan Geç Klasik Döneme dek olan gelişim süreci oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra, Francois Bertemes ile birlikte Didyma çevresindeki Prehistorik yerleşim alanı da araştırılmaktadır.

DİVRİĞİ KALESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Sivas
İlçesi	: Divriği
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0538.5017374
e-mail	: divrigikalesi@gmail.com , erdaleser@cumhuriyet.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Erdal
Soyadı	: Eser
Bağlı Olduğu Kurum	: Cumhuriyet Üniversitesi

Özgeçmişi : 1991 yılında Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji-Sanat Tarihi Bölümü mezunu. 1992-1995 yılları arasında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji-Sanat Tarihi Anabilim Dalı'nda "*Çemişkezek Yelmaniye (Medrese) Camii*" adlı yüksek lisans tezini tamamladı. 1995-2000 yılları arasında yine aynı enstitüde, "*11.-14. Yüzyıllarda Anadolu-Suriye Sanat İlişkileri Cephe Mimarisinde Suriye Etkileri*" adlı çalışma ile sanat tarihi doktoru unvanını aldı. 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nde başladığı akademik çalışmalarına, 2004 yılından itibaren Cumhuriyet Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde devam etmektedir.

DİVRİĞİ KALESİ KAZISI

2006 yılında “Kösedağ Savaş Alanı Yüzey Araştırması” kapsamında, Divriği Kalesi ve yakın çevresinde de ön çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl sonunda, araştırmanın Bakanlar Kurulu Kararlı Arkeolojik Kazıya dönüştürülmesi için başvuru yapılmıştır. Yapılan başvurunun kabul edilmesi ve verilen izin sonucunda, 2007 yılı Eylül ayı içerisinde kazılara başlanmıştır. Çalışma sezonunun kısa olması ve öğretim yılının başlamış olması nedeni ile ilk yıl çalışmaları kale alanı dışında yer alan ve Yukarı Kilise olarak bilinen yapıda gerçekleştirilmiştir. 2008 yılı çalışmaları; Yukarı ve Aşağı kiliseler ile birlikte iç kalede sürdürülecektir.

DÜLÜK BABA TEPESİ/DOLİCHE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Gaziantep
İlçesi	: Şehitkamil
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0342-3601577
e-mail	: ewinter@uni-muenster.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Engelbert
Soyadı	: Winter
Bağlı Olduğú Kurum	: Forschungsstelle Asia Minor, Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Georgskommende 25, D-48143 Münster

Özgeçmiş : 07.04.1959 yılında Castrop-Rauxel'de doğdu. 1978–1987 lisans eğitimini Westfälische Wilhelms-Universität Münster Tarih ve Klasik Arkeoloji Bölümü'nde; 1987 doktora eğitimini “*Die römisch-sasanidischen Friedensbeziehungen im 3. Jahrhundertn. Chr.*” (1988'da yayınlandı) konulu tezi ile Westfälische Wilhelms-Universität Münster'de, 1996 doktora sonrası eğitimini “*Staatliche Baupolitik und Baufürsorge in den römischen Provinzen des kaiserzeitlichen Kleinasien*” (Asia Minor Studien 20, 1996'da yayınlandı) konulu tezi ile Westfälische Wilhelms-Universität Münster'de tamamladı. 2001 yılında profesör unvanını aldı.

1992-2001 Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Forschungsstelle Asia Minor (Anadolu Araştırma Merkezi) da asistan; 1997-..Doliché ve Dülük Baba Tepesi bölgesinde araştırma, yüzey araştırması ve kazı çalışmaları; 2007- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Doliché/Dülük Baba Tepesi'nde kazı başkanı olarak görev yaptı.

DÜLÜK BABA TEPESİ/DOLİCHE KAZISI

1997 ve 1998 yıllarında Doliché antik kentinin konumlandığı Keber Tepesi'nin yamacında iki mithreum'un açığa çıkartılmasıyla, şu ana dek Jüpiter Dolichenus'un anayurdu olarak bilinen bu kentin dinler tarihi açısından önemi daha da artmıştır.

Bu mağaralar, Mithras kültürünün Kommagene bölgesindeki kesin olarak tespit edilmiş ilk tapınım merkezi (Mithraeum) olma özellikleri dışında, aynı zamanda Roma İmparatorluğu genelinde bilinen en büyük kutsal alanlardır. Bu buluntu, doğal bir mağara içinde ortak girişli yan yana iki mithreum'un bulunması ve her ikisinin de kendilerine ait birer kült resmi ihtiva etmesi yönünden de, tüm Roma İmparatorluğu'ndaki tek örnektir. Bundan dolayı çalışmalarımızın ilk ağırlıklı amacı iki kült yerinin araştırılmasına yönelik olmuştur.

Doliché antik kentinin önemli kutsal alanlarını ve aralarındaki bağlantılarını gösteren

bir topografik haritasının çıkartılması, güney Kommagene bölgesinin bu önemli yerleşim merkezinin dokümantasyonu için büyük önem teşkil ettiğinden bu konuya yönelik çalışmalar geçtiğimiz yıllarda tamamlanmıştır.

2001 yılında ilk defa, bilim dünyasında Jüpiter Dolichenus'un tapınağının bulunduğu düşünülen, Dülük Baba Tepesi'nde sistematik araştırmalar yapılmıştır. Dülük Baba Tepesi'nin de topografik bir haritasının çıkartılması ve tepede jeofizik araştırmasının yapılması çalışmaların ilk ayağını oluşturmuştur. Jeofizik çalışmaları, Jüpiter Dolichenus'un kutsal alanında yüzeyde görünmeyen yapı kalıntılarının tespiti için yapılmıştır. 2002 yılında ise jeofizik metotlarıyla tespit edilen buluntuların gün ışığına çıkartılması amacıyla kazı çalışmaları yürütülmüştür.

2003-2007 yılları arasında gerçekleştirilen kazılarda tarihî Dülük Baba Tepesi'nin bir kutsal alan olduğuna dair önemli veriler elde edilmiştir. Dülük Baba Tepesi'nin önemi uzun zamandan beri bilim dünyasında, hem yurt içinde hem yurt dışında bilinmektedir. Bu kutsal alanın köklerinin Jüpiter Dolichenus'tan önce Hitit Şimşek Tanrısı Tesub Hadad'a kadar uzandığı da bilgilerimiz arasındadır. Ancak bu bilgileri destekleyen kesin veriler 2003-2007 yılları kazı çalışmalarından sonra ortaya çıkartılmıştır. Araştırmalarımız esnasında ele geçirilen buluntularla, Dülük Baba Tepesi'nde M.Ö. 1. binyıldan Hıristiyanlık dönemine kadar uzanan bir kült tarihçesi tespit edilmiştir. Bu özelliğiyle Dülük Baba, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde önemli bir yer teşkil etmektedir. Kazı boyunca bulunan çeşitli formlardaki mühürler, bir kutsal alan içerisinde ele geçirilen ve kapalı bir kontekse dahil ender buluntulardandır. Farklı malzemelerden yapılmış 198 adet kolye taşı, skaraboidler, baskı ve silindir mühürler, boncuklar ve beş adet bronz kolye ucu 2006 kampanyasında neredeyse hiç zarara uğramadan altı farklı katmanda toplu halde gün ışığına çıkartılmıştır. Şu ana kadar Dülük Baba Tepesi'ndeki çalışmalarımız esnasında ortaya çıkartılan boncukların sayısı 1050'yi, ağırlıklı Geç Demir Çağından kalma damga ve silindir mühürlerin sayısı ise 250'yi aşmıştır. Bu miktarda ve kalitede daha önce Türkiye'nin hiç bir yerinde bu tip buluntuya rastlanmamıştır. Bazalt taşından yapılmış 1.30x0.70 m. büyüklüğünde bir stel ile Jüpiter Dolichenus'un kendi ana vatanında bulunmuş ilk tasviri gün ışığına çıkartılmıştır.

EFES KAZISI*

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Selçuk
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Fritz
Soyadı	: Krinzinger
Bağlı Olduğu Kurum	: -
Özgeçmişi	: -

EFES KAZISI

İlk çağın en ünlü kentlerinden biri olan Efes, Küçük Menderes Nehri'nin deltası üzerinde kurulmuştur. O dönemdeki korunaklı limanının, İran'daki Susa'dan başlayan Kral Yolu'nun denize ulaştığı yer olması kentin önemini arttırmıştır. Bir kent devletçiği iken Roma İmparatoru Augustus Döneminde Asya eyaletinin başkenti olmuş ve nüfusu M.Ö. 1.-2. yüzyılda o dönem için çok fazla olan 200.000 kiŐiyi aŐmıŐtur. M.Ö. 6. yüzyılda bilim, sanat ve kültürde Milet ile birlikte en ön sırada yer almıştır.

Kentteki en eski buluntular M.Ö. 6. binyıla tarihlenen Çukuriçi Höyük'teki Neolitik Çağ kalıntılarıdır. Ayasuluk Tepesi'nde ise Eski Tunç Çağına tarihlenen bir Hitit Dönemi yerleşimi vardır. Burasının adı Hitit yazılı kaynaklarında Apasas olarak geçmektedir. Dilbilimcilere göre Efes kelimesi Apasas'tan türemiŐtir. Herodot'a göre M.Ö. 1. binyıllarında kentte Anadolu'nun en eski halkı olmakla övünen Karyalılar ve Lelegler yaŐarken, batıdan göçmenler gelmiş ve burada bir koloni kurmuştur. Ana Tanrıça olarak büyük tapınım gören Kybele, kolonistlerin gelişiyle Efes Artemisi adını almıştır. Artemis adına yapılan tapınak daha o dönemde dünyanın yedi harikasından birisi sayılmıŐtır. Kent 7. yüzyılda Kimmerler'in, M.Ö. 560 yılında Lydialılar'ın, daha sonra da Persler'in saldırılarına uğramıştır. Büyük İskender ile birlikte özgürlüğüne yeniden kavuşan kent, Lysimakhos zamanında, Miletli Hippiodamos'un bulduğu "ızgara plan"a göre yeniden kurulmuştur. Kent deniz ve kara ticareti ile Roma Döneminde Asya'nın en büyük ve zengin metropolü hâline gelmiştir. M.Ö. 4. yüzyılda limanın dolması nedeniyle ticaret gerilemiŐ, Efes denizden uzaklaŐmıŐtır. 7. yüzyılda Araplar bu kıyılara saldırmıŐ, Şehir savunması daha kolay olması sebebiyle Ayasuluk Tepesi'ne taşınmıştır. 13. yüzyılda buraya gelen Türkler kenti imar ederek cami, han, hamam gibi yapılarla donatmıŐtır.

* Efes kazısı ile ilgili dokümanlar Genel Müdürlüğümüz arşivinden derlenmiştir.

Efes'teki ilk arkeolojik kazılar British Museum adına J. T. Wood tarafından 1869 yılında başlatılmıştır. Wood'un ünlü Artemis Tapınağı'nı bulmaya yönelik bu çalışmalarına 1904 yılından sonra D. G. Hogarth devam etmiştir. Bugün de çalışmalarını sürdüren Avusturyalıların Efes'teki kazıları ilk olarak 1895 yılında Otto Benndorf tarafından başlatılmıştır. Avusturya Arkeoloji Enstitüsü'nün 1. ve 2. Dünya savaşları sırasında kesintiye uğrayan çalışmaları 1954 yılından sonra aralıksız devam etmiştir.

Efes'te Avusturya Arkeoloji Enstitüsü'nün çalışmalarının yanı sıra 1954 yılından itibaren Efes Müzesi de T.C. Kültür Bakanlığı adına kazı, restorasyon ve düzenleme çalışmalarını sürdürmektedir.

100 yıldan fazla bir süredir devam eden bu çalışmalar ile bir yandan Efes tarihine ve Anadolu arkeolojisine yeni boyutlar kazandıran bilimsel sonuçlar elde edilmekte, diğer yandan kazılar sonucu açığa çıkarılan önemli yapı ve anıtlar restore edilerek ayağa kaldırmakta ve çevreleri ile birlikte düzenlenmektedir.

Efes antik kenti kazı projesi, kentteki anıtsal yapılar, yamaç evlerinde sürdürülen kazı, belgeleme, restorasyon ve konservasyon çalışmalarının yanı sıra Selçuk'ta bulunan Beylikler Dönemi eserlerinin, Belevi'de bulunan mezar anıtının belgelenirilmesi, restorasyonu çalışmaları ile çevre araştırmalarını da kapsayan geniş çaplı bir çalışmadır. Kazı ekibinde konularında uzman yaklaşık 200 üye görev yapmaktadır.

Efes, tarihi boyunca birçok kez yer değiştirdiğinden kalıntıları geniş bir alana yayılmıştır. Yaklaşık 8 km²lik bir alana yayılan bu kalıntılar içinde

kazı-restorasyon ve düzenleme çalışmaları yapılmış, ziyarete açık olan bölümler şunlardır;

1-Ayasuluk Tepesi (İ.Ö. 3. binyıla tarihlendirilen en erken yerleşim ile Bizans Devrine ait, Hıristiyanlık dünyası için büyük önem taşıyan St. Jean Kilisesi),

2-Artemision (İ.Ö. 9.-4. yüzyıllara ait önemli bir dinî merkez; dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis Tapınağı),

3-Efes (Arkaik-Klasik-Hellenistik-Roma ve Bizans Devri yerleşimi),

4-Selçuk (Selçuklu, Osmanlı Dönemi yerleşimi ve bu yerleşimi barındıran, bugün önemli bir turizm merkezi olan modern kent).

Efes Müzesi tarafından son yıllarda yapılan kazılar:

1- Çukuriçi Höyüğü: Magnesia Kapısı'nın güneybatısında bulunmaktadır. Elde edilen buluntulara göre İ.Ö. 4. binyıla dek giden prehistorik yerleşim ortaya çıkarılmıştır.

2- Ayasuluk Tepesi Kazıları: Kalenin güneydoğu yamaçlarında sürdürülmektedir. Elde edilen buluntular ışığında İ.Ö. 3500 yıllarına inmektedir.

Efes kazıları başkanlığı, 1988 yılından itibaren Bakanlar Kurulu Kararı ile Avusturya Arkeoloji Enstitüsü adına Ord. Prof.Dr.Fritz Krinzingler tarafından sürdürülmektedir.

ELAIUSSA SEBASTE (AYAŞ) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: Erdemli
Köyü	: Yemişkum-Ayaş
İrtibat Telefonu	: +903245222046 +390649913852
e-mail	: eugenia.equini@uniroma1.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Eugenia
Soyadı	: Equini Schneider
Bağlı Olduğu Kurum	: Dipartimento di Scienze Storiche, Archeologiche, Antropologiche dell'Antichità–Università di Roma “Sapienza”– P.le Aldo Moro 5–00185 Roma-Italy
Özgeçmişi	: Roma Eyaletleri Arkeolojisi Kürsüsü başkanı ve Şark Arkeolojisi İhtisas Okulu profesörüdür. Roma'daki “Istituto Archeologico Germanico” üyesidir. Araştırma faaliyetleri başlıca aşağıdaki konulardadır.

1. Roma ve Kuzey Afrika'daki Eyalet heykelleri (*Il Museo di Porto Torres- Catalogo delle sculture, Roma 1979- La Tomba di Nerone sulla Via Cassia. Studio sul sarcofago di Publio Vibio Mariano, Roma 1981-*)

2. Roma Döneminde doğu eyaletlerine ilişkin sorunlar: Hierapolis (Türkiye): Nekropolün incelenmesi ve yayımı (1971); Arslantepe (Malatya) (Türkiye): Roma ve Bizans Dönemi tabakalarının kazı çalışmaları ve yayımlanması (1970-73); Suriye, Palmira: İ.S. III. yüzyılda kentin incelenmesi (*Septimia Zenobia Sebaste-Roma 1993*); Ürdün: *La città di Petra, Roma 1997*; Hilar-Ergani (Doğu Anadolu): Kuzey Mezapotamya'daki Roma yerleşimlerinin tespiti yüzey araştırması başkanlığı, (1990-1992 yıllarında çeşitli makaleler ve konferanslarda raporlar); Kapadokya (Türkiye): Roma Döneminde mahaldeki tarihî-çevresel ortamın belirlenmesi yüzey araştırmaları başkanlığı (1993-1994: *Varia Cappadocica, in Arch.Class. XLIX, 1997*); Elaiussa Sebaste (Türkiye)-1995 yılından itibaren başkanlığında sürdürülen antik kentteki araştırma ve inceleme çalışmalarına ilişkin yayınlar: *Elaiussa Sebaste I, Le campagne di scavo 1995-1997, Roma 1999; Elaiussa Sebaste II, Un porto fra Oriente e Occidente, I-II, Roma 2003.*

ELAIUSSA SEBASTE KAZISI

Elaiussa Sebaste, ilk kez Geç Hellenistik Dönemde (İ.Ö. II.-I. yüzyıl) iki doğal körfezi birbirinden ayıran bir yarımada kurulmuştur. Augustus zamanında Kapadokyalı Archelaos'a emanet edilerek Roma İmparatorluğu'nun desteğiyle *Sebaste* unvanını kazanmıştır. Vespasianus tarafından Kilikia Eyaleti'nin kurulmasından sonra (İ.S. 72), özellikle II.-III. yüzyılda genişlemesiyle ekonomik ve kentsel gelişme dönemini yaşamış, kısa süren bir gerileme döneminin ardından, Geç İmparatorluk ve Erken Bizans Döneminde (İ.S. V.-VII. yüzyıl) tekrar önemli bir ticarî merkez olmuştur. Elaiussa Sebaste VII. yüzyılın ikinci yarısında terk edilmiştir.

1995 yılında ilk arkeolojik araştırmalara başlanan ören yerinde, 1995-1999 yıllarında İ.S. II. yüzyıla ait bir tiyatro kazılmıştır. Tiyatronun içinde şehir sukemerinin bir kısmı, yapının inşasından önceki dönemlere ait küçük bir hamam ve bir Roma villası bulunmuştur.

Tiyatronun güneybatısında, orta kısımda bir *tholos* ile dörtgen planlı Roma Dönemi agorası yer almaktadır. Yapı bütünü içinde denizle ilgili öğelerin temsil edildiği, agoranın yapımından önceki bir döneme ait mozaik bir zemin bulunmuştur. Agora, İ.S. V. yüzyıl boyunca üç nefli ve karşılıklı iki apsisli bir Hıristiyan bazilikasına dönüştürülmüştür. Söz konusu

mekânın *opus sectile* yer döşemesi restore edilmiştir.

II. yüzyılın ikinci yarısında inşa edilen mozaik tabanlı liman hamamı 1999-2002 kazı sezonlarında ortaya çıkarılmıştır. Hamamın bazı mekânları, İ.S. IV. yüzyıldan İ.S. VI. yüzyıla uzanan bir süre içinde elsanatları üretim yerleri olarak kullanılmıştır.

1995-1996 yıllarında kazılan Bizans Dönemine ait küçük bazilikanın *opus sectile* zemin döşemesi restore edilmiştir.

2000 yılından itibaren yapılan araştırmalarla, kuzeydeki limana bakan bir portik ile İ.S. V. yüzyılın sonu, VI. yüzyılın başına tarihlendirilebilen bir Bizans sarayı günışığına çıkarılmıştır. Sarayın ortasında yuvarlak planlı bir portik ile etrafında iki apsisli bir mekân ve tonozlu diğer odalar yer almaktadır. Son dönem araştırmalarında mahallin Roma kanıtları bulunmuştur.

2005-2007 kazı sezonlarında güney yarımadasındaki kentin ticarî ve sivil yerleşim alanlarında incelemelere başlanmıştır.

Kentin güneyinde bulunan Roma Dönemine ait yüksek podiyumun üzerinde yer alan peripteros Korinth düzeni bir tapınağın peristasis kısmının içine, İ.S. V. yüzyıl sonu ve VI. yüzyıl başında bir Hıristiyan kilisesi yerleştirilmiştir.

Elaiussa Sebaste'nin dış kısmında zengin nekropoller yer almaktadır.

ENEZ (AİNOS) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Edirne
İlçesi	: Enez
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Sait
Soyadı	: Başaran
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi

Özgeçmişi : Eğitimini Samandağ Atatürk İlkokulu, Samandağ Orta Okulu, Antakya Lisesi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde tamamladı. Almanya-Mainz, Römisch Germanisches Zentralmuseum'un laboratuvarında konservasyon-restorasyon teknikleri konusunda çalışmalar yaptı.

1971 Tarsus Arkeoloji Müzesi'nde asistan, 1973-1975 Almanya-Frankfurt Römisch-Germanische Kommission des Deutsches Archaeologisches Institut'de arkeolojik kazılar öncesi arazinin elektromagnetik yöntemlerle araştırılması ve buluntu restorasyonu alanlarında teknik eleman kadrosunda çalıştı.

1976-1995 İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Kürsüsü'nde görev aldı. 1995 yılında kurduğu İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü'nün başkanıdır.

1997-2001 yılları arasında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Yönetim Kurulu, 2004 yılından beri de Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyesidir.

1966-1982 Çavuştepe, Toprakkale (Van), 1975-1987 Efes kazılarında konservasyon ve restorasyon çalışmalarına katılan Başaran, 2000-2002 "Moğolistan, Orhun Anıtlarını Onarım-Koruma Projesi" yürütücülüğünü üstlendi (TİKA adına). 2006 yılından beri Yenikapı'daki Teodosius Limanı'nda ortaya çıkmakta olan Bizans Dönemi gemilerin koruma, onarım ve rekonstrüksiyon çalışmalarına ait projenin yürütücülüğünü sürdürmektedir ve 1994 yılından itibaren "Enez Kazısı" başkanıdır.

ENEZ (AINOS) KAZISI

Eski Çağ yazarlarından Herodotos, Strabon, Stephanos Byzantinos Ainos'un ilk önce Aioliyalılar, daha sonra Mytilene (Midilli) ve Kymeliler tarafından bir koloni olarak kurulduğundan söz ederler. Yine Strabon ve St. Byzantinos, Aios'ta, kolonizasyondan önce Poltyobria ve Apsinthos adında yerli Thraklar'ın kurduğu kentlerin varlığını bize aktarırlar. Ainos, M.Ö. 7. yüzyılda bir polis devleti olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Ancak, Hoca Çeşme Höyüğü kazıları ile çevrede yapılan yüzey araştırmalarından elde edilen veriler, bölgeye Neolitik Çağdan (M.Ö. 6500) itibaren yerleşildiğini ve bu iskânın Kalkolitik, Tunç ve Demir çağlarında devam ettiğini göstermiştir. Enez içindeki ilk yerleşim, kentin en yüksek tepesi olan, bugün üzerinde Ortaçağ kalesi bulunan akropoliste olmuştur. Doğu ve kuzeyinde birer kapısı olan kalenin kuzeybatısında, iki tarafı kuleler ve kalın duvarlarla korunmuş büyük bir iç liman yer almaktadır.

Akropoliste hâlen sürdürülen çalışmalarda, ana kaya yontularak içinde şarap dinlendirmek amacıyla yapılan ve dar koridorlarla bağlantıları olan dört mahzen ortaya çıkartılmıştır. Bu birimlerden, Arkaik, Klasik ve Helenistik dönemlere ait oldukları anlaşılan zengin buluntular ele geçirilmiştir. Mahzenlerin yer aldıkları kayanın üstündeki tabakada Arkaik Çağda başlayan ve kesintisiz olarak günümüze kadar devam eden kültür katları tespit edilmiştir. Bunların dışında bir kısmı günümüze kadar ayakta gelebilen ve Bizans Döneminin en güzel yapıtları arasında bulunan iki şapel ile Ayasofya Kilisesi (Fatih Camii) yer almaktadır. Bugünkü şehrin merkezinde, tabanı mozaikle döşenmiş bir Roma villası gün ışığına çıkartılmıştır. Enez kentinin doğusundaki Taşaltı yamacında, eldeki verilere göre M.Ö. 5. ile M.S. 6. yüzyıllar arasında kullanıldığı anlaşılan, içinde görkemli anıtlar ve zengin buluntular içeren çeşitli lahitlerin yer aldığı nekropol ortaya çıkartılmıştır. Ayrıca, Çakıllık mevkiinde Klasik Döneme ait Ainos kentinin ikinci nekropolü bulunmuştur. Bu nekropolde çoğunlukla Klazomenai tipi pişmiş toprak lahitler ile kremasyon için kullanıldıkları saptanan bronz ve pişmiş toprak hydrialar gün ışığına çıkarılmıştır. Şehrin doğu kenarında yer alan Çataltepe Tümülüsü'nde Trak ve Makedon öğelerinin birlikte kullanıldığı dromoslu, beşik tonozlu mezar odası ortaya çıkarılmıştır. Kalenin batısında bulunan Pan Mağarası Şapeli'nin duvarlarındaki freskler ile şehrin güney kenarında yer alan Has Yunus Bey Türbesi ve çevresindeki Osmanlı Dönemi sandukalı lahitler ayağa kaldırılarak onarılmıştır.

ERYTHRAİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Çeşme
Köyü	: İldır
İrtibat Telefonu	: 312 3103280-1043
e-mail	: erythraikazisi@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ayşe Gül
Soyadı	: Akalın
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : 04.03.1967 tarihinde Ankara'da doğdu. 1978-1984 Ankara Bahçelievler Deneme Lisesi'nden mezun oldu. 1984-1988 A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda "*Troas Limantepe Larisa'sı*" konulu tezi ile lisans; 1988-1990 A.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde "*Troia Bölgesi Skepsis ve Hamaksitos Şehirlerinin Tarihi ve Arkeolojik Araştırmaları*" konulu tezi ile yüksek lisans; 1990-1999 A.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı'nda "*Troia Bölgesinde Hellenistik Synoikisis'e Değın Sosyal-Politik Gelişim*" konulu tezi ile doktora eğitimini tamamladı.

1990 Ocak-Mart Historisch-Archeologischer Freundeskreis e.V'nin bursuyla Münster Üniversitesi, Asia Minor Enstitüsü'nde (Prof. Dr. E. Schwertheim danışmanlığında araştırma bursu); 1991-1993 Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD) araştırma ve 1991-1994 eğitim bursuyla Münster Westfaelische Wilhelms Üniversitesi, Eskiçağ Tarihi Bölümü ve bölüme bağlı Asia Minor Enstitüsü'nde (Prof. Dr. Elmar Schwertheim danışmanlığında yürütülmüştür); 1991 Ekim-1994 Kasım Almanya, Münster Westfaelische Wilhelms Üniversitesi ve İngiltere University College of Swansea'de misafir öğrenci/araştırmacı; 1993 Kasım-1994 Mart Münster Üniversitesi bursu ile Asia Minor Enstitüsü'nde misafir araştırmacı/asistan (Prof. Dr. Elmar Schwertheim danışmanlığında); 1994 Mart-Kasım ERASMUS öğrenci değişim programı ile University College of Swansea, Eskiçağ Tarihi Bölümü'nde (Almanya'dan Prof. Dr. E. Schwertheim ve İngiltere'den Prof. Dr. Stephen Michell danışmanlığında) araştırmalarda bulundu.

1995 Türk-Amerikan İلمي Araştırmalar Derneği'nin (ARIT) doktora projesine verdiği malî destek bursu; 2003 Mayıs-Temmuz Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD) 'in eski bursiyelerine verdiği tekrar davet-araştırma bursu aldı.

1990-1999 A.Ü, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1999-2003 yılında aynı anabilim dalında doktor, 2003 yılında yardımcı doçent unvanını aldı.

Ekip üyesi olarak; Smintheion (1985-1997), Neandreia (1988-1992), Aleksandria Troas (1993-1996), Menenmen yüzey araştırması (2001), Limantepe (2002-2006) kazısına katıldı.

2006 yılından itibaren Erythrai antik yerleşiminde gerçekleştirilen kazıların başkanlığını yürütmektedir.

ERYTHRAİ KAZISI

Erythrai antik yerleşimi İzmir Karaburun Yarımadası'nda, İzmir'den yaklaşık 60 km. uzaklıktaki Çeşme'nin İldırı Köyü'nde yer almaktadır. Antik kaynaklar ve yazıtlara göre oniki İon devletinin önde gelenlerinden biri olan Erythrai, Arkaik Dönem öncesinden itibaren Ege dünyasında kültürel ve politik alanlarda etkin rol oynamıştır. 1965-1982 yılları arasında yürütülen Ankara Üniversitesi kazılarında bulunan Sub-Geometrik, yoğun Arkaik, Klasik, Hellenistik ve Roma dönemlerine ait çeşitli buluntu ve kalıntılar da, yerleşimin söz konusu önemini kanıtlar niteliktedir. Bununla beraber, belirtilen dönemlere ait buluntuların yerleşimde kesintisiz olarak ele geçirilmesi şüphesiz İonia kronolojisi problemlerine de ışık tutacak olması açısından önem taşımaktadır.

Erythrai antik yerleşiminde arkeolojik kazılara ilk olarak 1965 yılında, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü kurucularından Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından başlanmıştır. Kazı ve restorasyon çalışmaları 1970 yılından 1982 yılına kadar devam etmiş bu süreç içinde yine fakültemiz öğretim üyesi Prof. Dr. Cevdet Bayburtluoğlu da kazıları “eş başkan” sıfatıyla yürütmüştür. İlk Nesil Erythrai kazıları çeşitli nedenlerle yarım kalmış, böylece bu önemli İon üssü de ortaya çıkarılamayıp buluntularıyla bilim dünyasına yeterince tanıtılamamıştır. Buradan amaçla yola çıkılarak Ankara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Coşkun Özgünel başkanlığında Erythrai'da bir yüzey araştırmasına başlanmıştır. 2006 yılında yapılan ön araştırmalar referans gösterilerek Bakanlar Kurulu kararıyla, Ankara Üniversitesi adına, Yrd. Doç Dr. Ayşe Gül Akalın'ın başkanlığında “II. Nesil Ankara Üniversitesi Erythrai Kazı ve Araştırmaları” olarak adlandırılan proje hayata geçirilmiştir.

2006 ve 2007 sezonlarında, topografik planın tamamlanması, “Coğrafi Bilgi Sisteminin (GIS)” oturtulması ve eski kazılarda ele geçirilen ayrıca hâlen arazide dağılık durumda bulunan Erythrai buluntuları ve kalıntılarının belgelenmesi, ayrıntılı çizimlerinin yapılması ve dijital ortamda envanterlenmesi işlerine başlanmıştır; ilk kazı döneminde açığa çıkartılmış ama hızla tahrip olan tiyatro, Cennettepe Roma villaları ve mozaikli tabanları, Hellenistik-Roma Dönemi ev komplekslerinin konservasyonlarının yapılmasına başlanmıştır.

GORDİON KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Ankara
İlçesi	: Polatlı
Köyü	: Yassıhöyük
İrtibat Telefonu	: 312 22 19
e-mail	: gksams@imap.unc.edu

KAZI BAŞKANININ

Adı	: G. Kenneth
Soyadı	: Sams
Bağlı Olduğu Kurum	: Pennsylvania Üniversitesi, North Carolina Üniversitesi

Özgeçmiş : B.A., Cincinnati Üniversitesi Klasik Bilimler Bölümü, 1965; Ph.D. Pennsylvania Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümü, 1971 mezunudur. North Carolina Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde profesör olarak görevini sürdürmektedir.

Yassıada, Türkiye (sualtı), 1967; Korintos, 1968; Stobi, Makedonya, 1972; Patara, Türkiye (yüzey araştırması) 1974 çalışmalarına katıldı.

1967'den beri heyet üyesi olarak katıldığı Gordion kazılarının 1988'den beri başkanlığını sürdürmektedir.

1969-1970 Türkiye Amerikan Araştırma Enstitüsü Ankara Şubesi'nde müdür; 1970-71 University of North Carolina at Chapel Hill Sanat Tarihi Bölümü'nde geçici asistan; 1971-76 UNC-CH Klasik Bilimler Bölümü'nde asistan olarak görev yaptı. 1976-1987'de aynı bölümde doçent, 1987'de de profesör unvanını aldı.

GORDİON KAZISI

Sakarya (eski Sangarios) Nehri'nin sağ kıyısında yer alan eski Frig başkenti Gordion, Alman klasik bilimler araştırmacısı Alfred Körte tarafından 1893 yılı kasım ayında keşfedilmiştir. Alfred Körte, yedi yıl sonra, 1900 yılında, kardeşi Gustav'la beraber üç aylık bir kazı sezonu gerçekleştirmiştir. Körte'nin kazısı, İç Anadolu'nun en erken bilimsel kazılarından biri olarak sayılabilmektedir. Körte kardeşler ana höyükte (Yassıhöyük) M.Ö. 6. yüzyıla tarihlendirilen tabakalara rastlamıőtır. Körte kardeşler tarafından Gordion civarında bulunan yaklaşık 100 tümülüstən beş tümülüs; bugün Körte I-V olarak adlandırılan tümülüsler açılmıştır. Bunlardan M.Ö. 8. yüzyılın birinci yarısına tarihlendirilen Körte Tümülüs III'ün ölü hediyesi özellikle zengin idi.

Körte kardeşlerin çalışmalarından tam 50 yıl sonra, 1950 yılında Rodney S. Young, Pennsylvania Üniversitesi sponsorluğunda yeniden kazılara başlamıştır. Young'un

yönetiminde, Gordion kazıları 17 sezon boyunca (1950-1973) sürdürülmüştür. Ana höyükteki kazıların çoğu höyüğün doğu yarısında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kazı alanında, üstteki Hellenistik yerleşimler ve altaki hem eski hem yeni Frig anıtsal sitadellerinin büyük kısımları açığa çıkartılmıştır. İlk kazı yıllarında, daha eski Tunç Çağına ait yerleşimlere derin bir sondajda rastlanıp daha sonraki yıllarda bu devir az incelenmiştir. Höyük dışında, Young'un yönetiminde M.Ö. 9. yüzyıldan Hellenistik Döneme kadar tarihlendirilen 25'ten fazla tümülüs kazılmıştır. Tümülüsler arasında muhteşem "MM Tümülüsü" ve yakınındaki zengin bir çocuğun gömüldüğü "P Tümülüsü" sayılabilir. Bazı tümülüslerin altında daha eski kalıntılara; Frig evleri ve Eski Hitit (M.Ö. 17.-15. yüzyıl) Dönemine ait bir mezarlığa rastlanmıştır. Ana höyüğün güneydoğusunda, "Küçük Höyük" adlandırılan tepede, yüksek kerpiç platformun üstünde iki katlı bir kerpiç kale meydana çıkartılmıştır. Söz konusu platform ile kale büyük ihtimalle Lidyalılar tarafından M.Ö. 7. yüzyıl sonu veya 6. yüzyıl başında kurulmuştur. Kalenin kuşatmadan sonra gerçekleşen ve M.Ö. 540'lara tarihlenen yıkılması, büyük olasılıkla Gordion'un Persler tarafından zaptedildiğini göstermektedir.

Rodney Young'ın 1974 yılında trafik kazasında vefat etmesinin ardından 1974-1987 yılları arasında Gordion'da kazı çalışmaları gerçekleştirilememiştir, ancak yayın için araştırmalara ve onarımlara devam edilmiştir. 1988 yılından beri G. Kenneth Sams'ın başkanlığında ve Mary M. Voigt'in yardımcılığında yeni dönem kazıları sürdürülmektedir. Bu dönemde hedefler arasında stratigrafik sorunların incelenmesi ile beraber az veya hiç kazılmamış alanların araştırılması sayılabilir. Örneğin, ana höyüğün batı yarısındaki Young ve Körte kardeşlerin eski açmalarında yeniden kazılara başlanmış ve Young'un büyük kazı alanında daha önce tespit edilememiş, Demir Çağının başlangıcına ait tabakalara rastlanmıştır. "Küçük Höyük"ün etrafındaki yeni kazılarda kerpiç platform, kale, Frig tabakaları ve yapıları meydana çıkartılmıştır. Ana höyüğün batısında yapılan yüzey araştırması ve kazıya göre olasılıkla M.Ö. 8. yüzyıla tarihlendirilen bir yerleşimin olduğu tespit edilmiştir. Gordion bölgesinde yapılmış olan yüzey araştırmaları ile Frig başkentinin yerel ilişkileri daha iyi bilinecek, jeomorfolojik incelemelerle de bölgenin antik doğal çevresi daha net bir şekilde gözlemlenebilecektir.

GÖBEKLİ TEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Şanlıurfa
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Örencik
İrtibat Telefonu	: 0049 173 725 75 26 0090 542 586 14 25
e-mail	: kls@orient.dainst.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Klaus Peter
Soyadı	: Schmidt
Bağlı Olduğu Kurum	: Alman Arkeoloji Enstitüsü-Berlin (DAI-Orient-Abteilung, Berlin)

Özgeçmişi : Prof. Dr. Klaus Peter Schmidt 1953 yılında Almanya'da Feuchtwangen şehrinde doğdu. Nürnberg-Erlangen ve Heidelberg üniversitelerinde prehistorik arkeoloji, klasik arkeoloji ve jeoloji eğitimi aldı.

1983 yılında, “*Elaziğ-Norşuntepe Kazısı Çakmaktaşı Endüstrisi*” konulu doktora tezini Heidelberg Üniversitesi’nde, 1999 yılında; “*Şanlıurfa Nevalı Çori Kazısı Çakmaktaşı Buluntuları*” konulu doçentlik tezini Nürnberg-Erlangen Üniversitesi’nde bitirdi. 2006 yılında aynı üniversitenin Prehistorya Bölümü’nde profesör unvanı aldı.

1984-86 yıllarında Alman Arkeoloji Enstitüsü Seyahat Bursu’na, 1986-1989 ve 1996-1998 yıllarında iki kez Alman Araştırma Vakfı Araştırma Bursu’na layık görüldü.

Klaus Schmidt, 2001 yılından beri Alman Arkeoloji Enstitüsü Berlin Şubesi’nde Göbekli Tepe projesi başkanı olarak ve 1999 yılından beri Erlangen Üniversitesi Prehistorya Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak araştırmalarına devam etmektedir.

1978 yılından itibaren Türkiye’de Norşuntepe, Lidar, Nevalı Çori kazılarına ekip üyesi olarak katılan ve 1995 yılından itibaren Şanlıurfa’da Gürcütepe ve Göbekli Tepe kazılarını yürütmekte olan Klaus Schmidt’in uzmanlık alanı Yakındoğu Neolitik ve Paleolitik çağlar, Prehistorik Çağ sembolizmi ve ikonografisidir.

Norşuntepe kazısı üzerine iki kitabı (*Norsuntepe. Kleinfunde 1. Die lithischen Kleinfunde, Mainz, 1996, Norsuntepe. Kleinfunde 2. Artefakte aus Felsgestein, Knochen und Horn, Ton, Metall und Glas, Mainz, 2002*) bulunan, Nevalı Çori üzerine baskı hazırlığında (*Nevalı Cori: Kleinfunde*) bir kitabı bulunan Prof. Dr. Klaus Schmidt’ in Göbekli Tepe ile ilgili ilk kitabı 2006 yılı ocak ayında Almanya’ da (*Sie bauten die ersten Tempel, München*), kitabın türkçesi ise 2007 yılı kasım ayında yayınlandı (*Göbekli Tepe. En Eski Tapınağı Yapanlar, İstanbul*).

GÖBEKLİ TEPE KAZISI

Şanlıurfa'da, Harran Ovası'nı kuzeyden sınırlayan dağ silsilesinin en yüksek noktasında yer alan, topografik özellikleri ile geniş görüş mesafelerine hâkim bir konumda bulunan Göbekli Tepe, M.Ö. 10. ve 9. binyıla tarihlenen bir kült merkezidir.

Göbekli Tepe, çapı 30 m.ye ulaşan yuvarlak ve oval planlı, sayısı 20'yi bulan yapılardan oluşur. Bu yapılardan 6 tanesi, ilk arkeolojik kazıların 1995 yılında Prof. Dr. Klaus Schmidt yönetiminde başlaması sonucunda ortaya çıkarılmış, diğerleri devam eden kazı kampanyaları sırasında yapılan, jeomanyetik ve georadar ölçümleri sonucunda belirlenmiştir. Bu ölçümlerle elde edilen sonuçlar Göbekli Tepe'nin neredeyse 12000 yıl öncesinde insanoğlu tarafından seçilen ve yaratılan büyük bir buluşma merkezi olduğunu, günlük yaşama yönelik mekânlarla değil, törensel amaçlı inşa edilmiş anıtsal yapılarla kaplı olduğunu desteklemiştir.

Yuvarlak planlı söz konusu yapıların merkezinde iki tane, serbest duran, boyu 5 m.ye ulaşan kireçtaşından şekillendirilmiş "T" biçimli dikilitaşlar bulunmaktadır. Aynı formda ama daha küçük boyutlu dikilitaşlar ise yapı duvarlarının iç çeperlerine, merkez iki dikilitaşa yönlendirilmiş olarak yerleştirilmiştir. Dikilitaşların üzerlerinde kabartma tekniğinde yapılan hayvan motifleri ve çeşitli soyut semboller bir tür haberleşme sisteminin kalıntılarını, 12000 yıl öncesinin sembolik dünyasını, hafızasını, mesajlarını bugüne ulaştıran bulgulardır.

Göbekli Tepe'nin etkileyici anıtsal buluntuları yetkin bir taş işçiliğini yansıtmakta, taş üzerinde kabartma tekniğiyle yapılarak aktarılan motiflerin içerik zenginliği ise karmaşık bir düşünsel düzeye ulaşıldığını göstermektedir. Tüm bu bulguların yanında eserlerin nitelik ve nicelikleri gözlemlendiğinde rastlantısal değil, düzenli bir tekrarlıma şeklinde saptanabilen büyük boyutluluk, anıtsallık ve sayısal yoğunluk, arka planda olması gereken gelişkin sosyal düzenin, organizasyon ve koordinasyon kabiliyetinin ipuçlarını vermektedir.

GÜLPINAR KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Ayvacık
Köyü	: Gülpınar
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Coşkun
Soyadı	: Özgünel
Bağlı Olduğu Kurum	: Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : 1941 yılında Erzincan'da doğan Coşkun Özgünel, öğrenimini Ankara'da sırasıyla: Sarar İlkokulu, Atatürk ve Deneme Lisesi'nden sonra, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Kürsüsü'nde tamamladı. 1966 yılında asistan oldu. 1972 yılında doktora, 1979 yılında doçentlik aşamasını başarı ile bitirdi. Almanya Heidelberg Üniversitesi ve Berlin Arkeoloji Enstitüsü'nde hazırladığı doktora (*Bayraklı-İon Geometrik Seramiği, 1972*) ve doçentlik (*Anadolu'da Miken Seramiği, 1979*) tezlerini Ankara Üniversitesi'nde hocası Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın yanında sonuçlandırdı. 1988 yılında profesörlüğe yükseltildi.

Öğrenciliği ve öğretim üyeliği süresince Teos, Müskebi, Foça, Çandarlı (Pitane), Bayraklı (Smyrna-Eski İzmir), Erythrai (İldırı/Çeşme), Amendolara (G. İtalya), Milet, Klazomenai (Urla/İzmir) kazılarına katılarak, İonia ve Karia çanak-çömleği üzerine araştırmalarda bulundu. 1980 yılından bu yana ise Çanakkale İli (Troas bölgesi), Ayvacık İlçesi, Gülpınar Beldesi'ndeki Apollon Smintheus Kutsal Alanı kazı ve restorasyon çalışmalarını, 1998 yılından başlayarak da T.C. Dışişleri Bakanlığı ve KKTC Eski Eserler Dairesi'nin himayelerinde DAÜ bünyesinde kurulan AKVAM'ın (Arkeoloji ve Kültür Varlıklarını Araştırma Merkezi) gerçekleştirdiği Salamis kazılarının başkanlığını yürütmektedir.

Birçok bilimsel toplantılara katılan Profesör C. Özgünel; Almanya, İtalya, Fransa, Amerika, Yunanistan, İngiltere ve Polonya'da kongrelere katıldı, konferans ve tebliğler verdi.

Özgünel'in yurt içinde ve dışında birçok kitap ve makalesi yayınlandı. Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği başkanlığı da yapmış olan Coşkun Özgünel, Alman Arkeoloji Enstitüsü muhabir üyesi olup, kamu yararına çalışan birçok dernek ve vakıfta faal olarak çalışmaktadır. Özgünel, hâlen Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

GÜLPINAR KAZISI (1980-2007)

Gülpınar kazıları, Smintheion Kutsal Alanı ve çevresinde yer alan araştırma, kazı ve restorasyon programlarını kapsamaktadır.

İlk araştırmalar 1980'li yıllardan itibaren Apollon Smintheus Tapınağı ve mimarisinin ortaya çıkarılması ve belgelenmesinin yanı sıra restorasyon çalışmaları ile desteklenmiştir.

1980'li yılların başında tapınağın üzerinde ve çevresinde, köye ve özel kişilere ait dört zeytinyağı fabrikasının (yağhane-mengene) varlığı, üzerinde tarım arazilerinin, ekilen bahçelerin ve yoğun çalı ve ağaçlarla kaplı olması nedeniyle zor şartlarda yürütülen çalışmalarda tapınak temelleri ve korunan mimari parçalar ortaya çıkarılmıştır. Bir yandan yapılan arazi istimlak çalışmaları devam ederken bir taraftan da tapınakta koruma ve restorasyon çalışmaları yapılmış ve tapınağın güneybatı köşesi bugünkü hâline getirilmiştir. Tapınak üzerinde yer alan yağhanelerin kaldırılmasından sonra, tapınak önünde yer alan yağhane ise 1992–93 yıllarında onarılarak depo-müzeeye dönüştürülmüştür.

Gülpınar kazıları, Smintheion Kutsal Alanı ve çevresiyle ilgili sorunları çözme amacını güttüğünden çalışmalara kutsal alanın sınırları ve çevre kentlerle bağlantısı sorunlarına açıklık getirmek için Tuzla ovasında bugün bir kısmı alüvyonlarla kaplı olan Roma köprüsü üzerinde kazı ve araştırmalar yapılmış Alexandria Troas antik kenti ile olan bağlantısı son kazılarla saptanmıştır. Bu bağlamda gerçekleştirilen kazılarda Smintheion Kutsal Alanı'na gelen kutsal yolun bu köprüden geçerek Apollon Tapınağı'na ulaştığı 2007 yılı kazılarıyla belgelenmiştir.

Kutsal alanın kuruluş amacına uygun olarak su ile bağlantısı ve ilgili yapılar ise 2005 yılından itibaren çevre yapılarla birlikte araştırılmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda Geç Roma Dönemine ait 3 rezervuar, ve kazısı yapılamayan 1 adet anıtsal nymphaion binası ve 2005-2007 kazı sezonlarında ortaya çıkarılan 5 adet su deposu, su ve suyun kullanımı sorularına açıklık getirmektedir. Bir taraftan bu yapıların kazısı yapılırken diğer taraftan koruma ve restorasyon çalışmalarına devam edilmektedir. Bu bağlamda, su depolarından en büyük boyutlu olanı içerisinde yer alan kemerler, civardaki şahıs bahçelerinde yer alan sulama havuzlarının yapımı için sökülmüş olup bu blokların toplanmasıyla yeniden restore edilmiştir.

GÜVERCİNKAYASI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aksaray
İlçesi	: Gülağaç
Köyü	: Çatalsu
İrtibat Telefonu	: 0212-455 57 00/15818 0535-717 57 89
e-mail	: sgulcur@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Sevil
Soyadı	: Gülçur
Bağlı Olduğu Kurum	: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Prehistorya Anabilim Dalı

Özgeçmişi : İlk öğreniminin 1951-1956 Aksaray İlkokulu (İstanbul), 1956-1967 Sankt Georg Avusturya Lisesi (İstanbul-2 hazırlık sınıfı 5 yıllık orta ve 4 yıllık lise öğrenimi), 1962-1963 eğitim yılı süresince Viyana'da bir lisede (misafir öğrencilik) tamamladı.

1967-1975 İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Prehistorya ve Arkeoloji Bölümü'nde (tezli sertifika Prehistorya; yardımcı sertifikalar Önasya Kültürleri ve Klasik Arkeoloji) Prof. Dr. U. Esin yönetiminde "Tepecik 8-O Derin Sondajı Saman Katkılı Hamurlu Mallar" konulu ile lisans; 1976-1988 Tübingen Eberhard-Karl Üniversitesi Tarih Öncesi ve Erken Tarih Enstitüsü'nde Prof. Dr. F. Fischer yönetiminde "Die Chalkolithische Keramik von Norşuntepe -Elazığ/Osttürkei" (Norşuntepe Kalkolitik Çanak Çömleği-Elazığ/Doğu Anadolu) konulu doktora tezini tamamladı.

15 Ekim 1990 yılında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı'na uzman olarak tayin edildi. 03 Ocak 1996 tarihinde İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı'na yardımcı doçent, 25 Kasım 1997 tarihinde doçent, 14 Aralık 2006 tarihinde de profesör olarak atandı.

Gülçur, Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü, 1998-2004 Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği (İstanbul Şubesi eski başkanı) ve Alman Arkeoloji Enstitüsü muhabir üyesidir.

GÜVERCİNKAYASI 1996-2007 KAZILARI

1996 yılında başlatılan "Güvercinkaya Kazısı" (Çatalsu, Gülağaç-Aksaray), onbirinci sezonunu geride bırakmıştır. Küçük çaplı sayılabilecek bu Orta Kalkolitik Çağ (kal. C14 M.Ö.

5200-4750) kaya üzeri yerleşmesi, kentleşme öncesinin, sosyoekonomik ve sosyopolitik devinimleri hakkında önemli verileri barındırmaktadır.

İlk başlarda yerleşme, Mamasun Barajı göl alanı içinde, Melendiz Suyı'nun sağ kıyısında tek başına yükselen kayalığın doğal formasyonu ile uyumlu, tasarım ürünü, bitişik düzende tutulmuş mimari dokusuyla dikkat çekmiştir. Kazılar ilerledikçe, tarım ve hayvancılığa dayanan kırsal ekonomisinde, artı ürünün depolanarak korunması ya da idaresine yönelik bazı ekonomik ve politik gelişmelerin yaşandığı anlaşılmıştır.

Üst teras basamağını alttan çevreleyen destek duvarı, bir kuleyle berkitilmiş kalın duvarların arkasında gizlenen özel yapılarıyla sur bedenine bitişen yarı dairesel kalın bir duvarla kuşaklanmış çifte tahıl silosu, bu değişimin habercisi olmuştur. Kayalığın zirve düzlüğünde konulan özel yapılarla ilgili çalışmalar ilerledikçe, sosyaldüzendeki farklılaşmaların yansımaları daha da belirginleşmiştir.

Giderek içe kapanan ve savunmaya önem veren Güvercinkayasası'nda artık bir iç kale ve aşağı yerleşmeden söz edilebilmektedir. Bu tür bir yapılaşmanın, salt sınıfsal ayırımla açıklanamayacağı da kesindir.

Kalkolitik Çağ, tarım kadar ikinci evcilleştirme aşamasını tamamlayan hayvancılık ve hayvan besiciliğinin de öne çıktığı bir dönemdir. Özellikle süttten elde edilen hayvansal ürünlerin, artı değer olarak ekonomiye katılmasıyla, çobanlık mesleği de hiç

kuşkusuz şekil değiştirmiştir.

Çok zengin ve uçsuz bucaksız tarım topraklarına sahip Anadolu'nun Hititlere kadar geleneksel yönetim modelinin beylikler, prenslikler, yerel krallıklar şeklinde olduğu bilinmektedir. Anadolu'nun kentleşmesinde, hiç kuşkusuz bu modelin çok büyük etkisi olmuştur. Su kaynaklarına sıkı sıkıya bağlı ve dar bir alanda kümeleşmek zorunda kalan Güney Mezopotamya Kalkolitik Çağ tarımcıları, anıtsal yapılarıyla merkezî büyük kent modelini geliştirirken, aynı dönem Anadolu tarımcılarıysa, daha küçük boyutlarda kale kent modeline sadık kalmıştır

Bu bağlamda, uluslararası bir ekiple, pek çok bilim dalından uzmanlarla sürdürülen, Mamasun Barajı'nın tehdidi altındaki "Güvercinkayasası Kazıları"nın, Anadolu modeli kentleşme olgusuna somut verilerle ışık tutmağa devam edeceğini ummaktayız.

HACIMUSALAR HÖYÜĞÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Elmalı
Köyü	: Hacimusalar
İrtibat Telefonu	: 0242-618-1789
e-mail	: iozgen@bilkent.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: İlknur
Soyadı	: Özgen
Bağlı Olduğu Kurum	: Bilkent Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü

Özgeçmişi : Özgen lisans öğrenimini İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Klasik Arkeoloji bölümünde, lisans üstü ve doktora öğrenimini burslu olarak Amerika Birleşik Devletleri, Pennsylvania Eyaleti'ndeki 'Bryn Mawr College'da yaptı. Uluslararası üne sahip Prof. Dr. Machteld J. Mellink denetiminde 1973-1982 yılları arasında, yüksek lisans tezini "*Pictorial Representations on East Greek Pottery*" konusunda ve doktora tezini de "*Anatolian and East Greek Garments in the First Millenium B.C.*" konusunda tamamladı. Öğrencilik yıllarında Çayönü-Ergani, Diyarbakır; Knidos-Datça, Muğla; Karaburun-Elmalı, Antalya; Samsat-Adıyaman kazılarına katıldı. 1983-1988 yılları arasında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1988 yılında Bilkent Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nü kurdu ve 2000 yılına kadar bölüm başkanı olarak görevini sürdürdü. 2000-2001 yıllarında, 'Fulbright' bursu ile Amerika Birleşik Devletleri, 'Bryn Mawr College'da araştırma ve öğretim üyeliği yaptı. Hâlen Bilkent Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesidir. Metropolitan Müzesi tarafından ülkemize iade edilen Lidya Hazinesi'ni Prof. Machteld J. Mellink, Prof. Crawford H. Greenewalt, Jean Öztürk ile birlikte yayınladı. "*Lydian Treasure: Heritage Recovered*" adlı kitap Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 1996 yılında basıldı. 1993 yılından beri "Elmalı Ovası Yüzey Araştırmaları"nı ve "Hacimusalar Kazısı" başkanlığını yürütmektedir.

HACIMUSALAR HÖYÜĞÜ KAZISI

Hacimusalar Höyüğü Elmalı-Kaş karayolu üzerinde, Elmalı ilçe merkezinin 14.5 km. güneybatısında Elmalı Ovası'nın merkezine yakın bir kısımda yer almaktadır. Deniz seviyesinden yaklaşık 1040 m. yüksekliktedir. Ovanın en önemli akarsuyu, toplam uzunluğu 41 km. olan Akçay'dır. Plinius'un sözünü ettiği Adesa Irmağı bu olmalıdır. Ovanın güneybatısındaki Akdağ'ın Gömbe ve Beypınar kaynaklarından doğan Akçay'ın kollarından biri Hacimusalar Höyüğü'nün yaklaşık 750 m. güneyinden geçerek Avlan Ovası'nda son bulmaktadır.

Höyük yuvarlak bir görünüme sahip olup 300x350 m. boyutundadır. Yüksekliği ise 10-12 m. olup batı kesimi deniz seviyesinden 1059 m. yukarıda yer almaktadır. Kenarları yüksek, ortası çukur olan höyüğün yamaçlarında teraslar görülmektedir. Höyükte çalışılan beş ana alanda yoğun mimari kalıntılar bulunmaktadır. Doğu yamacında kerpiçten kalın bir sur duvarı ile kuzey yamacında kerpiç duvarı destekleyen kumtaşından bir diğer sur duvarı kalıntısı, höyük yerleşmesinin oldukça iyi tahkim edilmiş olduğunu göstermektedir. Çanak çömlek analizleri, duvarların İ.Ö. 6. ve 5. yüzyıllara, geç duvarların ise Hellenistik Döneme tarihlenebileceğini göstermektedir. Gün ışığına çıkartılmış olan buluntular, höyüğün Neolitik Çağdan itibaren Kalkolitik, Erken Tunç ve Demir çağlarında da yerleşildiğini, bu yerleşmenin Roma ve Erken Hıristiyanlık dönemlerinde ise yoğunlaştığını belgelemektedir. Höyüğün ortasında ise üç evrelî bir kilise yapısı bulunmaktadır. Kilisenin en erken evresi, üç konçlu bir şapel yapısına sahip olan bazilikadır. Bu evreyi üç konçlu bir kilise yapısı izlemektedir. Sonuncu evre ise kare içinde haç planlı küçük bir kilise ile temsil edilmektedir. Kilisenin her üç evresinde de çevredeki antik yapılardan getirilmiş olan devşirme malzeme kullanılmıştır. Hacımusalar Kilisesi'nin Antik Dönem piskopos listelerinde adı geçen 'Choma' piskoposluk merkezi olduğu düşünülmektedir. 2000 yılı kazı çalışmaları sırasında kireçtaşından bir heykelin kaidesine ait yazılı bir blok ele geçirilmiştir. "Aurelius Diogenikastos" adına düzenlenmiş bir methiyeyi içeren ve İ.S. en geç 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen Yunanca bu yazıtta 'Choma' kilise törenlerinden de söz edilmektedir. Bu yazıt kilisenin önemini belgelemektedir.

2007 yılında höyüğün kuzey yamaçlarındaki araştırmalarda çok yoğun Erken Tunç Çağı tabakalarına inilmiş ve Elmalı Ovası'nın, Erken Tunç Çağının görkemli buluntuları höyüğün önemini birkez daha gözler önüne sermiştir.

HARRAN KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Şanlıurfa
İlçesi	: Harran
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: yardimci_n@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nurettin
Soyadı	: Yardımçı
Bağlı Olduğu Kurum	: BaŐbakanlık MuŐavirlięi

Özgeçmişi : 1968 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Ön Asya Arkeolojisi bölümünü bitirdi. 1982 yılında aynı bölümde doktorasını tamamladı. 2005 yılında Harran Üniversitesi'nden sanat tarihi dalında fahri doktor unvanını aldı. Alanya Müzesi asistanı, Bodrum Müzesi müdürü, Kıbrıs Türk Federe Devleti Eski Eserler ve Müzeler Dairesi müdürü, Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü genel müdür yardımcısı, Kültür Bakanlığı muŐaviri, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü genel müdürü, BaŐbakan baŐmuŐavirlięi, BaŐbakanlık Tanıtma Fonu temsilciliği, BaŐbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü genel müdürü olarak görev yaptı. Hâlen BaŐbakanlık muŐavirlięi yapmaktadır.

UNESCO Türkiye Mili Komitesi Yönetim Kurulu ve Kültür Komisyonu üyeliği, Anıtlar Yüksek Kurulu üyeliği ile ICOM Türkiye Milli Komitesi başkanlığı yaptı. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü döneminde "Uygırlıklar Ülkesi Türkiye", "Anadolu Uygırlıkları" ve "Muhteşem Süleyman" gibi yurtdışında açılan görkemli sergilerle eski eserlerimizin tanıtılmasını ve çeşitli yollarla yurtdışına götürülmüŐ tarihî eserlerimizin geri getirilmesi çalışmalarını başlattı ve başta 7400 adet Boğazköy Hitit tableti olmak üzere bir çok eserin ülkemize geri getirilmesini sağladı. Eski eserler ve müzelerle ilgili çalışmalarından dolayı Cumhurbaşkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve çeşitli kuruluşlardan takdirnameler, Federal Almanya'dan Arkeoloji Enstitüsü muhabir üyeliği, Belçika'dan ve iki defa da İtalya'dan Commandatore Devlet Nişanı verildi.

Çeşitli kazılara katıldı; 1973 yılında Bodrum Gököy kazısını yönetti. 1983 yılından beri Bakanlar Kurulu Kararı ile Harran kazıları başkanlığını yürütmektedir. "Harran Ovası Yüzey Araştırması" projesinden sonra "Suruç Ovası Yüzey Araştırması" projesini tamamladı. Hâlen "Şanlıurfa-Ceylanpınar Tektek Dağları Yüzey Araştırması" projesini yürütmektedir. 1974 yılında "Bodrum", 2005 yılında iki ciltlik "Harran Ovası Yüzey Araştırması", 2008 yılında "Mezopotamya'ya Açılan Kapı Harran" isimli kitapları başta olmak üzere arkeoloji ve kazılarla ilgili çeşitli yayın ve makaleleri bulunmaktadır.

HARRAN KAZISI

Harran, Şanlıurfa'nın 44 km. güneydoğusunda, doğudan Tektek Dağları, batıdan ise alçak tepeler tarafından sınırlanmış olan kendi adını verdiği ovanın orta noktasına yakın bir konumdadır. Kendine özgü kubbe evlerin bulunduğu Harran'da çeşitli devirlerden kalma bir çok eser mevcuttur. Yaklaşık 4 km. uzunluğunda olan surları, sur kapıları, şehrin güneydoğusunda yer alan ve iyi korunmuş olan iç kale, şehir merkezine yakın höyük ve höyüğün kuzey eteğine inşa edilmiş olan ulu cami 33.30 cm. yüksekliğindeki minaresi ile şehrin ihtişamına tanıklık eden ve günümüze kadar ulaşan anıtsal eserlerdir.

Harran eski önyasya yazılı kaynaklarında ilk olarak *Harranu(m)* veya *(uru)KASKAL (Kİ)* olarak karşımıza çıkar. Akadça olan bu kent ve bölge adı Türkçe'ye "kervan yolu" şeklinde çevrilebilir. Bu tür bir tanımlamayla Harranu'nun kervanların geçtiği bir çeşit uğrak yeri olduğu ifade edilmek istenmiştir. Bu isim Aramice ve İbranice Hrn, Latince Carrhae ve Orta Çağ'da Harran şeklinde karşımıza çıkar. Eski Babil Devrinde de şehir Uru-kaskal-ki-al Harran şeklinde geçmektedir.

Assur ile Anadolu'yu birleştiren ticaret yolu üzerinde bulunan Harran, Anadolu ile sıkı ilişkiler yürütmüş olan Assurlu tüccarların uğrak yeri olmuştur.

Kuzey Suriye'deki Ebla kazılarında bulunan tabletlerde Harran'dan sık sık söz edilmekte ve Harran ile ilgili önemli bilgiler verilmektedir. Bu tabletlerde Harran adı Ha-ra-an-ki şeklinde geçmektedir. Kaynaklara göre Hz. İbrahim'in de bir süre yaşadığı Harran, özellikle II. binyılda önemli bir kült (dinî) merkezidir. M.Ö. 18. yüzyıla ait Mari tabletlerinden birinde Harran Sin Tapınağı'nda Hitit Kralı Şuppiluliuma ile Mitanni Kralı Mattiwaza arasında Ay Tanrısı Sin ile Güneş Tanrısı Şamaş adına bir antlaşma imzalandığı belirtilmektedir.

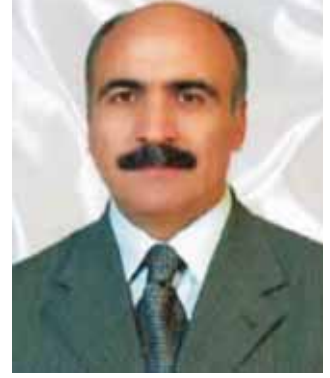
Harran, Geç Asur Devrinde kısa bir süre başkent olmuş, daha sonra Carrhae adı altında M.S. 54'e kadar Partların elinde kalmış ve 640'da İslâm hâkimiyetine girmiştir. 744-750 yılları arasında Emeviler Döneminde başkent olmuştur. Harran, 1259 yılında Moğolların istilâsına uğramıştır.

1983 yılından beri höyükte, iç kalede, surlarda ve ulu camide, son yıllarda da Harran Höyüğü'nün devamı olan Tel İdris'te sürdürülen kazıların yanı sıra restorasyon çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ovada yaptığımız yüzey araştırması sonucunda 208 adet eski yerleşim yeri tespit edilmiş ve yayınlanmıştır. Yaptığımız kazılar sonucunda daha önce M.Ö. 3000 olarak bilinen Harran'ın kuruluş tarihi, Halaf Dönemine ait buluntularla M.Ö. 6000'e inmiştir. Harran'ın devamı olan ve Harran'ın ilk sakinlerinin oturduğunu düşündüğümüz Tel İdris'teki kazılarda elde edilen buluntularla da Geç Neolitik Döneme kadar indiği görülmüştür. Höyükteki kazılarda elde edilen çeşitli dönemlere ait önemli eserler arasında M.Ö. 6. yüzyıla; Yeni Babil Devrinde Kral Nabonid dönemine tarihlenen ve Sin Mabedi'nin Harran'ın içine yaptırıldığından söz eden çivi yazılı tuğla adak kitabeler de bulunmaktadır.

HASANKEYF KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Batman
İlçesi	: Hasankeyf
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 533 3577835
e-mail	: aulucam@selcuk.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Abdüsselam
Soyadı	: Uluçam
Bağlı Olduğu Kurum	: Selçuk Üniversitesi

Özgeçmişi : 1953 Konya-Beyşehir doğumlu olan Uluçam ilk ve orta öğrenimini Beyşehir'de tamamladı. 1974'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nden mezun oldu. Askerlik hizmetinden sonra Vakıflar Yazı Sanatları (İstanbul) ve Mevlana (Konya) Müzeleri'nde görev yaptı. 1979'da Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'ne asistan oldu. "Irak'taki Türk Mimari Eserlerinin Gelişmesi" konulu doktora çalışması için 1981'de Irak'a giderek bu çalışmayı 1983'te tamamladı. Aynı yıl doktor, 1987'de yardımcı doçent, 1989'da doçent, 1994 yılında profesör unvanlarını aldı.

1990 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'ne geçti. Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü ile 1991'de Van Gölü Çevresi Tarihî Eserleri ve Kültür Değerlerini Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni kurdu. Arkeoloji ve sanat tarihi bölümü başkanı, sosyal bilimler enstitüsü müdürü, güzel sanatlar fakültesi dekanı ve rektör yardımcısı olarak idari görevlerde bulundu. 2004 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'ne geçti. Eğitim-öğretimde ders ve danışmanlıklarının yanı sıra, bilimsel araştırmalarını da sürdürmektedir. Yayımlanmış sekiz kitabı ile çok sayıda makalesi bulunan Uluçam, ulusal ve uluslararası düzeyde yetmişten fazla kongre ve sempozyuma bildiri sundu. 1971 yılından beri çeşitli arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmalarına katılan Uluçam'ın kültür varlıkları ve vakıflar konularında hazırladığı veya danışmanlık yaptığı film-video çekimleri ile radyo ve televizyon programları bulunmaktadır. DPT ve AB destekli projelerde, kültür ve turizm sektörü ile kültür varlıklarının envanter çalışmalarında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ile Ortadoğu ve Afrika'da bölge sorumlusu olarak görev yapmaktadır. Birçok ulusal ve uluslararası bilim kurumunun üyesi olan Uluçam, Fransızca ve Arapça bilmektedir.

HASANKEYF KAZISI

Hasankeyf ören yeri 1981 yılında I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilân edilmiş, bilimsel kazı çalışmalarına 1986 yılında Mardin Müze Müdürlüğü başkanlığında Prof. Dr. M. Oluş Arık tarafından başlanmıştır. 2004 yılına kadar süren kazılarda, Er-Rızk, Sultan Süleyman ve Koç

camileri ile civarlarındaki medrese, han, konut, sokak, meydan ve dükkânlardan oluşan aşağı şehrin merkezi ortaya çıkarılmıştır. Büyük Saray, Sahil Sarayı (Camii Mardinike) ve seramik fırınları kazıları ise Hasankeyf'in tarihî dokusuna daha zengin bir çehre kazandırmıştır.

2004 yılında Bakanlar Kurulu kararlı kazı statüsünde Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam'a devredilen kazı ve araştırmalar uzun erimli eylem planı çerçevesinde daha uzun süreli ve geniş kapsamlı bir proje hâline dönüştürülmüştür.

2004-2007 kazı dönemlerinde su altında kalması muhtemel 29 alanda çalışma gerçekleştirilmiş, bu süreçte bilinmeyen 78 taşınmaz kültür varlığı ortaya çıkarılarak kimlikleri tespit edilmiş, belgeleme, kısmî sağlamlaştırma ve fizikî korumaları yapılmıştır. Önceki dönem kazı alanları da temizlikleri yapılarak korunaklı gezilebilir yerler hâline getirilmiştir. 2004 yılında, Zeynel Bey Türbesi civarında medrese, imaret ve handan oluşan bir külliye; mahalle arasında bir Osmanlı camisi,

yamaçta cami ve sosyal tesislerden oluşan ikinci bir yamaç külliyesi ortaya çıkarılmıştır.

2005 yılı Hasankeyf kazı çalışmalarında 1 kilise, 2 medrese, 1 hamam, 5 köşk, 2 yarım türbe, 2 mahalle dokusu (sokak), 1 Roma kapısı kalıntısı ve Büyük Saray'ın yarısı taşınmaz kültür varlığı olarak Hasankeyf'e kazandırılmıştır.

2006 çalışmalarında Büyük Saray'ın büyük bir bölümü, Eski Mezarlık, Kasımiye bölgesinde 4 köşk, antik su kanalı, köprü ayağı yapıları, han, Şab Camii yapılar topluluğu ve 6 dükkân açığa çıkarılmıştır.

2007'de ise kazılacak kamu arazisi kalmadığından, Selahiye Bahçeleri içindeki ziyaret yapıları (cami ve zaviye) ile kale yolu vadisindeki 42 adet dükkân ve kale yolu üzerindeki kaya kütleleri kırılarak temizlenmiş, tarihî doku ortaya çıkarılmıştır. Kazı ile gün yüzüne çıkarılan hemen hemen tüm mimari eserlerin basit onarımı, koruma ve çevre düzenlemeleri yapılmıştır. Büyük Saray'ın binlerce tonluk hafriyat artığı malzemesi Dicle kenarına, oradan da alan dışına taşınmıştır.

Kazı çalışmalarının yanı sıra, kazı evi ve laboratuvarında da bir takım çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kazı sahalarından çıkan ve depoda saklanan seramiklerle diğer buluntular, temizlik işlemlerinden sonra nicelik ve niteliklerine göre gruplandırılarak belirli form ya da kompozisyon verenler seçilerek envantere alınmış; numaralanıp çizimleri yapılarak belgelemeleri yapılmıştır.

2005–2012 yıllarını kapsayan “Uzun Erimli Eylem Planı”nda belirtildiği şekilde, Hasankeyf'te yalnız arkeolojik kazı çalışmaları değil, su altında kalması muhtemel kültür varlıklarının taşınması, diğerlerinin de korunmasına yönelik bir takım proje ve programların uygulamasına geçilmiştir. Özellikle belgeleme çalışmalarında toplanan verilerin sistematik bir ortamda depolanması amacıyla kazı evinde bir bilgisayar veri tabanı oluşturulmuş, kazı çalışmalarında dijital ortamda çekilen fotoğraflarla, sonuçlanan bilgi, çizim, ve belgeler bu sisteme kaydedilmiştir.

Kazı alanları ile mimari eserlerin kazı öncesi, kazı safhaları ve kazı sonrası durumlarının rölöveleri bir uzman firmaya hazırlatılarak çizimlerle belgelenmeleri sağlanmıştır. Hasankeyf'te ayakta kalan anıtsal nitelikli mimari eserlerle kazı alanlarının video çekimi yaptırılarak kaset ve dijital aygıtlara kaydedilip görsel belgelemeleri gerçekleştirilmiştir.

HİERAPOLİS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Denizli
İlçesi	: Pamukkale
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: guvengumgum@yahoo.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Francesco
Soyadı	: D'Andria
Bağlı Olduğu Kurum	: Lecce Üniversitesi

Özgeçmişi : Laterza'da 1943 yılında doğdu (Taranto, İtalya). Üniversiteyi ve uzmanlığını Milano Katolik Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde tamamladı. Molise Tarihi ve Mimari Varlıkları Koruma Danışmanlığı Dairesi'nde kısa süreli yöneticilik yaptı. Lecce Üniversitesi'nde arkeoji ve Grek, Roma sanatı üzerine dersler verip aynı üniversitenin Arkeolojide Uzmanlık Okulu'nun başkanlığını yapmaktadır. İtalya Ulusal Kültür Varlıkları Kurulu'na seçildi. Alman Arkeoloji Enstitüsü üyesi ve Archeo Dergisi'nin bilimsel danışma kurulunda bulunmaktadır. Güney İtalya'da Lecce Üniversitesi ile Yunanistan ve Arnavutluk araştırma enstitülerinin ortak projesi olan Messapi kültürü üzerine çalışmalar yaptı. Lecce Üniversitesi bünyesinde Oria, Otranto, Cavallino, Vaste ve Castro'da yapılan arkeolojik kazıların başkanlığını yapmaktadır ve Lecce Üniversitesi'ne ait birçok yayının hazırlanmasında yer almıştır. Luni, Metaponto, Sibari, Malta ve Kıbrıs'ta kazılara katılmıştır.

2001 yılından bu yana Ulusal Araştırma Merkezi Lecce Şubesi'nin müdürlüğünü yürütmektedir. Avusturya Viena Arkeoloji Enstitüsü ile British School Roma onur üyesidir.

Cavallino'da Museo Diffuso ve Vaste'de Savaşçılar Parkı, Acquarica'daki ekomüze projelerini yürütmektedir.

HİERAPOLİS KAZISI

İtalyan arkeoloji heyeti, Hierapolis Frigya'da kazı ve restorasyon çalışmalarına kesintisiz bir şekilde 1957 yılından bu yana sürdürmektedir. Çalışmalar Denizli Müzesi, Türk restoratörler ve arkeologlar ile İtalya'dan yedi üniversitenin katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Geleneksel tarih-arkeoloji teknikleri, paleobotanik ve arkeozooloji gibi modern kimyasal fiziksel analiz teknikleri ile bütünleşmiştir. Anıtsal yapıların restorasyonu tiyatro, hamam ve bazilika yapıları ile devam etmektedir.

Hierapolis antik kentinin büyük bir kısmı traverten tabaka ile kaplandığı için, heyet sistemli ve zor bir şekilde iki gezi güzergâhı gerçekleştirilmesi için çalışmıştır. Bu şekilde Hierapolis'in en önemli Roma ve Bizans Dönemi yapılarının yakından görülmesi sağlanmıştır.

En erken dönemi Helenistik Döneme tarihlenen kent, İmparatorluk Döneminde Apollon Kutsal Alanı, iki anıtsal çeşmesi, iki büyük portikli meydanı, iki anıtsal hamam yapısı, gymnasiumu ve sayısız harabeleri ile büyük bir kenttir. Bizans Döneminde Hierapolis Aziz Filippus Martyriumu ve sayısız kilise yer almaktadır. Son yıllardaki yeni çalışmalar Selçuklu ve Osmanlı dönemleri hakkında önemli bilgiler sağlamıştır.

HOŞAP KALESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Van
İlçesi	: Gürpınar
Köyü	: Güzelsu
İrtibat Telefonu	: 05054022818
e-mail	: mtop@yyu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mehmet
Soyadı	: Top
Bağlı Olduğu Kurum	: Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özgeçmişi : 1964 Ödemiş, Bademli Kasabası doğumlu olup ilk ve orta öğrenimini Ödemiş'te, liseyi Kütahya'da; 1981–1982 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı'nda başladığı lisans eğitimini 1986 yılında tamamladı. 1987 yılında Kültür Bakanlığı bünyesindeki Van Müzesi'ne, müze araştırmacısı olarak atandı. 1991 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı ve aynı yıl üniversiteye araştırma görevlisi olarak atandı. 1993 yılında “*Hoşap'taki Mahmudi Beyliği Mimarisi*” adlı tezi ile yüksek lisansını tamamlayarak aynı anabilim dalında doktora eğitimine başladı. Ekim 1997'de “*Erken Dönem Osmanlı Mihrapları*” adlı teziyle doktorasını aldı. 01.06.1998'de Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı, hâlen aynı görevini sürdürmektedir.

Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyesi olup çeşitli bilimsel ve araştırma faaliyetlerine katılmakta; özellikle Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ile Hakkâri ve Şırnak illeri ve ilçelerine yönelik kültür varlıklarının tespiti noktasında 1998 yılından beri yüzey araştırması yapmaktadır.

HOŞAP KALESİ KAZISI

Hoşap Kalesi, Van-Hakkâri karayolunun kuzeyinde, Hoşap Suyu'nun kuzeydoğusunda kurulmuş olup daha çok “Hoşap Kalesi” adıyla anılmakla birlikte; *Kale-i Mahmudi*, *Mahmudi Kalesi* ve *Narin Kale* olarak da adlandırılmaktadır. Urartu Döneminde askerî bir tesis olarak inşa edilen kale, Osmanlı Devleti'ne tabi Mahmudi Beyleri tarafından yaptırılan şekliyle günümüze ulaşmıştır. İç kale giriş kapısı üzerindeki inşa kitabesinden kalenin Mahmudi Süleyman Bey tarafından 1052 (1643) tarihinde yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Aslında bu tarihten önce kalenin mevcut olduğunu Matrakçı Nasuh'un 1548–49 senesinde Kanuni Sultan Süleyman'ın II. İran seferinden dönüşündeki güzergâh üzerinde Kale-i Mahmudi olarak adından söz etmesi göstermektedir. Evliya Çelebi de seyahatnamesinde 1650 senesinde uğradığı Hoşap

Kalesi'nden bahsetmektedir. XIX. yüzyıl ortalarında terk edilen kale, günümüzde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı ören yeri olarak ziyaret edilebilmektedir. Genel olarak kale, Hoşap Suyu'nun kenarında yükselen sarp ve dik bir kaya kütlesi üzerine kurulmuş iç kale ile bunun kuzeyinde üç yönden surlarla çevrili dış kaleden meydana gelmiştir.

Hoşap Kalesi'nde kazı çalışmalarına başkanlığında bir ekip tarafından 2007 yılında başlanmıştır. 10 yıllık bir kazı ve restorasyon projesidir. İlk sezon kazı çalışmaları iç kalede iki alanda sürdürülmüş olup I. açma doğu-batı istikametinde uzanan ikinci surun batıda bitiminden itibaren zindan yapısı arasında kalan kısımdır. Burada yeni mimari bulgularla karşılaşmıştır. II. açma ise, üçüncü kademedeki harem bölümünde gerçekleştirilmiştir. Bunun güneydoğu köşesinden başlatılan kazıda ilk sene 7.00x8.00m.lik bir alanda toprak dolgu kaldırılmıştır.

Van'ın önemli yapılarından olan Hoşap Kalesi'nde 2008 yılında ve sonrasında kazı çalışmalarına devam edilecektir.

IASOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Milas
Köyü	: Kıyıkışlacık
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: fberti@arti.beniculturali.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Fede
Soyadı	: Berti
Bağlı Olduğu Kurum	: -

Özgeçmişi : Bologna Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nden mezuniyetinin ardından Roma Ulusal Arkeoloji ve Sanat Tarihi Okulu'ndan (Scuola Nazionale di Archeologia e Storia dell'Arte) burs aldı. Atina Arkeoloji Okulu'nda öğrenimine devam ettikten sonra, İtalya Çevre ve Kültür Varlıkları Bakanlığı Kamu Yönetimi birimine girerek Ferrara Ulusal Arkeoloji Müzesi müdürlüğü görevine atandı.

Bu görev altında, Ferrara bölgesindeki Etruski ve Roma kazılarına başkanlık yaptı, sergi ve kongreler düzenledi. Birçok derleme yayın yaptı, diğer şehirlere ait bazı müzelerde sergiler düzenledi, Ferrara Müzesi'nde yeni bir düzenleme yaparak Spina (nekropol ve yerleşim yeri) ve topografi bölümünü açtı.

Ferrara Bilim Akademisi ile Etruski ve İtalicli Araştırma Enstitüsü üyesidir. Iasos Caria Derneği'nin ise başkanlığını yapmaktadır.

IASOS KAZISI

Caria şehri, Mandalya Körfezi'nin iç kısmında bir yarımada üzerinde bulunmaktadır. Bu şanslı coğrafi konumu, burada bir yerleşkenin kurulup gelişmesine vesile olmuş ve doğuşundan itibaren yerli halk ile gerek iç karadan gerekse denizden gelen halklar arasında ticarî ve kültürel alışverişlere sahne olmuştur.

Iasos'un tarihi, Bronz Çağından başlayıp İ.S. XIV.-XV. yüzyıllara dek uzanmaktadır. Bununla birlikte daha derindeki katmanlarda yapılan kazılarla, Bakır ve Neolitik Çağ gibi daha önceki devirlere ait malzemeler ortaya çıkarılmıştır.

Tarihî kaynaklar (Polibio XVI, 12, 2: Iasos şehrini argivi toplulukları Mileto'nun yardımıyla yerli halkı yenerek kurmuşlar) şehrin kendisi tarafından da farkında olunan baskın Yunan kültürüne ve İonya ile çok erken dönemlerde başlayan bir ilişkiye vurgu yapmaktadır.

Yarımada, kayalık olup denize doğru sadece bir kısmı doğal olan teraslanmalar şeklinde alçalmaktadır. Akropol, Bizans Dönemine ait hem körfeze hem de iç karaya hâkim olan kale

tarafından savunulurken, batı limanından giriş iki dalgakıran ve bir gözetleme kulesi tarafından kontrol edilmekteydi. Yaşam alanları ile halka ait mekân ve yapılar birbirini izliyordu; örneğin tiyatro (İ.Ö. IV. yüzyıl), kutsal alanlar ve bina kompleksleri (İ.Ö. VI. yüzyıldan beri varolan Demetra ve Kore oikosu, Zeus Megistos temenosu, vb.), agora, bouleuterion (İmparatorluk Dönemine ait mimari stilde) ve Hıristiyan dinine ait birkaç bazilika. İ.Ö. IV. yüzyıla ait savunma duvarlarının oluşturduğu dairesel hattan geriye sürekli olmayan parçalar kalmıştır. Şehrin (yarımadaı çeviren muhtemelen İ.S. VII.-VIII. yüzyıllara ait savunma duvarları bulunmaktadır) sırtlarında, nekropolün büyük bir kısmı, aquadüct (İ.S. I.-II. yüzyıl) ve çiftlik evleri bulunmaktadır.

İtalyan Arkeoloji Heyeti, Iasos'taki çalışmalarına 1960 yılından beri devam etmekte ve Türk topraklarında görev yapan en eski italyan heyetlerinden birini oluşturmaktadır. Heyet bu topraklardaki varlığının ellinci yılına (2010) yaklaşırken agoranın düzenine ilişkin önemli sonuçlara erişebilmek amacıyla çalışmalarını hızlandırmak niyetindedir.

Bunun gereği olarak da:

-İmparatorluk Dönemine ait seviyenin henüz yer altında olan kısımlarını ki, meydan ile batı ve doğu stoalarının bazı bölgelerine karşılık geliyor, gün ışığına çıkarmak;

-2005-2007 yılları arasında yapılan kazılar sırasında, batı stoası boyunca özel bir mimari açıklıkla ortaya çıkarılan duvarların restorasyonu ve 70'li yıllarda açılan merkez çukurda bulunan prehistorik ve protohistorik dönemlere ait arkeolojik katmanların düzenlenmesi;

-Alanın tarihî gelişimi ve kronolojik evreleri ile şehirdeki yaşam ve uygarlığın en yüksek seviyesini ifade eden agoraya ve onun şehre zaman içinde taşıdıklarına dair daha detaylı ve geniş algılamayı sağlayacak incelemelerin (alanın merkezinde yapılan kazıda belgelenen orta ve ileri Bizans dönemlerine ait yerleşke, Geç Geometrik Dönem cista gömütlerin bulunduğu nekropol,

daha yeni ama aynı derece önemli bulguların kanıtladığı Acatomnide Dönemi, Roma İmparatorluğu ve Bizans izleri) tamamlanması;

Agora'nın batıyanında bulunan duvarların restorasyonu, daha önceki kazı mevsimlerinde gerçekleştirilen çalışmaları (bouleuterionda geçen iki kazı mevsiminde yapılan, cesareo'da, batı ve doğu stoalarında vb.) izlerken; alanın güney, doğu ve kuzey (sadece bir kısmı günışığına çıkarıldı) yanlarına bakan yapılar için gerekli olan, onların dekoratif duruşlarını koruyan, düzenli (maliyeti fazla) bakım ve onarım çalışmaları gerçekleştirilecektir. Heyetin daha önce gerçekleştirdiği çalışmalardan da görüleceği gibi en temel amaçlarından biri korumadır. Örnek olarak 1997 yılında liman kulesine dayanıklılık ve görünürlük kazandıran koruma çalışması, 1996'da 'saat' mezarda yapılan müdahale, "Mozaik Evi" (2001'de çatı örtüsü tamamlandı), balık pazarı (quadriportico'da iki yıl süren kazı ve restorasyon çalışmalarının ardından müze, 1996 yılında açıldı) gösterilebilir.

Söz konusu restorasyon ve koruma çalışmaları arasında, Iasos'un zengin olduğu el yapımı taş objeler üzerinde yapılacak çalışmaları ve agorada bulunan; bir kısmı Balık Pazarı Müzesi'nde, bir kısmı buldukları yerde muhafaza edilen, kalker taşı ve mermer yazıtları incelemek üzere, 2007 yılında İstanbul Üniversitesi ile ortaklaşa başlatılan projeyi dile getirmek yerinde olacaktır. Önemli ve büyük bir grup epigrafi uzmanı, siteyi ziyaret ederek örnek parçalar almışlar, gerek bölgede teknik eleman yetiştirmek ve gerekse sitenin geleceği için önemli olacak incelemeleri yapmak suretiyle çalışmalara başlamışlardır.

İKİZTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Samsun
İlçesi	: Bafra
Köyü	: İkiztepe
İrtibat Telefonu	: 0532 5780219
e-mail	: o-bilgi@superonline.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Önder
Soyadı	: Bilgi
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi (emekli)

Özgeçmişi : 1939 yılında Ankara'da doğan Önder Bilgi, yüksek öğrenimini A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda 1963 yılında tamamladıktan sonra lisansüstü eğitimi için devlet bursu ile gittiği İngiltere'de doktora derecesini Londra Üniversitesi'nde "*Development and Distribution of Anthropomorphic Figures in Anatolia from the Neolithic to the End of the Early Bronze Age*" başlıklı tezi ile 1972 yılında elde etti. Aynı yıl Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nde meslek hayatına başladı ve 1973 yılında da İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'ne asistan olarak atandı.

Bilgi, 1977 yılında doçent, 1988 yılında profesör unvanını kazandı, 2006 yılında Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanı iken emekli oldu.

Öğrenci olarak Kültepe, Acemhöyük, Altın-tepe; meslek hayatına atıldıktan sonra Maşat Höyük ve İkiztepe kazılarına katıldı, 1978 ile 1985 yılları arasında Karakaya Baraj Gölü alanındaki KöŐkerbaba Höyük kurtarma kazılarının başkanlığını yaptı. 1981 yılından beri de "İkiztepe Kazıları"nın başkanlığını yürütmektedir.

Bilgi, 1981–1982 yıllarında Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nde 1 yıl süreyle genel müdür yardımcılığı görevinde bulundu. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma kurullarının Nevşehir ve Samsun bölgesi başkanlıkları ile İstanbul II Numaralı Bölge Kurulu'nun üyeliğini yaptı. Ayrıca, Koruma Yüksek Kurulu üyeliğinde de bulundu. Türkiye Amerikan İlmi Araştırmalar ile Eski Çağ Bilimleri enstitülerinin aslı, Türk Tarih Kurumu ile Alman Arkeoloji enstitülerinin muhabir üyesidir.

İKİZTEPE KAZISI

1940'lı yıllarda Samsun Dündartepe'de Nimet ve merhum Tahsin Özgüç ile merhum Kılıç Kökten tarafından yürütölmüŐ olan kazılar sırasında keşfedilmiş olan ve ilk defa 1974 yılında merhum Bahadır Alkım'ın başkanlığında Türk Tarih Kurumu ile İstanbul Üniversitesi adına

başlatılan İkiztepe kazı çalışmaları hâlen Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yürütülmekte olup 2007 yılında 34. dönemini tamamlamıştır.

375x175 m. boyutunda yaklaşık 66 dönüm kadar alana sahip bir yamaç yerleşmesi olan İkiztepe aslında 2 büyük, 2 de küçük 4 tepeden oluşur. Değişik büyüklükteki bu tepeler nitelik ve nicelik bakımından farklı kültür katlarına sahiptir. Nitekim, İkiztepe'nin ilk defa "Tepe II"de Geç Kalkolitik Çağın başlarında iskân edildiği, takip eden yerleşmelerin İlk Tunç Çağında "Tepe I, II ve III"te, Orta Tunç Çağı başlarında sadece "Tepe I" ile III'te, uzunca bir aradan sonra Geç Demir Çağında "Tepe III"te ve son olarak da Helenistik Dönemde yine "Tepe I"de yer aldığı saptanmıştır.

Bütün çağlar boyunca İkiztepe'de mimarinin ahşap ağırlıklı olduğu ve yapıların kütük evler tipinde inşa edilmiş olduğu gözlenmiştir.

İkiztepe'de bütün dönemlerde çok gelişmiş bir çömlekçilik sanatı olduğu ele geçirilen örneklerden anlaşılmıştır. Ancak, İkiztepe'nin yer aldığı coğrafi bölge ve iklim şartları göz önüne alındığında kap formlarının Anadolu'nun diğer bölgelerine göre daha sınırlı olduğu dikkati çekmiştir.

İkiztepe'de çok gelişmiş bir metalürjinin var olduğu ele geçirilen örnekler ile madencilik alet ve edevatından açıkça görülmüştür.

Ele geçirilen ağırşak ve dokuma tezgâh ağırlıklarının sayısı ve kalitesinden İkiztepe'de çok gelişmiş bir dokumacılık sanayinin var olduğu gözlenmiştir.

İkiztepe'de bütün çağlar boyunca hayvancılık ve avcılık ile balıkçılığın gelişmiş olduğu toplanan hayvan kemiği ve boynuzları ile kılçık kalıntılarında açıkça anlaşılmıştır.

İkiztepe ören yerinin en yüksek kesimini oluşturan birinci tepenin İTÇ III döneminde bir mezarlık alanı olarak kullanılmış olduğu, ortaya çıkartılan 638 adet basit toprak türü mezardan saptanmıştır.

İskeletlerden 14'ünde kafataslarında görülen deliklerden yaralanma veya tümör nedeniyle operasyon geçirdikleri anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, İkiztepelilerin dinî düşüncelerini yansıtan buluntular da elde edilmiştir. Bunların başında ana tanrıça kültünü yansıtan ve pişmiş toprak heykelcikten idole kadar değişik stillerde yapılmış kadın betimlemeleri dikkati çekmiştir.

İZNIK ÇİNİ FIRINLARI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bursa
İlçesi	: İznik
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0212 526 03 00-0532 587 27 74
e-mail	: beldemar@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: V. Belgin
Soyadı	: Demirsar Arlı
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

Özgeçmişi : 1961 İstanbul doğumludur. İlk ve orta öğreniminden sonra, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Anabilim Dalı'ndan 1984 yılında mezun olmuştur. 1987 yılında yüksek lisans, 1996 yılında doktora derecelerini almış, 1999 yılında yardımcı doçentliğe atanmıştır.

Çeşitli yayın organizasyonları ile uluslararası kongre ve sergilerde görev almıştır. Milletlerarası Çini-I Kongresi'nin (*Kütahya 1986*) ilmi komite sekreterliğini yapmıştır. İstanbul Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, İznik Çini İşlemeciliği Programı'nın kuruluşundan itibaren dört yıl süre ile seramik sanat tarihi derslerini yürütmüştür.

1982 yılından itibaren aralıksız olarak katıldığı İznik Çini Fırınları kazısının 2007 yılından itibaren başkanlığını üstlenmiştir.

Devlet Planlama TeŐkilatı'nın İstanbul Teknik Üniversitesi koordinatörlüğündeki "İznik Çiniciliğini GeliŐtirme ve Yeniden Üretimi" DPT/İTÜ 49 projesinde birim araştırmacısı olarak çalışmıştır.

1999 ve 2000 yıllarında İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu tarafından desteklenen "Kudüs'te Osmanlı Dönemi Mimarisi ve Çini Sanatı" başlıklı araştırma projesinin yürütücülüğünü üstlenmiştir.

İstanbul Üniversitesi Feyhaman Duran Kültür ve Sanat Evi'nin danışma kurulu üyesidir. "İstanbul Üniversitesi Resim Galerisi Katalogu" nun editörlüğünü yapmıştır.

Çini-Seramik Sanat Tarihi, Monografi Değerlendirmeleri, EleŐtiri ve Yöntem derslerini sürdürerek İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde görevine devam etmektedir.

İZNİK ÇİNİ FIRINLARI KAZISI

Prof. Dr. Oktay Aslanapa başkanlığında 1963 yılında başlayan İznik kazıları 11 yıl aradan sonra İstanbul Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü ağırlıklı bir ekiple 1981 yılında “İznik Çini Fırınlari Kazısı” adıyla tekrar başlamıştır. 1993 yılından sonra Prof. Dr. Ara Altun başkanlığında yürütülmüştür. 2007 yılından itibaren kazı başkanlığı'nı Yrd. Doç. Dr. V. Belgin Demirsar Arlı üstlenmiştir.

Ortaçağ ve Yeniçağ seramiğinin en önemli merkezlerinden olan İznik'te özellikle XV.-XVII. yüzyıl seramik ve çinisinin Milet, Şam, Haliç, Rodos işi gibi dönem özelliklerine göre eski yayınlara girmiş terimlerinin, teknik özelliklerinin ayrıştırılması, fırınlama teknolojisinin irdelenmesi ve bunların İznik üretimi olduklarının kanıtlanması ve bu üretimin Selçuklu Dönemi seramik teknikleri temeli üzerinde geliştirildiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu doğrultudaki çalışmalar sonucunda Osmanlı seramik ve çinilerinin asıl ve önemli üretim merkezinin İznik olduğu, bozuk-yanık üretim firesi çok sayıda buluntu, fırın kalıntıları ve sayılamayacak kadar çok fırın destek malzemesinden anlaşılmıştır.

II. Murat Hamamı'nın doğusundaki BHD kodlu alanda yürütülen çalışmalar her yıl ortalama üç plankarede ve -4 m. kotunda sürdürülebilmektedir. Bu atölye bölgesinde şimdiye kadar dört fırın kalıntısı in situ olarak korunmuş, çökmüş fırın yerleri ile atölyelerin diğer kısımları ortaya çıkarılmıştır. Fırın kalıntılarının yerlerinde sertleştirilerek sundurma altına alınması ve bakımı için uzman

desteği alınmaktadır. Kazı bitiminde ise alanın tamamının üzeri kapatılarak korumaya alınması ve açık hava müzesi olarak düzenlenmesi planlanmaktadır.

Her yıl binlerce fire malzeme tasnif edilip temizlenmekte ve değerlendirilmektedir. Öncelikle alanda temizlenen, tasniflenen ve etiketlenen fragmanların kazı kampında son tasnifleri yapıp tütleme ve envanterleme işlemine geçilmektedir.

II. dönem (1981-2007) kazılarına 200'ü aşkın uzman ve öğrenci ile 29 Bakanlık yetkili uzmanı katılmış, 342 adedi envanterli eser olmak üzere 4316 envanterli etütlük buluntu üzerinde çalışılmış ve teknik fişleri hazırlanmıştır. Buluntuların tümü, tasniflenmiş ve etiketlenmiş torbaları ile damgalı sandıklarında İznik Müzesi'nin deposuna istif edilmiştir.

80'li yılların başından itibaren İznik'te yapı faaliyetinin giderek artması karşısında koruma çalışmalarına da hız verilmiştir. İznik Müzesi'ne inşaat hafriyatı izlenmesinde yardımcı olunmuş, imar paftaları üzerinde anıt eser ve kalıntılar işlenmiş, fişleri hazırlanarak tescil için Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na sevk edilmiş ve SİT kararı sonrasında Koruma Amaçlı İmar Planı danışmanlığı yapılmış ve uygulamada da konu izlenmiştir.

1981-1988 yılı çalışmaları, Türkçe ve İngilizce iki ayrı kitapla 1989 İznik yılında yayınlanmıştır. 1989 sonrası çalışmalarının sonuçları ise baskıya hazırlanmıştır.

KADIKALESİ/ANAİA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Kuşadası
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0 532 647 54 06
e-mail	: zeynep.mercangoz@ege.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Zeynep
Soyadı	: Mercangöz
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi

Özgeçmişi : 1953 yılında İzmir'de doğdu. Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nde 1975 yılında lisans, 1978 yılında yüksek lisans ve 1985 yılında doktora programlarını tamamladı. 1976–1981 yıllarında Turizm Bakanlığı'ndaki hizmetinin ardından üniversiteye geçiş yaptı. Mayıs 1981'de asistan olarak başladığı Ege Üniversitesi'ndeki görevini 1999'dan bu yana profesör olarak sürdürmektedir.

1990–1991 yıllarında Fulbright bursiyeri olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde, Harvard Üniversitesi'nde çalışmalar yaptı. İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nda fasılalarla on yıl kadar kurul üyeliğinde bulundu. Yurtiçi ve yurtdışı çeşitli bilimsel toplantıların yanı sıra bazı projelerde yer aldı.

“Demre, Aziz Nikolaos Kazısı”, “Beçin Kazısı”, “Kıbrıs Salamis Kazısı”, “Kuşadası Kadıkalesi/Anaia Kazısı” çalışmalarına katıldı.

KADIKALESİ/ANAİA KAZISI

2001 yılında, definecilerin talanlarına ve doğanın tahribatına karşı acil olarak kurtarma kazısı olarak başlayan Kuşadası, Kadıkalesi kazısı çalışmaları 2002 yılından bu yana Bakanlar Kurulu Kararı'yla Prof. Dr. Zeynep Mercangöz başkanlığında yürütülmektedir.

Kadıkalesi protohistorik höyük üzerine 12.-13. yüzyıllarda inşa edilmiş bir Bizans kalesidir ve kazıların öncelikli amacı bu kalenin temizlenip ortaya çıkarılmasıdır. Kazı buluntusu bir Hitit heykelciğinin ardından höyükle ilgili sondajlar Bizans surunun doğrudan-şimdilik-protohistorik yapılaşmanın üzerine oturduğunu göstermiştir. Bu çalışmalarda Erken, Orta ve Geç Tunç Çağının buluntuları ile yerel Miken kaplarına ait parçalar saptanmıştır.

Bölge ile ilgili kimi yayınlarda burası, İlkçağ ve Ortaçağın önemli bir yerleşimi olan Anaia kenti ile özdeşleştirilir. Nitekim yüzey buluntularıyla bugün yazlıkların altında kaldığı anlaşılan bir liman kentinin varlığı kuşkusuzdur. 12.-13. yüzyılların çalkantılı günlerinde Anaia

kentini ve limanını koruyan Kadıkalesi'ndeki kazı çalışmaları artık Anaia kazısı olarak da adlandırılmaktadır. Veriler, 13. yüzyılda gümrük kapısı olan kente ilişkin tarihsel bilgilerimizi pekiştirip, zenginleştirmiştir. Buluntular arasında deniz aşırı ticareti yapılan seramik, cam ve kuyumculuk üretimlerine ilişkin parçalara rastlanmıştır. İki İmparatoriçe Theodora Dukaina Palaiologina'ya, biri Konstantinopolis patriğine, biri de imparatorun sekreterlarından birine ait 12.-13. yüzyıllardan dört kurşun mühür, Bizans başkentinden buraya gelmiş yazılı vesikaların kanıtlarıdır. Son iki sezonda, kalenin inşaatından kısa bir süre önce, muhtemelen 11. yüzyılda kurulmuş görünen bir manastır kompleksi, muhtemelen imparator IX. Konstantinos Monamakhos'un vakfı olan Bessai Manastırı'na işaret eder. Manastır, kaynakların 13. yüzyılda başpiskoposluğa yükseldiğini belirttikleri Anaia piskoposluğunun ikametgâhına dönüşmüş görünmektedir. Bu alanda, antropolojik araştırmaları süren, pek çok Hıristiyanlık gömülerine de rastlanmaktadır. Söz konusu anıtsal yapılar henüz kısmen açılmıştır, ancak önümüzdeki çalışmalarla burasının Bizans mimarlık tarihine oldukça önemli veriler sunmaya aday bir yer olacağını gösterir.

Kazı çalışmaları ile kalenin 14.-15. yüzyıllardaki Türk Dönemi yapılaşmalarının yanında, I. Dünya Savaşı'nın Osmanlı askerî tabyaları ve 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında kazılmış siperleri de açığa çıkarılmıştır. Bu da Kadıkalesi'nin Samos Boğazı'na hâkim konumu nedeniyle tüm zamanlarda askerî açıdan ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

KAMAN KALEHÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kırşehir
İlçesi	: Kaman
Köyü	: Çağırğan
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	:

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Sachihiro
Soyadı	: Omura
Bağlı Olduğu Kurum	: Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi-Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü

Özgeçmişi : Omura, 7.9.1946 tarihinde Japonya'daki Moriokadu'da doğdu. Waseda Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdikten sonra, 1972 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bursuyla araştırmacı olarak, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde okudu. 1981 yılında Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi'nde araştırmacı olarak göreve başladı. 1984 yılında aynı merkezin araştırma bölümüne müdür olarak atandı. 1990 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden doktor unvanını aldı.

1970-1981 yılları arasında Japonya-Saitama, Kanagawa, Mısır-Markata, Fustat, Konya-Karahöyük, Elazığ-Haraba, Korucutepe, Van-Patnos, Adıyaman-Ancoz kazılarında çalıştı. 1985 yılında Kaman-Kalehöyük'te yüzey araştırmaları yaptı ve 1986 yılında bu merkezde arkeolojik kazılara başladı.

1998 yılında Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi-Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü müdürü olarak atan Sachihiro Omura, hâlen, Bulletin of the Middle Eastern Culture Center in Japan (BMECCJ), Anatolian Archaeological Studies (AAS)'nin editörlüğünü de yapmaktadır.

KAMAN-KALEHÖYÜK KAZISI

Kaman-Kalehöyük, Ankara'nın güneydoğusunda, ve kuşuçu mu 100 km. uzaklıktadır. Kızılırmak kavsi içindeki Kaman-Kalehöyük, Kırşehir İli'ne bağlı Kaman İlçesi'nin 3 km. doğusunda yer almaktadır. Ankara-Kayseri karayolunun hemen kenarındaki Kaman-Kalehöyük'ün çapı yaklaşık 280 m., yüksekliği 16 m.dir.

Kazılara Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izni ile, Japonya Kültür Merkezi-Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü adına, 31 Mayıs 1986 tarihinde ilk kazma vurularak başlanmıştır. O tarihten 2005 yılına kadar, Prof. Dr. Tahsin

Özgüç ve Prof. Dr. Nimet Özgüç'ün bilimsel yardım ve katkılarıyla çalışmalar sürdürülmüştür. Hâlen kazımıza Prof. Dr. Nimet Özgüç bilimsel katkılarıyla yol göstermektedir.

Kaman-Kalehöyük kazılarındaki amacımızı iki noktada özetleyebiliriz:

1-Kuzey açmada kültür katlarının esas ve tali safhalarını tespit etmek ve höyüğün stratigrafisini öğrenmek.

2-Güney açmada, kuzey açmada tespit edilen Osmanlı, Demir, ve Orta-Geç Tunç Çağı katlarının mimarlık eserlerini bir bütün hâlinde öğrenmek.

1986-2007 yıllarında yapılan arkeolojik kazılar sonucunda, dört farklı kültür katı tespit edilmiştir. Bunları yeniden eskiye doğru sıralayacak olursak, I. Kat: Osmanlı Dönemi (M.S. 15.-17. yüzyıllar); II. Kat: Demir Çağı (M.Ö. 1200-M.S. 400); III. Kat: Orta ve Geç Tunç Çağı (M.Ö. 2000-1200); IV. Kat: Eski Tunç Çağı (M.Ö. 2200-2000)'dır. Her kat kendi içinde bulunan küçük eserler ve mimari kalıntılara göre, I. Kat: Ia, Ib; II. Kat: IIa, IIb, IIc, IId; III. Kat: IIIa, IIIb, IIIc; IV. Kat: IVa ve IVb olarak sıralanmıştır.

Osmanlı Dönemine ait mimari kalıntılar, kuzey ve güney açmada çok sağlam hâlde tespit edilmiştir. Burada çok sayıda sırlı seramik, Çin porseleni ve çanak-çömlek parçaları, Osmanlı sikkeleri ile yüzük gibi bazı süs eşyaları bulunmuştur.

Demir Çağının IIa katında, höyüğün tam merkezinde yer alan megaron tipinde bir mimari

kalıntıyla birlikte taş döşeli bir koridor açığa çıkarılmıştır. Bu katta, dağ kristalinden bir Akamenid mührü ve çanak-çömlekler ele geçirilmiştir. Karanlık Çağ denilen IId katında ise dalgalı motiflerle boyalı seramikler ile tunçtan ok uçları tespit edilmiştir.

IIIb katı ile temsil edilen, Orta-Geç Tunç Çağında, yani Eski Hitit Çağı tabakasında ise, silo olarak düşünülen 5 m. yüksekliğinde, 15 m. çapında, yuvarlak bir kalıntı açığa çıkarılmıştır. Burada Eski Hitit ve Hitit İmparatorluk Dönemine ait çok sayıda hiyeroglifli bullalar bulunmuştur. Bullaların üzerindeki çalışmalar hâlen devam ettirilmektedir. Bu çalışmalardan, o zamanki Kaman-Kalehöyük ile diğer şehirler arasındaki ekonomik bağlantı açığa çıkarılabilecektir.

2000-2007 yıllarındaki kazı çalışmalarında ise Kalkolitik ve Neolitik Çağa ait pişmiş topraktan yapılmış idol ele geçirilmiştir.

Bu çalışmalarla Kaman-Kalehöyük'te Osmanlı Döneminden-Neolitik Çağa kadar inen kültür katları açığa çıkarılmış olacaktır.

KARAIN KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Yağca
İrtibat Telefonu	: 05323252842
e-mail	: ykaya@humanity.ankara.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı : Işın

Soyadı : Yalçinkaya

Bağlı Olduğu Kurum : Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : 1943 yılında Amasya'da doğdu. 1966 yılında A.Ü.D.T.C.F. Prehistorya Kürsüsü'nden mezun oldu ve aynı kürsüye asistan olarak girdi (1967). 1973 yılında doktor, 1982 yılında üniversite doçenti ve 1989 yılında da profesör unvanını aldı. 1983 yılından beri Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı başkanlığını yürütmektedir.

Öğrenciliğinden itibaren yurt içi ve yurt dışında çok sayıda kazı ve araştırmalara katıldı: 1967-1973 yılları arasında Prof. Dr. İ. Kılıç Kökten'in başkanlığı altında Kars yöresi ve Keban Baraj Gölü alanındaki Prehistorya araştırmaları ve kazıları ile Karain Mağarası kazılarına, 1976 yılında Fransa'da Arago (Perpignan) ve Lazaret (Nis) mağaraları kazılarına, 1983 yılında da Suriye'de El Kowm vahasındaki Nadaouiyeh I sitindeki Paleolitik Çağ kazılarına uzman olarak katıldı.

1979 ve 1982 yıllarında "Aşağı Fırat Havzası Projesi" kapsamında Malatya ve Adıyaman'da yapılan yüzey araştırmalarının, 1984 yılında Batı Toroslar'da gerçekleştirilen yüzey araştırmalarının, 1989-1999 yılları arasında Öküzini Mağarası kazılarının, 1998 yılında Hatay İli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırmalarının başkanlığını yaptı. 1985 yılından bu yana Karain kazılarına başkanlık yapmaktadır.

Yurtiçinde çeşitli kongre, kollojyum ve sempozyumlara bildiri ile katıldı, çeşitli kurumlarda konferanslar verdi. Yurtdışında Fransa (1976, 1980, 2000, 2007), Belçika (1986, 1993), Polonya (1993), Amerika Birleşik Devletleri (1993)'nde çağrılı olarak tebliğler sundu.

Yalçinkaya, La Société Préhistorique Française'in daimi üyesi; Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistorique (UISPP)'in VIII. Komisyonu'nun Türkiye temsilcisi; Revue de Préhistoire Européenne'in yayın komitesi üyesi ve TUBA-AR'ın (Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi) Danışma Kurulu üyesidir.

Yalçinkaya'nın biri kitap olmak üzere yurtiçi ve yurtdışındaki bilimsel dergilerde yayınlanmış çok sayıda yayını bulunmaktadır.

KARAIN KAZISI

Karain, Antalya'nın yaklaşık 30 km. kuzeybatısında, Katran Dağı'nın doğuya doğru alçalan yamaçları üzerinde yer alan karstik bir mağaradır. Denizden 430 m., önündeki ovoidan ise 130 m. yüksekliktedir. İlk kez 1946 yılında bilim alemine tanıtılan mağarada, Prof. Dr. İ. Kılıç

Kökten tarafından 1973 yılına kadar kazılar yapılmıştır. Kökten'in vefatı üzerine uzun bir süre ara verilen arkeolojik kazılara, 1985 yılından itibaren Prof. Dr. Işın Yalçınkaya başkanlığındaki uluslararası bir ekip tarafından yeniden başlanmıştır. Modern tekniklerle, sistemli ve multi-disipliner bir yaklaşımla sürdürülen arkeolojik kazılar mağaranın E ve B gözlerinde hâlen sürdürülmektedir. Karain Mağarası Türkiye'nin en eski iskân yerlerinden biri olup hâlen kazısı yapılan Türkiye'nin tek mağara sitidir. Mağaranın en önemli özelliklerinden biri, uzun süreli bir iskâna sahne olan yaklaşık 11 m. kalınlığında arkeolojik ve jeolojik dolgusunun olmasıdır.

Mağaranın en kalın dolgusunun bulunduğu "E Gözü" kazıları Paleolitik Çağın tüm dönemlerini veren bir katlaşmaya sahiptir. "E Gözü"nde yaklaşık 8 m. derinliğe ulaşılmıştır. En üst tabakalarda Geç Üst Paleolitik Çağa ait buluntular elde edilmiştir. Bu seviyelerin altından uzun süreli ve iki evreli Orta Paleolitik Çağa işaret eden katmanlar gelir. Günümüze yakın olanı Karain Tip Mousterien olarak isimlendirilmiştir. Bu tabakalarda ele geçirilen yontmataş aletler çok ince bir işçilik gösterirler. Kenar kazıyıcıların yoğunlukta olduğu aletler arasında dişlemeli ve çontuklu aletler, mekik aletler, ön kazıyıcılar, deliciler ve uçlar görülür.

Bu seviyelerde levallois teknolojiye sık sık başvurulduğu anlaşılmaktadır. Elektron Spin Rezonans (ESR) ve Temoluminesans (TL) yöntemleriyle yapılan yaşlandırma çalışmaları Karain Tip Mousterien seviyelerin G.Ö. 160.000-60.000 arasında yer aldığını göstermiştir. Yine bu seviyelerde Orta Paleolitik Çağ insanları olan Homo *neanderthal* insanına ait fizikî kalıntılar da ele geçirilmiştir. Orta Paleolitik Çağın ikinci ve daha eski olan evresi, Charentien Tip Mousterien olarak isimlendirilmiştir. Bu seviyelerde levallois teknoloji kaybolur.

Kısa ve kalın yonga taşımaları üzerine yapılan çeşitli aletler görülür. Bunlar arasında özellikle basamak pulcuklu düzeltilelerle işlenmiş yatay kenar kazıyıcılar çok iyi bir işçilik gösterirler. Uranium-Thorium yöntemiyle yapılan yaşlandırma çalışmalarıyla, Orta Paleolitik Çağın ikinci evresi yaklaşık G.Ö. 350.000 civarına tarihlendirilmiştir.

Orta Paleolitik Çağdan sonra Alt Paleolitik Çağa ait seviyeler gelir. Alt Paleolitik Çağ hem iki yüzeyli alet içeren kültürlerle (Acheuleen) hem de yonga içeren kültürlerle (Clactonien, Tayacien) temsil edilir. 2007 yılında alt seviyelerde bulunan bir iki yüzeyli alet (elbaltası) Acheuleen kültürünün varlığını kanıtlanmasının yanı sıra, Kökten tarafından verilen bilgileri de doğrulamış olması açısından oldukça önemlidir. İki yüzeyli aletin bulunduğu tabakadan henüz bir yaşlandırma yapılmamıştır. Ancak, 2006 kazı sezonunda biraz daha üstteki tabakadan alınan G.Ö. 400.000 Uranium-Thorium yaşı göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu tabakanın G.Ö. 500.000-450.000 arasına ait olması kuvvetle olasıdır.

Karain "B Gözü"ndeki arkeolojik katlaşmanın tabanını Orta Paleolitik Çağ oluşturur. Yontmataş buluntular, "E Gözü"nde olduğu gibi Karain Tip Mousterien'in tekno-tipolojik özelliklerini gösterirler. Bu seviyenin üzerinde C14 ile G.Ö. 39.000-22.000'e tarihlenen, omurgalı ön kazıyıcılar ve dufour dilgiciklerle nitelenen bir Üst Paleolitik Çağ kendini gösterir. İki seviyeli Epi-paleolitik Çağ buluntuları geometrik olmayan mikrolitlerin varlığı ile belirginleşir. Ön kazıyıcıların boylarında Üst Paleolitik Çağa göre küçülme gözlemlenir. Kemik aletler ve bol miktardaki boncuklar da diğer önemli buluntu grubundandır. Bu seviyenin üzerinde ise; Geç Neolitik-Erken Kalkolitik buluntular ele geçer. En genel buluntu grubunu kırık seramik parçaları oluşturur. Kalkolitik Çağa ait boyalı seramikler, Hacılar boyalıları ile büyük benzerlikler gösterir.

KARATEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Osmaniye
İlçesi	: Kadirli
Köyü	: Kızıusuflu
İrtibat Telefonu	: 0328 719 20 04
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Halet
Soyadı	: Çambel
Bağlı Olduğú Kurum	: İstanbul Üniversitesi (Emekli)

Özgeçmişi : 27 Ağustos 1916 tarihinde Berlin'de doğdu. Orta ve lise öğrenimini İstanbul Amerikan Kız Koleji'nde (1928-1935); üniversite öğrenimini Paris Sarbonne, École des Hautes Études, École du Louvre'da (1935- 39) tamamladı. Doktor, doçent ve profesör (1960) unvanını İstanbul Üniversitesi'nde aldı.

Osmaniye Valiliğİ Üstün Hizmet Ödülü (2003); Truva Kültür Sanat Ödülleri, Truva Özel Ödülü (2003); Adana Rotary Kulübü Hizmet Ödülü (2 kez); Kültür Bakanlığİ ödülleri ve Hollanda Kraliyeti Prens Claus ödülü (2005) sahibidir.

Alman Arkeoloji Enstitüsü (Berlin) aslı üyesi; American Philosophical Society for the Advancement of Knowledge (Philadelphia); American Institute of Archaeology (Boston); Thracology Enstitüsü (Sofya); Türkiye Bilimler Akademisi şeref üyesidir.

Mersin Üniversitesi (2000); Tübingen Üniversitesi (Almanya) (2004) ve Boğaziçi Üniversitesi şeref doktorası (2005) sahibidir.

1939, 1948-49 Eskişehir-Afyon-Yazılıkaya (Pişmiş Kale, Midas Şehri) kazısı; 1943 Kırşehir-Hashöyük kazısı; 1952-1954 İstanbul-Fikirtepe kazısı (Kurt Bittel ile birlikte); 1958-Karatepe kazıları; 1961 Kadirli-Flaviopolis Alacami çalışmaları; 1963 Siirt-Diyarbakır-Şanlıurfa illeri yüzey araştırması (R. J. Braidwood ile birlikte); 1964 Şanlıurfa-Söğüt Tarlası-Biris Mezarlığİ kazısı (Bruce Howe ile birlikte); 1964-1966 İçel-Adana-Antakya yüzey araştırması; 1964-1984 Ergani-Çayönü kazısı (aralıklarla) (R. J. Braidwood ile birlikte); 1967 Keban yüzey araştırması (Sönmez Kantman ile birlikte); 1976 Aslantaş Baraj Alanı yüzey araştırması; 1978 Kadirli-Kumkale kazısı; 1983-2000 Domuztepe kazısı çalışmalarına katıldı.

KARATEPE KAZISI

Karatepe-Aslantaş ören yerinde kazılar 1947 yılında U. Bahadır Alkım'ın idarî, Prof. Dr. H. Theodor Bossert'in bilimsel başkanlığında, Türk Tarih Kurumu, İstanbul Üniversitesi tarafından Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün katkısıyla başlatılmış, 1956 yılına kadar sürdürülmüştür.

1952 yılından itibaren Restorasyon Kurulu Başkanı Halet Çambel başkanlığında Roma Restorasyon Enstitüsü'nün işbirliği ile eserlerin restorasyonu için çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmaların yanı sıra 1957 yılından itibaren eserlerin nakillerinin fiilen olanaksız olması nedeniyle hava koşullarından zarar görmemeleri için koruyucu saçaklar ve eserlerin yerinde sergilenileceği bir açık hava müzesi oluşturmak için gerekli tesisler yapılmıştır.

1950'li yıllarda U. Bahadır Alkım'ın Domuztepe'de başlattığı kazı çalışmaları onun vefatından sonra 1983 yılında Aslantaş Barajı yapılmasıyla yeniden gündeme gelmiş; kazı çalışmaları Halet Çambel başkanlığında 1983 yılından 2000 yılına kadar sürdürülmüştür.

Bu çalışmalara ek olarak Kadirli ilçe merkezi eski eser taraması ve Alacami kazısı, Aslantaş Barajı havzası yüzey araştırması ve Kumkale kazısı, İller Bankası için Adana kenti sivil mimari taraması ve Adana-Silifke sahil bandı eski eser taraması çalışmaları yürütülmüştür.

Çalışmalar 2000 yılından itibaren sur restorasyonu ve çevre düzenlemesinin yanı sıra Domuztepe ele geçirilen heykellerin, küçük buluntuların sergilenmesi için kapalı sergi salonları, çatı altı sergisi ve geçen senelerde hazırlanan belgesellerin izlenebileceği bir video salonundan oluşan tesislerin yapılmasında yoğunlaştırılmıştır. Bu tesisler 2006 yılında tamamlanıp bir ziyaretçi merkezi olarak turizme açılmıştır.

Çalışmalar hâlen yayın, restorasyon, çevre düzenlemesi ve arşiv çalışmaları şeklinde devam etmektedir.

KAUNOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Köyceğiz
Köyü	: Çandır
İrtibat Telefonu	: 0242 284 20 44
e-mail	: caunus@superonline.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Memet Cengiz
Soyadı	: Işık
Bağlı Olduğu Kurum	: Başkent Üniversitesi

Özgeçmişi : 1949 Malatya doğumlu. Ankara Atatürk Lisesi mezuniyetinin ardından (1969) DTCF Klasik Arkeoloji ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi Kürsüsü'ne kayıt. 1975 yılında aynı kürsüde asistanlık. 1981, "Urartu Mühürleri" konulu çalışması ile "edebiyat doktoru" unvanı; 1990, "doçentlik" unvanı ve 1996, profesörlük unvanı. 1990-2005 Antalya Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyeliği ve Sosyal Bilimler Enstitüsü kurucu başkanlığı (1991-1996); aynı üniversiteden emeklilik (2005). Bu yıldan itibaren Ankara Başkent Üniversitesi Kültür ve Sanat Araştırmaları Merkezi'ne bağlı olarak öğretim üyeliğine devamlılık. Akademik yaşamı içinde DAAD ve Alexander von Humboldt bursiyeri olarak Almanya'nın farklı üniversitelerinde bilimsel çalışmalar ve yurtiçi-yurtdışı bilimsel kuruluşlarda üyelikler. Öğrencilik yıllarından başlayarak Prof. Dr. Baki Ögün başkanlığında yürütülen Adilcevaz, Haraba, Habibuşağı ve Kaunos gibi hem Doğu ve hem de Batı Anadolu'daki farklı kazılarda ekip üyeliği ve sonrasında kazı başkan yardımcılıkları. 1999 yılından itibaren de Kaunos örenindeki kazı, araştırma, restorasyon ve onarım çalışmalarında başkanlık görevi. Archäologisches Institut der CA-Universität Kiel (Almanya) ve Historisches Seminar der Universität Zürich (İsviçre) enstitüleri ile bilimsel ortaklık. Urartu sanatı, Doğu-Batı ilişkileri ve Kaunos üzerine yazılmış kitap ve makaleler; bu konularda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel toplantılarda konferanslar; popüler dergilerde güncel makaleler; bilimsel danışmanlıklar ve kitap editörlükleri.

KAUNOS KAZISI

Kaunos örendeki arkeolojik kazılara Prof. Dr. Baki Ögün başkanlığında başlanılmıştır. Yıl 1966. Hocamın buradaki kazılara başlamak istemesindeki en önemli etken, çözümlenememiş olan Karca, daha doğrusu Kaunosca'nın deşifre edilmesine yardımcı olabilecek epigrafik malzemeye ulaşabilmek ve antik yazarlardan edinilen bir bilginin ardından gitmekti: Gerçekten de Kaunos, İ.Ö. 4. yüzyılların başlarına kadar Karya ve Likya bölgeleri arasında, kendi hinterlandına sahip bir bölge miydi? Kazılarımızın bu mevsim 40. yılı kutlanmıştır.

Geriyeye dönük bakıldığında bu sürecin özellikle son 20 yılının Kaunos'ta çok verimli işlediği gerçeği ortaya çıkmaktadır. Genel beklentilerin hemen hepsi gerçekleşmiştir: Stoası ile birlikte agoranın büyük bir bölümü; Basileus Kaunios, Apollon, Aphrodite Euploia, Artemis-Kaunos Kybelesi, Demeter, İsis ve Sarapis gibi tanrı ve tanrıçalara adanmış kutsal alanlar; çeşme binası, *monopteros*, ölçüm platformu ve bazilika gibi önemli kamu binaları açığa çıkartılmış; Roma hamamı, tiyatro ve "Kubbeli Kilise" gibi anıtsal yapılar temizlenerek ziyaretçilere açılmıştır. Ama burada asıl vurgulanması gereken, Kaunos'un çok özel buluntularıdır: Karca'nın, daha doğrusu Kaunosca'nın çözümünde bugüne kadarki tek anahtar olan "çift dilli stel" gibi; kentin cadde ve sokaklarının rüzgâr yönüne göre planlanmasında kullanılan "ölçüm platformu" gibi; gemicilere iyi yolculuklar ve tüccarlara bol kazançlar ihsan eden Tanrıça *Aphrodite Euploia*'nın "kutsal odası" gibi; limanının karalamaya başlaması nedeniyle çökme eğilimi gösteren ekonomiyi yeniden canlandırmak amacıyla alınmış yeni "gümrük nizamnamesi" gibi; ana tanrıçanın yani *Matar*'ın yani *Kybelé*'nin bir ağaç gövdesi görüntüsünü çağrıştıran steline "ev" olan "kutsal kaya odası" gibi; ya da baş tanrısı *Basieus Kaunios*'un kutsal taşı "*baitylos*" gibi; "adak kumbarası" gibi ve de son yıllarda gün yüzüne çıkartılan "tuzla" ve Antik Çağın döner perde sistemi "*periaktos*" gibi. Bu buluntuların hemen hepsi arkeoloji biliminin birer ilkidir ki, bunların başında "ölçüm platformu", "çift dilli stel", "tuzla" ve "*periaktos*" gelmektedir.

Kaunos örenindeki çalışma politikamız son yıllarda değişmiştir. Buna göre Kaunos'u bir "Arkeolojik Park" konumuna getirmek için ören içinde restorasyon ve onarım çalışmalarına ağırlık verilecek; "Deneyisel Arkeoloji"den örnekler sunulacak; kentin ana arterleri açılacak; ziyaretçiler için yeni yönlendirme ve bilgilendirme levhaları tanzim edilecektir. Kazılarımız ise, programımız çerçevesinde ve de planlanmış restorasyonlara yönelik olarak sürdürülecektir. Bütün bunların uygulanmasına başlanılmıştır da: Teras Tapınağı'nın teras duvarları, çeşme binası, palaestra ve villa kapıları restore edilip yeniden ayağa kaldırılmıştır; tiyatronun doğu yöndeki tonozlu girişi içindeki ahşap kapı ile sahne binası önündeki "*periaktos*", izlerine göre yeniden tasarlanmış ve yaptırılarak yerlerine monte edilmiştir; "adak kumbarası" ve "zeytinyağı işliği" yeniden işler duruma getirilmiştir; Çeşme binasına kendi dönemindeki işlerliliği kazandırılmıştır. Doğu-batı arterinin büyük bir bölümü açığa çıkartılmış ve ziyaretçiler buna göre yönlendirilmiştir. Her bir kamu binasının önüne metin ve restütüsyon çizimleri içeren levhalar yerleştirilmiştir. Bu uygulamalarımızla Kaunos, salt biz bilim adamları için değil, kültür sevdalısı insanların da beklentilerine cevap verebilen bir çekim alanı yaratmaktadır kendisine.

KELENDERİS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: Aydınçık
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 332 223 1352/324-841 26 78
e-mail	: lzoroglu@selcuk.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Kamil Levent
Soyadı	: Zoroğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : 1946 yılında Maraş'ta doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Maraş'ta; lisans eğitimini Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Kürsüsü'nde tamamladı (1971). 1972 yılında bir süre Side Müzesi'nde, 1977 yılına kadar da Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde asistanlık görevinde bulundu. Bu sırada Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde yüksek lisans ve doktora çalışmaları yaptı ve 1978 yılında "*Helenistik Çağ'da Kızılırmak Havzası Yerli Boyalı Seramiği*" konulu teziyle doktorasını tamamladı. 1977 yılında yeni kurulan Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde asistan olarak göreve başladı. 1984 yılında doçent, 1995 yılında profesör unvanını aldı. Hâlen aynı bölümde Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı başkanı olarak görevini sürdürmektedir.

Öğrenciliği ve üniversite öğretim üyeliği öncesinde Lagina (Muğla-Turgut), Kebren (Bayramiç-Çanakkale), Eskiypar (Çorum-Alaca), Yalburt Yaylası (Konya-İlgın); üniversite asistanı ve öğretim üyeliği sırasında Stratonikeia (Muğla-Yatağan-Eskihisar), Samosata (Adıyaman-Samsat) kazılarına katıldı.

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü asil üye ve Seramik Komisyonu başkanı; Alman Arkeoloji Enstitüsü muhabir üyesi; Avusturya Arkeoloji Enstitüsü üyesi; Uluslararası Akademiler Birliği Corpus Vasorum Antiquorum Türkiye yayınları sorumlusu; Rei Crateriae Romanae Fautorum (Roma Seramiği Komisyonu) ve Arkeologlar Derneği üyesidir.

İngilizce ve Almanca bilmektedir.

KELENDERİS KAZISI

Kelesderis Antik Çağdaki Dağlık Kilikya'nın bir liman kentidir. Burada kazıların başlatılmasına neden olan araştırmalarının geçmişi 1983 yılına kadar gider. Silifke, Erdemli (o zaman vardı) ve Adana müzelerinde sergilenen bir grup Attik ve Attik olmayan Arkaik ve Klasik Çağa ait seramiklerin katalog çalışmaları sırasında, bu müzelerdeki malzemenin çoğunun eskiden Gilindire Beldesi olarak bilinen Aydınçık'tan gelmiş olması dikkatimi çekmişti. Bunların çoğunlukla kaçak olarak kazılan mezarlarda bulunduğu anlaşılıyordu. 1986 yılında Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izniyle Aydınçık'ta bir yüzey araştırması yürüttükten sonra, 1987 yılında, önce Anamur Müzesi başkanlığında, sonra da Bakanlar Kurulu

Kararıyla başkanlığım altında arkeolojik kazılar başlatıldı. 1987, 1988 ve 1989 yıllarında antik kentin mezarlık alanlarında çalışmalar yaptık. Şimdi doğu, batı ve kuzey mezarlıkları diye adlandırdığımız bölgelerdeki, yeraltı kaya mezarları ile yerüstü mezarlar araştırıldı ve henüz soyulmamış mezarlara da rastlayarak yukarıdaki müzelerde sergilenen malzemenin bulunuş ve kontekst özellikleri ortaya kondu. 1989 yılında, antik kentin yerleşim alanında kazılara başlanmış, bir hamamın içindeki molozlar temizlenmiş, daha önce varlığı bilinmeyen bir theatronun (olasılıkla odeon) tespiti yapılmıştır. Ayrıca, kentin yerleşim alanında açtığımız 4.50 m. derinlikteki bir stratigrafi sondajında, Kelenderis'in M.Ö. 7. yüzyıl başlarından M.S. 7. yüzyıla kadar olan yaklaşık 1000 yıllık yerleşim özelliklerini ortaya koyan tabakalar yanında, bir demirci atölyesi ve benzeri bulunmayan ve üzerinde bir liman kenti manzarası betimlenmiş olan bir zemin mozaği bulunmuştur. Bu mozaik üzerine bir çatı yapılarak sergilemeye açılmıştır. Hem müze ve kütüphane araştırmalarından, hem de 1987–1993 yılları arasında yürüttüğümüz çalışmalarda elde ettiğimiz bilgiler ışığında “*Kelenderis I: Kaynaklar, Kalıntılar, Buluntular (Ankara 1994)*” adlı bir kitap yayınlanmıştır.

2000 yılından itibaren, Kelenderis'in bulunduğu yerde, Hitit kaynaklarında adı Şaranduwa olarak geçen yerleşimin bulunduğu ile ilgili ortaya çıkan yeni bilgiler dikkate alınarak kentin M.Ö. 7. yüzyıl öncesine giden malzemesini araştırmak üzere akropolü olarak kabul ettiğimiz ve limanı güneyden sınırlayan yarımada üzerinde kazılar yürütülmüştür. Burada Ortaçağ ve sonrasına ait kalıntılar yanında Tunç ve Demir çağlarına ait seramik örnekleri bulunmuştur. Son yıllarda kentin agorasının bulunduğu alanın kamulaştırılması sonrasında, burada yürüttüğümüz çalışmalarda zemini mozaik kaplı büyük bir bazilika ortaya çıkarılmıştır.

Görülebileceği gibi, çalışmalarımız genellikle antik mezarlıkta ve antik kentin yukarıda sözünü ettiğimiz alanlarında yürütülmekte kazı çalışmaları, onarım ve koruma çalışmaları ile de takviye edilmektedir. 2000 yılından itibaren Kelenderis açıklarında, özellikle Yılanlı Ada önlerinde sualtı arkeoloji çalışmaları sırasında bir Geç Roma batığı ile çok sayıda taş ve metal çapa saptanmıştır. 2005 yılından itibaren ise, limanda saptanan antik iskele temeli kalıntıları üzerinde temizlik çalışmaları yürütülmektedir.

Kelenderis kazılarının Türk Arkeolojisi ve Bilime katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- 1- Antik kentin mezarlıklarında yürütülen temizlik çalışmaları ile çeşitli müzelere dağılmış olan malzemenin nereden geldiği ve hangi koşullarda iken bulunduğu ortaya konmuştur.
- 2- Antik kentin yerleşim alanı tespit edilmiş, buradaki bazı kalıntılar gün ışığına çıkarılmış, daha da önemlisi sergilenen mozaik zeminler bulunmuştur.
- 3- Özellikle Kilikya bölgesinin çok az bilinen Klasik Çağı, bir başka deyişle Akamenid Dönemi ile ilgili özellikleri hakkında önemli bilgiler elde edilmiştir.

Kazımızın yürütüldüğü alanda bulunan 19. yüzyıla ait depo binaları Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore ettirilmiş ve bu mekânlar, kazı deposu, laboratuvar ve sergi salonu olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, İl Özel İdaresi'ne ait olan boş bir bina, kazı ekibinin konaklaması için kullanılmaktadır. Hâlihazırda 1 harabe bekçisi görev yapmaktadır.

KERKENES KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Yozgat
İlçesi	: Sorgun
Köyü	: Şahmuratlı
İrtibat Telefonu	: 00 90 354 421 5154
e-mail	: summers@metu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Geoffrey
Soyadı	: Summers
Bağlı Olduğu Kurum	: Ortadoğu Teknik Üniversitesi

Özgeçmişi : Londra'da 23.07.1950 tarihinde doğdu. Lisansını 1977 yılında Ancient History and Archaeology, University of Manchester'da; sonrası eğitimini yine aynı üniversitede 1982 yılında *"The Architecture, Pottery and Other Material from Yanık Tepe, Haftavan Tepe VIII and Related Sites"* konulu tezi ile tamamladı.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Chigago Üniversitesi Oriental Enstitü (araştırmacı), SUNY Buffalo Üniversitesi (profesör)'nde görev yaptı. 1988 yılı kasım ayında Berkeley Kaliforniya Üniversitesi'nde, 1988 yılı aralık ayında da Pensilvenya Üniversitesi'nde konuk hoca olarak ders verdi. 2002 yılında *Associate Laureate*, Rolex Awards for Enterprise ödülünü kazandı.

Kerkenes kazılarının başkanı, Documentation and Heritage Management at Ile de la Passe, Mauritius projesinin yardımcı başkanıdır.

KERKENES KAZISI

Kerkenes, Türkiye'nin İç Anadolu bölgesinde yer alan alçak ancak belirgin bir dağdır. M.Ö. 600 yılı dolaylarında, Anadolu yaylasının en geniş ve etkileyici yerleşimleri arasında yer alan yeni bir Demir Çağı başkenti, büyük olasılıkla Herodot'un da bahsettiği Pteria, burada kurulmuştur. M.Ö. 6. yüzyılın ortalarında bu büyük şehir yağmalanmış ve yakılmış, üzerinde 7 sur kapısı bulunan 7 km. uzunluğundaki surları yıkılmış ve yerleşim tamamen terk edilmiştir. 1993 yılında Kapadokya Kapısı ile saray yapı grubunun doğu ucunda seçilen noktalarda kazı ve genel temizlik çalışmaları ile desteklenecek uzun-vadeli bir uzaktan algılama programına başlanmıştır.

Dağın korunaklı güneydoğu eteğinde bugün Şahmuratlı Köyü yer almaktadır. Burada sürdürülebilir kırsal yaşamı özendirmek ve yenilenebilir enerji kaynakları ve iklime uygun mimari malzemeler konusunda deneysel araştırmaları desteklemek amacıyla bir Eko-Merkez kurulmaktadır.

Türkiye'nin kültür mirasının korunması ve tanıtılması için Kerkenes'in ulusal ve uluslararası turizm ile zengin kırsal yaşamın sürdürülebilirliği açısından sunduğu olanaklar böylece köy sakinleri, mimarlar, arkeologlar ve ekologlar gibi tüm pay sahiplerinin ortak yararına biraraya gelmektedir. Kaynaklar yerel eğlence-dinlenme ve turizme yönelik olarak korunup tanıtılırken, arkeoloji ve ekolojinin önemi dünya çapında vurgulanmaktadır.

KIRKLARELİ HÖYÜĞÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kırklareli
İlçesi	: Merkez İlçe
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0 532 476 95 26
e-mail	: mozdo@atlas.net.tr c.mozdo@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mehmet
Soyadı	: Özdoğan
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı

Özgeçmişi : Lisans ve doktora eğitimini İstanbul Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı'nda tamamladıktan sonra, aynı anabilim dalında akademik çalışmalarını sürdüren Prof. M. Özdoğan hâlen, tüm bilimsel yaşamını bağladığı Prehistorya Anabilim Dalı'nın başkanı olarak görev yapmaktadır. Öğrencilik ve asistanlık döneminde, Keban ve Karakaya baraj göl alanları kurtarma kazılarına ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki birçok arkeolojik kazı ve araştırmaya katılan Prof. Özdoğan'ın yönettiği ilk arazi çalışmalarını, Fırat Karakaya ve Atatürk baraj göl alanları ile Trakya-Marmara yüzey araŐtırmalarıdır. Daha sonra Prof. H. Çambel ile Prof. R. Braidwood'un devrettiği Çayönü, Kırklareli Tilkiburnu ve TaŐlıcabayır, İstanbul Yarımburgaz Mağarası, Tekirdağ Toptepe, Edirne-Enez Hoca Çeşme ve Şanlıurfa-Birecik Mezraa-Teleilat kazılarını yönetti. Hâlen Kırklareli'nde, Alman Arkeoloji Enstitüleri işbirliğiyle, Kırklareli Höyüğü'nde alan çalışmalarına devam etmektedir.

Esas uzmanlık alanı, "Neolitik Devrim" olarak da adlandırılan, tarım ve hayvancılığa dayalı köy yaŐantısının ortaya çıkışı, gelişimi ve başta Güneydoğu Avrupa olmak üzere başka coğrafyalara yayılım sürecinin anlaşılmasıdır. Bu amaçla çalışmalarını Güneydoğu Anadolu ile Marmara-Trakya bölgelerinde sürdürmektedir.

Prof. Özdoğan'ın bir diğer ilgi alanı da, "arkeoloji politikaları" olarak tanımlanan, arkeolojinin tarihi, bilimsel düşünce içindeki yeri ve koruma bilimi ile topluma yansıtılmasıdır. Bu amaçla, Çayönü ve Kırklareli'nde çağdaş bir anlayış ile açık hava müze düzenleme çalışmalarını yapmaktadır.

Arkeometri olarak bilinen, arkeoloji ile doğa ve fen bilim dalları arasındaki birliktelik ve jeoarkeoloji olarak adlandırılan doğal çevre ortamı ile kültürlerin ilişkisi üzerinde de çalışan Prof. Özdoğan, arkeolojii ekip çalışması ve farklı uzmanlık alanlarının dayanışması olarak gördüğünden, ülkemize nitelikli uzmanların kazandırılması, çağdaş yöntem ve yaklaşımların izlenmesi için her zaman ulusal ve uluslararası kurumlar ile canlı bir ilişki sürdürme çabasıdadır.

KIRKLARELİ HÖYÜĞÜ KAZISI

Kırklareli Höyüğü İstanbul Üniversitesi, Alman Arkeoloji Enstitüleri ortak çalışması olarak Prof. Dr. Mehmet Özdoğan başkanlığında, Prof. Dr. Herman Parzinger'in katılımıyla 1993 yılından bu yana sürdürülmektedir.

Kırklareli Höyüğü, Yakınoğu-Anadolu kültür bölgesi ile Balkan-Avrupa kültür bölgelerinin temas noktasında, Istranca Dağları'nın güney eteğindedir. Kırklareli kent merkezinin güney gelişim alanı içinde yer alan tarihöncesi yerleşim, Neolitik Çağdan Demir Çağına kadar uzanan süreci yansıtmaktadır; ancak bu süreç içinde yerleşim Anadolu'daki gibi höyükleşmemiş, Trakya'daki diğer yerleşimlerde olduğu gibi yatay olarak yer değiştirmiştir. İlk yerleşim kuzeydoğu uçta, Aşağı Pınar kaynağının yakınında, Haydardere'nin sol sırtında bulunmaktadır. Bu kesimde şimdiye kadar saptanan en eski kültür katı, 8. tabaka, Trakya'ya Anadolu'dan ilk gelen çiftçi köy toplulukları dönemini yansıtmaktadır. Koyu renkli, açkılı çanak çömleğiyle tanımlanan bu evreyi izleyen 6. ve 7. tabakalar, Bulgaristan'ın Karanovo I-II olarak bilinen, M.Ö. 6000-5800 yılları arasına tarihlenen, İlk Neolitik dönemini yansıtmaktadır. Aşağı Pınar kesiminde özellikle 6. kültür katı, şiddetli bir yangın geçirmiş olduğu için, ahşap mimarisine rağmen görel olarak çok iyi korunmuş durumdadır. Bu evre, Anadolu platosunda ortaya çıkan tarım ve hayvancılığın, köy mimarisinin Avrupa topraklarına aktarımında geçirmiş olduğu değişimi yansıtmaktadır.

Neolitik yerleşimin doğu ve güneyinde 2.-5. tabakalar, İlk ve Orta Kalkolitik çağları yansıtan ve mimarisi gene ahşap olan kültür katlarını vermiştir. Balkan kronolojisinde Karanovo III-IV, Vinça-Meriç kültürleri olarak tanınan bu dönem daha çok oluk bezemeli, koyu renk açkılı çanak çömleğiyle tanınmaktadır. Yerleşimin M.Ö. 4. binyıl içinde kesintiye uğradığı ve giderek Aşağı Pınar mevkiinin 200-300 metre batısına kaydığı görülmektedir. Kanlıgeçit olarak bilinen bu kesimde M.Ö. 3000 yıllarında yeni bir yerleşimin, Balkan geleneklerine uygun bir şekilde ahşap mimariyle geliştiiği, M.Ö. 2400 yıllarında ise Anadolu kültürlerinin etki alanı içine girerek, yerleşimin çekirdeğinin içinde taş megaronları olan taş bir çevre duvarıyla çevrildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu yerleşim Avrupa topraklarından bilinen Anadolu türü tek Tunç Çağı koloni yerleşmesi olarak büyük bir önem taşımaktadır.

Yaklaşık olarak M.Ö. 2000 yıllarında Kanlıgeçit yerleşiminin tahrip olmasıyla yerleşim yeni bir kesintiye uğramıştır; göçebe oldukları düşünölen 2. ve 1. binyıl kültürleri, Aşağı Pınar üzerinde hendekle çevrili bir kutsal alan ve bir kısmı tahrip edilmiş olan çok sayıdaki kurgan türü mezar tepeleri ve 5. yüzyıla kadar gelen tümölüslerle tanınmaktadır. Kırklareli Höyüğü'nün çevresindeki üç tümölüs A. M. Mansel tarafından kazılmıştır.

KIZILBURUN SÜTUN BATIĞI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Urla
Köyü	: Zeytineli
İrtibat Telefonu	: 252.316.2248
e-mail	: inabodrum@diveturkey.com http://ina.tamu.edu/kizilburun

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Donny
Soyadı	: Hamilton
Bağlı Olduğu Kurum	: Sualtı Arkeoloji Enstitüsü/Texas A&M Üniversitesi

Özgeçmişi : Başkan, “Kızılburun Batığı Kazısı” (2005-present); konservatör, “La Salle Batığı Projesi” (1996–present); konservatör, “Cleopatra’nın Mavna Projesi”, Hawaii (1997-2001); başkan, “Port Royal, Jamaica Projesi” (1981–present); konservatör, “Molasses Resif Projesi”, Turks&Caicos Adaları (1982); konservatör, “C.S.S. *Georgia* Projesi”, Savannah, Georgia (1980-1981); konservatör/arkeolojik dalgıç, “Serçe Limanı Kazısı”, Türkiye (1979); konservatör, “U.S.S *Monitor* Projesi” (1979); başkan/konservatör, “Granado Mağara Kazısı”, Texas (1976-1978); konservatör, “1554 İspanyol Donanma Projesi”, Texas Antiquities Committee (1971-1978); asistan arkeolog, “George C. Davis Site”, Cherokee County, Texas (1970) çalışmalarına katıldı.

KIZILBURUN SÜTUN BATIĞI KAZISI

2007 yılında, 5 Haziran ve 20 Ağustos tarihleri arasında; öğrencilerin, ziyaretçi arkeologların ve Sualtı Arkeoloji Enstitüsü (INA) çalışanlarının oluşturduğu 15–20 kişilik bir ekip tarafından on hafta süreyle M.Ö. erken I. yüzyılda, Proconnessos (Marmara Adası) menşeyli mermer kargosu taşıyan Anadolu’nun Kızılburun açıklarında batan Roma gemisinin kazısına devam edilmiştir.

2007 sezonundaki arkeolojik çalışmalar üç ana nokta üzerinde odaklanmıştır: (a) bir önceki sezondan geriye kalan dört mermer sütun tamburunun ve Dor sütun başlığının yerlerinden kaldırılması, (b) sütun tamburlarının altında korunmuş durumda bulunan ahşap parçalarının kazısının yapılması, haritalanması ve bu parçaların kaldırılması, (c) sekiz sütun tamburundan ve bir sütun başlığından oluşan öğelerin kesin ölçülerinin çıkartılması.

2007 kazı sezonundaki ilk amacımız, 7 tonluk anıtsal mermer sütun tamburlarının her birini batık alanından uzak bir noktaya taşımayı tamamlamaktı. 2006 yılında, altlarında

herhangi bir arkeolojik materyal olma olasılığına karşı gayet dikkatli bir biçimde üç veya daha fazla kaldırma kayışı her bir sütun tamburunun etrafına sepet biçiminde sarılmaktaydı. 2007 yılında ise, Lift-All şirketi tarafından Kızılburun projesinde kullanılmak üzere karşılıksız olarak verilen, çok az esneme payı bulunan ve aşınmaya dayanıklı Tuflex polyester kayışlarla tamburların yan çeperlerinden kaldırarak altlarındaki hiçbir ahşap buluntuya zarar vermeden yerinden hareket ettirmemiz mümkün oldu.

İki haftadan daha kısa bir sürede geri kalan dört mermer sütun tamburu (No. 1, 2, 3 ve 4) güvenli ve başarılı bir biçimde kaldırılıp daha önceden planlanan noktalara taşınmıştır. Yalnızca 4 numaralı tamburun (ki bu; sekiz sütun tamburu arasında en ağır ve büyük olanı) hareket ettirilme işlemi sırasında yüzeydeki iki kaldırma balonundan birinin havasının boşalması nedeniyle biraz güçlük yaşanmıştır ancak bu sorunun ivedi biçimde giderilmesinin ardından taşıma işlemine devam edilmiştir. Bu adımın ardından, dört adet küçük dikdörtgen çıkıntı ya da "ayak"ın bulunduğu tamburun alt kısmını görüp incelemek mümkün olmuştur. Tamburun taş ocağından kaydırılarak çıkartılıp son pozisyonuna hazırlamak için kullanılan bu çıkıntılardan yola çıkarak; 4 numaralı bu kasnağın, sütunun taban tamburu olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

5 Temmuz tarihinde tüm sütunları alan dışına güvenle taşıdıktan sonra dikkatimizi bir önceki yaz sezonunda kısaca incelediğimiz 5. ve 6. sütun tamburlarının altındaki ahşap kalıntılarını açmaya ve kazmaya çevirdik. 6. kasnak, 2006 sezonunun kapanışında üzerinde çalışmamız için değil yalnızca incelemek için zamanımız olan taşınacak son parçaydı, tambur kaldırıldığında ahşap parçaları açıkça görülebiliyordu. Sütun tamburlarını kaldırma işleminin tamamlanmasıyla birlikte her biri 9–10 cm. genişliğinde ve 2–5 cm. kalınlığında olan kaplama tahtalarını açığa çıkardığımız en üst tabaka olan U6 (6. tamburun altında kalan alanı gösterir) üzerine çalışmaya başladık. Bu kaplamaların altında, her biri kabaca 10–12 cm. genişliğinde ve 5 cm. kalınlığında olan, altı adet kalın posta parçaları vardı.

17 Ağustos tarihinde, sezonun son eserlerini de çıkartıp, kampı toplayıp, eserleri Bodrum'a gidecek olan kamyonu yerleştirmek amacıyla hazırladık. 20 Ağustos'ta Kızılburun buluntuları, Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürü Sn. Yaşar Yıldız tarafından imza ile teslim alındı. Batıdaki sekiz sütun tamburunun yerlerinin değiştirilmesiyle Kızılburun projesinin yaklaşık %75'i tamamlanmış oldu. Tabii ki bu yaklaşık pay büyük biçimde henüz kazılmamış olan ahşap gövde kalıntılarının durumuna ve miktarına bağlıdır ki, Geç Hellenistik Dönem Roma gemisinin iyi korunmuş gövdesinin yalnızca yüzey kısmını açmış olabiliriz ya da açılmadık sadece çok küçük bir kısım geriye kalmış olabilir.

KİLİSETEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: Mut
Köyü	: Kışla
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: jnp10@cam.ac.uk

KAZI BAŞKANININ

Adı	: John Nicholas
Soyadı	: Postgate
Başlı Olduğu Kurum	: Trinity College, University of Cambridge

Özgeçmişi : Postgate 5.11.1945 tarihinde İngiltere'nin Oxford kentinde doğdu. 1963-67 yılında Cambridge Üniversitesi Assiriyoloji Bölümü'nden mezun oldu. 1967-71 yılları arasında Akkadian, School of Oriental and African Studies'de görev yaptı. 1971-74 yılları arasında British School of Archaeology in Iraq'da yönetici yardımcılığı, 1974-81 yılları arasında da aynı okulda yöneticilik görevlerinde bulundu. 1994 yılından beri Cambridge Üniversitesi, Assiriyoloji Bölümü'nde profesör unvanıyla görevini sürdürmektedir.

1975-1989 yılları arasında Irak, Abu Salabikh kazılarında başkanlık yaptı. 1994-1998 yıllarında katıldığı Kilise Tepe kazılarının ise hâlen başkanlığını yürütmektedir.

KİLİSETEPE KAZISI

Kilisetepeler yerleşimi, Göksu Vadisi içerisinde uzanan ve Konya Ovası'nı Akdeniz sahilindeki Silifke'ye bağlayan yola hâkim bir nokta üzerinde yer alır. Buradaki çalışmalara Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü ve Silifke Müze Müdürlüğü 1994 yılında ortaklaşa olarak başlamıştır. Yerleşim, Göksu Nehri üzerinde inşa edilmesi planlanan Kayraktepe hidroelektrik santrali sebebiyle, sular altında kalma tehdidi altındaydı. Burada, sonuçları aşağıda verilen, beş çalışma sezonu gerçekleştirdik.

1) 5. yüzyıla ait bir Bizans kilisesi temellerinin ortaya çıkarılması ve daha geç bir evrede daha küçük bir yapı olarak tekrar inşa edilmesine ait bulgular ile höyüğün kuzey tarafında bazı çağdaş evlerin tespit edilmesi.

2) 12. yüzyılın başlarında iki kez yangınla tahrip olmuş olan ve 13.-12. yüzyıllara tarihlenen bir kamu binasında kazılar yapılması. "Stel" yapısı olarak adlandırılan bu yapı hem depolama amacıyla, hem de kült olarak kullanılmıştır. Yapıya "Stel" yapısı denmesinin nedeni, kurban taşının da yer aldığı orta odada, boyalı bir stelin bulunmuş olmasıdır. Bu sezon bulunan yeni boyalı keramikler yerleşimin bu katlarıyla ilişkilendirilmiştir.

3) Erken Tunç Çağı II, Erken Tunç Çağı III, Orta Tunç Çağı ve Geç Tunç Çağı olmak üzere süreklilik gösteren katmanlaşmış bir yapı dizisinin ortaya çıkarılması. Burada bulunan seramikler standart Hitit İmparatorluk Dönemi repertuarına aittir ve 14. ve 13. yüzyıllarda Kilisetepe'nin Hitit egemenliği altına girdiğini gösterir.

Çalışmalara, 1998 yılında, yerleşimin baraj suları altında kalması tehdidinin ortadan kalkmasıyla son verilmiştir. Bu döneme ait çalışmaların sonuçları, müze çalışma sezonlarını takiben 2007 yılında yayınlanmıştır.

Ayrıca 2007 yılında yerleşimde yeni bir çalışma dönemi başlamıştır. New Castle Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Mark Jackson'ın başkanlığında gerçekleştirilen çalışmalarla Bizans Dönemi domestik mimarisiyle ilgili bilgilerimizi genişletmeye çalışmaktayız. Kilisenin güneyinde yer alan bir açmadan Erken Demir Çağına ait bir dizi katmanlaşmış keramik bulunmuştur. "Stel" yapısının erken evrelerine ait mimari tarihin yeniden inşa edilmesinden sonra, çalışmalarımızı Hitit İmparatorluk Dönemi (Kat III) ve höyüğün kuzeybatı köşesinde yer alan yanmış Erken Tunç Çağı evlerine doğru genişletmeyi planlamaktayız.

KİNET HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Hatay
İlçesi	: Dört Yol
Köyü	: Yeşil
İrtibat Telefonu	: 0326 734 2383
e-mail	: mgates@bilkent.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Marie-Henriette
Soyadı	: Gates
Bağlı Olduğu Kurum	: Bilkent Üniversitesi

Özgeçmiş : Marie-Henriette Gates, Bryn Mawr Koleji'nden Machteld Mellink'in öğrencisi olarak Klasik ve Yakın Doğu Arkeolojisi Bölümü ile Latin Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1970 yılında lisansını aldı. Daha sonra Yale Üniversitesi, Yakın Doğu Dilleri ve Edebiyatları Programı'ndan "Alalakh/Tell Atçana'da Orta Tunç-Geç Tunç Çağı Geçişi" konulu tezi ile 1976 yılında doktor unvanını aldı. 1979-1990 yılları arasında Chapel Hill, North Carolina Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı ve 1990 yılından beri Bilkent Üniversitesi'nde öğretim üyeliği görevine devam etti. 2000-2006 yılları arasında aynı kurumda Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü başkanlığını yürüttü. Arkeolojik metot ve teori derslerinin yanı sıra Ön Asya, Mısır, Anadolu arkeolojisi konusunda dersler de vermektedir. Türkiye (Karataş-Semayük, Aphrodisias ve Gritille) başta olmak üzere İtalya, İran, Suriye'de çeşitli kazılara katıldı. 1992 yılından beri de Kinet Höyük kazılarının başkanlığını yürütmektedir. 1994-1997 yılları arasında "American Journal of Archaeology Dergisi"nde "Archaeology in Turkey" isimli yıllık raporları hazırladı; bu yıllık raporların en sonuncusu "Archaeology in Turkey 2004-2005" başlığıyla Bahadır Yıldırım ile birlikte yayınlandı.

KİNET HÖYÜK KAZISI

Hatay Dört Yol yakınında ve İskenderun'un 30 km. kuzeyinde yer alan Kinet Höyük, Doğu Kilikya veya Kizzuwatna'daki (Çukurova'nın antik isimleri) en büyük antik yerleşmedir. Büyüklük veya görünüm açısından sıradışı olmayan yerleşmeyi barındıran İssos Ovası, Büyük İskender'in burada İ.Ö. 333 yılında Pers Kralı Darius'u yenmesiyle ünlenmiştir. Kinet'in, ovanın baskın kenti olarak bölgeye adını vermiş olması ve antik İssos (Hititçe *Izziya*) olduğunun kabul edilmesi mümkündür.

Kinet, İskenderun Körfezi'nin doğu kıyısında, denize 500 m. mesafede yer almaktadır. Kinet, antik çağlarda geçimini sahip olduğu iki liman sayesinde sağlamaktaydı: kuzeyindeki doğal koy ve güneyindeki, bugün 2,5 km. öteye kaymış olan Deliçay'ın ağzı. Kinet böylece, bir nehir ağzının kuzey kıyısını korunaklı bir liman olarak kullanarak, kazılmış olan en yakın komşusu Al Mina (Samandağ) gibi, diğer antik doğu Akdeniz kentlerini örnek almıştır

Yerleşmenin denizcilik potansiyeli, yakın zamanlarda höyüğün hemen yanında kurulan iki petrol ve doğalgaz dağıtım firması, Delta Petrol ve BP Gaz tarafından canlandırılmıştır. Bu firmalar Kinet'in Antik Çağdaki ticarî canlılığının yaşayan birer kanıtıdır.

Kinet Höyük ismi, 19. yüzyıl gibi erken bir tarihte bile Büyük İskender'in savaştığı alanla ilişkilendirilmesine karşın, 1992 yılına kadar Kinet'te herhangi bir kazı çalışması yapılmamıştır. 1992'de Hatay Müzesi işbirliğiyle başlayan kazılar, 1993'ten bu yana da M.-H. Gates başkanlığında Bilkent Üniversitesi'nin (Ankara) projesi olarak yürütülmektedir. Kinet'teki Ortaçağ araştırmalarına ise S. N. Redford (Georgetown Üniversitesi, ABD) başkanlık etmektedir.

Kinet'te yürütülen sezonluk kazı çalışmaları, bu antik liman kentinin kültürel tarihini açığa çıkartmıştır. Kinet, Geç Neolitik'ten Hellenistik Döneme kadar (İ.Ö. 5000-50 dolayları) yerleşime sahne olmuş, uzun bir süre terk edildikten sonra Ortaçağda Haçlı limanı olarak tekrar kullanılmaya başlanmıştır. Kazılar, bu uzun zaman süreci içerisinde, höyükteki Erken Tunç (İ.Ö. 2500-2000 dolayları), Orta Tunç (İ.Ö. 1650-1550 dolayları), Geç Tunç/Hitit (İ.Ö. 1400-1200), Demir Çağı (İ.Ö. 1200-400) ve Ortaçağ yerleşmelerine odaklanmıştır. Yukarıdaki dönemleri aydınlatan seçme buluntular burada sergilenmektedir.

Kinet kazılarında, bu antik liman kentinin Doğu Akdeniz'deki kültürel, ekonomik ve politik değişimlere nasıl ayak uydurduğu araştırılmaktadır. Bu sebeple proje için, Kinet'in çeşitli yerleşim dönemlerinden veri toplamak, bu verileri birbirleriyle ve Kinet'in çağdaşı olan diğer yerleşmelerden elde edilenlerle karşılaştırabilmek önemlidir. Aynı zamanda, her yerleşme çevresinin tamamlayıcı bir parçası olduğundan, Kinet'teki buluntular Doğu Akdeniz'in antik çağlarını açıklamakta kullanılacak daha genel unsurları yansıtmaktadır.

Kinet'te 5000 yıl aynı bölgeye yapılan yapılanma süreci, 3,3 hektardan daha büyük bir alana yayılan, 20 yerleşme katını içeren ve 26 m. yükseklikte bir höyük oluşturmuştur. Erken Tunç Çağından (İ.Ö. 3. binyıl) Orta Demir Çağına (İ.Ö. 8. yüzyıla) kadarki yerleşme, höyüğün kuzeyindeki alçak arazide yer alan bir kenti de kapsamaktadır. Geç Demir Çağından Hellenistik Döneme kadarki zaman diliminde (İ.Ö. 7.-1. yüzyıl) ve Ortaçağda (İ.S. 12.-14. yüzyıl) ise, yalnızca höyük üzerinde yerleşme söz konusudur. Ayrıca, Pers Dönemiyle Erken Hellenistik (İ.Ö. 4.-3. yüzyıl) dönemleri arasında ve Ortaçağda kullanılan kalelere ait istihkâm duvarları günümüzde korunmuştur. Höyüğün, daha erken çağlarda da istihkâm duvarlarıyla çevrilmiş olması muhtemeldir.

KLAROS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Menderes
Köyü	: Özdere Beldesi/Ahmetbeyli Mahallesi
İrtibat Telefonu	: 0532 647 42 76
e-mail	: nuran.sahin@ege.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nuran
Soyadı	: Şahin
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişı : Prof. Dr. Nuran Şahin 1948 yılında Gemlik'te doğdu. İlk öğrenimini Gemlik'te, orta ve lise öğrenimini İstanbul Çamlıca Kız Lisesi'nde yaptı. 1973 yılında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Prehistorya ve Arkeoloji Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. Aynı yıl Ege Üniversitesi Arkeoloji Enstitüsü'ne arkeolog olarak atandı. 1973-1976 yılları arasında Edebiyat Fakültesi'nin (Sosyal Bilimler Fakültesi) kuruluş çalışmalarına katıldı. 1976 yılında kurulan Edebiyat Fakültesi'nde aynı yıl asistan olarak göreve başladı. 1978 yılında yüksek lisansını tamamlayarak doktora çalışmalarına başladı. Doktora döneminde Fransız hükümetinin burslusu olarak 1980 yılında Paris'e gitti. 1981 yılında Paris'te D.E.A. ("İkinci" Master) tamamladı ve Paris'te doktora başladı. Doktora çalışmalarını Paris'te sürdürmek amacı ile 1982 yılında E. Ü. Edebiyat Fakültesi'ndeki görevinden ayrıldı. 1986 yılında "*Origine et évolution des décors floraux sur les vases corinthiens* (Korint Vazoları Üzerindeki Çiçek Bezemelerinin Köken ve Gelişimi)" adlı doktora tezi ile Fransa'da doktor unvanını aldı. 1987 yılında Türkiye'ye döndü ve E. Ü. Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı. 1992 yılında doçent, 1999 yılında profesör olan Şahin hâlen E. Ü. Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölüm başkanıdır.

1974-1978 "Smyrna-Bayraklı Kazısı" (kazı üyesi), 1985-1987 "Notion Kazısı" (kazı üyesi), 1988-1997 "Klaros Kazısı" (kazı üyesi), 2000 "Allianoi Kazısı" (danışman profesör), 2000 "Kolophon Halil Ağa Tepesi (Tahtalı Barajı Kurtarma Kazıları)" (kazı Üyesi ve sorumlusu), 2001- "Klaros Kazısı" (kazı başkanı) çalışmalarına katıldı.

KLAROS KAZISI

İzmir İli, Menderes İlçesi, Özdere Belde'si Ahmetbeyli Mahallesi sınırları içinde kalan Apollon Klarios Bilicilik Merkezi ve Kutsal Alanı, Cumaovası'nın (Menderes) güneyinde, ovayı güneydeki Kuşadası Körfezi'ne bağlayan Ahmetbeyli vadisinin (Ales) taban düzlüğünde yer alır. Kuzeydeki anakenti Kolophon'a (Değirmendere) uzaklığı 13 km., güneydeki ana kenti Notion'a (Sahil evleri) uzaklığı ise 2 km.dir.

İ.Ö. 12. yüzyılda kuruluşundan İ.S. 4. yüzyılda terk edilmesine değin bir "*Bilicilik Merkezi*" olarak işlev yapmış olan kutsal alanın lokalizasyonu C. Schuchhardt tarafından

1886 yılında yapılmıştır. Schuchhardt'ın ardından Ales vadisindeki araştırmalar 1904 yılında Macridy Bey tarafından başlatılmıştır. Macridy, 1907 yılında kutsal alanda alüvyal dolgudan yüzeyde kalabilen tek sütunun aşınmış yüzeyinden, kutsal alanı saptamış ve sondaj yaparak kanıtlamıştır. Ancak Klaros'taki ilk bilimsel kazı Macridy ve Ch. Picard tarafından 1913 yılında başlamış ve bu kazı döneminde güneydeki propylon ve doğusundaki büyük eksedra ile 125 yazıt bulunmuştur.

Klaros'un 2. dönem kazıları 1950 yılında Epigraf L. Robert tarafından başlatılmış, 1961 yılına değin devam eden kazılarda, bugün ayakta olan Apollon Klarios, Artemis Klaria tapınakları ve Apollon, Artemis ve Leto'nun anıtsal kült heykelleri ile doğudaki sunakları, kutsal yolun batısında yer alan onur yazıtları, güneş saati ve koltuk açığa çıkarılmıştır.

Kutsal alandaki üçüncü dönem kazıları J. De La Genière tarafından 1988 yılında başlatılmıştır. Bu dönemde mimari eserler olarak Apollon ve Artemis'e adanmış olan Erken Arkaik, Geç Arkaik ve Hellenistik sunaklar çok zengin sunularla (bronz, altın, amber, pişmiş toprak figürinler (1500 adet) ortaya çıkarılmıştır.

Klaros'un dördüncü dönem, kazıları Prof. Dr. Nuran Şahin başkanlığında Temmuz 2001 tarihinde başlamıştır.

Kutsal alanın kuruluşu, Kolophon kentinin Akha kolonizasyonu dönemine değin gitmektedir. Kolophon kentinin yerel halkı Karlardır. Kentin Myken yerleşimi, İ. Ö. 13. yüzyıl sonu, 12. yüzyıl başında, Girit'ten gelen, Akha kökenli göçmenlerle başlar. Kentin Myken yerleşimi-nin kurucusu Rhaikos'tur (Oikistes). Kente, Akha kökenli göçmenlerin ardından, Yunanistan'ın Thebai kentinden sürülen bir grup Thebaili göçmen gelir. Kolophon'a gelen göçmenler arasında, Apollon Rahibi Teiresias'ın kızı Manto da vardır. Rhaikos'la evlenen Manto, Delphoi

Apollon'unun emri ile Apollon Klarios Bilicilik Merkezi'ni kurar. Bazı antik yazarlara göre, Klaros'taki kutsal kaynak, ülkesinden sürülen Manto'nun göz yaşlarından oluşmuştur. Bilicilik merkezi, Troia savaşları sırasında Kolophon'un yöneticisi olan Rhaikos'la Manto'nun oğlu ve aynı zamanda Apollon'un kâhini olan Mopsos döneminde ünlenir. Apollon Klarios Kutsal Alanı'na ilk kişisel baş vurular Aleksandros'la (Büyük İskender) (Yeni Smyrna'yı kurma rüyası için başvurusu) başlar ve yoğun şekilde devam eder. İlginç olan bugün "Yortanlı Kurtarma Kazısı" ile gün ışığına çıkarılan Allianoı Sağlık Merkezi hakkında bilgi veren tek yazar olan Aelius Aristides, Apollon Klarios'un önerisi ile Allianoı gitmiş ve Allianoı Sağlık Merkezi ve buradaki yerleşime ait çok sınırlı olan bilgi, onun tarafından verilmiştir. Aristides'in Allianoı Sağlık Merkezi'ne gelme öyküsü, Klaros Kutsal Alanı'ndaki (Ahmetbeyli) bir yazıttan bilinmektedir (onur heykeli kaidesindeki yazıt hâlen kutsal alanda bulunmaktadır). Hastalığı nedeni ile endişeli olan Aristides, üvey babası Zosimos'u Kâhin Tanrı Apollon Klarios'a kehanet baş vurusu için gönderir. Tanrı, Aristides'e "Telephos'un ünlü kentinin (burada Pergamon kastediliyor) olduğu Kaikos vadisindeki Asklepios kür merkezine değil, şifalı suları olana gideceksin" kehanetinde bulunur. Aristides'de *Hieroi Logoi* (Kutsal Konuşmalar) adlı eserinin üçüncü konuşması olan "Allianoı Sularına Yolculuk"a "Beni buraya tanrı (Apollon) gönderdi" sözleri ile başlar. Kâhin Tanrı Apollon'un, sağlık için baş vuru da bulunan kişileri, sağlık tanrısı oğlu Asklepios'a gitmelerini bildiren kehanetler vermesi çok doğaldır. Apollon Klarios'a sağlık sorunları nedeni ile baş vuran bazı kentlerden (Kaisera Troketta, Kallipolis, Pergamon) İ.S. 2. yüzyılda Batı Anadolu'da veba salgınının olduğu anlaşılmaktadır.

KLAZOMENAI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Urla
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: (0232) 755-3046
e-mail	: eyasar@bilkent.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Yaşar Erkan
Soyadı	: Ersoy
Bağlı Olduğu Kurum	: Bilkent Üniversitesi

Özgeçmişi : Yaşar Erkan Ersoy, lisans diplomasını Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nden 1983 yılında aldı. 1988-1994 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki, Bryn Mawr College'in vermiş olduğu burs ile lisansüstü eğitimini sürdürdü ve 1994 yılında "*Klazomenae: The Archaic Settlement*" başlıklı çalışması ile doktor unvanını aldı. 1994-1997 yılları arasında Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde öğretim üyeliği yaptı. 1997 yılından beri Bilkent Üniversitesi bünyesindeki Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde öğretim üyeliği görevine devam etmektedir. Uzmanlık alanı Ege ve Batı Anadolu'nun Arkaik ve Klasik dönemleri arkeolojisi, sanatı ve tarihidir. Kendisinin Bilkent Üniversitesi'nde vermekte olduğu dersler ve seminerler arasında Yunan plastigi, Yunan seramik sanatı, Hellenistik ve Roma dönemlerinde Anadolu arkeolojisi ve sanatı ve Ege Prehistoryası sayılabilir. Ersoy, Klazomenai başta olmak üzere Eski İzmir, Bayraklı ve Karakaya Barajı kurtarma projesindeki Kaleköy kazılarına katıldı ve 2007 senesinden itibaren ise önceki kazı başkanı Prof. Dr. Güven Bakır'ın emekliliği ardından da "Klazomenai Kazısı" başkanlığını üstlendi. Kendisinin Klazomenai kazısı çalışmaları esas olmak üzere Batı Anadolu arkeolojisi üzerine yoğunlaşan çeşitli yayınları mevcuttur.

KLAZOMENAI KAZISI

Oniki İon kentinden birisi olan Klazomenai, İzmir Körfezi'nin güneyinde yer alır ve batıda Erythrai, doğuda Smyrna ve güneyde ise Teos ile komşudur. Urla İlçesi'nin İskele mevkiinde bulunan kentte ilk kazılar 1921-22 yıllarında Yunanlı arkeolog G. P. Oikonomos tarafından yürütülmüş, bunun ardından uzun süren bir kesintiden sonra kazılara 1979 yılında Prof. Dr. Güven Bakır başkanlığında yeniden başlanmıştır. Hâli hazırda kazılar, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bilkent Üniversitesi adına Yaşar Erkan Ersoy başkanlığında sürdürülmektedir. Kentin M.Ö. birinci binin başında Kıta Yunanistan'ın farklı bölgelerinden gelen göçmen gruplar tarafından kolonize edilmesi öncesinde de iskân gördüğü ve yerleşmenin tarihinin Neolitik çağlara kadar geriye gittiği, Karantina Adası'nın hemen karşısında, küçük bir burun üzerinde konumlanan ve bir höyük olduğu anlaşılan Limantepe'de yürütülen çalışmalardan anlaşılmıştır. Klazomenai kazılarında İ.Ö. 13. yüzyılın sonlarında gerçekleşen ve tüm Akdeniz kültürleri ile birlikte doğal olarak Anadolu'yu da etkileyen ve Tunç Çağını sonlandıran olaylar

dizisi ardından İonali göçmen grupların gelmesine kadar geçen süre de kentin tümüyle terk edilmediği, Kıta Yunanistanlı gruplar ile az sayıda da olsa yerli halkaların M.Ö. 11. yüzyılın başlarında kaynaşarak Tunç Çağı yerleşmesinin üzerinde ve yakın çevresinde yaşamaya devam ettikleri tespit edilmiştir. Yazılı kaynakların aktardıklarının aksine Klazomenai'ı kuran İonali grupların sadece Atina kökenli olmadıkları ve Yunanistan'ın Boeotia, Thessalia ve Eubolia gibi farklı bölgelerinden geldikleri de anlaşılmıştır.

Klazomenai'nın Batı Anadolu arkeolojisine en önemli katkısı İon kent devletlerinin kutsal alanlar dışında o denli bilinmeyen Arkaik ve Klasik dönemlerine ait olan verilerinin zenginliğinde yatar. Kentte bugüne kadar yürütülen çalışmalarda İon toplumunun ölü gömme âdetleri ve gelenekleri konusunda oldukça ayrıntılı bilgiler sunan ve hemen hepsi İ.Ö. 7.-6. yüzyıllara tarihlenen farklı mezarlık alanları tespit edilmiş ve kazılmıştır. Kentin değişik noktalarına yayılan ve büyük bir olasılıkla farklı kabile grupları tarafından kullanılan söz konusu mezarlıklarda çok sayıda Klazomenai'e özgü olan ve literatürde de "Klazomenai Lahitleri" olarak adlandırılan ve pişmiş topraktan yapıлып üst panellerinde figürlü sahneler taşıyan lahitlerden ele geçirilmiştir. Kentin mezarlıklarında yürütülen yeni kazılar, Klazomenai'de lahit yapma geleneğinin İ.Ö. 6. yüzyılın ortalarında başlamadığını, aksine bu tarihin neredeyse yüz yıl kadar eskiye gittiğini göstermiştir. Büyük olasılıkla pişmiş topraktan lahit yapma ve bunları süsleme fikri, söz konusu tarihlerde (İ.Ö. 7. yüzyılın ikinci yarısı) Klazomenai'nın da diğer İonali ve Kariyalı kentler ile birlikte etkin bir ilişki içinde bulunduğu Mısır'dan aktarılmıştır.

Kentteki kazılar ayrıca özellikle İ.Ö. 6. yüzyıl içinde gerçekleşen Pers Savaşları'nın toplum yaşamında nasıl yansıdığını, bu olayların etkilerinin inşa edilen mekânlarda, kentte üretilen ya da dışarıdan ithal edilen ve gündelik yaşamda kullanılan eser gruplarında nasıl yansıdığını göstermesi yönünde önemli bilgileri bizlere kazandırmıştır. Anakaradaki Arkaik Dönem

yerleşmesi, İ.Ö. 499-4 yıllarında gerçekleşen başarısız İonia Ayaklanması'nın ardından terk edilmiş ve kent halkı anakaranın hemen açığındaki Karantina Adası'na taşınmıştır. Aslında Sparta ile Atina arasında olsa da etkilerini Ege'nin iki yakasında da hissettiren Peloponnesos Savaşları'nın Atina kent devletinin ve Atina yanlılarının aleyhine sonlanmasıyla, Klazomenai halkından Sparta'yı destekleyen gruplar adadaki yerleşmeyi terk etmişler ve eski, Arkaik Dönem yerleşmesinin bulunduğu

anakarada düzenli planlı yeni bir kent kurmuşlardır. Anakaradaki İ.Ö. 5. yüzyılın sonunda kurulup kesinlikle İskender ve ordularının Batı Anadolu'ya yaptıkları askerî seferler öncesinde terk edilen ve dolayısıyla oldukça kısa ömürlü olan yerleşmenin izleri ve konutları yürütülen arkeolojik kazılar ile kısmen ortaya çıkarılmıştır. Anadolu'da Pers egemenliğinin sona ermesinin ardından Hellenistik Dönemde Klazomenai kenti varlığını tekrar Karantina Adası'nda sürdürmüş, anakara ise Hellenistik Dönemden Roma İmparatorluk Dönemi içlerine kadar esas anlamda tarımsal amaçlar için kullanılmıştır.

Son yıllarda Klazomenai'de sürdürülen çalışmalarda İ.Ö. 6. yüzyılın ortalarında inşa edildiği ve kentin İ.Ö. 5. yüzyılın başında gerçekleşen ve Pers orduları tarafından çok kanlı bir şekilde bastırılan İonia İhtilali sonrasında terki ardından da kullanımdan çıktığı anlaşılan bir zeytinyağı işliğinin kazısı ve restorasyonu gerçekleştirilmiştir. Söz konusu zeytinyağı işliği Komili Zeytinyağları'nın cömert desteği ile onarıldıktan sonra açık hava müzesi olarak ziyaretçilerin ilgisine sunulmuştur.

KUBAD ABAD SELÇUKLU SARAY KÜLLİYESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Konya
İlçesi	: Beyşehir
Köyü	: Gölyaka
İrtibat Telefonu	: 0-286) 213 13 04
e-mail	: molusarik@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı : M. Rüçhan

Soyadı : Arık

Bağlı Olduğu Kurum : Emekli

Özgeçmişi : Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde, Prof. Dr. K. Otto-Dorn'un kurduğu "Sanat Tarihi ve Türk Sanatı Kürsüsü"nden 1959'da mezun oldu. Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda sanat tarihi öğretmenliği yaptı. DAAD bursuyla Batı Almanya'da Heidelberg Üniversitesi'nde Çin sanatı ve Avrupa resim sanatı ağırlıklı öğrenim gördü.

Prof. Dr. K. Otto-Dorn danışmanlığında "*Erzurum Yöresi Osmanlı-Öncesi Türk Mimarisi*" teziyle 1963'te doktor oldu. 1967'de Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'ne öğretim görevlisi olarak atandı. "*Anadolu'da Barok Denen Camiler*" teziyle doçent oldu. Londra Üniversitesi'nde "School of Oriental and African Studies"de çalıştı. 1978'de takdim tezi olarak sunduğu "*Batılılaşma Dönemi Anadolu Tasvir Sanatı* (Ankara 1976)" kitabıyla profesör oldu. 1980'de "Beyşehir, Kubad-Abad Selçuklu Saray Sitesi Arkeolojik Kazı ve Onarım Çalışmaları"nı yeniden başlattı. Bu kazılar devam etmektedir.

Gazi Eğitim Fakültesi kurucu dekanı; Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi dekanı; Ankara Üniversitesi Başkent Restorasyon ve Konservasyon Meslek Yüksek Okulu kurucu müdürü; A.Ü. D.T.C.F.'de Sanat Tarihi Bölümü başkanı; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü başkanı; "Anadolu ve Ankara Bölgesi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu" ilk başkanı, Çanakkale Kültür ve Tabiat Varlıkları Bölge Koruma Kurulu başkanı görevlerinde bulundu; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu üyeliğine seçildi. Çeşitli yüksek öğretim kurumlarında ve Taiwan National Cheng-Chi Üniversitesi'nde davetli öğretim üyesi olarak dersler verdi. Uluslararası Türk Sanatı Kongresi Ulusal Komite ve Uluslararası Daimi Komite üyeliklerine seçildi.

Başta Malazgirt, Malatya ve Göller Bölgesi projeleri olmak üzere, geniş kapsamlı yüzey araştırmalarını yürüttü ve yayınladı. Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği ve Fransa olmak üzere, çeşitli ülkelerin hükümet ve öğretim kurumlarının davetiyle yurt dışında araştırmalar yaptı; konferanslar verdi; birçok uluslararası kongre v.b. toplantılara bildiriler sundu; yurtiçinde ve dışında çeşitli yayınlar yaptı.

Türk-İspanyol bilim ve kültür ilişkilerine hizmetinden dolayı, İspanya Kralı Juan Carlos'un "Comandador" nişanı ile ödüllendirildi.

KUBAD ABAD SELÇUKLU SARAY KÜLLİYESİ KAZISI

Ortaçağ sonuna kadar bir toplumun bilimden ekonomiye, eğlenceden politika ve savaşa kadar her alanda zihin gücü en yüksek düzeyde saray kurumunda temsil edilir. Saray, toplumun kültür düzeyinin göstergesidir.

Anadolu'da Selçuklu kültür varlığını en iyi yansıtacak böyle pek çok saray yapıldığı kaynaklardan biliniyor. Fakat somut verilerle tanıyıp algıladığımız yalnız Kubad Abad kalmıştır!

Konya-Beyşehir Gölü'nün güneybatı yakasında bulunan Kubad Abad, çadırli ordugâhın taşa dönüştürülmesi gibi serbest düzenlenen bir külliye (yapılar topluluğu) olup ünlü Edirne ve Topkapı saraylarının öncüsüdür.

Bilim dünyasında sanat çevrelerindeki geniş ilgi gören Selçuklu çini sanatının en zengin örnekleri de burada çıkmaktadır.

Merhum Zeki Oral'ın keşfedip 1950'li yıllarda bilim dünyasına duyurduğu Kubad Abad'da ilk bilimsel kazıları 1964-65 yıllarında Alman Prof. Dr. K. Otto-Dorn başlatmış; sonra 13 yıl kaderine bırakılmış; 1980'de Prof. Dr. Rüçhan Arık yeniden ele almıştır. Onun kazı ve onarım çalışmaları 28 yıldır sürmektedir.

Prof. R. Arık'ın çalışmalarıyla, Selçuklu saray mimarlığı, özgün çini kaplamaları hakkında çok yeni ve önemli bilgiler kazanılmış; yanı sıra

seramik, cam, alçı sanatlarına ait zengin bulgular elde edilmiştir.

Dünya'da Selçuk Dönemine, yani çini sanatının başlangıcına ait, İran dahil, yeri ve zamanı bilinen, arkeolojik kontekst içinde gün ışığına çıkarılan sanat eserleriyle en önemli bilgi kaynağı hâline gelen bu kazılar, devamlı çalışma sayesinde birikimini genişletmiş; kurumlaşmıştır.

Ünlü lüster, sır-altı tekniğindeki çini eserler, kendi türlerinin eşsiz örnekleri olmakla birlikte, içerdikleri soyut ve kısmen gerçekçi desenler de Selçuklu tasvir sanatının en zengin temsilcileridir.

Son birkaç yılda, kazısı tamamlanan Küçük Saray'ın restitüsyon projesi bitirilmiş; geçici koruma ve onarım çalışmaları da tamamlanarak restorasyona hazır hâle gelmiştir. Yine son çalışmalarda, bir külliye de 3 saray hamamı ile bir Selçuklu fırınları ve şantiyesinin ortaya çıkarılması paha biçilmez derecede görgü ve bilgi artırıcı olmuştur. Bu bulgular ayrıca, çini, seramik, cam eserlerin Kubad Abad'da üretildiğini de ortaya koymuştur.

KUŞAKLI-SARISSA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Sivas
İlçesi	: Altınyayla
Köyü	: Başören
İrtibat Telefonu	: 0090 6421 282 2348
e-mail	: vorgesch@staff.uni-marburg.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Andreas
Soyadı	: Müller-Karpe
Bağlı Olduğu Kurum	: Philipps-Universität Marburg, Vorgeschichtliches Seminar

Özgeçmişi : 4.11.1957 tarihinde Münih'te doğdu. Marburg, Tübingen ve Münih üniversitelerinde prehistorya, eski önasya dilleri ve klasik arkeoloji öğrenimi gördü. 1978-1982 yılları arasında yaz aylarında Boğazköy kazılarına katıldı. 1.6.1984 Marburg Üniversitesi'nde "*Hethitische Töpferei der Oberstadt von Hattuša*" konulu teziyle doktorasını tamamladı. Kiel Üniversitesi'nde asistan olarak göreve başladı. 1985-1988 yılları arasında yaz aylarında Türkiye'nin çeşitli müzelerini ziyaret ederek "*Altanatolisches Handwerk (Eski Anadolu El Sanatları)*" konulu doçentlik tezi için malzeme topladı. Bu araştırmaları 1985-1988 yılları arasında Alman Araştırma Kurumu (DFG) tarafından finanse edildi. Bu çalışmasını 1988'de tamamladı. 16.6.1988'de Kiel Üniversitesi'nde "*Pferd und Wagen in der Vorgeschichte Nordafrikas-At ve Arabanın Kuzey Afrika Prehistoryasındaki Yeri*" konulu bildiriyle doçent oldu. 1991 yılında Çorum Arkeoloji Müzesi ile birlikte Ortaköy kazılarına katıldı. 1992 yılında Hitit kenti Kuşaklı'da yüzey araştırmalarına ve 1993 yılında da kazılara başladı. Başkanlığında sürdürülen bu kazılar Alman Araştırma Kurumu tarafından finanse edildi.

1 Nisan 1994 tarihinde Regensburg Üniversitesi'ne profesör olarak atandı. 1.10.1996'da Marburg Üniversitesi'nde Pre- ve Protohistorya bölüm başkanı olarak göreve başladı. Kuşaklı-Sarissa kazılarının yanında, Hessen Eyaleti'nde de çeşitli kazılar yaptı.

2005 yılından beri Dr. Vuslat Müller-Karpe ile birlikte Kayalıpınar'da kazı çalışmaları yapmaktadır.

KUŞAKLI-SARISSA KAZISI

Sivas'ın 50 km. güneybatısında bir Hitit kentinin kalıntıları bulunmakta: yerel adı etrafını zamanında çevreleyen surların günümüzdeki izlerine dayanılarak Kuşaklı olarak geçmektedir. 1992 yılında Altınyayla İlçesi'ne bağlı Başören Köyü'nün 4 km. doğusundaki Kuşaklı'da çalışmalara başlandı.

Güney tarafından ortalama 2000 metre yükseklikteki dağlarla çevrili yaylanın doğal bir tepesi üzerinde yer alan harabenin doruğunun rakımı 1650 metredir. İkinci kazı mevsiminde akropolde M.Ö. 13. yüzyıldan kalma ufak çivi yazılı bir arşiv bulundu. Burada ele geçirilen çivi yazılı kil tablet parçalarından birinde “Sarissa şehrinde” her ilk baharda kutlanan bayram törenlerine katılabilmek ve çeşitli kült işlemlerini yerine getirebilmek için büyük kralın başşehirden gelerek bizzat hazır bulunduğu bahsedilmektedir. Söz konusu metnin korunduğu yerle olan ilişkisi göz önüne alındığında Hitit Devrinde Kuşaklı yerleşmesinin isminin “Sarissa” olduğu varsayılabilir ve ayrıca bu ad hem envanter kaydında hem de hiyeroglifle yazılmış mühür baskılarında da görülmektedir. “Sarissa” ismi Hitit başşehrinde bulunan çivi yazılı metinlerden de tanınmaktaydı. Özellikle yerel fırtına tanrısı, uluslararası antlaşmalarda üzerine and içilen tanrı olarak önemli bir rol oynamaktaydı. Fırtına tanrısının adına II. Ramses ve III. Hattuşili arasında yapılan ünlü barış antlaşmasının Karnak’taki Amun Tapınağı’nın dış duvarında Mısır hiyeroglifleriyle yazılmış şekilde rastlanmaktadır.

Şimdiye kadar yapılan araştırmalar Kuşaklı–Sarissa’nın orta büyüklükte bir Hitit şehri olduğunu, zamanının diğer kentleri gibi eski bir yerleşmeden gelişerek oluşmadığını, M.Ö. 16. yüzyılda yeni bir yerleşim olarak kurulduğunu göstermektedir. Orta Hitit Devrinin sonlarında

M.Ö. 14. yüzyılın başlarında kısa bir süre için de olsa kent işgal edilmiş, yağmalanıp ateşe verilmiş ve daha sonra tekrar kurulmuştur. Büyük olasılıkla M.Ö. 1200’lerde yeniden bir yangın felaketine uğramış ve tüm Hitit İmparatorluğu’nun çöktüğü sırada yıkılmıştır.

Fırtına Tanrısının Tapınağı: 1995 yılında kazılmaya başlanan “C Binası” diye adlandırılan 4660 metrekarelik bir alanı kapsayan yapının en azından 110 odasının bulunduğu anlaşılmıştır. Yapının

zamanında kaç katlı olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Ancak güneydoğu kanadında en azında iki katlı olduğu saptanmıştır. Şimdiye kadar kazılmış en büyük Hitit binasıdır. Biri kuzeydoğuda, diğeri güneybatıda olmak üzere iki anıtsal kapısı bulunan yapı dikdörtgen biçimlidir. Orta avlunun kuzeydoğu ve güneydoğu iç cephesi direkli galerilerle çevrilidir. Mabedin kuzey girişine komşu mekânlardan birinde bir bira imalathanesi açığa çıkarılmıştır.

Ayrıca Kuşaklı’nın kuzey terasında bir diğer Hitit tapınağı ve bunun hemen yanında kervansaray denen at ahırına açığa çıkarılmıştır. Kentin iki şehir kapısında da kazılar yapılmıştır. Hitit halkının günlük yaşamına açıklık getirebilmek amacıyla Kuşaklı’nın batı yamacında bir oturma mahallesi kazılmıştır. Su ihtiyacının nasıl karşılandığına açıklık getirebilmek amacıyla kuzeybatıdaki kent kapısının önündeki Hitit barajı açığa çıkarılmıştır. Yapılan jeofiziksel araştırmalar yardımıyla kentin zamanındaki görünümü hakkında bilgi edinmemiz mümkün olmuştur.

KÜLLÜOBA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Eskişehir
İlçesi	: Seyitgazi
Köyü	: Yenikent
İrtibat Telefonu	: 0542 544 48 00
e-mail	: turan_efe@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Turan
Soyadı	: Efe
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi

Özgeçmişi : 8.1.1950 tarihinde Kdz Ereğlisi, Merkez Balı Köyü'nde doğdu; sırasıyla Gökme İlkokulu, Kandilli Özel Ortaokulu, Halkalı Ziraat Lisesi ve Bartın Lisesi'ni bitirdi; 1969 yılında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Prehistorya ve Arkeoloji Bölümü'ne kaydını yaptırdı. Bir senelik hazırlık sertifikasından sonra, esas sertifika olarak prehistorya; yardımcı sertifika olarak da Önasya kültürleri ve klasik arkeoloji bölümlerini seçti. Bu sırada Prof. Dr. Halet Çambel yönetiminde, Çayönü Tepesi kemik aletlerini lisans tezi olarak hazırlayarak 1976-77 öğretim döneminde fakülteden mezun oldu.

Daha sonra, Demircihüyük kazıları başkanı Dr. Manfred Korfmann tarafından şahsına, adı geçen kazının İlk Tunç Çağı çanak çömleği üzerinde, Almanya'da doktora çalışması yapılabilmesi için olanak sağlandı. Bu amaçla, 1977-78 yaz sömestrinde Frankfurt Goethe Üniversitesi, Tarih Bilimleri Bölümü'ne doktora öğrencisi olarak kaydını yaptırdı. Doktora çalışması Prof. Dr. Manfred Korfmann ve Prof. Dr. Günter Smolla tarafından yönetildi.

1978-79 kış sömestrinden sonra, üniversiteden iki sömestrlik izin alarak Eskişehir Arkeoloji Müzesi'nde tez malzemesi üzerinde çalıştı. Bu sırada üç ay gibi bir süre ile, Batı Anadolu müzelerini ve kazı yerlerini ziyaret ederek Batı Anadolu İlk Tunç Çağı çanak çömlek grupları ve özelliklerini inceleme olanağını buldu. 1981-82 öğrenim döneminde tekrar Frankfurt'a döndü; tezini bitirdikten sonra, 2 Temmuz 1984 tarihinde mezun oldu.

Prof. Dr. Halet Çambel'in önerisi üzerine, 1985 yılında, Çayönü kazılarında o güne kadar ele geçirilmiş olan kemik aletler üzerinde -kazı raporları serisinde yayınlanmak üzere- ayrıntılı bir çalışma yaptı.

12.11.1985 tarihinde İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda 'araştırma görevlisi' olarak göreve başladı; 15 Ocak 1987 tarihinde ise anabilim dalında boş bulunan 'yardımcı doçentlik' kadrosuna geçti.

1988-1995 yılları arasında Kütahya, Bilecik ve Eskişehir illerini kapsayan yüzey araştırmalarını, 1992-94 yılları arasında Orman Fidanlığı yerleşmesinde, Eskişehir Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü ile birlikte kurtarma kazılarını gerçekleştirdi. 19.10.1993 tarihinde 'doçent' ve 2000 yılında da profesör unvanını aldı. 1996 yılından beri "Küllüoba Höyüğü Kazısı"nın başkanlığını sürdürmektedir. Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü, Alman Arkeoloji Enstitüsü muhabir, Troia Vakfı Mütevelli Heyeti ve Union International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques (UISPP) üyesidir.

KÜLLÜOBA KAZISI

Eskişehir İli, Seyitgazi İlçesi sınırları içindeki Yenikent Köyü yakınlarında ve şimdi tamamen kurumuş olan küçük bir derenin kuzey kenarında yer alan Küllüoba Höyüğü 300x150 m. boyutlarında oval bir höyük olup ova seviyesinden yüksekliği de 10 m. kadardır. 1996 yılından bu yana toplam 12 sezon yapılan çalışmalar sonucu, höyükte en azından Geç Kalkolitik sonlarından (kabaca M.Ö. 4. binyıl ortası) M.Ö. 1900 yıllarına, diğer bir deyişle Orta Tunç Çağı başlarına kadar hemen hemen kesintisiz yerleşildiği anlaşılmaktadır. Bu şekilde, Küllüoba, Batı Anadolu'da Troia, Tarsus, Beycesultan'dan ve Liman Tepe'den sonra, bilinen 5. en uzun İTÇ stratigrafisini içerir. Höyüğün yakın çevresinde ve güneybatıya doğru olan tarlalarda, Helenistik Dönem kalıntıları da mevcuttur.

Henüz mimari olarak yeterince araştırılmayan en alttaki Geç Kalkolitik katlarda, uzak bölgelerle ilişki kurmamızı sağlayan bol miktarda çanak çömlek ele geçirilmiştir. Höyüğün batı kesiminde yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkarılan etrafını zigzag savunma duvarının çevrelediği İlk Tunç Çağına geçiş dönemi (M.Ö. 3300-3000) yerleşmesi, Demircihüyük'ten çok iyi bildiğimiz 'Anadolu Yerleşim Planı'nın öncüsü olması açısından büyük önem taşır.

Küllüoba'da özellikle mimari ve bazı küçük buluntuların ortaya koyduğu diğer önemli bir sonuç da -daha önce tahmin ettiğimiz gibi- Geç İTÇ II'den itibaren Suriye ve Kilikya ile Kuzey Ege (Troia-Poliochni) arasında iç Kuzeybatı Anadolu üzerinden önemli bir ticari ilişkinin kurulduğuna dair önemli deliller ele geçirilmesidir. Bu durum Mezopotamya-Kilikya ve Kuzey Ege İlk Tunç Çağı kronolojilerinin karşılaştırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Höyüğün doğu kesiminde yapılan çalışmaların sonuçlarına göre, bu evrede Küllüoba'da

aşağı ve yukarı şehirler oluşmuş olup etrafı surla çevrili olan yukarı şehir (kale), Kuzey Ege yerleşmeleri gibi linear bir genel yerleşim planı içermektedir. Bugüne kadar kaleye ait iki kapı ortaya çıkarılmıştır. Yan yana bitişik olarak inşa edilmiş uzun evlerin arka kısımları surla dayanmaktadır. Kalenin orta kesiminde kamusal işlevi olabilecek iki büyük kompleks yer alır. Bunlardan batıdaki 30x25 m. ebadındadır. Doğu taraftaki tarlalarda ise aşağı şehre ait ev kalıntıları ortaya çıkarılmıştır.

Kalede "İTÇ III'e Geçiş Evresi" ve İTÇ III katları da üst

üste tabakalanmış olarak saptanmıştır. Üstte 5 evreli bir Geç İTÇ III (Geçiş Dönemi) ve onun altında en azından üç evreli bir erken İTÇ III döneminin söz konusudur ve bu katların tümü de "Kompleks II" sonrasına tarihlenir. İTÇ III kültür dolgusunun kalınlığı hemen hemen 5 m.ye ulaşmaktadır.

Erken İTÇ III döneminde, Kuzey Ege-iç Kuzeybatı Anadolu-Kilikya ilişkilerinin giderek daha büyük boyutlara ulaştığı hususunda önemli ipuçları elde edilmiştir. Geç İTÇ III (Orta Tunç Çağına Geçiş Dönemi) çanak çömleği, "Kapadokya Boyalıları" haricinde, tamamen Orta Anadolu özellikleri gösterir; dolayısıyla bu durum "Eskişehir bölgesinin kültürel ve belki de siyasal açıdan Anadolu'nun batısından büyük oranda koptuğu ve giderek Orta Anadolu ile bütünleştiği" şeklinde yorumlanabilir.

Küllüoba kazıları, Batı Anadolu ve Ege dünyasının İTÇ ile ilgili bazı kronik sorunlarının çözümüne önemli katkılarda bulunmaktadır.

KÜLTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kayseri
İlçesi	: Kocasinan
Köyü	: Karahöyük Mahallesi
İrtibat Telefonu	: 0 533 5515102
e-mail	: kulakoglu@kultepe.org.tr kulakoglu@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Fikri
Soyadı	: Kulakoğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi DTCF

Özgeçmişi : 1960 yılında Bafra'da doğdu. İlköğrenimini 1970 yılında Bafra'da tamamlayan Kulakoğlu, 1976-1977 öğretim yılında Bursa Anadolu Lisesi'nden mezun oldu. 1981-1982 öğretim yılında A.Ü. D.T.C. Fakültesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'ndan mezun olduktan sonra, aynı anabilim dalında 1985 yılında yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1997 yılında doktor unvanını aldı.

1985 yılında Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nde arkeolog olarak çalışmaya başlayan Kulakoğlu, 1994 yılında A.Ü. D.T.C. Fakültesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1998 yılında doçent unvanı aldı. 2004 yılından itibaren aynı anabilim dalında "profesör" kadrosunda görev yapmaktadır.

Öğrenciliğinde katıldığı Acemhöyük ve Samsat kazılarının dışında, 1992-1994 yılları arasında "Kaman-Kalehöyük Kazıları"nda ve 1995 yılından itibaren "Kultepe Kazıları"nda heyet üyesi olarak yer aldı. Ayrıca, 1998-2001 yılları arasında "Şanlıurfa M.Ö. I. Bin Merkezleri Yüzey Araştırması"nı gerçekleştirdi. Bilimsel danışmanlığında; 1999-2003 yılları arasında "Őaraga Höyük Kazıları" ve 2001-2004 yılları arasında "Gaziantep Kale Höyük Kazıları" gerçekleştirildi. 2005 yılından itibaren "Gaziantep-Adıyaman İleri Yüzey Araştırması" projesini, Prof. Dr. *multi h.c.* Tahsin Özgüç'ün vefatından sonra da 2006 yılından itibaren "Kultepe Kazıları"nı sürdürmektedir.

KÜLTEPE KAZISI

Kaniş Krallığı'nın merkezi ve Anadolu'daki Assur Ticaret Kolonileri sisteminin başşehri olan Kultepe-Kaniş/NeŐa, Kayseri'nin hemen 5 km. kuzeydoğusunda, hem antik çağlarda, hem de günümüzdeki doğu-batı, güney-kuzey yollarının kavşak noktasında yer alır.

Doğanın sağladığı bu avantaj, özellikle günümüzden 4 bin yıl önce, onun eski dünya ticaretinde ve siyasetindeki önemini arttırmıştır. Kaniş, M.Ö. 3. binyılın son çeyreğinde bile Mezopotamya yazılı belgelerinde adı geçen Anadolu'nun en eski beyliğidir.

Kültepe adı, dünya müzelerine ve eski eser pazarlarına dağılan ve “Kapadokya tabletleri” olarak tanımlanan çivi yazılı belgelerin ilk ortaya çıktığı 1871 yılından beri bilinmektedir.

Kültepe’de ilk sistemli kazılara Prof. Dr. Tahsin Özgüç’ün başkanlığını yaptığı heyet tarafından 1948 yılında, Türk Tarih Kurumu adına başlanmış ve ara verilmeden günümüze kadar sürdürülmüştür. Tepede yapılan kazılarda, günümüzden 5000 yıl önceye ait yerleşim tabakalarına kadar inilmiştir. Ancak, Kültepe’nin asıl önemi günümüzden 4000 öncesine tarihlenen Assur Ticaret Kolonileri Dönemi yerleşiminden gelmektedir. Bu dönemde, merkezi Assur şehri olan krallığın, ticaret için çok sistemli bir ağ kurduğu ve bu ağın Anadolu’daki merkezinin Kültepe olduğu bilinmektedir.

Kültepe kazıları, sadece Anadolu’nun protohistorik ve tarihî devirlerini aydınlatmakla kalmamış, ama aynı zamanda, Mezopotamya ve Suriye tarihine ve kültürlerine ait önemli keşifler ve sonuçlar da sunmuştur.

Kültepe iki bölümden oluşmaktadır:

1-Tepe: Etrafındaki ova seviyesinden 21 m. yükseklikte, daireye çok yaklaşan 550x500 m. ölçülerinde olup Orta Anadolu höyüklerinin en büyüklerinden birisidir. Eski Tunç Çağının başlangıcından Assur Ticaret Kolonileri Döneminin sonuna kadar kesintisiz yerleşime sahne olan “Tepe”, bu dönemden sonra terkedilmiş, daha sonra Demir Çağından itibaren Geç Roma Dönemine kadar tekrar yerleşime sahne olmuştur.

2-Aşağı Şehir: Assurluların Karum-liman dediği aşağı şehir, yani asıl ticaret merkezi, “Tepe”yi çevirmektedir. “Tepe”nin aksine, Karum kısa, en çok üçyüz sene iskân edilmiş bir alandır. Tepe ile beraber çapı yaklaşık 2.5 km.ye erişmektedir.

Kültepe’de yapılan kazılarda keşfedilen arkeolojik ve 20.000’in üzerindeki çivi yazılı belgeler iki önemli sonucu sağlamıştır:

1-Anadolu tarihini başlatmıştır.

2-Anadolu-Mezopotamya-Kuzey Suriye arasında geniş boyutlu ilk canlı ilişkiler kurulmuştur.

Kültepe’de sistemli kazılarda keşfedilmiş olan bütün eserler, Ankara-Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Kayseri Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmektedir.

KYME KAZISI*

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Aliağa
Köyü	: Çakmaklı
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Sebastiana
Soyadı	: Lagona
Bağlı Olduğu Kurum	: İtalya, Catania Üniversitesi
Özgeçmişi	: -

KYME KAZISI

Kyme antik kentinde yapılan kazı çalışmalarında kent tarihinin M.Ö. 1100 tarihine kadar indiği belirlenmiştir. Akdeniz'de Midilli ile aynı dönemde kurulmuş olan 30 Şehrin en önemlilerinden olan Kyme, ticarete de önemli bir yere sahiptir ve Antik Dönemde Őarapçılık, zeytin, üzüm, buğday ve seramik alanlarında çok gelişmiş bir bölgedir. Sonraki dönemlerde Efes'in kurulmasıyla Kyme'nin önemi azalmıŐtır.

Yerleşimde ilk kazı çalışmaları 19. yüzyılda D. Baltazzi ve S. Reinach başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Sistemli kazı çalışmaları ise Prag Üniversitesi'nden Arkeolog Prof. Antonin Salaç yönetimindeki Çekoslovak ekip tarafından 1925 yılında yapılmıştır. Uzun ve verimli bir kazı çalışmasının sonunda bir portik ve kil çalışma bulguları nedeniyle "Yazıcının Evi" Şeklinde adlandırılan bir ev ve İsis'in ufak bir tapınağı, neredeyse tamamı sular altında kalan liman yapısı ve kuzey tepenin güney yamacında çok az bir kısmı günümüze ulaŐabilen tiyatro ortaya çıkarılmıştır. Prof. Salaç'ın ani ölümünden sonra kazı çalışmalarına uzun yıllar ara verilmiş; 1952–1955 yılları arasında Foça'da kazı yapan Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal kısa süreli bir kazı çalışması gerçekleştirmiştir. 1979 yılından 1984 yılına kadar İzmir Arkeoloji Müzesi ekibi Çekoslovak kazı ekibinin çalışmaları çevresinde yeni kazılar yapmış ve yeni buluntular ortaya çıkarmıştır. 1986 yılından beri ise çalışmaları Catania Üniversitesi adına Sebastiana Lagona sürdürmektedir.

Kazı çalışmaları sonucunda Roma Dönemi tiyatrosu, hamam, su kemeri, sütunlu yol ve kale duvarlarının da aralarında bulunduğu çok sayıda kalıntı ortaya çıkarılmıştır.

* Kyme kazısı ile ilgili dokümanlar Genel Müdürlüğümüz arşivinden derlenmiştir.

Çalışmalar sırasında ilk olarak 1925 yılında kazılan “Sütunlu Ev”in, M.S. 4. yüzyılın ortalarına tarihlenen sütunlu bir cadde olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Orchestra ve cavea bölümlerinde yapılan kazılar sonucu tiyatrunun, Helenistik, büyük olasılıkla M.S. 2. yüzyıl Roma İmparatorluk Dönemi ve Geç Antik Döneme tarihlenen üç farklı evresi olduğu anlaşılmıştır.

Limandaki Ortaçağ kalesinin parçası olarak savunma amacıyla kullanılan andezit bir duvar ise, M.Ö. 4. yüzyılın son çeyreğine ait olmalıdır.

Yerleşimin güneyinde yürütülen kazılarda tarihöncesi Kyme'ye ait kalıntılara rastlanmıştır. Bunların arasında Erken Paleolitik Çağa ait taş objeler ile Neolitik ve Erken Demir Çağına ait keramikler sayılabilir.

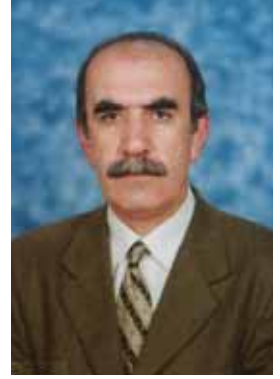
Liman, tiyatro, kale yakınlarındaki sütunlu yolda yapılan çalışmalarda, heykel ve heykel parçaları, terracotta figürin parçaları, sikkeler gibi birçok eser açığa çıkartılmıştır. Ayrıca Helenistik Dönem tarihine ışık tutan Arkhippe yazıtları bu buluntular arasında ayrıca önem taşımaktadır.

Çalışmalar, agora, sütunlu yol, Roma hamamı çevresinde, liman ve tiyatrodaki sürdürülmektedir.

KYZİKOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Balıkesir
İlçesi	: Erdek
Köyü	: Düzler
İrtibat Telefonu	: 0442 231 40 90 0533 243 30 19
e-mail	: nkochan63@yahoo.com nkochan@atauni.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nurettin
Soyadı	: Koçhan
Bağlı Olduğu Kurum	: Erzurum Atatürk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1 Ocak 1955 tarihinde Muş İli, Varto İlçesi, Bağıcı Köyü'nde doğdu. Orta öğrenimini 1973 yılında Muş Lisesi'nde tamamladı. 1975'te kaydolduğu Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nden 17.10.1979'da mezun oldu. 26.06.1980'de aynı bölümde 'asistan' olarak göreve başladı.

Prof. Dr. Abdullah Yaylalı yönetiminde "*Tunç Çağları Sonuna Kadar Eski Anadolu Mimarisi*" konulu yüksek lisans tezi 1981'de; 1982 tarihinde başladığı "*Anadolu Mimari Bezekleri I Hellenistik Çağ Lotus-Palmet ve Yumurta Dizisi*" konulu doktora tezini 1987 yılında tamamladı.

1987 yılında Hasankale-Yiğittaşı Köyü, Sos Höyük'te Erzurum Müzesi ile kazı çalışmasını sürdürdü. 1989-1997 kazı dönemlerinde Prof. Dr. Abdullah Yaylalı başkanlığında sürdürülen "Kyzikos Kazısı"na kazı üyesi olarak katıldı. 2006 yılından itibaren de kazı başkanı olarak Kyzikos kazısını yapmaktadır.

1990'da Yrd. Doç. Dr. kadrosuna atandıktan sonra, 1990-2007 yılları arasında Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanlığı yaptı.

KYZİKOS KAZISI

Balıkesir İli, Erdek İlçesi, Düzler Köyü sınırları içinde yer alan Kyzikos, Mysia bölgesinin önemli kentlerinden biridir. Antik Dönemde Arktonnessos (Ayı Adası) ya da Arkton Oros (Aylar Dağı) olarak anılan Kapıdağı Yarımadası'nın ana kara ile birleştiği kıstağın güney ucuna yakın kısmında, Erdek-Bandırma karayolu üzerinde yer almaktadır.

1988-1997 yılları arasında A. Yaylalı tarafından kazıldıktan sonra dokuz yıl ara verilen arkeolojik çalışmalara 2006 yılında N. Koçhan başkanlığında K. Meral, H. Motor ve F. Güneş'ten oluşan ekiple yeniden başlandı. İ.Ö. 2. binyıl yerleşime sahne olduğu düşünülen Kyzikos, antik kaynaklara göre İ.Ö. 8. yüzyılda Miletos tarafından kolonize edilmiştir. İ.Ö. 6. yüzyılda Perslerin egemenliğinde giren kent İ.Ö. 5. yüzyılda Atika-Delos Deniz Birliği'ne katılmıştır. Büyük İskender'in Anadolu'ya gelişiyle özgürlüğüne kavuşmuştur. Bundan sonra da zaman zaman el değiştiren Kyzikos, özellikle Roma hâkimiyetine girdikten sonra mimari açıdan önemli yapılanmalara sahne olmuştur.

Kentin bugün bilinen yapıları arasında sur duvarları ve kapılar, Hytos, Panarmos ve Thrakikos limanları, akropol, Hadrian Tapınağı, amfiteatr, tiyatro, bouleterion, Güney ve Hadrian agoraları, metroon, mermer cadde ve gymnasium, mozaikli yapı, Pankratin anıtı, sulubodorum ve nekropol sayılabilir.

2006 yılından itibaren tekrar kazılmaya başlanan Hadrian Tapınağı'nda mimari yapı kalıntılarının yanı sıra mimari bezemeler ve savaşla ilgili bir konunun işlendiği düşünülen frize ait çok sayıda kabartma ortaya çıkarılmıştır. Ölçülerinin yanı sıra 1.55 m. yüksekliğindeki frizi ve özellikle 104x85 cm. ölçülerindeki mermer çatı kiremidi Hadrian Tapınağı'nın büyüklüğü konusunda fikir vermesi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca 2007 sezonunda "Kuzey Nekropol" alanında yapılan kısa süreli sondaj çalışmalarında ise Roma Dönemine tarihlenen lahit ile oda mezarda ölü hediyesi olarak konmuş çok sayıda altın, cam ve seramik buluntular elde edilmiştir.

LABRAUNDA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Milas
Köyü	: Kargıcak
İrtibat Telefonu	: 0212-2524119
e-mail	: Lars.Karlsson@antiken.uu.se

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Lars
Soyadı	: Karlsson
Bağlı Olduğu Kurum	: Department of Archaeology and Ancient History, Uppsala University, Box 656, S-751 26 Uppsala, Sweden
Özgeçmişi	: PhD Archaeology, Göteborg University 1992, doçent 1997, Göteborg University, Associate Professor Uppsala University 2001

1973 Visingsö, Sweden; 1980 Herculaneum, Italy; 1983-1985, 1987, 1989, Morgantina, Italy; 1988 Glanum, France; 1993, Bodrum, Turkey; 1993, Labraunda, Turkey; 1999, San Givonale, Italy; 2002, 2003 Labraunda, Turkey kazılarına katıldı.

2004 yılından beri Labraunda kazısının başkanlığını yürütmektedir.

LABRAUNDA KAZISI

Anadolu'nun güneybatısında yaşamıŐ olan Kariyalılar için Labraunda oldukça önemli bir költ merkeziydi. Çift baltalı Tanrı Zeus Labraundos költünün kökeninin su kaynağı ve tapınak terasının hemen üzerindeki büyük kayaya dayanmış olması muhtemeldir. En erken buluntular M.Ö. 7. yüzyıla aittir ve o evrede kutsal alan küçük bir tapınağa sahip bir teras ve çınar ağaçlarından oluşun bir koruluğa sahipti. Perslere karşı isyan eden Miletoslulara katılmış olan Kariyalılar burada savaša katılmış ve kötü bir yenilgiye uğramışlardır.

M.Ö. 4. yüzyıl ortalarında Karia Satrapı Kral Maussollos (377-352) Labraunda'yı bir aile kutsal alanı hâline getirmiştir. O ve kardeşi İdrieus (351-344) Zeus Tapınağı, iki büyük andron (dinsel yemek salonları), kuzey stoa, oikoi yapısı (arşiv ve rahip evi), güney propylon (geçit yapısı) ve Dorik yapıyı inşa ettirmişlerdir.

Kutsal alana Mylasa'dan (Milas) başlayan 11 km. uzunluğundaki *Kutsal Yol* olarak adlandırılan 8 metre genişliğe sahip taş kaplamalı bir yolla ulaşılmaktaydı. Kutsal alanda her yıl 5 gün süren dinsel bayramlar kutlanıyordu, bu bayramlardan birinde 355 yılında Maussollos bir suikast girişiminden kıl payı kurtulmuştur.

Hellenistik Devirde (M.Ö. 3.-1. yüzyıllar) sadece bir çeşme yapısı inşa edilmiştir. Ancak M.S. 1.-2. yüzyıllarda kuzey stoa yeniden inşa edilmiş, iki hamam yapısı ve birkaç yapı daha yapılmıştır. Kutsal alanın M.S. 4. yüzyıl içinde terk edilmesi sonrasında doğu propylon yakınında bir Bizans kilisesi inşa edilmiştir.

Labraunda 1948 yılından beri İsveçli arkeologlar tarafından kazılmaktadır.

LAGİNA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Yatağan
Köyü	: Turgut
İrtibat Telefonu	: 0252 573 47 88
e-mail	: ahmettirpan1@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ahmet Adil
Soyadı	: Tırpan
Bağlı Olduğu Kurum	: Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : Aslen Kütahya İli, Tavşanlı İlçesi nüfusuna kayıtlı olup 13.09.1946 tarihinde Ankara'da doğdu. İlkokul tahsilini Bursa Namazgah İlkokulu'nda, orta ve lise tahsilini Ankara Kurtuluş Lisesi fen kolunda tamamladı. 1969 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nden mezun oldu, 1970 yılında Kültür Bakanlığı bünyesinde Anadolu Medeniyetler Müzesi'nde göreve başladı. 1981 yılına kadar müze asistanı ve mimar kadrolarında çalıştı. 1980 yılında Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi, Mimarlık Bölümü'nden lisans diploması aldı. 1981 yılında Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Sanat Tarihi Bölümü'ne öğretim elemanı olarak girdi. “*Kuzey Karya Şehir Surları*” konusunda doktora çalışmasını tamamladı. Aynı fakültede yardımcı doçent, doçent ve 1998 yılında profesör unvanlarını aldı.

Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı'nı ve Koruma Onarım Bölümü'nü kurdu. Prehistorya ve Eski Ön Asya Medeniyetleri Anabilim Dalı başkanlığı, Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanlığı, Arkeoloji Bölümü başkan yardımcılığı, Arkeoloji Bölümü başkanlığı, Koruma ve Onarım Bölümü başkanlığı, Fen Edebiyat Fakültesi dekan yardımcılığı ve Fen Edebiyat Fakültesi dekanlığı görevlerinde bulundu. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği ve başkan yardımcılığı yaptı.

Öğrencilik yıllarında Keban kazıları (Ümit Serdaroğlu), Kültür Bakanlığı'nda çalışırken Eskişehir (Raci Temizer), Alacahöyük, Kalınkaya (Mahmut Akok) kazılarına heyet üyesi olarak katıldı. Selçuk Üniversitesi'ndeki görevi sırasında Samsat (Nimet Özgüç), Kelenderis (Levent Zoroğlu), Knidos (Ramazan Özgan), Stratonikeia (Yusuf Boysal), Karahöyük (Sedat Alp) kazılarında çalıştı. Çatalhöyük kazıları ile Selçuk Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nün ortak çalışma prosedürünü hazırladı. 1993 yılından bu güne Lagina kazısı başkanlığını sürdürmektedir.

1974 Kıbrıs Barış Harekatı sırasında UNESCO işbirliği ile Kıbrıs'taki müzeler, kazı yerleri ve eski eserlerin korunması ve kurtarılması projesine katıldı. Alman Arkeoloji Enstitüsü bursu ile Berlin'de, Çatalhöyük kazıları bursu ile Londra'da konferanslar verdi, çalışmalarda bulundu. İngiliz Arkeoloji Enstitüsü bursu aldı. Erasmus hocası olarak Slovakya'da dersler verdi. Travna Üniversitesi ile Selçuk Üniversitesi'nin ortaklaşa düzenledikleri uluslararası konferansların tertip komitesinde yer aldı.

LAGİNA KAZISI

Herodotos, Thukydides, Strabon (XIV. 660), Tacitus (Annales III. 62), Byzantionlu Stephanus (V) vd. antik yazarlar bize yöre ve kutsal alan hakkında bilgiler aktarmışlardır. Bu bilgiler ışığında yeri tespit edilmiş olan Lagina Hekate Kutsal Alanı'nda en erken araştırma 1743 yılında Pococke tarafından yapılmıştır. 1817 yılında Chandler kutsal alanda yaptığı tespitleri; 1822 yılında W. W. Leake, Hekate Tapınağı'nı tanıtarak tapınaktaki bazı yazıtları; W. A. Waddington 1835 yılında kutsal alandaki yazıtları yayınlamıştır. C.T. Newton 1856 yılında tapınağın planının çizmek için sondaj çalışmaları yapmış, bu çalışmalar sırasında bulduğu tapınağa ait 7 adet kabartmalı friz blokunu; G. Hirschfeld ise 1879 yılında kutsal alandaki yazıtları toplayarak yayınlamıştır. 1880 yılında, O. Benndorf küçük sondajlarla ilk defa Hekate Tapınağı'nın planını tam olarak çıkartmıştır. G. Niemann ve F. V. Luschan 1881 yılında tapınakta yaptığı kazı çalışmalarıyla 8 adet daha mitolojik sahneli kabartmalı friz ve yeni yazıtlar bulmuşlardır. Bulunan yazıtlar A. M. Hauvette, Benault ve M. M. Dubois tarafından yayınlanmıştır. 1883 yılında K. G. Lanckoronski ve ekibinin yaptığı bir yüzey araştırması vardır. 1885 yılında G. Cousin ve M. Ch. Diehl, naos duvarına yazılmış olan, tapınağın kutsiyetinin kabul edildiğine dair Roma Senatosu kararını yayınlamıştır. 1891 yılında M. M. Legrand ve

J. Chamonard tarafından yürütülen arkeolojik kazılarda 9 adet daha kabartmalı friz bloku bulunmuştur. Aynı yıl Batı Anadolu'nun ilk Türk kazısını Lagina'da gerçekleştiren Osman Hamdi Bey kutsal alandaki çalışmalarını sürdürmüş, 17 kabartmalı friz daha ortaya çıkarmıştır. Osman Hamdi Bey tapınak çalışmaları yanında propylon ve stoada da sondaj çalışmaları yaparak bu yapıların planları üzerinde çalışmıştır. Bu kazı çalışmalarında ele geçirilen frizler ve diğer kazı buluntuları 1892 yılında İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne taşınmıştır.

1902 yılında da arkeolojik kazılara devam eden Osman Hamdi Bey'in ekibinde M. M. Wiegand, H. Knackfuss ve Halil Edhem Bey de yer almıştır. Halil Edhem Bey yeni tespitler ışığında kutsal alanın ve Hekate Tapınağı'nın planını çıkarmıştır. Bütün bu çalışma ve bulgular G. Mendel tarafından derlenerek 1912 yılında yayınlanmıştır. 1933 yılında A. Schober İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki bütün frizleri tekrar ele alarak yayınlamıştır. Rumscheid, Lagina Hekate Kutsal Alanı'ndaki mimari süslemeler ile İon, Korinth ve ante başlıkları üzerinde araştırmalar yapmış ve yayınlamıştır. Webb ve Baumeister, Hekate Tapınağı'nın friz kabartmalarını tekrar ele alarak değerlendirmiştir.

Yusuf Boysal, 1967–70 yıllarında Lagina ve çevresinde yaptığı kazı ve araştırmalarda yörenin Eski Tunç Çağından itibaren kesintisiz iskân gördüğünü belgeleyen malzemeler bulmuştur. Lagina'da 1993 yılında Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan'ın bilimsel danışmanlığında Muğla Müzesi ile ortak kazı çalışması başlatılmıştır. 1998 yılında ise kazı, Bakanlar Kurulu Kararı ile Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan başkanlığına devredilmiştir. Bu tarihten itibaren, kutsal alan ile çevresinde düzenli, sistemli kazı ve restorasyon çalışmalarına devam edilmektedir. Kutsal alanda yer alan propylon, tapınak ve altar tamamen açığa çıkarılmış, yapılara ait mimari bloklar tasniflenerek gelecekte yapılacak restorasyon çalışmaları için alt yapı oluşturulmuştur. Propylon ve tapınak belirli bir seviyeye kadar ayağa kaldırılmıştır. 2003 yılından bu yana kutsal alanın yanı sıra, Stratonikeia ile Lagina arasında yer alan 9 km'lik kutsal yolun çevresinde çıkan nekropol alanlarında çalışılmaktadır. Kutsal yol üzerindeki Börükçü mevkiinde Geç Geometrik Dönem yerleşimi (M.Ö. 8. yüzyıl) ve nekropolü ile başlayan, Doğu Roma Hıristiyanlık Dönemine kadar kesintisiz uzanan bir yerleşim stratigrafisi ile bunlara ait bol miktarda buluntu ele geçirilmiştir. Aynı yörede Tepecik mevkiinde Menteşeoğulları Beyliği'ne ait bir yerleşim yeri ve aynı dönemden bir manastır (M.S. 13.–15. yüzyıl) açığa çıkartılmıştır.

LAODİKEİA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Denizli
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Eskihisar-Goncalı-Bozburun
İrtibat Telefonu	: 05335416433
e-mail	: csimsek@pau.edu.tr celal.simsek@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Celal
Soyadı	: Şimşek
Bağlı Olduğu Kurum	: Pamukkale Üniversitesi

Özgeçmişı : 01.09.1964 yılında Denizli İli, Çameli İlçesi, Gürsu Köyü'nde doğdu. 1986 yılında Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nden mezun oldu. 1990 yılında Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda "*Burdur Müzesi'nde Bulunan M.Ö. 4. Yüzyıla Ait Kırmızı Figürlü Seramikler*" konulu yüksek lisans tezini hazırladı. Aynı enstitüde 1997 yılında "*Hierapolis Güney Nekropolü*" konulu doktora tezini verdi. 1997 yılında yardımcı doçent, 2002 yılında doçent, 2007 yılında ise profesör oldu.

Adıyaman Müzesi Müdürlüğü ile Denizli Müzesi Müdürlüğü'nde uzman olarak çalıştı. 1997 yılında Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde Arkeoloji Bölümü'nü kurdu. Hâlen bu bölümde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)'nde tescil çalışmaları yaptı. Kelenderis, Stratonikeia, Lagina kazılarına katıldı. Adıyaman ve Denizli müzelerinde birçok kurtarma kazıları yapmasının yanı sıra, Hierapolis Roma hamamı ve güney nekropolü kazılarını yönetti. Pamukkale Koruma Amaçlı İmar Planı uygulamalarında görev aldı. Denizli İli ve çevresinde birçok yüzey araştırması yaptı. 2002 yılında Denizli Müzesi Müdürlüğü ile başladığı Laodikeia kazılarını, 2003 yılından buyana Bakanlar Kurulu Kararlı olarak yürütmektedir.

Ulusal ve uluslararası alanda yazılmış 50'nin üzerinde makalesi vardır. Ayrıca 70'in üzerinde sempozyum ve konferansa katılmıştır.

Arkeologlar Derneği, Pamukkale Üniversitesi Bilim Merkezi ve Mimar Sinan Derneği üyesidir. 2006 yılından itibaren Aydın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda çalışmaktadır.

Kültür Bakanlığı'ndan kademe ilerlemesi, "Güzel Yurdum'86" fotoğraf yarışmasında ikincilik ve mansiyon, 2004 yılında Denizli Rotary Kulübü'nün meslek ödülünü, 2007 yılında Sunak Dergisi'nin "Aydınlanma Onur Ödülü"nü almıştır.

1985 yılında Selçuk Üniversitesi'nce hazırlanan fotoğraf sergisine, 1987 yılında I. Gaziantep Tarihi ve Kültürel Değerleri Sempozyumu fotoğraf sergisine ve 1999 yılında I. Babadağ Sempozyumu'nda, Tarihte ve Günümüzde Babadağ fotoğraf sergisine katılmıştır.

LAODİKEİA KAZISI

Bakanlar Kurulu'nun 03.04.2003 tarih ve 2003/5466 sayılı kararıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Pamukkale Üniversitesi adına Laodikeia antik kenti kazıları başlamıştır.

Phrygia bölgesinin batı ucundaki Laodikeia, Denizli İli'nin 6 km. kuzeydoğusunda ve Denizli il merkezine bağlı Eskihisar, Goncalı, Bozburun köyleri sınırları içinde kalmaktadır. Lykos (Çürüksu) Vadisi'nin bu önemli kenti, Seleukos Kralı II. Antiokhos tarafından eşi Kraliçe Laodike adına, M.Ö. 3. yüzyılın ortalarında (M.Ö. 261–253) kurulmuştur. Antik kaynaklara göre Hellenistik kent, Diospolis ve Rhoas olarak adlandırılan daha eski kutsal bir yerleşimin üzerinde yer alır. Diospolis, Zeus kenti anlamında olup kentin baş ve kurucu tanrısı Zeus Laodikeus'tur. Rhoas ise eski bir Anadolu adıdır. Antik kentin batısında yaptığımız yüzey araştırmalarında ve Asopos Tepesi olarak adlandırdığımız akropol alanında yaptığımız açmada, Eski Tunç Çağından (M.Ö. 3000) itibaren kesintisiz M.S. 7. yüzyıla kadar tarihlenen seramikler ve çakmaktaşı bulmamız, Plinius'un verdiği bu bilgileri doğrulamaktadır. Bu alandaki yerleşme Rhoas olmalıdır. Demir Çağında kent Diospolis, Helenistik Dönemde ise Laodikeia adını almıştır.

Laodikeia en parlak zamanını M.S. 1.–3. yüzyıllar arasında yaşamıştır. İkinci parlak dönem ise M.S. 4.–6. yüzyıllardadır.

Laodikeia antik kenti; Batı, İç ve Güney Anadolu'yu birbirine bağlayan ana yol kavşağındadır. Kentin en önemli gelirleri arasında ticaret ve özellikle de tekstil ve mermer ticareti yer alır.

Üç tarafı ırmaklarla çevrilen antik kentin; kuzeydoğusunda Lykos (Çürüksu), güneydoğusunda Kapros (Başlıçay) ve güneybatı-batısında Asopos (Gümüşçay) ırmakları akar. Yerleşim alanları bu ırmakların arasında kalan yüksek bir platform üzerindedir. Her dönemde depremlerle yıkılan kent, İmparator Focas (602–610) zamanında meydana gelen büyük depremin arkasından Denizli-Kaleiçi ve yakınlarındaki Hisarköy, Asartepe gibi suyu bol alanlara taşınmıştır. Laodikeia antik kenti terk edilmişinden itibaren 1990 yıllarına kadar taş ve kireç ocağı olarak kullanılmıştır.

Kent, birbirini dik açılarla kesen ana caddeler ve ara sokaklardan oluşan, hippodomik (ızgara) planlı olarak düzenlenmiştir. Suriye Caddesi'nin iki yanında yer alan yapılar, 42 m. genişliğinde ve 51 m. derinliğinde olan insulalara (adalara) göre planlanmıştır. Buna göre sosyal yapılar, dinî yapılar, ticarî yapılar, yönetim yapıları ve sivil konutlar belli bir sistem içinde yapılmıştır. Ana caddelerin iki yanında portikler ve gerisinde dükkân sıraları bulunur. Cadde ortalarında ise ana kanalizasyon sistemleri yer alır.

Kentin ana yapıları arasında; üç kemer gözlü Suriye ve Efes kapıları, stadyumu, batı ve kuzey tiyatroları, merkezî, güney, doğu ve batı hamam kompleksleri ve bunların yanında yer alan agoraları, meclis binası, nymphaeum yapıları, Korinth Tapınağı, Tapınak A, A Evi, Güney Roma Villası, su dağıtım terminalleri, kiliseleri ve dört yönde kenti çevreleyen geniş nekropol alanları sayılabilir.

Lİ MAN TEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Urla
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 232 7553635/232 7553630
e-mail	: irerp@superonline.com erkanal@humanity.ankara.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Hayat
Soyadı	: Erkanal
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi

Özgeçmişi : 10 Kasım 1940 tarihinde doğdu. 1959–1963 Ankara Üniversitesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Bölümü'nde lisans, 1966–1973 Berlin Hür Üniversitesi, Önasya Arkeolojisi Hitoloji Bölümü'nde doktora eğitimini tamamladı. 1974–1976 yılında doktor asistan olarak Erzurum Atatürk Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nde, 1976–1978 yılında da Ankara Üniversitesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde görev yaptı. Aynı üniversitede 1978 yılında doçent, 1989 yılında da profesör unvanını aldı.

1982 yılından bu yana Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün muhabir üyesidir. 1986-1990 yıllarında, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, dekan yardımcılığı görevinde bulundu. 1989 yılında Almanya'nın Münih kentinde Ludwig Maximilians Üniversitesi'nde "Güneydoğu Anadolu Arkeolojisi" üzerine bir sömestr ders verdi. 1999-2006 yılları arasında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı başkanlığı; 2000-2007 yılları arasında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölüm başkanlığı görevini yürüttü.

1980 Mardin bölgesi, Girnavaz-Tepe ve Çağ-Çağ vadisinde yüzey araştırması, 1980 Klazomenai/Liman Tepe kazısı (Prof. Dr. G. Bakır başkanlığında), 1982-91 Girnavaz-Tepe kazısı, 1985 Panaztepe Kazısı (Prof. Dr. A. Erkanal başkanlığında), 1986-87 Cudi Dağı'nda yüzey araştırması, 1995-2001 Bakla Tepe (İzmir Arkeoloji Müzesi'yle ortak, kendi bilimsel danışmanlığında), 1999 KocabaŐ Tepe (İzmir Arkeoloji Müzesi'yle ortak, kendi bilimsel danışmanlığında), 1992 yılından bu yana Urla, Liman Tepe Kazıları (kendi başkanlığında) 2002 yılından bu yana Çeşme–Bağlararası Kazıları (Çeşme Arkeoloji Müzesiyle ortak, kendi bilimsel danışmanlığında) çalışmalarında bulundu.

LİMAN TEPE KAZISI

Batı Anadolu sahil kesiminin kalbinde yer alan İzmir bölgesi, Anadolu ile Batı Ege kültürleri arasında bir çeşit köprü görevi gören, stratejik olarak çok önemli bir noktada yer almaktadır. Bölge bir yandan, derin nehir vadileri ile İç Anadolu'ya bağlanırken, sahil boyunca

yer alan doğal liman olanaklarıyla da Ege Denizi'ne açılan önemli liman yerleşmelerine sahiptir. Neolitik Çağ'dan bu yana kesintisiz olarak iskân edilmiş olan bölge, günümüzde de önemini devam ettirmektedir. Liman Tepe'de sürdürülen çalışmalar neticesinde, Kalkolitik Çağ'dan başlayarak, Geç Tunç Çağı sonuna kadar kesintisiz olarak izlenebilen bir iskân açığa çıkarılmıştır. Ege Bölgesi'nin en uzun süreli iskân edilen yerleşmelerinden biri olan Liman Tepe, daha Kalkolitik Çağ'dan itibaren özellikle Ege Adaları ile yoğun deniz aşırı ilişkiler içerisinde olmuştur. Erken Tunç Çağı I'den itibaren oldukça görkemli ve anıtsal bir savunma sistemi ile çevrili olan yerleşmenin, giriş kapısı da gerçekleştirilen çalışmalar sırasında tespit edilmiştir. ETÇ I yerleşmesinde, savunma sisteminin hemen içinde uzun evlerden oluşan ev grupları karşımıza çıkmaktadır. Bu evler içerisinde ele geçirilen malzemeler, Liman Tepe'nin Kiklad Adaları ile yakın bağlantıları olan bir liman kenti olduğunu göstermektedir. Bunun yanında evler içerisinde ele geçirilen farklı üretim malzemeleri, bazı evlerin madencilik ve madeni eşya üretimi üzerine uzmanlaştığını, bazı evlerin ise tekstil üretiminde yoğunlaştığını ortaya koymuştur.

Erken Tunç Çağı II'de yeniden düzenlenen yerleşim planı ile yerleşmenin boyutları büyütülmüş ve dönemi için Anadolu ve Ege'nin en görkemli yapılarından biri olan, bastiyonlarla desteklenmiş anıtsal bir savunma sistemi inşa edilmiştir. Bu dönemde yukarı şehir ve aşağı şehir olarak adlandırabileceğimiz bir ayrıma da sahip olan yerleşmenin savunma sistemi içinde kalan kısımda daha çok idarî ve dinî yapıların bulunduğu dikkati çekmektedir. Liman Tepe ETÇ 2 döneminde tüm Ege'nin en önemli liman kentlerinden birisi konumuna gelmiştir.

Orta Tunç Çağında oval evlerden oluşan bir "atölyeler mahallesi" incelenebilen yerleşmede, tekstil üretimi ile uğraşan insanların yaşadığı basit mimari tekniğe sahip yapılar ortaya çıkarılmıştır. Liman Tepe'nin deniz aşırı ilişkileri bu dönemde de devam etmiş, Kıta Yunanistan ve Aegina Adası kaynaklı "Mat Boyalı" seramik örnekleri yerleşmenin farklı bölgelerinde ele geçirilmiştir.

Geç Tunç Çağında deniz aşırı ilişkileri yeniden güç kazanan Liman Tepe'de bu döneme ait sokaklar ve bunların çevresinde yer alan evlerden oluşan bir kısım kazılmıştır. Bu evler içerisinde ele geçirilen Miken seramiği ve Miken figürin örnekleri, Miken kültür öğelerinin yerli Liman Tepe kültürleriyle bir arada yaşadığını kanıtlamaktadır.

Liman Tepe'de 2000 yılından bu yana, sualtında gerçekleştirilen kazı çalışmalarında Arkaik Döneme ait bir liman tesisi açığa çıkarılmıştır. Yaklaşık 100 m. uzunluğundaki bir mendirek ve buna bağlı düzeneklerden oluşan bu kalıntıların kazı çalışmaları devam etmektedir. Liman tesisinin ilk kez prehistorik dönemlerde inşa edilmiş olma olasılığı bulunmaktadır.

LİMYRA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Finike
Köyü	: Yuvalhılar Köyü
İrtibat Telefonu	: 242 852 32 15
e-mail	: thomas.marksteiner@univie.ac.at

KAZI BAşKANININ

Adı	: Thomas
Soyadı	: Marksteiner
Bağlı Olduğu Kurum	: ÖAI (Avusturya Arkeoloji Enstitüsü)

Özgeçmişi : 1958 yılında Viyana'da doğdu. 1979'da Viyana Fransız Lisesi'nden mezun oldu. 1987'de Viyana Üniversitesi Klasik Arkeoloji ve Ejiptoloji (Mısır Tarihi) Bölümü'nü bitirdi. 1993'te Avusturya Cumhuriyeti Bilim ve Araştırma Fonu Schrödinger Bursu'nu aldı. 1993'te Viyana Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümün'de doktora tezini tamamladı. 1995 yılından beri Viyana Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümün'de okutman. 2001'de habilitasyonunu vererek doçentlik unvanını aldı

1985–2007 Limyra Kazısı/Doğu Likya; 1990- Tell el Daba Kazısı/Mısır; 1990-2000 Kyaneai-Projesi/Merkez Likya; 1991-2000 Xanthos/Letoon Kazısı/Batı Likya; 1994-1998 Isthla ve Çevresi Yüzey Araştırması (başkan)/Merkez Likya; 1994-2000 Bonda Tepesi Yüzey Araştırması (başkan)/ Doğu Likya; 1996-2002 Limyra Kazısı (başkan vekili); 1998'den beri Efes Antik Kenti Sur Duvarları Projesi/İonia; 2002-2007 Limyra Kazısı (başkan) çalışmalarına katıldı.

LİMYRA KAZISI

İlk olarak 1969 yılında Alman araştırma birimlerine bağlı bir kazı olarak başlayan Limyra kazısı, 1982 yılında o zamanki kazı başkanı Prof. Dr. Jürgen Borchhardt'ın Avusturya Viyana Üniversitesi'ne atanmasıyla bir Avusturya (Viyana Üniversitesi) kazısı olarak günümüze kadar kesintisiz devam etmiştir. 2002 yılında Limyra kazısı yeni bir döneme girmiş; Prof. J. Borchhardt'ın emekli olması sonucunda kazı Viyana Üniversitesi kazısı olmaktan çıkıp, Doç. Dr. Thomas Marksteiner başkanlığında bir Avusturya Arkeoloji Enstitüsü kazısı olarak sürdürülmeye başlanmıştır.

En son verilere göre (seramik buluntular ışığında) M.Ö. 8. yüzyıldan günümüze yerleşim görmüş olan Limyra, her döneme ait son derece kaliteli anıtları ve eserleriyle Likya bölgesinin en önemli antik kentlerinden biridir. Kazı çalışmaları ören yerinin büyük bir kısmının vakıf arazisi olması gibi sosyo-kültürel ve ekonomik nedenlerin yanı sıra, yeraltı sularının yükselmesi

gibi coğrafi nedenlerden dolayı da bir süre belli alanlarda sıkışık kalmıştır. Limyra'da arkeolojik kazı çalışmalarının yanı sıra restorasyon ve konservasyon çalışmalarına da son derece önem verilmiş, ayrıca deneysel arkeoloji gibi yan araştırmalarla da kazının alt yapısı görsel bir özenle desteklenmiştir.

Turunçova'dan gelirken ilk dikkati çeken güneydeki 4-5 metreye kadar korunmuş Ortaçağ sur duvarlarıdır. Kentin Arkaik ve Erken Klasik Dönemine dair arkeolojik bilgi de oldukça azdır. M.Ö. 5. yüzyılda Xanthos hanedanı Kuprilli'nin sikkeleri üzerinde görülen *Zemuri* ismi, kentin o dönemin yerleşim hiyerarşisi içindeki yerinin önemini göstermektedir. "Batı Şehir Projesi" kapsamında yapılan kazılarda bu döneme ait megaron tipinde evler ortaya çıkartılmıştır. Zemuri, Klasik Dönemin ortalarında Doğu Likya Beyliği'nin başkenti olarak en parlak dönemini yaşamıştır. Kuleleri ve güçlü tahkim duvarı ile Tocak Dağı'na sırtını vermiş görkemli kale, Limyra'nın o zamanki hükümdarının önem ve gücünü yansıtan bir belgedir. Yine bu dönemden günümüze ulaşmış olan akropoldeki Doğu Likya Beyliği'nin bir Yunan tapınağı biçiminde yapılmış olan heroon'u, Limyra'nın Klasik Dönem'deki zenginliğini ve önemini bir kez daha vurgular. Hellenistik Dönemden Limyra'da en iyi koruna gelmiş yapı ptolemaion'dur. Antik Dönem mimarisinde özel bir yere sahip olan ve M.Ö. 3. yüzyıla tarihlenen ptolemaion bugün Bizans Dönemi surlarının ortasından geçtiği, Dor düzeninde kare planlı bir alt yapı ile üzerindeki İon düzeninde bir tolos üst yapıdan oluşmaktadır. Limyra'da bulunmuş olan ve İmparator Septimus Severius'un eşi Julia Domna'ya adanmış bir yazıtta kentten *metropolis* olarak söz edilmesi, kentin Roma İmparatorluk Dönemindeki önemini vurgular.

Bu döneme ait yapılar arasında M.S. 2. yüzyılda yaşanan depremden sonra tekrar yapılan tiyatro (ki burada yapılan kazı çalışmalarında tiyatronun ilk yapımının olasılıkla M.Ö. 1. yüzyılda gerçekleştiği anlaşılmıştır), bugün sular altında kalmış olan sütunlu cadde, anıtsal kapı ve hamam yapıları sayılabilir. Geç Antik–Erken Bizans Döneminde Limyra'da yeni bir yapılaşma dönemi görülür. Bugün hâlen ayakta duran ve yapılan araştırmalar sonucunda M.S. 6. yüzyıl başı ve M.S. 7. yüzyıl sonrası olmak üzere iki ana yapım evresine sahip sur duvarı, şehri doğu ve batı olmak üzere iki ana bölüme ayırmaktadır. Limyra'da görev yapmış adları bilinen altı piskoposun ölüm tarihlerinden yola çıkılarak Limyra'nın yaklaşık M.S. 4. yüzyıldan 9. yüzyıla kadar Myra metropolitine bağlı bir piskoposluk merkezi olduğu bilinir. Bu döneme ait yapıların ve kiliselerin sayısı da kentin o dönemdeki önemini vurgular. Limyra'yı ilginç kılan noktalardan biri hemen hemen her dönemden günümüze kalan bir tarih ve kültürün olmasıdır. Doğu sur duvarlarının biraz dışında kısmen Limyros'un sularının altında kalmış Kaiuneus Mezarı'nın hemen yakınında bulunan, Abdal Musa'nın dervişi Kafi Baba'dan adını almış olan Bektaşî tekkesi de bu tarih ve kültüre renk katan belgelerden biridir.

MAGNESİA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Germencik
Köyü	: Tekinköy
İrtibat Telefonu	: 0532 2675944
e-mail	: obingol@humanity.ankara.edu.tr orhanbingol@superonline.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Orhan
Soyadı	: Bingöl
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi

Özgeçmişi : 5 ocak 1946'da Ankara'da doğdu. İlk ve orta eğitimini Ankara'da Atatürk İlkokulu, Namık Kemal Orta Okulu ve Gazi Lisesi'nde tamamladı. 1964 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Kürsüsü'nde Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın yanında yüksek öğrenimine başladı. 1968 yılında mezun oldu. 1970 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın açtığı sınavı kazanarak doktora yapmak üzere Almanya'ya gitti. Würzburg Üniversitesi'nde, Prof. Dr. Erika Simon'un yanında yaptığı "Das ionische Normalkapitell in hellenistischer und römischer Zeit in Kleinasien" konulu doktora tezini 1976 yılında "summa cum lauda" ile bitirerek Türkiye'ye döndü. 1977 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi Kürsüsü'nde "asistan doktor" olarak göreve başladı. 1980 Ekim ayından 1981 Aralık ayına kadar Alexander von Humboldt Vakfı'nın bursuyla Almanya'da doçentlik çalışmalarını sürdürdü. 1982 yılı mart ayında "yardımcı doçent"; aynı yılın ekim ayında da "Smintheion, Dış Yapısı ve Plastik Eserleri" konulu tezini vererek "doçent" unvanını kazandı. 1983 yılında 2547 sayılı Yasanın 41. maddesi gereğince iki yarıyıl süre ile Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde görevlendirildi. Geçici rotasyon görevinin sona ermesi üzerine asıl görev yeri olan A.Ü. D.T.C.F., Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'na dönerek 22. 10. 1984 tarihinde yardımcı doçent olarak atandı. 1989'da profesör unvanını kazandı. 1990 yılından 1992 Temmuz ayına kadar Ankara Üniversitesi, Başkent Meslek Yüksekokulu müdür yardımcılığı, 1992-2002 tarihleri arasında da müdürlük görevini yürüttü. Alman ve Avusturya Arkeoloji enstitüleri muhabir üyesi, Alexander von Humboldt Stiftung bursiyeri ve ayrıca "Assosiation Internationale pour la Peinture Murale Antique" (AIPMA) ve "Assosiation Internationale pour l'Etude de la Mosaique Antique" (AIEMA) dernekleri üyesidir. Alt-Smyrna (Bayraklı), Erythrai, Smintheion, Kyme, Samosata ve Ankara Tiyatrosu kazılarına katıldı ve Seleukeia Sidera kazısını yönetti. Avrupa'da birçok ülkede konferanslar verdi, kollokyum ve sempozyumlara katılıp, araştırmalar yaptı. Kitaplarının dışında 70 kadar makalesi bulunmaktadır. Hâlen Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı öğretim üyesidir.

MAGNESİA KAZISI (1984–2007)

Kentin bugünkü yerinde İ.Ö. 400/399'da kurulduğu varsayılrsa bile, kent sakinlerinin bu tarihlerde Thoraks (Gümüş) Dağı'nın yamaçlarındaki Leukophyr'e sığınmış olduklarını, Pers tehlikesi geçinceye kadar orada beklediklerini ve bugünkü Magnesia'yı daha sonraki bir dönemde kurmuş olduklarını varsaymak daha doğru olacaktır.

Bu kent, çevresi surla çevrili, yaklaşık 1300x1100 m²lik bir alanı kapsayan, hippodamik planlı cadde ve sokak sistemine sahip bir kentti ve Priene, Ephesos, Tralleis üçgeni arasında ticarî ve stratejik açıdan önemli bir konuma sahipti.

Magnesia'da ilk kazılar 1842/43 yıllarında C. Texier tarafından yapılmıştır. 1891–93 yıllarında yapılan kazıları ise C. Humann yönetmiştir. Bu kazılar sonunda ortaya çıkarılan buluntular Paris, Louvre Müzesi'ne, Berlin, Pergamonmuseum'a, İzmir ve İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ne götürülmüştür. Kentin önemi, Mimar Hermogenes'in yeniliklerinin ve yaptığı ilk pseudodipteros planlı tapınağın Magnesia'da olduğunun Vitruvius'un kitabında yer almasıyla, tüm Roma Dönemini ve dolayısıyla Neoklasik mimariyi etkilemesinden kaynaklanmaktadır.

A) Kazı, Onarım, Koruma, Restorasyon, Çevre Düzenlemeleri

1. Yeni bulunan yapı/yapı bölümü/alanlar: Theatron, Çarşı Bazilikası, Artemis Kutsal Alanı stoaları, latrina, kütüphane, tören alanı, kurban alanı, kutsal kaynak, kriptoportikus, stadion giriş kapısı, mezar anıtları.

2. Bilinen Yapı, Yapı Bölümü ve Alanlardaki Çalışmalar

Artemis Kutsal Alanı, agora, kent gymnasionu, Lethaios gymanasionu, stadion.

B) Mali ve/veya Lojistik Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar

1. Kısa süreli: Ankara Turizmi Eski Eserleri ve Müzeleri Sevenler Derneği, Ankara Üniversitesi, Başkent Meslek Yüksek Okulu, Aydın Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü, Baufirma Gerstl Wels-Austria, Ericsson, Freundeskreis Magnesia. Würzburg Üniversitesi, Turquoise Tours, Türk Tarih Kurumu, Würzburg Rotary Club.

2. Süregelen: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Batisöke Söke Çimento Sanayi A.Ş.

METROPOLİS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Torbalı
Köyü	: Yeniköy
İrtibat Telefonu	: 0.232.8617146
e-mail	: rmeric@mynet.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Recep
Soyadı	: Meriç
Bağlı Olduğu Kurum	: Dokuz Eylül Üniversitesi (Emekli)

Özgeçmişi : 1944 yılında Diyarbakır'da doğdu. 1958-1962 Manisa Lisesi'nden, 1962-1966 Ankara Üniversitesi DTCF Klasik Arkeoloji Bölümü'nden mezun oldu. 1969-1971 Efes Müzesi'nde asistan olarak göreve başladı. 1977 yılında Viyana Üniversitesi'nde doktora eğitimini tamamladı. 1979-80 yılında A. von Humboldt Araştırma Bursu ile Köln Üniversitesi'nde bulundu. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde 1983 yılında doçent, 1988 yılında profesör unvanını aldı. 1999-2007 yıllarında aynı üniversitenin Arkeoloji Bölümü'ü başkanlığı görevini üstlendi. 2007 yılından beri Yaşar Üniversitesi'nde görevine devam etmektedir.

1964-1971 Harvard ve Cornell üniversiteleri tarafından yürütölen Sardes kazısı (arkeoloji öğrencisi ve konservasyon uzmanı); 1972-1975 T.C. Kültür Bakanlığı izniyle ve Avusturya Arkeoloji Enstitüsü'nün desteğiyle gerçekleştirilen Metropolis'te yüzey araştırması; 1985-1992 Manisa Müzesi tarafından yürütölen Philadelphia kazısı (bilimsel başkan); 1989-1992 Efes Müzesi tarafından yürütölen Metropolis kazısı (bilimsel başkan); 1992-2006 T.C. Kültür Bakanlığı izniyle gerçekleştirilen Metropolis kazı çalışmalarına katıldı.

METROPOLİS KAZISI

Metropolis antik kenti, İzmir İli, Torbalı İlçesi'ndeki Yeniköy ve Özbey köyleri arasında yer alır. Oldukça verimli sayılan Küçük Menderes (Kaystros) Ovası'na hâkim konumdaki kentte üzüm, zeytin ve meyveciliğe dayalı tarım ile çevredeki zengin mermer yatakları önemli gelir kaynağı sağlamıştır. Antik coğrafyacı Strabon, Ege Bölgesi'ndeki önlü Şarap merkezleri arasında Metropolis'i de saymıŐtır.

Smyrna ile Ephesos arasındaki antik yol üzerinde kurulan kentte ticaretin geliştiği, hatta Hegesias isimli bir bankerin varlığı yazıtlardan öğrenilmektedir. Metropolisli zengin yurttaŐlar, kentlerinin güzelliği için cömert davranmıŐlar; stoa, tiyatro ve gymnasium gibi anıtsal yapıların yapımına parasal katkıda bulunmuŐlardır.

Metropolis, “Ana Tanrıça Kenti” anlamına gelir. Meter Galesia isimli ana tanrıçanın tapınağının bulunduğu kutsal mağara, kentin beş kilometre kadar kuzeyinde Uyuzdere mevkiinde yer alır. Mağara içinde yapılan kazılarda, çok sayıda pişmiş toprak ana tanrıça heykelciği, aşık kemikleri, kandiller ve çanak çömlek parçaları bulunmuştur. Aşık kemikleri bu mağaranın aynı zamanda bilicilik ve falcılıkta da kullanıldığını göstermektedir.

Kent çevresinde en erken yerleşim olarak, Geç Neolitik Çağa tarihlenen Dedecik mevkii ile ikincibinyle tarihlenen Bademgediği Tepesi sayılabilir. Metropolis antik kentinde ise, 1989 yılından beri sürdürülen kazılarda ilk yerleşim izlerine akropolde rastlanmıştır. Burada, İlk Tunç Çağı ve İ.Ö. 2. binyle ait bazı çanak çömlek parçaları, taş baltalar ve Hitit Devrine ait bir mühür ele geçirilmiştir. Akropol kazılarında Arkaik Döneme ait mimari ve çanak çömlek buluntularına rastlanmasına rağmen Klasik Döneme ait hiçbir buluntu saptanamamıştır.

Metropolis'in İskender'in ardından sırasıyla Lysimakhos ve Seleukoslar hâkimiyetine girdiği, belirli sürelerde Bergama Krallığı'nın da bu egemenliği paylaştığı ve son olarak Apameia Barışı (İ.Ö. 188) ile Bergama Krallığı'nın egemenliğinin netleştiği bilinmektedir. Kentin asıl gelişmesi de bu dönemde, İ.Ö. 2. yüzyılda Hellenistik Devirde gerçekleşmiştir. Yoğun bir şehirleşme etkinliğinin gözlemlendiği bu dönemde stoa, tiyatro ve bouleuterion gibi anıtsal kamu binaları yapılmıştır.

İ.Ö. 133'te diğer kentler gibi, kabul ettiği Roma hâkimiyetinde, kent önemini korumaya devam etmiş, eski yapıların yeniden düzenlenmesinin yanı sıra hamam-gymnasium gibi kamu yapıları ve Roma İmparatorluk geleneğinde zengin evleri de yapılmaya başlanmıştır.

Bizans devrinde ise Metropolis bir piskoposluk merkezidir. Kentin doğusundaki Araplitepe mevkiinde Erken Hıristiyanlık Dönemine ait 40x20 metre boyutlarında, apsisli ve 3 nefli bir kilise bulunmuştur. Bu dönemde savaşlar ve ekonomik nedenlerden dolayı küçülmeye başlayan kente bir Bizans kalesi inşa edilmiştir. Laskarisler (13. yüzyıl) Dönemine ait kalenin sur duvarları Hellenistik stoa ve bouleuterion yapılarına zarar verecek şekilde, devşirme malzeme ile yapılmıştır.

14. yüzyılın başlarında Aydınogulları Beyliği'nin egemenliğine giren kent, Osmanlı Devrinde, Evliya Çelebi'den öğrendiğimize göre “Kızılhisar” adıyla bir kaza durumuna getirilmiştir. 19. yüzyılda İzmir-Aydın demiryolunun inşası ile Torbalı adıyla bugünkü yerine taşınmıştır.

MİLET KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Didim
Köyü	: Balat
İrtibat Telefonu	: 0 256 8755556
e-mail	: volkmar.vongraeve@rub.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Volkmar
Soyadı	: von Graeve
Bağlı Olduğu Kurum	: Alman Arkeoloji Enstitüsü, Bochum Ruhr Üniversitesi

Özgeçmişi : Frankfurt Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi ve Heidelberg Ruprecht-Karls Üniversitesi Klasik Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Eski Çağ Tarihi bölümlerini bitirdikten sonra, Frankfurt'ta Prof. Dr. G. Kleiner danışmanlığında İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ndeki İskender Lahti üzerine doktora tezi hazırladı. Daha sonra Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün seyahat bursunu (Reisestipendium) kazanarak İtalya, Yunanistan, Mısır, Lübnan, Türkiye ve İran'da Antik Dönem yerleşimlerini inceledi. 1976 yılında Freiburg Albert-Ludwigs Üniversitesi'nde Demetrias boyalı mezar stelleri üzerine doçentlik tezini tamamladı. Freiburg'daki asistanlığı sırasında Thessalia'daki Demetrias antik kenti kazılarına proje başkanı olarak katıldı. 1977-1988 yıllarında Münih Ludwig-Maximilians Üniversitesi'nde profesör olarak görev yaptı. Bu süre zarfında Antik Dönem resim sanatı ve polikromisinin araştırılması için yeni metotlar bularak bu konu ile ilgili farklı projelere başladı. 1988 yılında Bochum Ruhr Üniversitesi'ne ord. profesör ve enstitü başkanı olarak çağrılarak aynı yıl Alman Arkeoloji Enstitüsü tarafından Milet kazısı başkanlığına seçildi. Aynı üniversitede bir süre dekan olarak görev yaptı. 1992 yılında Alman Araştırma Kurumu'na (Deutsche Forschungsgemeinschaft) arkeoloji bölümü danışmanı olarak seçilerek 2004 yılına kadar bu görevi sürdürdü. 1996 yılında Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün merkez yönetim üyeliğine seçilerek 2004 yılına kadar bu göreve devam etti. Antik Dönem resim sanatı ve polikromi, Arkaik Dönem seramiği, heykeltıraşlığı ve pişmiş toprak figürinleri ile ilgili yayınları bulunmaktadır.

MİLET KAZISI

Miletos antik kenti, Geç Kalkolitik Çağdan Ortaçağa kadar yerleşim görmüştür. Kentin önemli ve görkemli olduğu zaman Arkaik Dönemdir. Herodotos tarafından İonia'nın en önemli kenti olarak gösterilen Miletos, felsefenin temellerinin atıldığı yerdir. Thales, Anaximandros, Anaximenes gibi ünlü filozofların yaşadığı ve Avrupa kültürünün temellerini attıkları kent olan Miletos, antik kentlerdeki ızgara planının uygulayıcısı olan Hippodamos'un da doğduğu yerdir. Miletos'un Arkaik Dönemde kurmuş olduğu 80'in üzerindeki kolonisi de gücünün önemli bir göstergesidir. Ayrıca sahip olduğu 4 liman ile önemli bir ticarî merkez olmuştur.

Milet ören yerindeki ilk kazı çalışmaları Theodor Wiegand tarafından 1899 yılında başlatılarak 1914'e kadar sürdürülmüştür. 1. Dünya Savaşı nedeniyle ara verilen kazılar 1938 yılında Carl Weickert tarafından yeniden başlatılmıştır. Daha sonra 2. Dünya Savaşı yüzünden bırakılan kazı çalışmaları 1955 yılından bu yana aralıksız olarak Gerhard Kleiner, Wolfgang Müller-Wiener tarafından devam ettirilmiştir. 1990 yılından bu yana da Milet çalışmaları Volkmar von Graeve başkanlığında sürdürülmektedir.

Son dönem çalışmalarında arkaik kent üzerine yoğunlaşmıştır. Bu çerçevede Kalabaktepe'deki Arkaik Döneme ait yerleşim alanlarında kazı çalışmaları gerçekleştirilerek Miletos'un bir semti açığa çıkartılmıştır. Bunun yanı sıra Zeytintepe'de Antik Dönemin ünlü Aphrodite Kutsal Alanı'nın yeri tespit edilerek bu alanda da kazılar sürdürülmüştür. Ayrıca Kalabaktepe'deki Artemis Khitone Kutsal Alanı'nda da kazı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Arkaik Dönem programının yanı sıra Miletos'un Minos-Miken Dönemine ait yerleşim yeri 1994-2004 yıllarında Athena Tapınağı civarında yürütülen kazılar ile açığa çıkartılmıştır. Bu çalışmaların dışında antik kentin Bizans, Hellenistik ve Roma dönemlerini aydınlatmak amacıyla değişik alanlarda kazı ve araştırma çalışmaları sürdürülmüştür.

Milet kazı çalışmalarına paralel olarak jeofizik, jeoarkeoloji, antropoloji, arkeozooloji, mikrobiyoloji ve arkeometri gibi disiplinlerarası araştırmalar da gerçekleştirilmiştir, bunlar arasında özellikle jeofizik çalışmaları önemli rol oynamıştır. Değişik ve modern metotlarla yürütülen çalışmalar sonucu Milet'in limanları, sur duvarları, nekropoller ve kutsal yolun lokalizasyonu ile ilgili önemli sonuçlar alınmıştır. Antik kentin planı, jeofizik çalışmaların son durumuna göre yenilenmiştir.

Milet'teki restorasyon çalışmalarının ağırlık noktasını tiyatro ve tiyatro kalesindeki restorasyon, onarım, sağlamlaştırma ve koruma çalışmaları oluşturmuştur. Ayrıca kentin 2. görkemli yapısı olan Faustina Hamamı'nda da onarım çalışmaları sürdürülmüştür.

Ziyaretçilerin Milet'i daha rahat ve sistemli bir şekilde gezebilmelerini ve daha fazla bilgi alabilmelerini sağlamak amacıyla ören yeri düzenleme çalışmaları kapsamında ziyaret yolları düzenlenmiştir. Buna göre hippodamos planına uygun olarak, jeofizik ölçümlerin yardımıyla antik yol sistemi toprak üzerinde orijinal konumuna uygun olarak gösterilmiştir.

NİF (OLYMPUS) DAĞI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: KemalpaŐa-Torbalı-Buca
Köyü	: Dağkızılca (Torbalı) ve ViŐneli (KemalpaŐa)
İrtibat Telefonu	: 0212 455 57 00/15873 0542 424 21 24
e-mail	: ttulunay@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Elif Tül
Soyadı	: Tulunay
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı

Özgeçmişi : 1950 İstanbul doğumlu Tulunay, Sultan Ahmet İlkokulu (1961), Kandilli Kız Lisesi (1967) ve İstanbul Üniversitesi Prehistorya ve Arkeoloji Bölümü'nden (1972) mezun oldu. T. C. Millî Eğitim Bakanlığı bursuyla Johannes Gutenberg Universität Almanya/Mainz'da doktora yaptı (1974-1980). Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü üyesidir. Almanca, İngilizce, Eski Yunanca ve Latince bilir. İstanbul Üniversitesi'nde, 1982'de yardımcı doçent, 1991'de doçent ve 1997'de profesör oldu.

Öğrenciliğinde Aphrodisias (1970/1971); Perge (1972) ve Seleukeia/Lyrbe (1973) kazılarına katıldı. Nif/Olympos Dağı'nda, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izinleriyle 2004-2005'te yüzey araştırmaları yaptı, Bakanlar Kurulu Kararı'yla 2006'da kazılara başladı.

NİF (OLYMPUS) DAĞI KAZISI

Nif (Olympos) Dağı, İzmir (*Smyrna*) Körfezi'nin doğusunda, KemalpaŐa, Buca, Torbalı ve Bornova ilçelerinin ortak sınırları çevresinde konumlanır. Kuzeyinde, KemalpaŐa (*Nif-Kryos*) Ovası ve Manisa (*Sipylos*) Dağı; doğusunda, Karabel Geçidi; güneyinde, Torbalı Ovası yer alır.

Nif Dağı'nda gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmaları (2004-2005) ile ilk kazılar (2006-2007), M.Ö. 8. yüzyıldan M.S. 13. yüzyıla dek tarihlenen yapı ve buluntuların saptanmasını sağlamıştır.

Karamattepe'de, kazılan 5x5 m.lik yirmioç açmada, dikdörtgen mekânlara ait (*yalnızca en alttaki bir-iki taş sırası korunagelmiŐ*) temel kalıntıları; kepir (*marn*) içine dikdörtgen

tekne biçiminde oyulmuş, üzerleri büyük yassı taşlarla kapatılmış üç basit mezar; içi kayrak taşlarla döşeli dörtgen bir çukurcukta hydria içi kremasyon, bir diğerinde kül içinde hayvan kemikleri (*kül sunağı?*); çeşitli kaplar ve keramik parçaları; 6 adet sikke (1 gümüş, 5 bronz); çeşitli biçimlerde 83 adet ok ucu/namlu (81 demir, 2 bronz) ile bir “biley taşı” bulunmuştur. Bağlımlarına (kontekstlerine) göre “duvarlar” Arkaik (M.Ö. 6. yüzyıl), mezarlar ise Hellenistik Döneme (M.Ö. 4/3. yüzyıllar) tarihlendirilmektedir.

Dağkızılca'da, kaçak kazılarak soyulmuş tümülüs altı (*duvarları blok taşlardan örülmüş*) oda mezarlarda, planı ortaya çıkararak çizmek ve sürdürülen jeofizik araştırmaların bulguları doğrultusunda dokunulmamış yeni mezarlar bulmak amacıyla sondajlar yapılmıştır. Özellikle, DM 3 (Dağkızılca Mezar 3) ve DM 5'te plan ve rölöve çizilmesinin yanı sıra, mezar ve çevresinin inşa şekli ve düzeniyle ilgili bilgiler edinilmiştir. 2007 sondajlarında, pişmiş topraktan kurşun kenetlerle antik tamirat görmüş yöresel formda bir lâhit ve bir ikincisine ait alt kısım bulunmuştur.

Başpınar mevkiindeki kaçak kazılarla talan edilmiş olan Laskarisler Dönemi Bizans yapı kompleksinin planı ve rölövesi çizilmiş, 2007 kazılarında açılan kilise kısmının tabanında renkli mermerlerden geometrik döşemeye (*opus sectile*) rastlanmıştır.

“Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi”nin amacı, İstanbul Üniversitesi önderliğinde Türkiye üniversitelerinden uzman bilim insanlarının birlikte çalıştığı örnek bir arkeoloji projesi gerçekleştirmek; yörenin iyi bilinmeyen kültür tarihini aydınlatmak ve yayınlarla bilim dünyasına sunmak; kültür varlıklarımızı barındıran bu topraklara milletçe sahip çıkarak, bunları yağmalanmadan gelecek kuşaklara iletmemiz gerektiği bilincini geliştirmektir.

NYSA KAZISI

KAZININ YERİ

İli : Aydın
İlçesi : Sultanhisar
Köyü : -
İrtibat Telefonu : 0-312-235 26 12
0-312-310 32 80 / 1261
e-mail : vedatidil@yahoo.com

KAZI BAşKANININ

Adı : Vedat
Soyadı : İdil
Bağlı Olduğu Kurum : Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Ana Bilim Dalı

Özgeçmişi : 1946 yılında Manisa'da doğdu. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi Kürsüsü'nden mezun olduktan sonra 1969 yılında aynı kürsüde asistan oldu. Daha sonra bilimsel çalışmaları için DAAD (Alman Akademik Değişim Servisi, Bonn) bursuyla Federal Almanya'ya gitti ve yurda döndükten sonra "Anadolu'da Roma İmparatorluk Çağı Korinth Başlıkları" adlı tezi ile 1975 yılında doktor unvanı aldı. 1982 yılında "Likya Lahitleri" adlı çalışması ile doçent, 1989 yılında da profesör oldu. Hâlen Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda öğretim üyesidir.

Öğrencilik yıllarından başlayarak Smyrna (Eski İzmir: Bayraklı), Erythrai (İldırı), Kyme (Aliağa: Nemrut Koyu), Samosata (Samsat) ve Stratonikeia (Eskihisar) kazılarında çalıştı. 1990 yılından bu yana Nysa (Sultanhisar) kazılarını yürütmektedir. DAAD burslarının dışında Bundes Ministerium für Wissenschaft und Forschung Österreichs in Wien (Avusturya Bilim ve Araştırma Bakanlığı, Viyana), Gerda Henkel Stiftung, Düsseldorf (Gerda Henkel Vakfı, Düsseldorf) ve British Council (İngiliz Kültür Derneği) bursları ile değişik zamanlarda bilimsel çalışmalarda bulunmak üzere Avusturya, Almanya, İngiltere ve İtalya'ya gitti, bir çok bilimsel konferanslar verdi.

NYSA KAZISI VE RESTORASYON ÇALIşMALARI

Aydın İli, Sultanhisar İlçesi sınırları içerisinde yer alan Nysa antik kentinde yapılan arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmaları 1990 yılından bugüne değin her yıl yaz aylarında yapılmaktadır ve bu bilimsel kazı ve restorasyon çalışmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Ankara Üniversitesi adına, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü profesörlerinden Vedat İdil'in başkanlığı altında yürütülmektedir.

Nysa eski çağlarda Messogis olarak adlandırılan bugünkü Aydın Dağları'nın eteğinde ve Büyük Menderes Nehri vadisi ile antik Lidya ve Karia bölgelerinin sınırlarının bulunduğu bir yerde, derin bir akarsuyun her iki tarafında bir tür çifte kent olarak kurulmuş bir antik yerleşimdir.

Nysa, M.Ö. 3. yüzyılda Helenistik devrin kurucusu Büyük İskender'den sonra yönetime geçen krallardan Seleukos'un oğlu I. Antiochos tarafından kurulmuş ve M.Ö. 2. yüzyılda kraliyet sülalesinden bir hanımın adı onuruna da Nysa olarak anılmaya başlanmıştır. Antik kent Helenistik devrin ardı sıra, özellikle Roma İmparatorluk Döneminde (M.Ö. 27-M.S. 395) ve onu takip eden Bizans Döneminde en parlak dönemlerini yaşamıştır.

Nysa antik kentinde stadyum, tiyatro, bouleterion (kent meclisi yapısı) ile agora ve Roma, Bizans hamamları gibi çok önemli yapıların yanı sıra bir tünel ile köprüler, bir tapınak ve çeşmeler gibi yapılar dikkati çekmektedir.

Nysa'nın yaklaşık 4.5 km. batısında ise antik kentin kutsal yeri olan Pluton ve Kore (Persephone) Tapınağı bulunmaktadır.

Nysa'da son yıllarda yapılan kazı ve restorasyon çalışmaları, önemleri nedeniyle özellikle kentin kuzeyinde yer alan Roma Devri tiyatrosu ile kentin doğu tarafında bulunan bouleterion ve agorada yoğunlaştırılmıştır.

Nysa Tiyatrosu antik kentin en iyi korunmuş yapılarından birisidir ve sahnesinin podyum frizlerindeki heykeltıraşlık kabartmaları Nysa'nın tanrısı Dionysos'un yaşamını bizlere yansıtmaktadır. Bu çok güzel işlenmiş mimari heykeltıraşlık eserleri Roma İmparatorluk Devri heykeltıraşlık sanatında Orta Antoninler döneminin eşsiz eserlerini oluşturmaktadır ve stilleri nedeniyle M.S. 2. yüzyılın sonuna doğru yapılmış olmalıdır. Tiyatroda son yıllarda yapılan kazılarda ayrıca birçok heykel ve portre (Dionysos, Muse ve Tanrıça Athena vs. gibi) gün ışığına çıkarılmış olup bunlar hâlen Aydın Müzesi'nde sergilenmektedir.

OLUZ HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Amasya
İlçesi	: Merkez ilçe
Köyü	: Gökhöyük
İrtibat Telefonu	: 0505 5534620
e-mail	: sdonmez@mail.koc.net

KAZI BAŞKANININ

Adı : Şevket

Soyadı : Dönmez

Bağlı Olduğu Kurum : İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1968 yılında Erzincan'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'ndan 1991 yılında mezun oldu. Aynı yıl mezun olduğu anabilim dalında araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1994 yılında Prof. Dr. Önder Bilgi'nin danışmanlığında "Orta Anadolu Geç Demir Çağı Boya Bezekli Çanak-Çömleği" konulu tezi ile yüksek lisans, 2000 yılında ise, yine Prof. Dr. Önder Bilgi'nin danışmanlığında "İlk Tunç Çağı II Öncesinde Orta Karadeniz Bölgesi'nin Kültürel Gelişimi (İkiztepe Çanak-Çömleği ve Küçük Eserleri Işığında)" konulu tezi ile doktorasını bitirdi. Kasım 2001 yılında yardımcı doçent kadrosuna atandı. 2007 yılında doçent unvanı aldı.

Öğrenci olarak Van Kalesi (1988-1991), Van Kalesi Höyüğü (1988-1991), Gevaş Tarihi Türk Mezarlığı (1991) ve Bismil Üçtepe Höyüğü kazıları (1989-1991) ile "Diyarbakır Bölgesi Yüzeysel Araştırmaları"na (1989-1991) katıldı. Heyet üyesi olarak Bafra-İkiztepe kazılarında görev yaptı (1992-2003). Ayrıca "Burdur-Höyücek Kazısı" (1992), "Boyabat-Kovuklukaya Kazısı" (2002), "Samsun-Baruthane Tümülüsleri Kazısı" (2004) ile "Samsun-Amasya İlleri Yüzeysel Araştırmaları" (1997-1999) ve "Samsun İli Yüzeysel Araştırması'na" (2000-2003) katıldı. Hazırladığı doktora tezi ile ilgili olarak "Sinop-Samsun-Amasya İlleri Yüzeysel Araştırmaları"nı (1997-1999) gerçekleştirdi. 2004 yılında "Akalan Yüzeysel Araştırmaları"na, 2007 yılında da Amasya-Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazıları projesine başladı. Eylül 2005-Ağustos 2006 tarihleri arasında Türk-Amerikan İlimi Araştırmalar Derneği tarafından verilen Ilse Böhlund Hanfmann ve George Maxim Anossov Hanfmann bursundan faydalanarak Avustralya-Melbourne Üniversitesi Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Klasik Diller Enstitüsü'nde "1997-2004 Yüzeysel Araştırmalarında İncelenen Samsun İli Demir Çağı Yerleşmeleri ile Bu Yerleşmelerin Buluntularının Anadolu ve Karadeniz Havzası Demir Çağı Kültürleri İçindeki Yeri" konulu projeyi tamamladı.

OLUZ HÖYÜK KAZISI

Orta Karadeniz Bölgesi'nin kara kesiminde yer alan Amasya İli'ndeki Oluz Höyük, Amasya-Çorum karayolunun 27. km.sindeki Gökhöyük Tarım İşletme Müdürlüğü arazisi içinde bulunmaktadır. Yeşilirmak'ın (Iris) önemli kollarından olan Çekerek Irmağı'nın (Skylax) güneyinden geçtiği verimli Geldingen Ovası'nın içinde konumlanmış olan Oluz Höyük,

tarafımdan 1997-1999 yılları arasında gerçekleştirilen Amasya İli yüzey araştırmaları sırasında saptanmıştır. 260x240 m. boyutunda, ova seviyesinden yaklaşık 15 m. yüksekliğindeki (deniz seviyesinden yüksekliği 478.78 m.) Oluz Höyük yaklaşık 45 dönümlük bir alana sahiptir.

İlk defa 2007 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izni ile başlatılan Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazı çalışmaları üç aşamalı olarak gerçekleştirildi; 1. Aşama: Topografik Plan Çalışmaları; 2. Aşama: Jeofizik Araştırma Çalışmaları; 3. Aşama: Arkeolojik Kazı Çalışmaları.

Oluz Höyük kazı çalışmaları iki bölgede gerçekleştirildi; "A Açması" ve "B Açması".

Birinci bölge höyüğün en yüksek noktası olup batı tarafta yer almaktadır. Bu kısımda "A Açması" olarak adlandırılan 30x10 m. boyutunda toplam 300 m²lik bir alanda ortalama 1.80 m. derinleşildi ve üç yapı katı ile 12 adet insan iskeleti ve kalıntılarına rastlandı. Gerçekleştirilen yüzey toplaması ile kazı çalışmaları sırasında yüzey toprağı içinde çok sayıda sırlı çanak-çömlek parçalarına rastlandı. Höyüğün yalnızca batı kısmında görülen ve herhangi bir mimari tabaka ile ilişkisi kurulamayan söz konusu bu çanak-çömlek parçalarının çok büyük olasılıkla en son yerleşim tabakasına ait olduğu, ancak tarım faaliyetleri ile erozyon sonucunda günümüze kadar ulaşamadığı kanaatine varıldı. Yoğun bir yerleşime işaret etmeyen, büyük olasılıkla bir ya da iki konutluk bir iskâna ait olduğu düşünülen çanak-çömlek parçalarının varlığı nedeniyle yerleşmenin ilk tabakası "0" olarak kodlandı. Çanak-çömlek parçaları üzerinde gerçekleştirdiğimiz ilk gözlemler sonucu bunların M.S. 10.-14. yüzyıllara tarihlenebileceği düşünüldü.

"0" tabakasından sonra ve yüzey toprağının hemen altından başlayan 1. mimari tabakanın yüzeye yakınlığı nedeniyle tarım faaliyetleri, yoğun bir şekilde gerçekleştirilmiş yasadışı kazılar ve büyük olasılıkla "0" tabakasının yerleşimcileri ve ayrıca yerleşme terk edildikten sonra gerçekleştirilmiş gömüler nedeniyle yoğun bir şekilde tahrip edilmiş olduğu gözlemlendi. 1. mimari tabakada ortaya çıkan mimari kalıntılar, düzenli bir plan oluşturmaktan uzak, açmanın özellikle kuzey

ve doğu kısımlarında yer alan irili ufaklı moloz taşlardan oluşturulmuş duvar temelleri parçaları ve döşeme kalıntılarında oluşmaktadır. Bu mimari tabakada ele geçirilmiş olan bir bronz Apameia (Dinar) sikkesinden, M.Ö. 2. yüzyıl sonu ile M.Ö. 1. yüzyıl başlarına tarihlenebileceği sonucuna varıldı.

2. mimari tabakanın 1. mimari tabaka düzeyinde olmasa da yine de yerleşme sona erdikten sonra yapılmış olan gömüler ve yasadışı kazılar nedeniyle oldukça tahrip edilmiş olduğu gözlemlendi. Bu mimari tabakada da duvarları moloz taşlarla oluşturulmuş yapı kalıntıları ile taş döşemelere rastlandı. 2. mimari tabaka buluntuları içinde pişmiş toprak boya bezekli kadın göğsü şeklinde bir kap (biberon) dikkati çekmektedir.

Kazı çalışmalarımızın ikinci bölgesini oluşturan "B Açması" höyüğün doğusunda yer almaktadır. Höyüğün tabakalaşması konusunda ipuçları elde etmek amacıyla yamaç üzerinde basamaklı sistemi kazı yöntemi kullanılarak çalışılan 30x10 m. boyutlarındaki bu alanda toplam altı mimari tabaka saptanmıştır.

Oluz Höyük 2007 kazı çalışmaları sonucunda A ve B açmalarının ilk iki tabakalarının birbirleri çağdaş oldukları özellikle ele geçirilen sikke ile çanak-çömlek parçalarının değerlendirilmesinden anlaşıldı. Bu bağlamda Oluz Höyük'ün "0" tabakası Ortaçağa, 1. mimari tabakası Helenistik Döneme (M.Ö. 2. yüzyıl sonu ile M.Ö. 1. yüzyıl başı), 2. mimari tabakası ise Geç Demir Çağının geç evresine (M.Ö. 4.-3. yüzyıl) tarihlenebilir. B açmasında saptadığımız 3. ve 4. mimari tabakalar Geç Demir Çağının erken evresine (M.Ö. 6.-5. yüzyıllar), 5. mimari tabaka Orta Demir Çağına (M.Ö. 7. yüzyıl), 6. mimari tabaka ise tam kesin olmamakla birlikte Erken Demir Çağı ya da Son Tunç Çağı yani Hitit İmparatorluk Dönemine tarihlendirilebilir.

OLYMPOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Kumluca
Köyü	: Yazır
İrtibat Telefonu	: 242.825 71 33
e-mail	: bilgi@olymposprojesi.com www.olymposprojesi.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: B. Yelda
Soyadı	: Uçkan
Bağlı Olduğu Kurum	: Anadolu Üniversitesi

Özgeçmişi : Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde 1987 yılında lisans, 1990 yılında yüksek lisans, 1997 yılında doktorasını tamamladı. 1994 yılında araştırma görevlisi olarak başladığı Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde 1997-2003 yılları arasında yardımcı doçent, 2003'ten bu yana doçent kadrosunda görev yapmaktadır. Doktora tezi olarak çalışmaya başladığı Bizans cam sanatı konusunda yaptığı çalışmaları, ulusal ve uluslararası dergi ve sempozyum kitaplarında yayımlandı. 2004-2006 yılları arasında "Phrygia (Frigya) Bölgesi Kaya Kiliseleri" konulu yüzey araştırmasını yürüttü. 2000 yılından buyana çalıştığı "Olympos Kazısı" ile ilgili kitap, makale ve bildirileri yayımlandı. 2001 yılından itibaren üyesi olduğu Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ile ÇEKÜL Vakfı bünyesinde sürdürdüğu çalışmaları, tarihî kent dokularının korunmasına ilişkin yayınlar yapmasını sağladı. Bu kapsamda, Eskişehir'in en eski yerleşimi Odunpazarı kentsel sitini tanıtan kitabını Erkan Uçkan ile birlikte yazdı. Hâlen Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Bizans Sanatı Anabilim Dalı başkanlığı ile aynı alanda lisans, yüksek lisans ve doktora derslerini yürütmektedir.

OLYMPOS KAZISI

Olympos, Anadolu'nun güneybatısında, Antalya'ya yaklaşık seksen kilometre uzaklıkta antik adıyla Lykia olarak bilinen bölgede bulunmaktadır. Kuruluşu Hellenistik Döneme kadar uzanan kent, kıyıya dik inen dağların oluşturduğu, doğudan Akdeniz'e açılan vadi içinde yer alır. Vadinin ortasından akan Olympos Çayı (Akçay) kente karakter kazandıran bir unsurdur. Bu konumuyla M.Ö. 2. binyılın başlarından itibaren korsanlık için önemli bir merkez olmuştur. Olympos'la ilişkisi bilinen korsan Zeniketes'in Kilikyalı bir demirci olduğu ve korsanların arasında lider konumuna çıktığı veya yerel bir bey ya da haydut topluluğunun lideri olduğu düşünülmektedir. Roma Döneminde korsan hareketlerine son verilmiş ve Olympos Lykia Birliği'nin seçkin üyelerinden biri olmuştur. Bölgenin bilinen ilk piskoposlarının Olympos'la

bağlantısı, Hıristiyanlığın erken tarihlerden itibaren varlığını kanıtlar. Olympos'un ve Lykia bölgesinin ilk piskoposu olan Methodios, Ortodoks geleneğe göre Olympos ve ardından da Patara kentlerinin piskoposu olmuştur. Dioclectianus döneminde (M.S. 284-305) Patara'da, kenti ziyaret eden Maksiminus Daia'nın da katıldığı bir mahkeme tarafından idam edilmiştir. M.S. 6. yüzyıl sonrası için Olympos hakkında, özellikle M.S. 7. yüzyılda Akdeniz'de etkili olan Arap akınları nedeniyle çok az veri bulunmaktadır. Arap akınlarının dışında, bölgeye ilişkin bilgi eksikliğimizin nedenlerinden bir diğeri, son yıllarda yapılan araştırmalarla ortaya konan doğal afetlerin yıkıcı gücüdür. Yazılı kaynaklardan, bölgedeki yerleşimlerin, deprem ve buna bağlantılı gelişen doğal afetlerden etkilendiği anlaşılmaktadır. Depremlerin yanı sıra, veba salgınlarının Olympos'un da içinde yer aldığı birçok kıyı kentinde, özellikle Geç Antik Dönemde nüfus kayıplarına neden olduğu bilinmektedir. Haçlı Seferleri sırasında Venedik, Cenova ve Rodos şövalyeleri tarafından istila edilen kent, 15. yüzyıl'da Osmanlı egemenliği altına girmiştir. 18. ve 19. yüzyıllar ile 20. yüzyıl başlarında Yörükler tarafından kırsak olarak kullanılan Olympos'un, Türk Döneminde iskân görmemiş olması, Ortaçağda kente yansıyan değişimlerin büyük oranda korunmasını sağlamıştır.

Olympos'un Antik Çağa ait veriler içeren bir kent olmasının yanı sıra, Geç Antik ve Ortaçağa ait yerleşim izlerini de barındırdığı son yıllarda yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur. Ortaçağdaki yapılaşmanın, dinî işlevli yapılar ile bunlara bağlı özel amaçlı konutlar ve kamu yapıları olarak yoğunlaştığı tespit edilebilir. Şehir içi manastır kuruluşları niteliğinde, yüksek duvarlarla çevrili kendi içinde parçalı birimler şeklinde biçimlendirilmiş yapı topluluklarının Geç Antik Çağda başlayan ve güvenlik ihtiyacının belirleyici olduğu bir anlayışla yapılaştığı olasıdır.

OVAÖREN KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Nevşehir
İlçesi	: Gülşehir
Köyü	: Ovaören Kasabası
İrtibat Telefonu	: 0 (505) 319 12 25
e-mail	: senyurt@gazi.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: S. Yücel
Soyadı	: Şenyurt
Bağlı Olduğu Kurum	: Gazi Üniversitesi

Özgeçmişi : 1963 yılında Ordu'da doğdu. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'ndan 1985 yılında mezun oldu. Aynı yıl mezun olduğu bölüme araştırma görevlisi olarak atandı. Yüksek lisans ve doktora tezlerini Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi (Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi) Anabilim Dalı'nda tamamladı. “*Çok Renkli Geç Asur Devri Seramiği*” konulu yüksek lisans tezinin ardından “*M.Ö. 3. Binde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Metalik Seramik ve Bu Seramiğin Anadolu'daki Yayılışı*” konulu doktora tezini 1995 yılında tamamlayarak “doktor” unvanını aldı. 1989–90 yıllarında Alman Akademik Değişim Bursu (DAAD) kazanarak Berlin Hür Üniversitesi (Freie Universität)'nde araştırmalarda bulundu.

1997 yılında Erciyes Üniversitesi Nevşehir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'na yardımcı doçent olarak atandı. 1997 ve 1998 yıllarında “Nevşehir İli Yüzey Araştırmaları”nı yürüttü. 1998 yılında Gazi Üniversitesi, Tarih Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı. 2000-2002 yıllarında “Diyarbakır-Bismil Aşağı Salat Kazısı”nın bilimsel başkanlığını yaptı. 2003 yılında Gazi Üniversitesi'nde Arkeoloji Bölümü'nü ve Arkeolojik Çevre Değerleri Araştırma Merkezi'ni kurdu. 2003-2004 yıllarında Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı çalışmalarının arkeolojik yüzey araştırmaları ve kurtarma kazıları projesini yürüttü.

2006 yılında doçent olduktan sonra 2007 yılından itibaren “Nevşehir-Gülşehir Ovaören Kazısı” başkanlığını yürüten Şenyurt hâlen Gazi Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü başkanı ve Arkeolojik Çevre Değerleri Araştırma Merkezi (GÜ-ARÇED) müdürü olarak görev yapmaktadır.

OVAÖREN KAZISI

Ovaören, Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi'ne, bağlı eski adı Göstesin olan Ovaören Kasabası'nın 2.5 km. güneyinde yer almaktadır. Ovaören, yöre halkının Yassıhöyük (Tabya

Tepe) ve Topakhöyük olarak adlandırdığı ve birbirlerinden yaklaşık 350 m. uzaklıkta yer alan iki yerleşim alanından oluşmaktadır. Bunlardan 500x350x15 m. boyutlarındaki Yassihöyük, etrafı yer yer 10 m. yükseklikte korunmuş surlarla çevrili bir kent yerleşmesidir. Söz konusu kentin yaklaşık 500 m. kuzeybatısında yer alan Topakhöyük ise 110x90x20 m. boyutlarında küçük bir höyüktür. Üst kısmı giderek sivrileşen höyüğün doğu eteğinden başlayarak surlarla çevrili kente doğru uzanan, ova seviyesinden yaklaşık 5 m. yüksekliğe sahip geniş teras her iki yerleşimi birbirine bağlayan aşağı şehri oluşturmaktadır.

2007 yılından itibaren kazı çalışmalarına başlanan Ovaören'de söz konusu yerleşim birimleri Orta Anadolu yerleşim tarihine ışık tutan kesintisiz bir kültürel devamlılık sunar. Yapılan ayrıntılı yüzey araştırmaları ve kazılar Ovaören'de yerleşimin Kalkolitik Çağa kadar indiğini göstermektedir. Kızılırmak'ın kollarından birini oluşturan Bağderesi ve Kerük Deresi gibi küçük derelerin de beslediği kaynak etrafında gelişen bu yerleşim birimlerinden Topakhöyük Kalkolitik Çağdan Erken Tunç Çağı sonuna kadar iskân görmüştür.

Orta Tunç Çağında yerleşim, höyüğün doğusuna doğru gelişmiş ve bu alanda Asur Ticaret Kolonileri Dönemini temsil eden bir kent hâline dönüşmüştür. Geç Tunç Çağında kaynağın oluşturduğu derenin doğu yakasına kayan yerleşim, etrafı surlarla çevrili büyük bir Hitit kenti olarak varlığını devam ettirmiştir. Demir Çağında da yoğun yerleşime sahne olan surlarla çevrili kentin gerek Hitit İmparatorluk ve gerekse Geç Hitit Döneminde özellikle Tabal Krallığı'na bağlı önemli kentlerden biri olduğu anlaşılmaktadır. Daha önceden bilinen Suvasa ve yeni keşfettiğimiz Göstesin hiyeroglifli kitabelerinin söz konusu kente sırasıyla 2.5 km. ve 3.5 km. mesafede yer alması bu düşünceyi doğrulamaktadır.

Kalkolitik Çağdan Demir Çağı sonuna kadar kesintisiz bir yerleşime sahne olan Ovaören Anadolu içinde oldukça önemli bir jeopolitik konuma sahiptir. Kral Yolu ile İpek Yolu'nu Anadolu'nun orta kesiminde birbirine bağlayan doğal bir güzergâh üzerinde yer alan Ovaören bundan sonraki kazı ve araştırmalarla Anadolu arkeolojisini aydınlatmaya devam edecektir.

OYLUM HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kilis
İlçesi	: Merkez İlçe
Köyü	: Oylum Köyü
İrtibat Telefonu	: 0-312-266 76 62
e-mail	: eiozgen@bilkent.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Engin
Soyadı	: Özgen
Bağlı Olduğu Kurum	: Hacettepe Üniversitesi

Özgeçmişi : Prof. Dr. Engin Özgen, 1973 yılında İstanbul Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. 1974 yılında kazandığı Fulbright yurtdışı doktora eğitimi bursu ile 1979 yılında Pennsylvania Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde "*The Urartian Bronze Collection at the University Museum: The Urartian Armor*" başlıklı tez ile doktora çalışmasını tamamladı. Norşuntepe, Knidos ve Samsat kazılarına ekip üyesi olarak katılan Özgen, 1980-2007 yılları arasında, Hacettepe Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde 'öğretim üyesi' olarak görev yaptı. 1992-1996 yılları arasında Kültür Bakanlığı'nda "Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürü" olarak da görev yapan Özgen, 1989 yılından itibaren "Kilis İli Yüzey Araştırması" ve "Oylum Höyük" kazı projelerini yürütmektedir.

OYLUM HÖYÜK KAZISI

Kilis İli, Oylum Köyü sınırları içerisinde yer alan Oylum Höyük, yaklaşık 460x370x22-37 m. boyutları ve 17 hektarı bulan büyüklüğü ile bölgenin en büyük höyüklerinden biridir. Oylum Höyük'te Prof. Dr. Engin Özgen başkanlığında yürütölen arkeolojik çalışmalar, 1987 yılında gerçekleştirilen yüzey araŐtırmasıyla başlamıştır. 1989 yılında başlayan kazı çalışmaları ise iki sezon dışında kesintisiz olarak günümüze kadar devam etmiştir. Kazı çalışmaları; Hacettepe, Cumhuriyet, Bilkent ve Mustafa Kemal üniversiteleri ile Alman Arkeoloji Enstitüsü, ABD/ UCLA, Liverpool Üniversitesi ve Hollanda Leiden Müzesi'nin araştırmacı ve öğrencilerinin katılımları ile yürütölmüŐtür.

Kazı çalışmaları 6 farklı alanda yapılmıştır:

- 1) *Kuzeybatı Yamaç Basamaklı Açmaları*: Höyüğün kuzeybatısındaki alanda açılan basamaklı açmalarda, höyüğün bu kesimindeki stratigrafiyi belirlemek hedeflenmiŐtir. Bu alandaki çalışmalarda, Geç Kalkolitik Çağdan Helenistik Döneme kadar süren stratigrafik bir süreklilik saptanmıştır.

- 2) *Kuzey Yükselti Açmaları:* R15 ve R16 plankarelerindeki çalışmalarda, Helenistik Dönem ve Demir Çağına ait kalıntılar açığa çıkartılmıştır.
- 3) *Güney Yükselti Açmaları:* Güney yükselti üzerinde, L/M 25-28 plankarelerinde, 1.80 metre genişliğinde duvarlara sahip, Helenistik ve Roma devirlerine ait iki kullanım evresi bulunan büyük bir kerpiç yapı açığa çıkartılmıştır. Bu yapının altında yer alan iyi korunmuş yapı katları ise Erken ve Orta Demir Çağına aittir.
- 4) *Güney Yamaç Açmaları:* Höyüğün güney yamacı üzerinde, X/Y42 ve X41a plankarelerinde, Ortaçağa ait basit toprak mezarların yer aldığı bir mezarlık alanı ile Geç Tunç Çağına ait taş temel duvarları, içleri sıvalı büyük tahıl siloları ve ocaklar açığa çıkartılmıştır.

- 5) *Güneybatı Teras Açmaları:* Toprak alımı sonucu tahrip edilen güneybatı terasta, I31b-c, I32a-c ve J31c plankarelerinde yürütülen çalışmalarda, çoğu *Ubeyd* seramiği ile ilişkili *Amuk E* benzeri malzemenin ele geçirildiği tabakalar açığa çıkartılmıştır. Bu yapı evrelerinde *Coba* tipi, basit ve kaba el yapımı kâseler oldukça yaygın kullanılmıştır. Geç Kalkolitik II'nin bir yapı evresinde bu alanın mezarlık olarak kullanıldığı anlaşılmıştır.
- 6) *Bazilika Alanı:* Höyüğün yaklaşık 200 metre güneybatısında yer alan bir tarlada, kaçak kazılar sonucu tahrip edilen alanda gerçekleştirilen kazı çalışmalarında; Erken Bizans Devrine ait, tabanı geometrik mozaiklerle kaplanmış, 39.70x21.10 m boyutlarında üç nefli bir kilise açığa çıkartılmıştır.

OYMAAĞAÇ HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Samsun
İlçesi	: Vezirköprü
Köyü	: Oymaağaç
İrtibat Telefonu	: 0362 6820008
e-mail	: kontakt@nerik.de rczichon@zedat.fu-berlin.de
Web Sayfası	: www.nerik.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Rainer
Soyadı	: Czichon
Bağlı Olduğu Kurum	: Berlin Freie Üniversitesi

Özgeçmişi : 15 Eylül 1961 tarihinde Münih'te doğdu. Münih'te önasya arkeoloji, assirioloji, zooarkeoloji ve Mısıroloji okudu (1980-1991). Münih Üniversitesi'nde Prof. Dr. B. Hrouda'nın danışmanlığında hazırladığı "Geç Asur Rölyeflerin Stileri" konulu tezi ile doktor (1991); Würzburg Üniversitesi'nde Prof. Dr. G. Wilhelm'in danışmanlığında hazırladığı "Hattuscha-Boğazköy Çevresinde Yapılan Yüzey Araştırmaları" konulu tezi ile de doçent unvanını aldı (2004).

İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde asistan (1994–1999); Boğazici Üniversitesi'nde okutman (2000); Berlin Freie Üniversitesi'nde yardımcı doçent (2002-2004); Berlin Würzburg ve Jena üniversitelerinde doçent (2004 yılından beri) olarak çalıştı; Erasmus projesi kapsamında Selçuk Üniversitesi'nde (2007) görev yaptı.

Hamburg-Harburg Teknik Üniversitesi, Tall Munbaqa/Ekalt kazı projesine araştırmacı olarak katıldı (1987-1994). Deutsche Forschungsgemeinschaft'tan doçentlik bursu aldı (1999-2002).

1996-1998 yılları arasında „Boğazköy Yüzey Araştırma Projesi“ni yürüttü. 2005 yılından beri de „Oymaağaç Höyük Kazısı ve Yüzey Araştırması“ projesinin başkanlığını sürdürmektedir.

Ayrıca Tall Schech Hamad/Suriye (2004), Hattuşa/Boğazköy (1995-1996), Tall Munbaqa/Suriye (1986-1994), Isin/Iraq (1984) ve Hassek Höyük (1982) kazıları ile Çivril Ovası (2003, 2005) ve Çavi Tarla (1982) yüzey araştırmalarına katıldı.

OYMAAĞAÇ HÖYÜK KAZISI

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izniyle Freie Universitaet Berlin, Gerda Henkel Vakıf, Deutsche Orient-Gesellschaft, Tepe Knauf, Bilkent Üniversitesi, Knödler Decker Vakfı, Dresden Teknik Üniversitesi ve özel sponsorların desteğiyle 2005 yılından itibaren Oymaağaç Höyük'te ve yakın çevresinde arkeolojik bir proje başlatılmıştır.

Büyük olasılıkla Oymaağaç Höyük Hititlerin kült şehri „Nerik“tir. Fırtına Tanrısı Nerik, Hitit kralları, özellikle III. Hattuşili için en önemli tanrıdır. Jeomanyetik araştırmalar sırasında Nerik'in mabedini Oymaağaç Höyük tepesinin üzerinde keşfettik. Yüzeysel araştırmaları yaparken de mabedin etrafında mühür baskılı iki bulla parçası ve çivi yazılı beş tablet parçası ele geçirdik. Böylece Samsun İli'nde ilk defa hem hiyeroglifli hem çivi yazılı Hitit yazıları bulunmuş oldu.

2007 yılında mabedin güneybatı köşesinde kazı çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar sırasında mabedin 5,2 m. kalınlığında olan dış duvar temellerine, bir tabanın üzerinde ve külün içinde çatıdan düşen yanmış gövde parçalarına (dendrokronolojili tarihleri Cornell Üniversitesi'nden bekleniyor) ve çok sayıda minyatür kaplara rastlanmıştır. Bunlar herhalde mabetdeki tanrıya yapılan adak sunuları için kullanılmıştır.

Kazı yaparken Oymaağaç Höyük'ün stratigrafisi belli olmuştur. Kalkolitik Çağ'dan (M.Ö. 3500) Demir Çağı'na (M.Ö. 600) kadar üst üst yerleşme vardır ve Roma Döneminde Oymaağaç Höyük'ün platosu mezarlık olarak kullanılmıştır. O dönemde Vezirköprü'de „Neapolis-Neoclaudiopolis“ adlı bir Roma şehir kurulmuştur ve Oymaağaç Köyü'nün yerinde küçük bir Roma kasabası olduğu düşünülmektedir.

PANAZTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Menemen
Köyü	: Maltepe
İrtibat Telefonu	: 0-232-8425129
e-mail	: erkanal@hacettepe.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Armağın
Soyadı	: Erkanal
Bağlı Olduğu Kurum	: Hacettepe Üniversitesi

Özgeçmiş : 1960-1965 Ankara Üniversitesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda "*Maraş Kabartmaları*" (Prof. Dr. Nimet Özgüç danışmanlığında) konulu tezi ile lisans, 1965-1972 Berlin Freie Universitaet, Vorderasiatische Archaeologie'de "*Die Intermediate Keramik in Kleinasien*" (Prof. Dr. B. Hrouda danışmanlığında) konulu tezi ile doktora, 1979 Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde "*Anadolu'da Eski Suriye Uslüplü Mühürler ve Mühür Baskıları*" konu tezi ile doçentlik çalışmalarını tamamladı.

1972-1974 Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nde Kazılar Şubesi'nde, 1974-1979 Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde görev yaptı. 1979-1989 Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde doçent, 1989- Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde profesör unvanını aldı.

1989-1997 Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Anabilim Dalı başkanlığı, 1997- Hacettepe Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü başkanlığı, 1999 T. C. Kültür Bakanlığı Bilim Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

1965 T. C. Milli Eğitim Bakanlığı, yurtdışı doktora eğitimi bursu, 1981 Alexander von Humboldt Vakfı bir yıllık araştırma bursu aldı.

1989 Almanya, München Ludwig-Maximilian Universitaet konuk öğretim üyesi olarak bulundu.

1995 ve 1996 yıllarında Hacettepe Üniversitesi Bilim Teşvik Ödülü'nü kazandı.

"İzmir İli Menemen İlçesi Panaztepe Kazı ve Survey Çalışmaları" (başkanlığında), "İzmir Bölgesi Prehistorik Kazıları" (başkanlığında), "Panaztepe Kazıları" (başkanlığında), "İzmir Bölgesi Kazı ve Yüzey Araştırmaları I" (Prof. Dr. Hayat Erkanal başkanlığında), 1965 "Koçumbeli Kazısı" (Burhan Tezcan başkanlığında), 1975 "Acemhöyük Kazısı" (Prof. Dr. Nimet Özgüç başkanlığında), 1980 "Liman Tepe-Klazomenai Kazısı" (Prof. Dr. Güven Bakır

ve Çetin Anlağan başkanlığında), “Girnavaz Kazısı” (Prof. Dr. Hayat Erkanal başkanlığında), 1985- “Panaztepe Kazısı” (başkanlığında), 1992- “Liman Tepe Kazısı” (Prof. Dr. Hayat Erkanal başkanlığında), 2000-2003 “Kuzey İzmir-Menemen Ovası Yüzey Araştırması” (başkanlığında) çalışmalarına katıldı.

PANAZTEPE KAZISI

Panaztepe; Gediz Nehri deltası üzerinde, İzmir İli, Menemen İlçesi'nin yaklaşık 13 km. batısında ve Yeditepeler adıyla anılan tepeler topluluğunun kuzey ucunda doğal bir tepenin üzerinde ve yamaçlarında yer almaktadır. Gediz Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla dolmuş olan tepenin etekleri kesintilerle de olsa Erken Tunç Çağından, Osmanlı Dönemine kadar iskâna sahne olmuştur. 1985 yılından beri aralıksız devam eden kazı çalışmaları Prof. Dr. Armağan Erkanal başkanlığında ve Hacettepe Üniversitesi adına yürütülmektedir. Kuzey bölgesinde M.Ö. 2. binyılın başına tarihlendirilen ve mimarlık tarihi açısından çok önemli neticeler veren bir megaron yapısı açığa çıkartılmıştır. Yine aynı kesimde M.Ö. 6. yüzyıldan, M.Ö. 4. yüzyıla kadar çeşitli onarımlar geçirerek kullanılmış olan bir yapı kompleksi ve akropolü çevreleyen ve Arkaik Çağa tarihlendirilen bir sur duvarına ait taş temeller açığa çıkarılmıştır.

“Liman Kent” bölgesinde yapılan çalışmalarda ise Bizans Dönemine tarihlendirilen ve M.S. 12. yüzyılın sonları ile 13. yüzyılda kullanılmış olan profan özellikte iki yapının büyük bir kısmı açığa çıkartılmıştır. Söz konusu yapıların yüzeye çok yakın olması *in-situ* malzemenin günümüze ulaşmasını engellemiştir. Bu kesimde de M.Ö. 2. binyıl anıtsal mimarisine ışık tutacak önemli verilere ulaşılmıştır. Geç Tunç Çağına tarihlenen mezarlık alanı Anadolu’da bilinen diğer örnekler arasında bilinen en büyük mezarlık olup ünük mezarlık içi düzenlemesiyle Ege dünyası açısından olduğu gibi Anadolu içinde büyük bir önem taşımaktadır. Toplam 109 mezarın saptandığı söz konusu mezarlık gerek burada açığa çıkarılan mezar tiplerinin çeşitliliği, gerekse mezar buluntularının zenginliği açısından, bugüne değin Anadolu’da yapılan çalışmalardan tanınan en büyük ve en önemli mezarlık olma özelliğine sahiptir. Tüm bu çalışmalar göz önüne alındığında Panaztepe’de ortaya konulan ve M.Ö. 2. binyıla tarihlendirilen yerel kültürel özellikler özelde Batı Anadolu kültür tarihi açısından, genelde ise Anadolu arkeolojisi için büyük önem taşımaktadır.

PAPHLAGONIA HADRIANOPOLİS'İ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Karabük
İlçesi	: Eskipazar
Köyü	: Budaklar
İrtibat Telefonu	: 0539.577 07 33
e-mail	: ergun.laffi@deu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ergün
Soyadı	: Laffı
Bağlı Olduğu Kurum	: Dokuz Eylül Üniversitesi

Özgeçmişi : 2 Kasım 1975 yılında Mersin'de doğdu. 1996 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. 1996 Ekim'inde Almanya Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi'nde prehistorya, protohistorya ve klasik arkeoloji alanlarında yüksek lisansa başladı. 1999 yılında Prof. Dr. Manfred Korfmann'ın yanında tamamladığı tezinden sonra, 2000 yılında Köln Üniversitesi, Arkeoloji Enstitüsü'nde, Prof. Dr. Henner von Hesberg danışmanlığında "*Kilikia ve Pisidia Bölgeleri Pişmiş Toprak Unguentariumları*" başlıklı doktora tezi projesine başladı. Şubat 2003 yılında doktorasını tamamladıktan sonra, 2 Mayıs 2003 tarihinde, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde yardımcı doçent olarak göreve başladı. 2005 yılında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ile Karabük İli, Eskipazar İlçesi, Hadrianopolis ören yeri ve çevresinde arkeolojik yüzey araştırmaları yaptı. Eylül 2005 tarihinde T.C. Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda arkeolog üye olarak göreve başladı. Şubat 2006 tarihinde Bakanlar Kurulu kararı ile Hadrianopolis ören yerinde kazılara başladı. Haziran 2007'de Dokuz Eylül Üniversitesi'nde antik terrakotta figürinleri konu alan 200 kişi katılımlı bir uluslararası konferans organize etti. Bugüne kadar birçoğu Batı Avrupa'da yayımlanmış 1 adet kitap, 11 adet hakemli dergi makalesi, 20 adet basılmış bildiri ve 27 adet kısa bilimsel yayınları bulunmaktadır. Uluslararası hakemli "Byzantinische Zeitschrift Dergisi"nin "Abteilung III"ünün editörlerinden biri olup Şu ana değin uluslararası toplam 37 ve ulusal 6 adet kongreye bir bildiri ile katıldı. Tüm üniversite eğitimi boyunca Türkiye ve Almanya'da toplam 25 adet arkeolojik kazı ya da yüzey araştırmasına katıldı. iyi derecede İngilizce, Almanca ve Fransızca bilmektedir.

HADRIANOPOLİS KAZISI

Karabük İli, Eskipazar İlçesi'nin yaklaşık 3 km. doğusunda bulunan Hadrianopolis antik öreninde 2005 yılında başladığımız arazi çalışmalarını bize Hadrianopolis'in güney Paphlagonia bölgesindeki bu kentte Geç Hellenistik, Roma ve Erken Bizans devirlerinde (en

azından İ.Ö. 1. yüzyıldan İ.S. 8. yüzyıla değin) yerleşilmiş olduğunu ve kentin diğer Paphlagonia yerleşimlerinde olduğu gibi bir “çekirdek” bölgeye ve bu bölge çevresinde yoğunlaşan bir “yayılma alanına” (Antik Çağda “chora”) sahip olduğunu göstermiştir. Hadrianoupolis öreninin “çekirdek bölgesi”nin (kent merkezinin) yayılım alanı, Eskipazar ilçe merkezinin 3 km. batısındaki Budaklar Köyü ve bu köye bağlı Hacı Ahmetler, Çaylı ve Eleler mahalleleri sınırları içerisindeki 8 km.lik doğu-batı doğrultusunda ve 4 km.lik kuzey-güney hattında, bugünkü Eskipazar-Mengen karayoluna paralel olarak uzanan mevkidir. Bu alanda 2005 yılında yaptığımız arkeolojik yüzey araştırmalarında 14 adet dağınık kamu ve diğer tür yapılar tespit edilmiştir. Bu kamu yapıları arasında “Hamam A” yapısı, ikinci bir hamam yapısı, “A” ve “B” olarak adlandırdığımız iki kilise yapısı, bir savunma yapısı, tiyatro olduğunu düşündüğümüz bir yapı, bir kemerli yapı ve kubbeli bir yapı gibi anıtsal binalar bulunmaktadır. Bu binalardan 2006 yılında ikisinde, 2007 yılında ise beşinde arkeolojik kazı çalışmaları yapılmıştır. Eylül 2007’de Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından Hadrianoupolis kentinin yayılmış olduğu alan 1. Derece Arkeolojik Sit olarak tescillenmiş ve koruma altına alınmıştır.

Paphlagonia bölgesi Batı ve Güney Anadolu’dan farklı olarak daha dağınık bir yerleşim düzeni göstermektedir. Bu yüzden bölgedeki Antik Çağ “polis” kavramını anlamak adına bu bölgedeki yerleşimler ve khora’lar tek tek mercek altına alınmalıdır.

Hellenistik, Roma ve Erken Bizans Döneminde bölgenin hinterlandındaki Hadrianoupolis gibi yerleşimler, kıyıda Sinope, Herakleia Pontika ve Amastris gibi şarap ve amphora üreticisi ve pazarlayıcısı kentlere bağıcılık yaparak bu kentlerin şarap üretimi ihtiyacını karşılamakta idiler. Bazı bulgularımız bu bağıcılık ve şarap üretim faaliyetlerinin pagan devirlerde “tapınak” ya da Hıristiyanlık devrinde de “kilise”nin tekeli altında olan bir faaliyet olarak karşımıza çıkabileceğini düşündürmektedir.

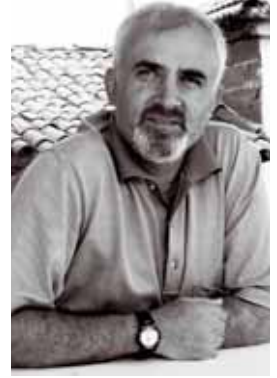
Bölgede Erken Bizans Dönemi ile beraber bir kiliseleşme hareketi başlamıştır. Bu hareketin sebepleri ve etkileri daha derinlemesine araştırılmalıdır.

Paphlagonia bölgesi “Phryg” adı verilen Demir Çağı kültürel akımının etkisi altında kalmış bir bölgedir ya da Galatia bölgesine sınır komşusu olması, yoğun Phryg-Paphlagonia münasebetine sebebiyet vermiştir. Phryg-Paphlagonia bağlantısının daha yakından irdelenmesi gerekir.

PARİON KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Biga
Köyü	: Kemer
İrtibat Telefonu	: 05385297649
e-mail	: cbasaran@atauni.edu.tr parionluparis@yahoo.com www.parion.biz

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Cevat
Soyadı	: Başaran
Bağlı Olduğu Kurum	: Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1959 Çanakkale/Bayramiç doğumlu Başaran, 1976'da Bayramiç Lisesi'nden mezun oldu. Yüksek öğrenimini, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde 1980'de tamamladı. 1981'den itibaren adı geçen bölümde "asistan" olarak göreve başlayan Başaran, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1982'de yüksek lisansını, "Anadolu Mimari Bezemeleri II. Roma Çağı Lotus-Palmet Örgesi" konulu tezle, 1987'de de doktorasını bitirdi. 1991-1993 yılları arasında yardımcı doçent doktor olarak çalışan Başaran, 1994'te doçent, 1999'da da profesör unvanını aldı.

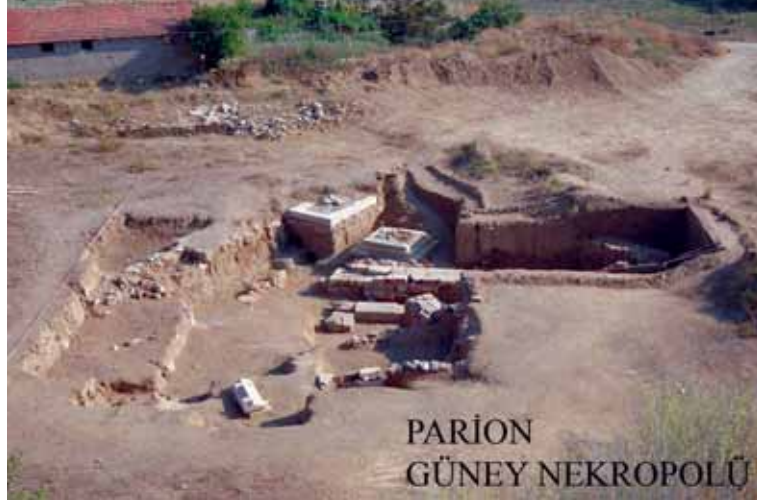
1979 Elazığ Kaleköy arkeolojik, 1986-1999 yılları arasında Doğu Anadolu'da gerçekleştirilen toplu mezar kazılarında; 1987 Hasankale Sos Höyük; 1988-1993 Kyzikos; 1995 Skepsis kurtarma kazılarında ve 2000 Erzurum Kalesi kazılarında görev alan Başaran, 2005'ten itibaren Parion kazı başkanlığını yürütmektedir.

Değişik tarihlerde Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü başkanlığı; Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi dekan yardımcılığı ve Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü müdür yardımcılığı, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu başkanlığı ile Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu başkanlığı; İstanbul VI Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği yaptı. Hâlen Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü başkanlığı görevini yürütmektedir.

PARİON KAZISI

Antik Troas bölgesinin kuzeyinde yer alan Parion'da 1995'ten itibaren yürütülen yüzey araştırmaları sonucunda 2005 yılında arkeolojik kazılara başlanmıştır. Bugünkü Biga Kemer

Köyü'nde bulunan Parion, antik kaynaklara göre İ.Ö. 8. yüzyılda kurulmuş bir koloni kentidir. İ.Ö. 6. yüzyılda bir süreliğine Perslerin elinde kalan kent, İ.Ö. 5. yüzyılda Atika-Delos Deniz Birliği içerisinde yer alır. Büyük İskender'le birlikte bağımsızlığına kavuşan Parion, Roma Döneminde de "Colonia Pariana" ilân edilerek önemli mimari faaliyetlere sahne olur.

Kentin bugün tanınabilen kalıntıları arasında sur duvarları, antik liman, akropol, "Güney Nekropolü", Roma villası ve tiyatro başta gelmektedir. 2005 yılında "Güney Nekropolü"nde yapılan kazılarda değişik tiplerde, inhumasyon ve kremasyon tarzda çok sayıda mezar ve bunlara ait ölü hediyeleri ortaya çıkarılmıştır. Ölü hediyeleri arasında değişik tip ve boyutlarda pişmiş toprak figürinler, gözyaşı şişeleri, kandiller, pişmiş toprak ve metal kaplar bulunmaktadır.

Özellikle taş sandık mezarlardan elde edilen zengin altın takılar Parion'un Hellenistik ve Roma Döneminde oldukça zengin olduğunu göstermektedir. 2006 yılında başlanan ve 2007'de de devam eden kazılarda kentin tiyatrosuyla Roma villası da açılmaya başlanmıştır. Sahne binasında gerçekleştirilen kazıların ilk bulgularına göre İ.S. 2. yüzyılda inşa edilen tiyatro, kaliteli ve zengin mermer mimari bezemelerle süslenmiştir. Aynı kaliteli işçilik, tiyatronun karşısındaki, aynı döneme ait Roma villasında da görülmektedir.

PAŞALAR KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Bursa
İlçesi	: Mustafakemalpaşa
Köyü	: Paşalar
İrtibat Telefonu	: (0224) 632 50 98 (0224) 632 52 24
e-mail	: bernaalpagut@hotmail.com berna.alpagut@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Berna
Soyadı	: Alpagut
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi, Antropoloji Bölümü

Özgeçmişi : 08.10.1948 tarihinde Antakya, Hatay'da doğdu. 1964-1968 Ankara Üniversitesi, Dil ve tarih-Coğrafya Fakültesi, Paleoantropoloji Kürsüsü'nde lisans eğitimini tamamladı. 1970 yılında aynı kürsüde asistan olarak göreve başladı. 1975 yılında doktor, 1981 yılında doçent, 1988 yılında profesör unvanını aldı.

1980-1981 U.K. Üniversite bursiyeri olarak Natural History Museum'da, 1996 Fulbright bursiyeri olarak U.S.A Harvard Üniversitesi Antropoloji Bölümü'nde bulundu.

1988-1998 Paleoantropoloji A.B.D. başkanlığı, 1993-1996 Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü müdürlüğü, 1993-1997 Kültür Bakanlığı bakan danışmanlığı, 1998-2001 Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi dekanlığı, 1998-2001 Üniversitelerarası Kurul üyeliği, 2001-2004 Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yönetim Kurulu üyeliği görevlerini yaptı.

2006 Paleoantropoloji ABD başkanlığı; Sosyal Çevre Bilimleri ABD. lisansüstü ders ve danışmanlığı; Müze Eğitimi ABD. lisansüstü ders ve danışmanlığı, 2006 Antalya Kent Müzesi Projesi Danışma Kurulu başkanlığını sürdürmektedir.

1983 yılından beri Bursa Paşalar kazısı; 1989 yılından beri Ankara-Kazan Sinap formasyonu kazıları ve yüzey araştırması, 1993 yılından beri Muğla Özlüce kazısının bilimsel başkanındır.

Muğla Müzesi, Turolian Park, *Doğa Tarihi* (19.02.1994); Bursa Arkeoloji Müzesi Bursa'nın Doğa Tarihinden Bir Kesit: Paşalar (18.05.1997); Ankara Anadolu Medeniyetler Müzesi, Ankara'nın Doğa Tarihinden Bir Görünüm (23.06.1998) seksiyonlarının kurucusudur.

Ankara Üniversiteler Derneği, Atatürkçü Düşünce Derneği; Ulusal Eğitim Derneği; Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği; HADD Hatay Arkeoloji Dostları Derneği (kurucu başkan) 1998-2000; 1998 Müzeciler Derneği başkanı (devam ediyor). 2007 ICOM üyesidir.

PAŞALAR KAZISI

1982-83 yılından beri devam etmekte olan Paşalar Miyosen Dönem kazıları 25 yılını tamamlamıştır.

Bursa İli'ne 80 km. uzaklıktaki Mustafakemalpaşa İlçesi'nin 12 km. yakınında yer alan Paşalar Köyü'nde, orman yolu açılması sırasında rastlanılan fosil yatağı, tekil bir fauna grubuna ait 58 adet soyu tükenmiş karasal hayvan fosilleri içermektedir.

Bu fosiller arasında bilim dünyasının ender saydığı fosil örneklerden birçoğu yer almaktadır. Örneğin Paşalar fili olarak bilinen bir tür buraya özgüdür. Ayrıca kuyruksuz büyük maymunların izole dişlerinden ve vücut kemiklerinden oluşan büyük sayıda bir fosil koleksiyonuna sahip bulunmaktayız.

Kazı çalışmaları her yıl Bakanlığımızın Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu'nda bir bildiri ile verilmekte ve yayınlanmaktadır.

Ayrıca;

- *Journal of Human Evolution*, 1990, Vol. 19, No.4/5 (Special Issue-Özel Sayı),
- *Journal of Human Evolution*, 1995, Vol. 28, No. 4 (Special Issue-Özel Sayı),
- *Journal of Human Evolution*, 2008, Vol. 54, No. 4 (Special Issue-Özel Sayı),

olmak üzere 45 adedin üzerinde makale ile uluslararası platformlarda kazımızın önemini ve sesimizi duyurmuş bulunmaktayız.

Kazı alanında ve çevresinde yeni yapılan düzenleme ile, “Toplumsal Sorumluluk Projeleri” kapsamında “eğitim” amaçlı bir Arkeo-Eko-Park Merkezi kurma çalışmalarının sonuna gelmiş bulunmaktayız.

“Kazı Evi Müzesi” olarak hizmet verecek bir binanın yapımı tamamlanmış olup 2008 sezonunda hizmete açılacaktır.

İlçenin ve çevresinin ilköğretim, ortaöğretim düzeyine hitap edecek olan bir sergileme ve aynı zamanda “ekolojik turizm” açısından da bölgenin potansiyel bir uğrak merkezi olması için özenle hazırlık yapılmaktadır.

Müzeciliğimizde yeni yaklaşımların ışığında topluma verilecek olan mesajların başında, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası ile güvence altına alınmış olan doğa varlıklarımızın dünü, bugünü ve geleceği konusunda bilgilendirme ve korumacılığın önemini kavranması vurgulanacaktır.

Doğa bilinci ve sahip olduğumuz yaşamın sürdürülebilir kılınması açısından toplumda “farkındalık” yaratmayı amaçlayan bu projenin, kazı çalışmaları ile paralel yürütülmesi sağlanacaktır.

PATARA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Kaş
Köyü	: Gelemiş
İrtibat Telefonu	: 0.242. 3102256
e-mail	: havva@akdeniz.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Fahri
Soyadı	: Işık
Bağlı Olduğu Kurum	: Akdeniz Üniversitesi

Özgeçmişi : 27.10.1944 Malatya doğumlu olan Işık, 1961-1965 A. Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde lisans, 1965-1973 Bonn Friedrich-Wilhelm Üniversitesi Arkeoloji Enstitüsü'nde doktora eğitimini tamamladı. 1973 yılında kuruculuğunu yaptığı Atatürk Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde doktor asistan olarak göreve başladı. 1976 yılında doçent, 1983 yılında profesör unvanını aldı.

1976-1978 yıllarında Atatürk Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü başkanlığı, 1978-1990 yıllarında Atatürk Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü başkanlığı, 1986-1988 yıllarında Atatürk İlkeleri Anabilim Dalı başkanlığı, 1992 yılından beri Likya Uygarlıkları Araştırma Merkezi kurucusu ve yönetim kurulu üyesi, 1990-2003 yıllarında Akdeniz Üniversitesi Araştırma Projeleri Birimi yönetim kurulu üyesi, 1972 yılından beri ASR "Sarkophag-Corpus" bilimsel üyesi, 1980-2003 yıllarında Kültür Bakanlığı Bilim Kurulu üyesi, 1984 yılından beri Alman Arkeoloji Enstitüsü üyesi, 1999 yılından beri Avusturya Arkeoloji Enstitüsü üyesi görevlerinde bulundu.

1989 yılından beri "Patara Kazı ve Araştırmaları"nın başkanlığı, 1992 yılından beri "Tlos ve Territoriumu Yüzey Araştırmaları"nda bilimsel üyesi, 2006 yılından beri "Kibyra Kazıları"nın danışmanlığını sürdürmektedir.

Almanca, İngilizce bilen Işık'ın 7 kitabı, 70 makalesi yayınlanmıştır (ayrıntı için: www.akdeniz.edu.tr/fenedebiyat/arkeo/).

PATARA KAZISI

Antalya Kaş İlçesi sınırları içindedir. Mitoslara göre, kuruluşu ve adı, Apollon ve Lykia'dan doğma Pataros'a bağlanarak Yunanlaştırılmıştır. Aslında Yunanca adı, Hititçe "Patar" ve Likçe Pttara'dan uyarlanmıştır. Bu olgu, Tunç Çağı ve izleyen Erken Demir Çağı çömlek parçalarıyla da arkeolojik olarak belgelenmiş; son yıllarda yine Tepecik Höyük'te gün yüzüne çıkmaya başlayan "Bey Sarayı", kent M.Ö. geç 8. ve erken 7. yüzyılda güçlü Ksanthos'la yarışan önemini gözler önüne sermeye başlamıştır.

Tarihsel olarak adı ilk kez Apollon'la ilgili olarak Hekataios ve Herodotos'ta geçer. İzleyen zamanlarda kent tarihi Lykia tarihiyle birlikte yazılır. M.Ö. 540 dolaylarında Perslerin,

5. yüzyıl içinde Atinalıların ve 4. yüzyıl içinde, İskender'e dek, yine Perslerin egemenliği altındadır. Doğucasarı'dan haliçe uzanan güçlü bir sur çemberiyle kentin korunduğu M.Ö. 3. yüzyılda II. Ptolemaios tüm Lykia ile birlikte Patara'ya da sahiptir ve kenti, karısı ve kız kardeşi Arsinoe'nin adıyla onurlandırır; hanedanın gözdesi olarak öne çıkarır. M.Ö. 197'de kısa bir süre için, Apameia Anlaşması'na kadar, Seleukoslara el değiştirir. M.Ö. 167, Roma'nın özgürlükte ödünsüz Lykia'ya bağımsızlık tanıdığı ve Lykia Birliği'nin Patara başkentliğinde kurulduğu yıl olarak bilinir. Birlik başkentliği, Livius'un bu yüzyıl başlarındaki savaşlarla bağlantılı olarak Patara için söylediği "caput gentis" deyimiyile ve Lykia'nın tek büyük boyutlu meclis binasına sahiplikle belgelenir. Bu yapı, çağdaş yönetim biçimlerine örnek olan "en mükemmel demokrasi"ye tanıklık etmesiyle de ayrıcalıklıdır.

M.S. 43'te ise Claudius, Lykia'yı bir Roma eyaletine dönüştürür. Patara bu yeni dönemde aynı zamanda eyalet başkentidir de. Örneksiz olan "Yol Kılavuz Anıtı" bu bağlamda dikilir, deniz feneri de izleyen Nero Döneminin eseridir. Vespasian'ın M.S. 73/74 yıllarında Lykia ve Pamphylia Eyaleti'ni kurduğunda da Patara başkent olarak önemini artırmış olmalıdır. "Roma Barışı" sürecinde "Yol Kılavuz Anıtı", delik kemer, pharos ve granarium özgün yapılar olarak

göz kamaştırır. Ayrıca tiyatro, meclis binası, ana cadde ve agora kapısı, Mettius Modestus Takı, Korinth Tapınağı, biri imparator yapısı dört hamam, on kadar tapınak mezar gibi ayakta kalabilmiş anıt eserle de başkentliğe yakışan bir görkem sergiler.

M.S. 4. yüzyılda Lykia'nın Pamphylia'dan ayrılmasıyla yeniden tek eyalet başkentliğine döner ve bu sanını yüzyılın sonlarında bölgenin dinsel merkezi Myra'ya devreder. Doğu Roma zamanında dinsel önemi bir piskoposluk kenti olarak sürer. M.S. 325 Nikaia Konzili'nde Lykia'nın tek imza yetkilisi Eudemos

buralıdır. Hıristiyanlıkta Meryem Ana'dan sonra en büyük saygıyı gören Aziz Nikolaos bu yüzyıl başlarında Patara'da doğmuş ve burada yetişmiştir; kayıtlardan adına bir ruhban okulu kurulduğu da bilinir. Bölge'nin en erken ve büyük kiliselerinden biri olan "Kent Bazilikası" ile birlikte toplam 13 kilisenin varlığı tek başına kentin Hıristiyanlıktaki önemini göstermede yeterlidir. M.S. 7. ve 8. yüzyılların yağmaya yönelik Arap akınlarıyla Patara bir liman kenti olarak en çok etkilenmiş olmalıdır ki, ilki bu dönemden, diğeri Ortaçağ'dan iki sur kuşağıyla giderek liman kenarında bir köye küçülmüştür. M.S. 13. yüzyıl başlarında Lykia artık Selçuklu'nundur; ancak Patara Ortaçağ yerleşiminde buna yönelik tek iz bulunmamıştır. Patara bağlamında tarih en son, Cem Sultan'ın İ.S. 1478'te Rodoslularla bir anlaşma yapmak için burada olduğunu yazar. Bu tarihten sonra, adı Hititçe Siyanti ve Yunanca Ksanthos olan ve "sarı" anlamına gelen, Eşen Çayı'nın bin yıllar boyunca taşıdığı kum, haliç ağzını tümüyle kapatmış ve kent terk edilmiştir; arkeolojik olarak da en son buluntular M.S. 15. yüzyıldan öteye geçmez. En geç M.Ö. 3. binyılda limanıyla tarihe doğan bir kent, M.S. 15. yüzyıl sonlarında ona hayat veren ve 600 yıl başkentlik onurunu yaşatan limanıyla birlikte yok olmuştur.

1988 yılında başlayan bilimsel kazılarla, S. Haynes'in "Uyuyan Güzel" diye tanımladığı bir başkent, eski görkemiyle tarihe yeniden uyanmaya başlamıştır. Anadolu Üniversitesi ile işbirliğinden alınan güçle amacımız; bu mirasımızı restorasyonu amaçlanan görkemli ve tekil yapılarıyla, Apollon'un doğduğu Leto Hurmalığı, Aziz Nikolaos'u ve Telephos Pınarı'yla ve 1998 yılında "dünyanın en güzeli" seçilen kumsalıyla -bilimin yanı sıra- kültür, inanç ve doğa turizmiyle de insanlığın ve ülkemizin hizmetine en mükemmeliyle sunabilmektir.

PEDESA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Bodrum
Köyü	: Konacık
İrtibat Telefonu	:-
e-mail	: adnandiler@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Adnan
Soyadı	: Diler
Bağlı Olduğu Kurum	: Muğla Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : Erzurum doğumlu olan Diler Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nden 1982 yılında mezun oldu. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1986 yılında yüksek lisans, 1990 yılında doktora eğitimini tamamlayan Diler, 1993 yılında doçent oldu. 1999 yılında Muğla Üniversitesi'nde profesör kadrosuna atanan Diler, 2000 yılında Karya Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni kurdu ve hâlen aynı merkezin müdürlüğünü ve arkeoloji bölümü başkanlığını yürütüyor. Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu üyesi, Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu başkanlığı ile Koruma Yüksek Kurulu üyesi yapan Diler, Muğla Üniversitesi'nde Fen-Edebiyat Fakültesi ile Sosyal Bilimler Enstitüsü yönetim kurullarında ve üniversite senatosunda üye olarak görev yapıyor. Tarım arkeolojisi ve kült alanında uzmanlaşan Diler, "Arkeoloji Parkı ve Kültürel Miras Yönetimi" ve "Agro-turizm" konusunda çalışma ve projeler gerçekleştiriyor.

PEDASA KAZISI

Gerek Karya dip tarihi ve gerekse Kar-Leleg sorunlarını çözmeye yönelik araştırmaları-mız bizi Pedasa'da 2007 yılında kazı çalışmalarına yönlendirmiştir. Altı yıldır aralıksız yürüttüğümüz yüzey araştırmaları ardından başlattığımız kazıların öncelikli amacı bugüne dek sadece sınırlı yüzey araştırmalarına dayalı kısıtlı bilgilerle tanıdığımız Leleg uygarlığını onların en eski ve en önemli kalıntılarını barındıran Pedasa'da gerçekleştirilecek kapsamlı kazı çalışmaları ile araştırmak ve çalışma sonuçlarını bilim dünyasına tanıtmak, bu yolla Anadolu arkeolojisinin karanlıkta kalan en önemli sorunlarından birinin aydınlanmasına katkı sağlamaktır.

Başta arkeolog ve diğer uzman gruplar yönetiminde ziyaretçilerin günlük ve haftalık periyotlarla eğitilerek sergileme ve arkeolojik çalışmalara dolaylı ya da doğrudan katılımlarını sağlamak ve bu yolla elde edilecek gelirle antik kentin araştırması, restorasyonu, korunması ve yöre halkının bundan gelir elde edebileceği hobi arkeolojisi ve arkeoloji parkı işletme modelini tasarlamak ve uygulamak Pedasa kazı ve araştırmalarının öncelikli hedefleri arasındadır.

Kazı çalışmalarının en önemli etkisi Leleg uygarlığının tanınmasına katkı sağlamasıdır. Homeros'tan başlayarak bilinen Leleg yerleşimlerinin neredeyse en ünlüsü olan Pedasa kenti bu araştırma projenin en önemli aşamalarından biri olarak görülmüştür. Pedasa, konumu nedeniyle erken dönemlerden itibaren kesintisiz yerleşim görmüştür. Kentin en üst noktasında yer alan akropolis yerleşim çekirdeğini oluşturmakta ve izleyen dönemler boyunca kentin gelişimi adım adım izlenebilmektedir.

Karia bölgesi yerleşmelerinin kentleşme döneminin en iyi izlenebildiği merkez olarak öne çıkan Pedasa'nın bir diğer önemli özelliği de geleneksel Leleg mimarisinin tüm öğelerini içinde barındırmasıdır. Bu nedenle Karia bölgesinin hem dip tarihine hem de ilerleyen dönemlerine ve kentleşme sürecine ilişkin sorulara olası yanıtların bulunabileceği merkez olarak öne çıkmaktadır.

Yürütmeyi tasarladığımız bu çalışmalar sonucunda Kar, Leleg ve Hellen toplumu arasındaki en erken bağlantılar, Karia bölgesi toplumlarının, antik yerleşimler ve bunların bölge ile bağlantıları, Hellenleşme ve kentleşme süreci, toplumsal örgütlenmeler, bölgedeki ekonomik ve dinsel yapılanma gibi konularda sorunlara ışık tutacak somut sonuçlar beklenilmektedir.

PERGAMON KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Bergama
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0232 6328583
e-mail	: pirson@istanbul.dainst.org

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Felix
Soyadı	: Pirson
Bağlı Olduğu Kurum	: Alman Arkeoloji Enstitüsü

Özgeçmişi : 1968 yılında doğdu. 1989-1993 Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universitesi Bonn, Albertus-Magnus-Universitesi Köln ve Ludwig-Maximilians-Universitesi Münih'te Klasik Arkeoloji, Sanat Tarihi, Eskiçağ Tarihi ve Prehistorya eğitimi aldı. 1994 University of Cambridge, Faculty of Classics'te master of philosophy; 1996 Münih Üniversitesi'nde "*Mietwohnungen in Pompeji und Herkulaneum. Untersuchungen zur Architektur, zum Wohnen und zur Sozial- und Wirtschaftsgeschichte der Vesuvstädte- Pompei ve Herakulaneum'da Kiralık Evler. Vezüv Kentlerinde Mimari, Yerleşim, Sosyal ve Ekonomi Tarihine İlişkin Araştırmalar*" konulu tezi ile doktora çalışmasını tamamladı.

1996-1998 Alman Arkeoloji Enstitüsü Roma Şubesi'nde "Stadtkultur in der römischen Kaiserzeit" konulu çalışmayı gerçekleştirdi. Pompei'deki kazı ve belgeleme projesinin başkanlığını yaptı. 1999-2000 Brandenburg Teknik Üniversitesi Cottbus'ka Mimarlık Tarihi Kürsüsü'nde süreli yardımcı doçent çalıştı. "World Heritage Studies" çerçevesinde arkeoloji dersleri verdi. 2001 Leipzig Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü ve Antik Müze'de yardımcı olarak görev yaptı. Ocak 2005 tarihinde doçent unvanını aldı. 2005 Alman Arkeoloji Enstitüsü İstanbul Şubesi'ne müdür vekili olarak atandı. Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün asil üyesidir. 2005 Leipzig Üniversitesi'nde Tarih, Sanat ve Doğu Bilimleri bölümlerinde "*Ansichten des Krieges. Kampfrelichs klassischer und hellenistischer Zeit im Kulturvergleich-Savaştan Görüntüler. Klasik ve Hellenistik Dönemdeki ÇatıŐma Rölyefleri Kültür KarŐılaŐtırması*" konulu tezi ile profesör oldu.

2006 yılından beri Alman Arkeoloji Enstitüsü İstanbul Şubesi müdürlüğü ve Pergamon kazısı başkanlığı görevini sürdürmektedir.

PERGAMON KAZISI

1878 yılında Alman arkeologlar tarafından başlatılan Pergamon kazısında, başından beri tüm antik kentin araştırılmasına önem verilmiştir. Hellenistik Dönem kenti ve Roma

metropolü olan Pergamon, Antik Dönem kent yapısının en önemli örneklerindedir. 130 yıllık kazı geçmişinde İmparatorluk Dönemine ait Trajan Tapınağı gibi tekil yapılar veya şifa tanrısı Asklepios'a ait kutsal alan gibi daha büyük mimari kompleksler çalışmaların odak noktası olmuştur. Son otuz yılda ise araştırmalar konut mimarisi ve yaşam koşulları üzerine yoğunlaştırılmıştır.

2005 yılında başlatılan yeni araştırma programı ise yeniden tümüyle Hellenistik *polis* ve banliyösüne yöneltilmiştir. Çalışmalarımızda yeni sorular ve yeni metotlarla büyük Hellenistik Dönem kent genişletilmesindeki anahtar yapıtların tarihlendirilmesi ve sokak sistemi rekonstrüksiyonu ön plandadır. Bunun yanı sıra ağırlıklı olarak Pergamon civarındaki antik yerleşme yapısı ve birkaç seçilmiş *polis* üzerinde çalışılmaktadır. Antik kentler hiçbir zaman tek başına ve bağımsız olarak işleyen birimler olmamıştır. Çevreleri ile ekonomik, askerî ve kültürel bir sentez oluşturmaktaydılar. Amacımız, Pergamon metropolü ile komşu kentler arasındaki ilişkinin bir liman kenti ve iki kara kentinin araştırılması ile aydınlatılmasıdır.

Pergamon gibi geleneksel ve büyük bir projenin amaçlarından biri de mutlaka devamlı olarak geçmiş yıllardaki kazıları tekrar gözden geçirip bazı anıt ve buluntu komplekslerinin yeniden ele alınmasıdır. Yeni araştırma programına göre güncel ana çalışma alanı Hellenistik yapılar ve buluntulardır. Bunun yanı sıra prehistorik, Roma ve Bizans dönemleri üzerine araştırmalar da sürdürülmektedir.

Pergamon kazılarında ayrıca önemli yapıların korunmasına ve sunumuna özen gösterilmektedir. Güncel olarak çabalarımız, antik Pergamon'un aşağı kentine yöneliktir. Akropol ile tarihî yerleşme arasındaki bu alan köprü vazifesi görmekte olduğundan kaliteli bir kültür turizmi için önemlidir. Bu nedenle Kızıl Avlu'nun güney kulesi ve çevresinin konservasyonu ve bir müze hâline getirilmesi için geniş kapsamlı bir proje yürütülmektedir.

PERGE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Aksu Beldesi
İrtibat Telefonu	: 0242 426 39 98
e-mail	: habbas@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Haluk
Soyadı	: Abbasoğlu
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : 1943 yılında doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'ni 1960, ardından İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Prehistorya ve Klasik Arkeoloji Bölümü'nü 1965 yılında bitirdi. Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün burslusu olarak Almanya'da Marburg ve Heidelberg üniversitelerinde eğitimine devam etti. Akademik hayatı 1970 yılında İstanbul Üniversitesi'nde asistan olarak başladı, aynı yerde doktorasından sonra 1983'te doçent, 1989'da profesör oldu. 1990-1991 eğitim öğretim yılında Almanya Giessen Üniversitesi'nde misafir profesör olarak ders verdi. Hâlen İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü başkanı, Antalya Bölgesi Arkeoloji Araştırmaları Merkezi müdürü, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Perge kazısı başkanıdır. Ayrıca 1990-2007 yılları arasında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Antalya Bölge Kurulu üyeliği ve son yıllarda bu kurulun başkanlığını yapmıştır. Bunların yanı sıra Türkiye ICOMOS Milli Komitesi, T.C. Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu, Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Danışma Kurulu, Alman ve Avusturya Arkeoloji Enstitüleri muhabir, Ernst-Kirsten Gesellschaft (Stuttgart) Tarihi Coğrafya Araştırmaları Derneği kurucu üyesi ve Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Derneği asbaşkanı ve ARIT-Türk Amerikan İلمي Araştırmaları Enstitü Derneği başkanıdır.

Öğrenciliği ile başlayan, yaklaşık elli yıla yakın süreden beri Antalya bölgesinde çeşitli kazı ve arkeolojik çalışma, koruma ve onarıma yönelik uygulamalara katılmış olup bilimsel çalışmaları ve yayınlarının önemli bir kısmı bu bölge arkeolojisi ile "Perge Kazı ve Onarım Çalışmaları"yla ilgilidir.

PERGE KAZISI

Perge'de ilk kazı, 1946 yılında Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel başkanlığında kentin Batı Nekropolis'inde yapılmıştır. Bir yıl süren bu kazının ardından, yine Mansel başkanlığında, 1953-1957 yılları arasında ve 1967'den itibaren sürekli kazılara başlanmıştır. Mansel'in vefatı üzerine 1975-1987 yılları arasında kazılar Prof. Dr. Jale İnan başkanlığında yürütülmüştür.

1988 yılından itibaren Prof. Dr. Haluk Abbasoğlu başkanlığında yürütülen kazılarda, daha önceki yıllarda kazılan resmî binaların ve ele geçirilen çok sayıdaki heykelleri yapan Pergelilerin sosyal yaşamlarını ve bu insanların nasıl evlerde oturduklarını aydınlatmak için yapılan kazılarda, konutların Hellenistik plan geleneğini devam ettirdiği ve uzun yıllar kullanıldığı saptanmıştır.

Perge'deki son yıllarda yapılan kazılarda soruna yönelik iki proje ağırlık kazanmıştır. Bunların birincisinde Hititlerin başkenti Hattuşa'da bulunan bronz bir levhada adı geçen sınır kenti *Parha*'nın Perge olarak değerlendirilmesi sonucunda, kentin Roma Dönemi öncesini araştırmak amaçlanmış, bu bağlamda akropoliste yapılan çalışmalarda Kalkolitik Çağa kadar inen buluntular ele geçirilmiştir. Böylece Perge'nin yerleşim tarihinin bilinenden çok eskiye dayandığı saptanmıştır.

Diğer projede ise 1. Derece Arkeolojik Sit sınırları içinde olmasına karşın özel mülkiyette bulunan kentin Batı Nekropolisi'ni, kaçak kazıları önlemek amacıyla araştırmak amaçlanmıştır. Burada 1994 yılından günümüze kadar sistemli yürütülen kazılarda görkemli mezar yapılarının yanı sıra çok sayıda çeşitli tipte mezarlar ve zengin bezemeli mermer lahitler, zengin buluntularıyla ortaya çıkartılmıştır.

Perge'de kazı çalışmalarının yanı sıra onarıma yönelik uygulamalara da önem verilmiştir. Bu bağlamda "Güney Hamam" frigidariumunun kuzey duvarı onarılmış, Hellenistik kapının kulelerinin konsolidasyon çalışmalarına 2007 yılında başlanmıştır. Anastylosis kapsamında Tacitus Caddesi, kuzey-güney doğrultulu sütunlu cadde, "Güney Hamam", palaestra ve agora'da çok sayıda postament, sütun kaidesi ve yüzü aşkın sütun onarılarak ayağa kaldırılmıştır.

Mozaik corpusu çerçevesinde agora ve "Güney Hamam"ın mozaikleri tekrar açılarak, konservasyonu yapılmış, fotogrametrik belgelenecek çağdaş yöntemlerle tekrar kapatılmıştır. Koruma ve onarım çalışmaları, müzeye teslim edilen tüm küçük eserlerde de uzman konservatörler nezaretinde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca "Batı Nekropolis"te ortaya çıkartılan tüm mezarların üzerleri kaldırılabilir bir çatı sistemiyle örtülerek koruma altına alınmıştır. Bu uygulamaların dışında Demetrios Apollonios Takı, tiyatro ve stadionun onarım projeleri hazırlanmış, gerekli kurul onayı alınmıştır.

PESSİNUS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Eskişehir
İlçesi	: Sivrihisar
Köyü	: Ballıhisar
İrtibat Telefonu	: 00/90/222/7243354 00/32/476/542023
e-mail	: johnny.devreker@ugent.be

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Johnny
Soyadı	: Devreker
Bağlı Olduğu Kurum	: Gent Kraliyet Üniversitesi

Özgeçmişi : Jonny Devreker, 1965 yılında Belçika Gent Üniversitesi'nden mezun oldu. 1965 yılında asistan, 1977 yılında doçent, 1985 yılında profesör, 1990 yılında ordinaryüs profesör oldu. 2005 yılında dekanlık görevine getirildi.

1967 yılından itibaren asistan olarak katıldığı Pessinus kazılarının hâlen kazı başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Pek çok ülkede ve Türkiye'de konferanslar veren Devreker'in Pessinus üzerine yüzden fazla yayını bulunmaktadır.

PESSİNUS KAZISI

Gent Üniversitesi'nden Prof. Pieter Lambrechts tarafından 1967'de başlatılan kazıların esas amacı Kybele tapınağının bulunmasıydı. Bu, kültürü ilk önce bütün Yunan dünyasında ve sonra da Roma dünyasında yayılan tanrıçanın ana mabedidir. Pessinus kazıları Batı Avrupa tarihine de önemli katkılarda bulunmuştur. M.Ö. 25'te Galatya Krallığı'nı kuran fakat büyük ölçüde bilinmeyen üç Kelt aşiretinden birisi olan Tolistobogioi'in idarî merkezi olmuştur. Bugünkü kazılar eski metropolün kalbiyle ilgilidir ve araştırma Pessinus projesinin ilk amacına yönlendirilmiştir: Tanrıça Kybele'nin orijinal mabedinin yerini tespit etme ve inceleme. Üstelik, köyün planlanan nakli, arkeologlar için yeni, uzun vadeli araştırmalara açılmıştır. Eski seyyahlar tarafından bulunan ve yazılan bazı tapınaklar, hamamlar ve evlerin çok olduğu semtler, jeo-elektrik araştırmayla yerleri tespit edilen diğer bina yapıları açık kalmıştır. Pessinus Araştırma Merkezi'nin kurulması bu eşsiz arkeolojik sitin tarihini çıkarmak ve ilmi fonksiyonlarının geniş bir kitleye ulaşması için ileri bir adımdı.

Gent Üniversitesi'nin Belçikalı ekibi 1967 ve 1973 arasında birkaç alanda arkeolojik araştırmalar yapmıştır. Strabon ve Livius gibi klasik yazarlar tarafından övülen mabet

bulunamazken, esas Roma şehir merkezinin bazı anıtsal parçaları kazılmıştır. Kazılar, eşsiz kanalizasyon sistemi ve portikal meydanla ya da agorayla bağlantılı daha eski anıtsal bir binanın yerine dikilen, kesinlikle en görkemli anıt olan, imparatorluk tapınak-tiyatro kompleksini, bir nekropolü (M.Ö. 3. yüzyıldan M.S. 5. yüzyıla kadar) ve evlerin çok olduğu geç Roma semti ve deposunu içermektedir. Ballıhisar ve çevre köylerde bulunan kitabelere dayanan bazı kısmi etütler, şehrin daha geniş kontekstinde ve arazisinde daha iyi bilgi vermiştir.

Prof. Lambrechts'in 1974'te ani ölümünden sonra arkeolojik kazılar 1987'de Prof. John Devreker'in idaresi altında devam ettirilmiştir. Bu ikinci safhanın başlangıçtan itibaren multidisipliner karakteri vardır ve amacı eski sitin ayrıntılı stratigrafisi ve yerleşimin şehirleşme gelişiminin açık olarak iç yüzünü kavramaktır.

Bu maksatla kazılar, Hellenistik-Roma mezarlığının ve bir Bizans kalesinin ortaya çıkarıldığı şehrin kenarındaki yüksek plato olan 'akropolis' denilen en yüksek noktada başlatılmıştır. Sondajlar serisi bu alanı stratigrafik ve kronolojik olarak şehrin merkezine bağlamaktadır. Böyle yapılarak eski şehrin evleri, bir villa ve Hagia Sophia denilen kilise ortaya çıkarılmıştır. Bu, Preklasik Dönem boyunca insan ikâmetinin en eski gelişimini daha fazla kavrama olanağını vermiştir. Şimdiki araştırma etkinlikleri, şehrin politik merkezindeki (tapınak-tiyatro ve agora alanı) kazıların tamamen bitirilmesini amaçlamaktadır.

PHOKAİA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Foça
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 05445240828
e-mail	: phokaia_excavations@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ömer
Soyadı	: Özyiğit
Bağlı Olduğu Kurum	: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1949 yılında Balıkesir İli'nin Ayvalık İlçesi'nde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ayvalık'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nü 1970 yılında bitirdi. Aynı bölümde Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın danışmanlığında yüksek lisans ve doktora çalışmaları yaptı.

1971-1976 tarihleri arasında beş yıl boyunca Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Müdürlüğü'ne bağlı Bergama Arkeoloji Müzesi'nde müze asistanı olarak görev yaptı. Müzede çalıştığı yıllarda birçok yerli ve yabancı kazılarda Bakanlık temsilciliği görevinde bulundu. 1977 yılından bu yana Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde görev yapıyor ve hâlen aynı fakültede öğretim üyeliği görevini profesör olarak sürdürüyor.

1970 yılından bu yana birçok arkeolojik kazıda görev yaptı. Bayraklı (Eski Smyrna), Erythrai, Gryneion kazılarında kazı üyesi olarak çalıştı. Pergamon Akropolisi'nin arkasında bugün Kestel Barajı suları altında kalan seramik atölyeleri alanında 1985-1988 yılları arasında dört mevsim boyunca kurtarma kazıları gerçekleştirdi. 1989 yılından beri Foça'daki antik Phokaia kentinde arkeolojik kazılar yapmakta ve bu kazıları yönetmektedir.

1985 yılında Paris Louvre Müzesi'nde C.N.R.S. burslususu olarak incelemelerde bulundu. 1987, 1991 ve 2004 yıllarında Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün davetlisi olarak Berlin'de bilimsel araştırmalar yaptı. İtalya'da Catania Üniversitesi'nde 1998 yılında yüksek lisans dersleri verdi. 1989 yılından bu yana Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya'da düzenlenen çok sayıda kongre, sempozyum ve kollokyuma katıldı. Helenistik Dönem seramiği ve Arkaik Dönem plastiği üzerine bildiriler sundu. Yine bu ülkelerde Phokaia kazıları üzerine birçok konferans verdi.

1995-2001 yılları arasında İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği ve başkanlığı yaparak, İzmir ve çevresinin kültürel ve doğal varlıklarının korunmasında önemli bir çok karara imza attı.

PHOKAİA KAZISI

Foça'da bilimsel nitelikli ilk kazılar, 1913 yılında Felix Saritiaux tarafından başlatıldı. Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın kazıları ise, Foça'daki ikinci dönem kazılarını oluşturur. Üçüncü dönem kazılarının başlama tarihi ise 1989 yılıdır. Katılımlı kazı olarak ele alınan bu kazılar, 1992 yılında Ömer Özyiğit'in başkanlığında Bakanlar Kurulu kararlı kazıya dönüştürüldü. Bu son dönem kazıları sırasında oldukça önemli sonuçlara ulaşıldı:

Antik kentin kuruluşu, Eski Tunç Çağına kadar geriye çekildi. Kentin ilk kez, bugünkü antik kentin ve modern yerleşimin güneyindeki yamaçlarda kurulduğu anlaşıldı. İlk yerleşim alanında yapılan kazılarda, Geç Tunç Çağına ilişkin bir oval ev ile İ.Ö. 11. yüzyıla tarihlenen çelik üreten bir atölye ile karşılaşıldı. Bu atölyenin üzerinde İ.Ö. 10. yüzyıl başlarına tarihlenen iki oval evin varlığı da ortaya çıkarıldı.

Herodotos'un sözünü çokça ettiği, İ.Ö. 590-580 yıllarına tarihlenen ünlü Phokaia surları ile 1992 yılı kazıları sırasında karşılaşıldı. Bir tümülüsün dolgusu içerisinde ele geçirilen bu surların, oldukça iyi korunduğu görüldü. Antik Dönemde uzunluğu 7-8 km.ye varan bu surların çevrelediği alanın büyüklüğü, Phokaia antik kentinin İ.Ö. 6. yüzyılın başlarında dünyada oldukça büyük bir kent olduğunu gösterir.

1991 yılı kazıları, Phokaia Tiyatrosu'nun varlığını ilk kez ortaya koydu. Bir bölümü ortaya çıkarılan tiyatronun, Anadolu'da bilinen en eski tiyatro olduğu anlaşıldı (İ.Ö. 340-330).

Yapılan kazılarda, Kybele kültürünün Phokaia'da oldukça güçlü olduğunu ve Phokaialılar'ın bu tapımı, deniz ötesindeki kolonilerine götürdüğü görüldü.

Modern kentin birçok yerinde yapılan kazılarda, Arkaik Dönem kentinin oldukça geniş bir alana yayıldığı ve İ.Ö. 650 ile 546 yılları arasında Phokaia'nın en görkemli

zamanını yaşadığı ortaya çıkarıldı. Bu döneme ilişkin sur duvarları ve ele geçirilen sunak yapılarının ötesinde, Athena Tapınağı'nda da kazılar yeniden ele alındı. Bu kazılar, Athena Tapınağı'nın İ.Ö. 6. yüzyılın başlarında yapıldığını ve İon mimarlığının en eski örneklerinden biri olduğunu ortaya koydu.

2000-2001 yıllarında Foça'ya 7 km. uzaklıkta bulunan Pers Mezar Anıtı'nda kazı, restorasyon ve çevre düzenlemesi gerçekleştirildi. Yapılan çalışmalara göre bu mezar anıtının Perslere ait Anadolu'daki en eski mezar anıtı olduğu ve İ.Ö. 546 yılının ilk yarısında Sardes Savaşı'ndan hemen sonra Pers Kralı Kyros tarafından yaptırıldığı ortaya kondu. Buna göre bu anıtın, Pers, Lydia ve İonluların ortak projesi olarak gerçekleştirilen, İran'daki örneklerinin prototipi konumunda olduğu anlaşıldı.

Kent, Hellenistik ve Roma dönemlerinde küçüldü ve önemini yitirdi. Küçülen kent, Roma İmparatorluk Döneminde ele geçirilen birçok seramik çöplüğü depozitinden anlaşıldığı üzere büyük bir seramik endüstrisi merkezi durumuna geldi.

POMPEİOPOLİS (PAPHLAGONİA) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kastamonu
İlçesi	: Taşköprü
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0049-(0)89-28927694 0090-(0)538-9222230
e-mail	: summerer@lmu.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Lâtife
Soyadı	: Summerer
Bağlı Olduğu Kurum	: Münih Ludwig-Maximilians-Üniversitesi

Özgeçmişi : İlk ve orta öğrenimini Türkiye’de yaptı. Münih Üniversitesi’nde klasik arkeoloji, klasik filoloji, eskiçağ tarihi ve etnoloji öğrenimi gördü. 1993 yılında master tezini klasik çağ mezar stelleri ikonografisi konusunda yaptı. Daha sonra bilimsel ilgi alanını Karadeniz Bölgesi arkeolojisine yöneltti. Doktora tezini 1996 yılında Amisos’ta (bugün Samsun) Helenistik pişmiş toprak figürünleri üzerine yaptı. Bu tez 1999 yılında “*Hellenistische Terrakotten aus Amisos. Ein Beitrag zur Kunstgeschichte des Pontosgebiets*” adıyla kitap hâlinde yayımlandı. Daha sonra Münih “Staatliche Antikensammlungen Müzesi”nde “*Hauch des Prometheus*” sergi projesinde çalıştı. Bunun yanında bir süre Moskova Goethe Enstitüsü’nün Rusya seminerlerinde görev yaptı. 1999 yılından beri Münih Üniversitesi’nde, Klasik Arkeoloji Bölümü’nde araştırmacı ve öğretim üyesi olarak görev yapmakta. 2005 yılında Karadeniz Kapadokyası bölgesindeki Demir Çağı yerleŐmelerinde bulunan Arkaik Dönem mimari terrakotta levhalar ve çatı kiremitlerini konu alan doçentlik tezini bitirdi. Bu tez “*Architektur und Akkulturation. Griechische Tondächer im kappadokischen Kontext*” adıyla kitap olarak önümüzdeki yıl yayımlanacaktır.

Yukarıda adı geçen kitaplarının yanında çok sayıda makalesi ve eleştirisi bulunmaktadır.

POMPEİOPOLİS KAZISI

Antik kent ismini, kurucusu olan ve meŐhur Romalı kumandan Pompeius Magnus’tan (İ.Ö. 106–48) almıştır. Pompeius, Pontus Kralı VI. Mithradat’ı, İ.S. 66 yılında yenince, Karadeniz Bölgesi’nin iç kısımlarında kurduğu yedi yeni Şehire Romalı eski askerleri yerleŐtirmiŐtir. Pontus et Bithynia eyaletini oluşturan bu kentlerin en büyüğu Pompeiopolis idi. Kentin erken tarihi hakkındaki bilgiler daha ziyade Amaseialı (bugün Amasya) coğrafyacı

Strabon'dan sağlanmaktadır. Buna göre Pompeius, kenti İ.Ö. 65 veya 64 yılında Amnias Nehri kıyısında (bugün Gökırmak) kurmuştur.

Pompeiopolis'in yeri daha 19. yüzyıl başlarında o zamanın Sinop'taki Fransız konsolosu Pascale Fourcade tarafından yazıtlara dayanarak tespit edilmiş fakat bunu kazılar takip etmemiştir.

Pompeiopolis'in tahriplerle yok olmasını ve unutulup gitmesini önlemek için Münih Ludwig-Maximilians-Üniversitesi'nin Klasik Arkeoloji Enstitüsü 2006 yılında Lâtime Summerer başkanlığında yeni bir kazı projesi başlatmıştır. Kazı ekibinde çeşitli üniversitelerden (Aarhus, Bordeaux, Mainz, Roma ve Zürich) değişik dallardan uzmanlar (arkeologlar, bizantologlar, jeofizisyenler, jeodetler, mimarlık tarihçileri, epigraflar ve numismatlar) yer almaktadır.

Bu projenin amacı antik kentin kalıntılarının ayrıntılı olarak araştırılması, şehir tarihinin açıklığa kavuşturulması ve Kuzey Anadolu Bölgesi'ndeki Roma Devrinde olan kentleşmenin anlaşılmasıdır.

Kapsamlı topografik ve jeofizik çalışmalar ile belirli noktalarda yapılan kazılar aracılığıyla kent yapılaşması ve şehir planlamasında çeşitli dönemlerde olan değişiklikler hakkında ayrıntılı ve anlamlı bilgiler edinilmeye çalışılmaktadır. Daha ziyade resmî binalar, toplantı ve pazar yerleri, mabetler, ve kiliseler, tiyatro, gymnasium ve hamam gibi umumi eğlence yerleri, bunun yanında özel kullanılan evler ve mezarlar araştırmaların odak noktasını oluşturmaktadır.

İki yıldır süren çalışmalarımızda antik kent hakkında çeşitli önemli veriler ortaya çıkmıştır: Kentin yayıldığı alan, geç antik sur duvarlarının gidişi, hamamlar, tapınak, tiyatro, forum, marcellum ve gymnasium gibi merkezî binaların yerleri magnetometre ölçümleriyle açığa kavuşturulmuştur. Yüzeysel araştırmalarında çok sayıda mermer mimari parçalar ve mermer kaplamalar bulunmuştur. Bunlar kentte ithal mermerlerle süslü görkemli binaların bulunduğunu kanıtlamaktadır. Belirli bölgelerde yapılan kazı açmaları kentteki yapılaşma katları hakkında önemli veriler açığa çıkarmıştır. Ayrıca Geç Roma Devrinde kalmış villalardan çok zengin bir şekilde döşenmiş ortasında bir tanrıça veya bir sembolün simgesi olan bir mozaik taban ortaya çıkarılmıştır.

PORSUK HÖYÜK KAZISI*

KAZININ YERİ

İli	: Niğde
İlçesi	: Ulukışla
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: -

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Dominique Paul
Soyadı	: Beyer
Bağlı Olduğu Kurum	: -
Özgeçmişi	: -

PORSUK HÖYÜK KAZISI

1968 yılında Fransız Arkeoloji Enstitüsü adına Prof. Dr. Olivier Pelon tarafından başlatılan kazı çalışmalarına 2003 yılından bu yana Fransız Arkeoloji Enstitüsü adına Prof. Dr. Dominique P. Beyer başkanlığında devam edilmektedir.

Höyüğün en üstünde Roma yerleşmesi vardır. Alçı taşından çamur harç kullanılarak yapılmış yapılara ait taş duvarlar oldukça tahrip olmuş durumdadır. Hellenistik Dönem duvarları da aynı özellikleri göstermektedir. Magazin tipinde yapılar açığa çıkarılmıştır.

Yapılan kazılar sonucunda Demir Çağında yoğun bir yerleşmenin olduğu anlaşılmıştır. Taş temel üzerine inşa edilmiş kerpiç duvarlı yapılar ortaya çıkarılmıştır. Hitit Döneminde ise taş temel üzerine kerpiç ve ahşap yapı malzemesi kullanılmıştır. Büyük bir yangınla sona eren bu yapı katının altında daha eski bir döneme ait bir sur ve teras duvarı vardır en altta ana kaya yer almaktadır.

Höyüğün batısında AliŐar IV'e tarihlenen sur duvarları ve kuleler bulunmuştur ve kentin giriş kapılarından biri ortaya çıkarılmıştır. Taş temel üzerine ahşap ve kerpiç kullanılarak yapılan kapı araziye uydurulmuş ve yukarıya doğru meyilli yapılmıştır. GiriŐin başlangıcındaki kerpiçler kemer şeklinde örülmüŐtür. Kapının iki tarafında birer kule vardır. Daha sonraki dönemlerde bu kapı magazin olarak kullanılmıştır.

Güney sur duvarlarında yapılan kazılarla, bu alanda en üstte Frig, en altta Hitit kültür katı olmak üzere 4 tabakanın yer aldığı anlaşılmıştır.

* Porsuk Höyük kazısı ile ilgili dokümanlar Genel Müdürlüğümüz arşivinden derlenmiştir.

Höyüğün doğu kesiminde, Hellenistik, Roma ve Geç Antik Çağı kapsayan üst tabakaların kazısı, höyüğün doğu ve özellikle güney yamaçlarında ise Tunç ve Demir Çağı tabakalarının açığa çıkarılması amacıyla çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Höyüğün batı kesiminde ise, Tunç ve Demir Çağı tabakalarında stratigrafik kontroller, restorasyonlar, koruma amaçlı ön çalışmalar, batı poternine (Hitit Dönemi ve Demir Çağı) girişinin yeniden düzenlenmesine ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

PRIENE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Söke
Köyü	: Güllübahçe
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: W.Raeck@em.uni-frankfurt.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Wulf
Soyadı	: Raeck
Bağlı Olduğu Kurum	: Frankfurt am Main Üniversitesi

Özgeçmişi : 4.4.1950 tarihinde Berlin'de doğdu. 1971-1980 Bonn, Hamburg ve Göttingen üniversiteleri Klasik Arkeoloji, Sanat Tarihi, Klasik Filoloji ve Eski Çağ Tarihi bölümlerinde eğitim aldı. 1980/81 Alman Arkeoloji Enstitüsü seyahat bursunu kazandı.

1980 Bonn Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde doktora çalışmasını tamamladı. 1987 Münih Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde doçent, 1994-1996 Greifswald Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde profesör unvanını aldı.

1981-1994 Münih Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde asistan; 1996- Frankfurt am Main Üniversitesi Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı başkanı; 1999/2000 Frankfurt am Main Üniversitesi Dil ve Kültür Bilimleri Bölümü dekanı; 2003-2005 Frankfurt am Main Üniversitesi Dil ve Kültür Bilimleri Bölümü Yüksek Öğrenim dekanı olarak görev yaptı.

1973-1975 Alman Arkeoloji Enstitüsü Pergamon kazıları; 1982-1995 Pergamon Traianus Tapınağı kazılarının idaresi (Alman Arkeoloji Enstitüsü); 1998 Priene arkeolojik kazı çalışmalarının idarecisi olarak kazılara katıldı.

2001 yılından beri Priene kazılarının başkanlığını sürdürmektedir.

PRIENE KAZISI

19. yüzyılın sonunda kentin üçte biri kazılmış durumdaydı. 1998 yılından bu yana devam eden kazılar ve mimari araştırmaların amacı kentin, M.Ö. 4. yüzyıldan Roma Dönemine kadar gelişimi ve değişimini evreleri içerisinde belirleyerek tarihlemektir. Bu doğrultuda yürütölen çalışmaların ağırlık noktasını agora ve çevresindeki bouleuterion ve prytaneion, Athena Tapınağı Kutsal Alanı, kentin kuzeybatı ve doğusundaki konut yerleşimleri oluşturmuştur. Son çalışmalar ise Mısırlı Tanrılar Kutsal Alanı ile yerleşimin kuzey sonundaki şimdiki dek araŐtırılmamış kült alanlarında yürütölmektedir. Mısırlı Tanrılar Tapınağı'nın en eski evresi ve

Hellenistik Dönemde geçirmiş olduğu değişimler henüz cevaplandırılmamıştır. Lakin bugüne ulaşmış tapınak podyumu M.Ö. 1. yüzyıl sonrasına aittir.

Kentteki diğer araştırmalar, şimdiye dek dikkate alınmamış Geç Antik Çağ ve Bizans Dönemi yapı kalıntılarını da içermektedir.

Araştırmaların bir diğer bölümünü ise keramik buluntularının incelenmesi oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar yapıların belirlenmesi ve tarihlendirilmesine olanak sağlamakta ve çanak çömlek üretimi, ticaret ve kent ekonomisine açıklık kazandırmaktadır.

Arkeolojik kazılara paralel olarak her yıl koruma ve onarım çalışmalarına devam edilmektedir. Bu konuda en önemli amaç yıkılma tehlikesi gösteren yapıların sağlamlştırılması ve antik yapı kalıntılarını ziyaretçilere görsel açıdan daha iyi bir biçimde sunularak bu yolla anlaşılmasını kolaylaştırmaktır.

Araştırmalar Alman Araştırma Topluluğu ve Alman Arkeoloji Enstitüsü İstanbul şubesi tarafından desteklenmektedir.

RODİAPOLİS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Kumluca
Köyü	: Sarıcasu
İrtibat Telefonu	: 0.536.3210556
e-mail	: ncevik@akdeniz.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nevzat
Soyadı	: Çevik
Bağlı Olduğu Kurum	: Akdeniz Üniversitesi

Özgeçmişi : 13.11.1962 yılında Malatya'da doğdu. (1981-1992) lisans, yüksek lisans, doktora eğitimini Atatürk Üniversitesi, FEF Klasik Arkeoloji Bölümü'nde tamamladı. (1993-1995) Akdeniz Üniversitesi, Likya Uygarlıkları Araştırma Merkezi'nde uzman, (1995-1997) Akdeniz Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde yardımcı doçent, (1997-2003) aynı bölümde doçent ve (2003) profesör unvanını aldı.

1993–2000 Likya Uygarlıkları Araştırma Merkezi müdür yardımcılığı, 2001-...Akdeniz Üniversitesi Araştırma Projeleri Birimi Yönetim Kurulu üyeliği, 2003-...Arkeoloji Bölümü başkanlığı, 2004-...Akdeniz Üniversitesi Senatosu üyeliği, 2004- Sosyal Bilimler Enstitüsü müdürlüğü, 2005-2006 Akdeniz Üniversitesi Stratejik Planlama Komisyonu üyeliği, 2007-...Güzel Sanatlar Enstitüsü müdürlüğü, 2007-...Akdeniz Üniv. Sualtı Araştırma ve Uygulama Merkezi kuruculuğu, 2007- ...Müzecilik Anabilim Dalı kurucu başkanlığı görevlerinde bulundu.

Uzmanlık alanları; Eskiçağ mimarisi, Roma mimarisi, kaya mimarlığı, ölü gömme gelenekleri ve mezar mimarisi, alan arkeolojisi, Likya, müzecilik, Urartu'dur.

1988–2000 “Patara Arkeolojik Kazıları” (bilimsel üye), 1993–2000 “Tlos ve Territoriumu Yüzey Araştırmaları” (bilimsel üye), 1993–1996 “Kent Antalya'nın Arkeolojik Envanteri Projesi” (başkan), 1997–2001 “Trebenna ve Çevresi Yüzey Araştırmaları” (başkan), 2006-...”Rhodiapolis Kazı ve Araştırmaları” (başkan), 2002-2007 “Bey Dağları Yüzey Araştırmaları” (başkan) çalışmalarına katıldı.

RODİAPOLİS KAZISI ve ÇEVRESİ YÜZEY ARAŞTIRMALARI

Antalya İli, Kumluca İlçesi'nin hemen kuzeyindeki Sarıcasu Köyü'nün arkasında yükselen, denizden 300 m. yüksekliğindeki tepe ve çevresinde kurulmuştur. Akropol üstü kalıntılar dışında tepenin doğu ve güneyindeki yamaç yapılarla doludur. 1842'de ilk bilimsel ziyaretçi Spratt “oldukça fazla kalıntıyla karşılaştığını” söyler. İlk kapsamlı inceleme Viyana Küçük Asya Komisyonu üyeleri Ernst Krickl ve Otto Benndorf'un birlikte yaptığı 1892 yılı Opramoas yazıtları çalışmalarıdır. İlk kazılar ise tarafımızdan 2006 yılında başlatılmıştır. 2006 ve 2007 yıllarında tiyatro, hamam, agora, iki katlı stoa, Opramoas Tapınak Mezarı,

Opramoas Stoası tamamen kazılmıştır. Kilise, G yapısı ve cadde çalışmaları da 2007 yılında başlatılmıştır.

İsmi nedeniyle ilk kuruluşunun Rodos kolonisi olduğu sanılır. Theopompos'un belirttiğine göre Rhodiapolis, adını Mopsos'un kızı Rhodos'tan alır. Ancak, yazıtlardan bilinen eski adı olan "Wedrei (Wedrennehi/Wedrenni)", Rhodiapolis adını almadan önce de burada yerli bir yerleşim olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Dynast Trbbenimi'nin Rhodiapolis'te sikke bastırıldığı bilinmektedir. Likya Birliği'nin üyesidir. Rhodiapolis ve Gagai sikkelerinde "Likyalı" oldukları belirtilir. Henüz kazının 2. yılında, İ.Ö. 8. yüzyıl seramikleri çıkmaya başlamıştır. Kentin hemen güneydoğusunda, Gagai'de, mağarada bulduğumuz İlk Tunç Çağı seramiği aslında bu bölgede çok daha önceden yerli yerleşimler olduğunu kanıtlamaktadır.

Kentin en ünlü simaları Opramoas ve Herakleitos'tur. En ünlü yapısı da Opramoas'ın anıt mezarıdır. Antonius Pius döneminde (İ.S. 138-161) yaşamış olan bu kişi Likya'nın en

zengin adamıydı ve en ünlü hayırseveriydi (Euergetes). Tüm Likya'da ünlü ve zengin akrabaları vardı. Ataları Likya Birliği'nde Lykiarkhia, Strategia ve Hipparkhia gibi çok yüksek makamlara gelmişlerdi. Opramoas'ın ilk görevi İ.S. 114 yıllarında arkhipyakia olmuştur. 136 yılında imparator kültü başrahibi, Likya Birliği yazmanı ve lykiarkhos olmuştur. Çok kez onurlandırılmıştır. Opramoas, Likya'da 31 kente toplamda 2-3 milyar dinar yardım etmiştir.

Tüm bu yardım listesi ve onurlandırmalar yanında Roma kayzerleriyle olan mektuplaşmalarını içeren 12 yazıt, prokuratorlardan gelen 19 mektup, Likya Birliği'ne ait 33 doküman

Opramoas'ın anıt mezarı duvarlarını doldurmaktadır. Bu yazıt, dünyanın en uzun Eski Yunanca yazıtı olma özelliğini taşımaktadır.

Görülen en erken mimarlık izi –şimdilik- klasik Likya kaya mezarlarıdır. Helenistik Dönem yapılaşması Ptolemaioslar egemenliğinde gerçekleşmiş olmalıdır. Mimari karşılığı şimdilik tiyatronun kaveasıdır. Görünen kalıntılar çoğunlukla Roma ve Bizans dönemlerine aittir. Hamamdan başlayıp, batı kapısında sonlanan cadde ve ona bağlı sokaklar şehir planını biçimler. Rodiapolis'in en önemli farkı şehirciliktir. Tüm yapılar kompakt bir planlamayla bir arada ve organik bağlantılı planlanmıştır. Tiyatro, stoalar, agora gibi yapılardan oluşan kent-kamu merkezi neredeyse tek bir yapı kompleksi gibidir. Yapı aralarında sadece cadde ve sokaklar bulunmaktadır. Tepe yerleşimi zorlukları büyük bir başarıyla çözülmüştür. Yamaçlar, yüzlerce ton kapasiteli çok sayıda sarnıçtan oluşan fonksiyonlu teraslara ve yapı düzlüklerine dönüştürülmüştür.

1500 kişilik tipik Helenistik tiyatro Roma döneminde de sahne binası ekiyle kullanılmıştır. Likya'nın en erkenlerinden biridir ve iyi korunarak günümüze gelmiştir. Opramoas terası altındaki teras iki katlı stoanın ve önünde paralel uzayan agoranın bulunduğu alandır. Kuzeydoğu ucunda eksedra yer alır. Agoranın güney tarafında sebasteion, asklepeion ve kütüphane bulunur. Kentte biri yuvarlak 3 tapınak vardır. Bunlar, Nemesis, Fortuna ve Asklepeios'a adanmıştır. Herakleitos ve Opramoas tarafından yaptırıldıklarını yazıtlardan biliriz. Akropolde Roma ve Bizans yapıları görülür. Bunların en büyüğü Bizans kilisesidir. Akropol çevresi ise erken yapılar ve malzemeleri kullanılarak bir kastrona dönüştürülmüştür. Akropoldeki en belirgin ve anıtsal Roma dönemi yapısı bir kenotaptır. Bundan başka Pyrtaneion, çeşme binası ve çok sayıda villa ve konut gibi Roma yapıları da izlenirken yazıtlardan edindiğimiz bilgilere göre bir gymnasium ve bir de toplantı salonu bulunmaktadır.

SAGALASSOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Burdur
İlçesi	: Ağlasun
Köyü	: -
İrtibat telefonu	: 0248731 23 69
e-mail	: info@sagalassos.be

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Marc Jules Clémentine
Soyadı	: Waelkens
Bağlı Olduğu Kurum	: Katholieke Universiteit Leuven

Özgeçmişi : Marc Waelkens 1948'de Waregem/Belçika'da dünyaya geldi. Altı yaşında tutku duymaya başladığı antik tarih ve arkeoloji eğitimini 1970'te Gent Üniversitesi'nde tamamladı ve 1976'da doktor unvanını aldı.

Araştırmalarına, 1977'de von Humboldt Bursu ile Bonn'da; 1978-79'da "Center for Hellenic Studies, Washington"da; 1982'de "Institute for Advanced Studies Princeton N.J."de devam etti. 1986'da S. H. Kress Vakfı AIA ödülü ile 30 Amerikan üniversitesinde konferanslar sundu. 1987'de Torino Politeknik'te dersler verdi. 1988'de ASMOSIA'nın kurucu üyeliği ve başkan yardımcılığını üstlendi.

1986'dan beri Leuven Katolik Üniversitesi akademik kadrosunda yer alan Waelkens, 1994 yılında ordinaryüs profesör unvanını kazandı. Eğitimin yanı sıra, üniversite hizmetine 1995-2000 yılları arasında Araştırma Konseyi başkanı olarak devam etti. 1995'te Doğu Akdeniz Arkeolojisi master programını kurdu. 2004 güz döneminde, Arkeoloji Enstitüsü'nün davetiyle Avustralya'nın 12 üniversitesinde konferanslar verdi.

1990 yılında Sagalassos'ta başlattığı ve hâlen başkanlığını yürüttüğü kazı ve araştırma çalışmaları, Belçika'nın en büyük ve muhtemelen Akdeniz'in en kapsamlı disiplinlerarası klasik arkeoloji projesidir. Disiplinlerin işbirliğine verdiği önem ve çabalarının neticesinde, 2004'te, üniversitesinde Arkeolojik Bilimler Merkezi'ni kurulmasını sağladı ve hâlihazırda başkanlığını yürütmektedir. Belçika'nın en önemli bilimsel çalışma ağı 1990'dan itibaren koordinatörlüğünde yürütölmektedir. Son olarak, akademik çalışmalarının devamını sağlamak amacıyla, kendisine Flaman hükümeti tarafından 2007-2013 yıllarını kapsayacak çok önemli bir fon yaratılmıŐtır (Methusalem Projesi).

Belçika Kraliyet Akademisi üyesi Waelkens, 37 yılda, 55'ten fazla saha araştırmasında bulunmuştur. 5 kitabın ve çok sayıda bilimsel makalenin yazarı, 18 uluslararası kitabın editörüdür. Kariyeri boyunca aldığı en önemli ödüller arasında, E. J. Solvay Ödülü (2000) ve T.C. Kültür Bakanlığı "Altın Kazma Ödülü" ile T.C. Dışişleri Bakanlığı "Üstün Hizmet Madalyası" (2002) yer alır.

SAGALASSOS KAZISI

M. Waelkens, 1987 Pisidia yüzey araştırmaları projesi çerçevesinde tanıdığı Sagalassos antik kentinde ilk olarak 1989 yılında, Burdur Müzesi işbirliğiyle Çömlekçiler Mahallesi'nde bir kurtarma kazısı gerçekleştirmiştir. 1990 yılında Sagalassos Arkeolojik Araştırma Projesi (SARP), kendisinin başkanlığında Bakanlar Kurulu Kararlı bir kazı projesi hâline gelmiştir.

En başından beri farklı disiplinlerin katılımının hedeflenmiş olduğu projenin, Akdeniz'in en kapsamlı arkeolojik araştırmalarından birisi olduğu söylenebilir. Çalışmalara her sene 10-15 farklı ülkeden, 12 farklı disiplinden 130'dan fazla araştırmacı katılmaktadır.

Sagalassos antik kenti, büyük ölçekli bir hinterland kenti olarak, liman kentlerinden farklılıklar gösterir. Terk edilme sürecinin ardından erozyon tabakaları altında göreceli olarak iyi korunmuş durumdadır. Geniş kapsamlı disiplinlerarası çalışmalarla, bu nitelikte bir kentte mimarlık, üretim, tüketim, ticaret ve yaşam hakkında detaylı kanıtlar elde edilmektedir. Kent, 1000 yıl boyunca devam etmiş bir seramik üretim merkezi olmak bakımından çok önemlidir. Sagalassos'ta üretilmiş seramiklerin sadece Anadolu içine değil, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika'nın önemli antik kentlerine ticaret yoluyla ulaştığı bilinmektedir.

Kentin güneybatısında yer alan Tepe Düzen üzerinde, Hellenistik Sagalassos'tan önce bölgede mevcut olan ve yayıldığı alan ve nüfus bakımından klasik kentten daha büyük olduğu anlaşılan Erken Demir Çağı ön-kent yerleşkesi yer alır. Burası, Hitit ve Luwi devletlerinin çöküşü ile Büyük İskender'in M.Ö. 333'teki fethine kadar olan zaman aralığında, yerli Pisidia kültürü hakkında bilgi edinilebilecek bilinen yegâne ören yeridir. Alan üzerinde, yeni bir yerleşim kurulmamış ve bu sebeple daha sonraki dönemlerin müdahaleleriyle karışmadan korunmuştur. Sagalassos bölgesi, Geç Bizans Döneminden Osmanlı Dönemine kadar olan tarihî sürecin daha iyi tanınması açısından da bilimsel potansiyele sahiptir.

Kazıların ilk yıllarından beri açığa çıkarılan eser ve kalıntıların korunmasına kaynak ve imkan sağlanmıştır. Antik kentte iki restorasyon projesi tamamlanmış, iki anastilosis projesinin son aşamalarına ulaşılmıştır. Kent genelinde koruma çalışmaları kazılara paralel yürütülmektedir. Ağlasun halkının destek ve katılımı ile 19. yılına giren projenin ilçenin gelişimine ve kültür hayatına katkısını artırmak için de çalışmalara devam edilmektedir.

SARDİS (SART) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Manisa
İlçesi	: Salihli
Köyü	: Sart
İrtibat telefonu	: (510) 642-5304, (90) (236) 724-3418
e-mail	: chg@berkeley.edu ndcahill@wisc.edu

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Crawford Hallock
Soyadı	: Greenewalt (Jr.)
Bağlı Olduğu Kurum	: Berkeley, California Üniversitesi

Özgeçmiş : 1937 yılında doğdu. 1955 yılında Tower Hill School'da ilk, 1959 yılında Harvard Üniversitesi'nde lisans, 1966 yılında da Pennsylvania Üniversitesi'nde doktora eğitimini tamamladı. Harvard Üniversitesi'nden Peter von Blanckenhagen, Herbert Bloch, George Hanfmann, Werner Jaeger, George Kennedy, Zeph Stewart, Cedric Whiteman, Robert Wolf; Pennsylvania Üniversitesi ve Bryn Mawr College'den Mark Dresden, Robert Dyson, Roger Edwards, Ellen Kohler, Machteld Mellink ve Rodney Young'dan dersler aldı. 1978 yılında klasik arkeoloji profesörü oldu.

Sardis (1959 ve sonrası), Gordion (1961-1963), Pitane/Çandarlı (1962) ve Eski İzmir/Bayraklı (1967) kazılarına katıldı. 1976'dan beri de Sardis kazılarının başkanlığını yürütmektedir. 1966 yılından beri Berkeley California Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

SARDİS KAZISI

M.Ö. 1500'den beri 2500 yıldan uzun süren bir yerleşim yeridir. Bin yıldan uzun süre de yaklaşık olarak M.Ö. 650-M.S 500 yılları arasında önemli bir şehir olarak Lidyalılar, Persler, Helenistik Dönemi Yunanlılar, Bizanslılar ve Türkler olmak üzere birçok kültüre ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde alanda dikkat çeken başlıca yapılar Bin Tepe'deki Lidya soylularının anıt mezarları, Helenistik ve Roma Dönemine ait Artemis Tapınağı, gymnasium (hamam) kompleksi, sinagog, dükkânlarıyla stoa, tiyatro, stadyum, Roma ve Erken Bizans Dönemine ait şehir ve akropolisteki savunma yapıları, M.S. 13. yüzyıla ait bir kilisedir.

Howard Crosby Butler (1910-1914) tarafından 1922 kurulan American Society for the Exploration of Sardis ve George Hanfmann tarafından kurulan Harvard University Art Museum'un ve Cornell Üniversitesi'nin sponsorluğunda Arcaheological Exploration of Sardis

tarafından kazı ve arazi çalışmaları programlı bir şekilde sürdürülmektedir. Bu kazıların dikkat çeken sonuçları arasında şunlar yer almaktadır; yukarıda bahsedilen anıt yapıların temizlenmesi, yerleşim katmanlarının belirlenmesi, seramik tipolojisinin tespit edilmesi, Lidya Dönemi kıymetli metallerin arıtılması için yapılmış tesislerin keşfi, büyük Lidya savunma duvarlarının ortaya çıkarılması, anıtsal büyüklükteki Lidya ya da Pers? Dönemine ait akropolisin yamaç terasının açığa çıkarılması, Geç Roma Dönemi evlerinin ve mezarların bulunmasıdır.

Harvard-Cornell programı çerçevesinde ayrıca koruma ve restorasyona çalışmalarına da yoğunlaşmaktadır. Özellikle, hamam (gymnasium), sinagog ve mimari süsleme için yapılan Lidya terrakotaları üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Greenewalt'un kazı başkanlığının başarıyla yürütülmesi, özellikle Elizabeth Baughan, Nicholas Cahill, Judson Harward, Eric Hoster, Michael Morris, Andrew Ramage, Christopher Ratte, Marcus Rautman, ve olağanüstü organizasyon ve yönetim hüneriyle Laura Gadbery, Elizabeth Gombosi ve Teoman Yalçinkaya'nın sayesinde olmaktadır.

SEYİTÖMER HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Kütahya
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Seyitömer
İrtibat Telefonu	: 0 535 972 67 06 0 (274) 265 20 31/ 3550
e-mail	: anbilgen@dumlupinar.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: A. Nejat
Soyadı	: Bilgen
Bağlı Olduğu Kurum	: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Özgeçmişi : 1956 yılında Nevşehir'de doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamladı. Ankara Üniversitesi, D.T.C.F., Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'ndan 1978'de lisans, 1982'de yüksek lisans ve 1988 yılında doktora derecelerini aldı. 1989 yılında Anadolu Üniversitesi'nde önce öğretim görevlisi, daha sonra yardımcı doçent olarak görev yaptı. Arkeoloji Bölümü'nün kuruluşunda yer aldı ve 2002 senesinde doçent unvanını aldı. 2005 yılında Dumlupınar Üniversitesi'ne gelerek Arkeoloji Bölümü'nü kurdu. 2006 yılında "Seyitömer Höyük Kazıları"na başladı. 2007 yılının şubat ayında profesörlük kadrosuna atandı. Akademik çalışmalarının yanı sıra Eskişehir Bölgesi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nda 1995-1998 yıllarında; Çanakkale Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nda 2002-2006 yılları arasında üye, başkan yardımcılığı ve kurul başkanlığı görevlerini de yerine getirdi.

1981 "Maşat Höyük", "Kültepe Kazıları" (arkeolog), 1992 "Taishaku (Japonya) Kazısı" (arkeolog-araştırmacı), 1992 "Takehara (Japonya) Kazısı" (arkeolog-araştırmacı), 1992-1994 "Dorylaion-Şarhöyük Kazısı" (arkeolog), 1995-1997 "Kastamonu-Kınık Kazısı" (başkan yardımcısı), 1997 "Alaca Höyük Kazısı" (başkan yardımcısı), "1999 Urfa Harabe Bezikan Kurtarma Kazısı" (arkeolog), 1999-2002 "Çavlum Köyü Mezarlığı" (bilimsel başkan), 2003 "Karahöyük (Midaion) Yüzey Araştırması" (araştırma başkanı), 2006 "Seyitömer Höyük Kazısı" (kazı başkanı) çalışmalarına katıldı.

SEYİTÖMER HÖYÜK KAZISI

Kütahya Seyitömer Linyit İşletmesi Müessese Müdürlüğü rezerv sahası içinde yer alan Seyitömer Höyüğü, eski Seyitömer Kasabası'nın oturduğu alan içinde yaklaşık 150x150 metre ölçülerinde 23,5 metre yüksekliğinde eski bir yerleşim yeridir. Seyitömer Höyüğü, altında bulunan 12 milyon ton kömür rezervinin kullanılabilir duruma getirilebilmesi konusunda

gündeme gelmiştir. 1989 yılında Eskişehir Müze Müdürlüğü'nce başlatılan kazı çalışmalarına, 1990 yılında, Afyon Müze Müdürlüğü'nce devam edilmiş ancak, 1996 yılından sonra kazılara devam edilememiştir. 2005 yılında, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmış ve 10 yıl aradan sonra Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. A. Nejat Bilgen başkanlığında kazılara yeniden başlanmıştır. Yapılan kazılar sonucunda, höyüğün 5000 yıllık bir geçmişe sahip olduğu; Tunç Çağı, Frig, Helenistik ve Roma dönemlerinde yoğun olarak iskân edildiği saptanmıştır.

En eski yerleşimden biri olan Erken Tunç Çağına ait sur duvarı ve yangın geçirmiş yapıları içinden çok sayıda tam kap ele geçirilmiştir. Bu dönemde, seramik üretim atölyesinin varlığını gösteren seramik kalıpları, benzerleri mevcut olmayan önemli eserler arasındadır. Erken Tunç Çağı yerleşimi yangınla son bulduktan sonra, Orta Tunç Çağında yerleşim güçlü surlarla tekrar tahkim edilmiştir. M.Ö. 2. binyıl boyunca kesintisiz iskân edilen höyükte, Hitit İmparatorluk Döneminin sonları ile çağdaş önemli demir eritme fırınları açığa çıkartılmıştır.

Frig Devleti'nin çekirdek bölgesinde bulunan Seyitömer Höyüğü Frig yerleşimi surlarla çevrelenmiş olup dönemini en iyi şekilde karakterize etmektedir. Bu dönem sonunda inşa edildiği düşünülen merdivenli giriş 21 metre uzunluktadır. Helenistik Dönem yerleşiminde kuleli güçlü sur ve teras duvarları ile dikdörtgen planlı yapılar açığa çıkartılmıştır. Dikdörtgen planlı yapıların içinden çok sayıda depolama küpleri ele geçirilmiştir. Roma Döneminde ise höyüğün merkezinde Zeus Tapınağı'nın varlığını işaret eden izlere rastlanmıştır. Bütün kültür katmanlarında saptanan sur duvarları, maden atölyelerinin varlığı ve bazı küçük buluntuların benzersiz olması, Seyitömer Höyüğü'nün Anadolu arkeolojisi içinde çok önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

SİDE TİYATROSU KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Manavgat
Köyü	: Side Beldesi
İrtibat Telefonu	: 0 242 753 29 71 0542 794 51 43
e-mail	: izmirligil@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ülkü
Soyadı	: İzmirligil
Bağlı Olduğu Kurum	: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü/Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvarı (İst.) (emekli)

Özgeçmişı : 1960-1965 İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nden; 1966-1970 İstanbul Işık Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu'ndan mezun oldu.

1964-1966 İstanbul Arkeoloji Müzeleri Klasik Bölümü'nde asistan; 1971-1982 Türk Tarih Kurumu adına İ.Ü. Klasik Arkeoloji Bölümü'nde arkeolog-mimar; 1982-2006 Kültür Bakanlığı, İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvarı'nda müdür olarak görev yaptı.

1971 yılında İtalya/Roma'da ICCROM'un "Mimari Restorasyon"; 1976 yılında da İtalya/Roma'da Lerici Foundation "Arkeolojide Yeni İnceleme Metotları" kursuna katıldı.

1965-1968 Saraçhane kazısı (İstanbul-Prof. M. Harrison); 1965, 1974-1975 Side kazısı (Antalya-Prof. Dr. A. M. Mansel); 1968 Kutluca Tümülüsü kazısı (Prof. Dr. A. M. Mansel); 1967-1977 Selçukler-Sebaste (Uşak) kazısı (Dr. N. Fıratlı); 1970-1972 Cremna kazısı (Burdur-Prof. Dr. Jale İnan); 1970-1982 Perge kazısı (Antalya-Prof. Dr. A. M. Mansel-Prof. Dr. Jale İnan); 1974-1976 Saraylar-Proconessos kazısı (Dr. Nuşin Asgari); 1972-1978 Şıhlar-Seleukeia kazısı (Antalya-Prof. Dr. Jale İnan); 1975-1979 Side-Roma su yolu araştırması (Antalya-Prof. Dr. Jale İnan); 1979-1982 Samsat-Samosata Roma su yolu araştırması (Dr. Nezih Fıratlı); 1975 Perge agorası restorasyon projesi ve uygulaması; 1975 Seleukeia agorası restorasyon projesi ve uygulaması; 1973-1980 Perge Demetrios-Apollonios Takı restitüsyon ve restorasyon projesi çalışmalarına katıldı.

1982 yılından beri Side Tiyatrosu ve çevresi onarım çalışmalarının başkanlığını sürdürmektedir.

SİDE TİYATROSU KAZISI

Side'de ilk bilimsel kazılar 1947 yılında İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Bölümü başkanı Ord. Prof. Dr. A. M. Mansel yönetiminde Türk Tarih Kurumu adına başlayan çalışmalardan sonra 1948 yılında Prof. Dr. Mansel, Prof. Dr. Bosch ve Prof. Dr. İnan tarafından mimarisi, heykeltıraşisi ve yazıtlarıyla yayınlanmıştır. Bu çalışmalar 1955-1965 yılları arasında Side

tiyatrosunda sürdürülmüştür. Kazısı sırasında arkeolog/mimar Mübin Beken tarafından tiyatroya ait restitüsyon çizimleri yapılmıştır. Prof. Dr. Mansel tarafından İ.S. 2. yüzyılın birinci yarısına veya ortasına Antoninuslar Dönemine tarihlendirilerek yayınlanmıştır.

1969'daki imar planı yarışmasının ardından güncellik kazanan Side'de, tiyatronun Bakanlık programına alınması 1971 yılında olup Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından ihale yoluyla tiyatronun onarımına başlanmış, ayrıntılı bir rölöve yapılmadan girişilen bu çalışmada alt kaveadaki basamaklar sökülerek yeniden tamir edilmiştir. Ancak alt kaveanın planı ve eğimi bozulduğu için bu aşamada ihale durdurulmuştur. Daha sonra, onarım çalışmalarının bilimsel olarak yürütülmesini sağlamak amacı ile Genel Müdürlük tarafından O.D.T.Ü. Fotogrametri Merkezi'ne tiyatronun fotogrametrik rölöve projesi yaptırılmıştır.

1982 yılında Kültür Turizm Bakanlığı adına yeniden ele alınan Side Tiyatrosu'nda, yapının aşamalı restorasyonuna yönelik bir program doğrultusunda çalışmalar başlatılarak onarım projesinin yapılması amaçlanmıştır. 1983 yılında İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi'nden Prof. Müfit Yorulmaz ve Prof. Dr. İsmet Aka tarafından tiyatro yapısı için ayrıntılı bir statik rapor hazırlanmış, onarım öncesi alınması gereken ivedi önlemler belirlenmiştir.

Sahne binası cephesine (*sceanea frons*) ait mimari parçaların büyük bir kısmı yapının orkestrası içinde yığılı durumda olduğundan 1983-1985 yılları arasında tiyatroya bitişik olan agora yapısının zeminindeki Geç Antik Dönemde yığılmış bulunan dolgu toprak Arkeolog İ. Akan Atilla yönetiminde bir ekip tarafından temizlenmiştir. Agorada açılan alana, sahne binasının 1955-1965 kazı dönemlerinde çıkan parçaları ve 1971 yılında yapılan onarım çalışmasında agoraya tiyatrodan çekilmiş parçalar ve agoraya ait mimari parçalar tipolojik gruplara ayrılarak düzenlenmiş, sahne binası cephesindeki yerlerine göre kodlanarak rölöve ve restitüsyon çalışmalarına başlanmıştır. 1984-1989 yıllarında Y. Mimar Restoratör Müren Beykan tarafından mevcut mimari parçalarla sahne binası için bir restitüsyon denemesi yapılarak 1955-65 yılları arasında iki katlı gösterilen sahne binasının üç katlı olduğu ve mimari parçaların

yerlerinde değişiklikler saptanmıştır. 1989'da Y. Mimar-Restoratör Gülsün Tanyeli tarafından mevcut fotogrametrik plandan yararlanarak tiyatronun üst oturma sıralarında bozulmaların belirlendiği bir durum tespiti yapılmıştır.

1992 yılından itibaren Y.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı'ndan Y. Mimar Prof. Dr. Reha Günay başkanlığında bir ekibin de katıldığı çalışmalarda sahne binasının restorasyonuna hazırlık teşkil edecek rölöveler ve restitüsyon denemeleri yapılmaya başlanmıştır.

1998 yılı sonunda Efes kazı başkanlığı tarafından geçici bir süre için tahsis edilen kule vinç ile çalışmalar hızlanmış, 1999-2000'de doğu parodos (P2), 2001-2002'de batı parodos (P1) açığa çıkarılmıştır. Burada yapılan kazılarda mimari parçaların düşüş şekline göre tespiti sonucu, sahne binası cephesine ait 2. ve 3. kat sütun yüksekliklerinin, Dr. M. Büyükkolancı tarafından belirlenmesiyle sahne binasının yaklaşık 25 m. yüksekliğinde olduğu kesinleşmiştir. Dr. Hüseyin S. Alanyalı tarafından sahne binasının cephesindeki podium ve kaset kabartmaları incelenip gruplara ayrılarak değerlendirilmiştir. 2000-2001 yılında dış galeriler ve dışa açılan odalar Prof. Dr. Reha Günay tarafından incelenerek projelendirilmiştir. 2000 yılında sahne binasının iç kısmında yer alan yıkık durumda olan proskenionun rölöve ve restorasyon projesi yapılarak onarımı gerçekleştirilmiştir. 2001 yılında sahne binasının kuzeybatı köşesinde yer alan latrinin rölöve ve restorasyon projesi Mimar-Restoratör Leyla Gültekin tarafından hazırlanmıştır.

2002 yılında kule vincin geri alınmasıyla kazılar daha çok tiyatronun güneybatı çevresinde ve agorada düzenlemeler yapılarak sürdürülmüştür. 2006'dan bu yana, tiyatronun kuzeydoğu köşesinde dış galerinin son ayağı (Z) ile geç dönem suru arasındaki bağlantıyı araştırmak amacıyla kazılara devam edilmektedir.

SİRKELİ HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Adana
İlçesi	: Ceyhan
Köyü	: Sirkeli Köyü
İrtibat Telefonu	: 0542 667 44 50
e-mail	: mirko.novak@uni-tuebingen.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Mirko
Soyadı	: Novak
Bağlı Olduğu Kurum	: Tübingen Eberhard Karls Üniversitesi

Özgeçmişi :1985-1992 yılları arasında Saarbrücken'deki Saarland Üniversitesi'nde, Önasya Arkeolojisi ve Dilleri ile İslam Bilimleri bölümlerinde lisans ve yüksek lisans eğitimini "*Nuzi'deki Evlerin Tipolojik Gelişimi*" adlı tez ile tamamladı. 1992-1998 yılları arasında Berlin Freie Üniversitesi'nde de Önasya Arkeolojisi Bölümü'nde doktora çalışmalarını "*Yönetim Biçimleri ve Kentsel Yapıların Sanatı. Mesopotamya'da Agade'den Surra Man Ra'a'ya Saray Yapılarının Amaçları*" konulu tez ile sonuçlandırdı. 2004 yılında, "*Yakın Doğu'da Ölü Gömme Adetleri ve Ölü Kültü*" konulu çalışmaları ile doçentlik unvanını almayı hak kazandı. Eğitimi sırasında Prof. Dr. W. Orthmann, Prof. Dr. H. Kühne ve Prof. Dr. F. Hiller gibi bilim adamlarından dersler aldı. Kitap, kitap editörlüğü, makale ve kitap eleştirisi şeklinde yayınları vardır. En önemli yayınlardan birisi "*Herrschaftsform und Stadtbaukunst – Programmatik im mesopotamischen Residenzstadttau von Agade bis Surra man ra, Schriften zur Vorderasiatischen Archäologie 7 (Saarbrücken 1999)*" kitabıdır.

1986 yılından itibaren düzenli olarak her yıl Almanya'da (Saarland Birg, Altforweiler, Altheim), Fransa'da (Bliebruck Dep. Lorraine), Suriye'de (Tall Şeh Hassan, Tall Chuera, Tall Şeh Hamad/Dür Katlimmu, Qatna/Mişrife) ve birçok kazıda görev aldı. 1987'den itibaren katıldığı kazılarda açma başkanı, 1997 yılından itibaren katıldığı kazılarda ise kazı başkan yardımcısı konumunda çalıştı.

1999 ve 2004 yılları arasında Prof. Dr. Peter Pfälzner'in görevlendirmesiyle Suriye'deki Qatna/Mişrife'deki, Udine Üniversitesi ve Suriye Eski Eserler Müdürlüğü ile yürütülen ortak kazılarda Tübingen Üniversitesi'nin alan yöneticiliğini yaptı.

2006 yılından itibaren, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ortaklığında Kilikya Bölgesi'ndeki Sirkeli Höyük ve Suriye'de de Tell Halaf kazılarını yürütmektedir.

SİRKELİ HÖYÜK KAZISI

Kilikya'daki en önemli höyüklerden biri olan Sirkeli Höyük, Adana'nın 40 km. doğusunda, Ceyhan Nehri'nin Misis Dağları'na ulaştığı noktada yer alır. Sirkeli Höyük, "Kilikya Kapıları" üzerinden Suriye'den Orta Anadolu'ya ulaşan tarihî yol üzerinde yer almaktadır. Ceyhan Nehri'nin karşı yakasında bulunan, Ortaçağda inşa edilen Yılan Kalesi, buradan geçen Bağdat demiryolu ve modern otoyol, Sirkeli Höyük'ten geçen bu tarihî yolun tüm dönemler boyunca önemini koruduğunu göstermektedir.

Sirkeli Höyük 300×400 m. büyüklüğünde ve 30 m. yüksekliğindedir. Nehrin diğer yakasında da yerleşimin devam ettiği tespit edilmiştir. Oval bir biçime sahip olan yerleşimin kuzeyinde trapez biçimli bir düz alan ve güneybatıdan kuzeydoğu yönüne doğru devam eden bir kayalık görülebilmektedir. Bu kayalığın kuzeydoğu kenarında iki tane Hitit kaya kabartması yer almaktadır. Daha iyi durumda olan kabartma, Hitit Kralı II. Muwatalli'ye (M.Ö. 1290–1272) aittir ve böylece bilinen en eski Hitit kabartmasıdır. Diğer kabartmanın yüzeyi Antik Dönemde kazınmıştır. Burada tasvir edilen kralın kimliği kesinlik kazanmasa da, araştırmacılar onun II. Muwatalli'nin oğlu Kurunta (=Ulmi-Teššup) olduğunu öne sürerler. Ancak, bu kabartmanın onun kardeşi III. Muršili'ye (=Urhi-Teššup) ait olma olasılığı da vardır. II. Muršili, II. Hattušili (III., yaklaşık M.Ö. 1265–1240) tarafından tahttan alınmıştır ve bu nedenle kabartmasının silinmiş olması mümkündür. Yerleşim, Kalkolitik Çağdan itibaren (yaklaşık M.Ö. 5000'den itibaren), Tunç (M.Ö. 3000–1200) ve Demir çağları (M.Ö. 1200–300) boyunca, Roma Dönemine (M.S. 100) kadar iskân edilmiştir.

Araştırmacılar, Sirkeli Höyük'ün, antik kaynaklardan bilinen bir ticaret ve kült kenti olan *Lawazantiya* (Asurca *Lusanda*, Yun. *Loandos*) olabileceğine işaret etmektedir. Mısır Firavunu II. Ramses ile dünyadaki en eski barış antlaşmasına imza atan Hitit Kralı II. Hattušili'nin (III. yaklaşık M.Ö. 1265–1236) eşi ve Aşk Tanrıçası Şawuşka'nın rahibinin kızı olan Hitit Kraliçesi Puduhepa, bu kentte doğup büyümüştür.

Sirkeli Höyük'te kazılar 1936'da J. Garstang, 1992-1996 arasında B. Hrouda, 1997'de H. Ehringhaus tarafından yürütülmüştür. Yeni dönem kazıları, 2006 yılından itibaren Eberhard Karls ve Çanakkale Onsekiz Mart üniversitelerinin ortaklığında yürütülmektedir.

SMYRNA ANTİK KENTİ KAZISI

KAZIN YERİ

İli	: İzmir
İlçesi	: Konak
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0 232 412 87 12 / 0 232 441 04 95
e-mail	: akin.ersoy@deu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Akın
Soyadı	: Ersoy
Bağlı Olduğu Kurum	: Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakóltesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 08.06.1963 tarihinde doğan Ersoy, 1980-1984 Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakóltesi, Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde lisans, 1984-1987 Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı Restorasyon Yüksek Lisans Programı'nda "*Fresk Restorasyonu, İlkeler ve Uygulama Örnekleri*" konulu teziyle yüksek lisans, 1992-1998 Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda "*Batı Anadolu Hellenistik Dönem Stoaları Işığında Metropolis Stoası*" konulu teziyle de doktorasını tamamladı.

15.12.1989-20.10.1998 D.E.Ü., Mimarlık Fakóltesi, Mimarlık Bölümü, Restorasyon Anabilim Dalı'nda uzman, 21.10.1998-22.02.2000 aynı anabilim dalında öğretim görevlisi, 23.02.2000 tarihinden itibaren de D.E.Ü. Fen-Edebiyat Fakóltesi Arkeoloji Bölümü'nde yardımcı doçent oldu.

1981-1984; 2000 "Ephesos Kazısı", 1984-1985 "Harran/Urfa Kazısı", 1985-1986; 1989-1992 "Philadelphia(AlaŐehir) Kazısı", 1988-1989 "Selçuk St. Jean Kilisesi ve Őirince Köyü Taş Kilise Restorasyon Çalışmaları", 1989-1999 "Metropolis Kazısı", 2001-2006 "Klaros Kazısı"na katılan Ersoy, 2001-2002 yıllarında "Őirince Köyü ve Çevresi Yüzey Araştırması"nı yürüttü.

SMYRNA ANTİK KENTİ KAZISI

"Smyrna Antik Kenti Kazıları"nın geçmişi Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar dayanan ölkemizin en eski kazı çalışmalarından biridir. 1932'de başlanan kazılar aralıklarla ve farklı ekiplerle 2006 yılına kadar sürdürölmüŐtür. 2007 yılı itibariyle D.E.Ü. adına yeni bir ekip ile yeni dönem kazıları başlamıştır.

İskender sonrası yerleşim görmüş olan ve bugün İzmir'in modern kent merkezinin altında yer alan Smyrna'ya ilişkin görülebilen maddî kalıntılar sınırlıdır. Antik Smyrna'yı ancak birkaç arkeolojik alan temsil edebilmektedir. Bu alanlar agora, bugün ancak sahne binasına ait bazı izleri seçilebilen ve caveasının formu izlenebilen tiyatro, iç kalenin bulunduğu Kadifekale'deki surlar ile içinde yer alan sarnıç ve şapel yapıları ve Bayramyeri mevkiinde kısmen ortaya çıkarılmış olan Roma caddesidir. Bunların yanı sıra stadium ile kentin en prestijli dinî yapısı durumundaki Zeus Akraios Tapınağı'nın yerleri bilinmektedir.

Yeni dönem çalışmalarına kazı ve araştırmaları tamamlanmamış olan agorada başlanmıştır. Buradaki kazı çalışmaları avlu kısmında alanın stratigrafisini belirlemeye yönelik sondajlar ve avluyu kuzey yönden sınırlandıran bazilikanın cryptoportikusunun kazısı tamamlanmamış 4. galerisinin ortaya çıkarılması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Kazı çalışmalarına paralel olarak büyük bölümü önceki yıllarda ortaya çıkarılan bazilika ve batı portikonun cryptoportikusları için konservasyon ve restorasyon projeleri üretilmektedir.

Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ile agoranın batısında gerçekleştirilen istimlâk ve yıkımlarla ortaya çıkarılan alanda da agora ile ilişkili yapıların ortaya çıkarılmasına yönelik kazılara başlanmıştır. Bu alanda önceki yıllarda bouleuterion olarak önerilmiş olan "Batı Yapısı" kazıları ile Faustina Kapısı olarak adlandırılan kapı yapısının agorayı Liman Mahallesi'ne nasıl bağlamış veya ilişkilendirmiş olabileceğini açıklayacak kazı çalışmaları yapılmıştır. Batı alandaki çalışmalar ileriki yıllarda da sürdürülecektir.

Kazı projesi kapsamında antik kentin kuzeybatısında, Basmene mevkiinde de ilk kazılar gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar şimdilik Geç Osmanlı-Erken Cumhuriyet tabakalarında sürdürülmekte olup alt tabakalara doğru devam edilecektir. Söz konusu tabakalarda elde edilen seramik, cam ve metal v.b. küçük buluntular İzmir'in bu dönemlerdeki zengin yaşantısını ortaya koymuştur. Önümüzdeki yıllarda bu mevkideki bir başka kısım daha kazı programına eklenecektir. Bu mevkide ortaya çıkarılacak olan buluntular antik kentin bu mahallesinin anlaşılabilirliğini sağlayacağı gibi aynı zamanda agorada elde edilen sonuçlarla karşılaştırma yapma olanağı verecektir.

İleriki yıllar için kentin tarihsel sürecinin en önemli temsilcisi olan Pagos Tepesi üzerindeki iç kalede (Kadifekale) ve tiyatrodaki kazı, araştırma ve restorasyon projeleri üretilmesi planlanmaktadır.

SOLİ/POMPEİOPOLİS ANTİK LİMAN KENTİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Mezitli (Viranşehir)
İrtibat Telefonu	: 0232 412 87 15
e-mail	: remzi.yagci@deu.edu.tr remziyagci@hotmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Remzi
Soyadı	: Yağcı
Bağlı Olduğu Kurum	: Dokuz Eylül Üniversitesi

Özgeçmişi : 1958 yılında Zonguldak'ta doğdu. Lisans eğitimini Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde bitirdi (1977-1981). Yine aynı fakültede yüksek lisans (1982-1985), Hacettepe Üniversitesi'nde doktora öğrenimini tamamladı (1992-1996). 1984-1997 yılları arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün çeşitli birimlerinde (Tescil, Tespit Şubesi, Cumhuriyet Müzesi, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi) arkeolog olarak çalıştı. 1997-2003 yılları arasında Mersin Üniversitesi'nde yardımcı doçent, 2003 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nde doçent oldu. Soli/Pompeiiopolis'te bilimsel başkan olarak 1999 yılında ilk kazı çalışmalarını başlattı. 2003 yılına değin Mersin Müzesi ile bilimsel başkanlığında katılımlı olarak sürdürülen kazılar, 2004 yılından beri Bakanlar Kurulu Kararı'yla sürdürülmektedir. Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Olbayıllıklarında yapılan mühürcülük, ağırlıklar ve ikonografi ve kurtarma kazı çalışmaları ile ilgili çeşitli yayınlar dışında, 2000'den başlayarak Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyum'unda sunulan bildiriler ile bunların yayınlandığı *Kazı Sonuçları Toplantıları* dizisinde Soli/Pompeiiopolis ile ilgili kazı raporları bulunmaktadır. Ayrıca Soli Höyük'ün özellikle İ.Ö. II. ve I. binyıl arkeolojisi ile ilgili olarak armağan kitapları ile yurtiçi ve yurtdışı uluslararası toplantılarda sunulmuş bildiri ve yayınları vardır.

1992 yılında İtalyan hükümeti bursuyla Roma'da "Anadolu-Etruria İlişkileri" konulu 8 aylık araştırma; 1993 yılında British Council bursuyla Londra'da "Anadolu Medeniyetleri Müzesi Koleksiyonundaki İ. Ö. I. Bin Damga (Geç Assur-Yeni Babil, Akamenid) Mühürlerinin British Museum Koleksiyonundaki Örneklerle Karşılaştırılması" konulu bir çalışma için 1 aylık araştırma; 1994 yılında ABD., "U.S.I.A" bursuyla "A. B. D.'deki Müzeler ve Sanat Merkezleri" konulu 1 aylık gezi ve araştırma; 2003 yılında ABD., "ARIT" bursuyla "Iron Age Pottery and Archaic Architectural Terracotta of Soli, Early Greek Contacts with Cilicia ca. 1000-600" konusunda, Atina Amerikan Akademisi'nde (3 aylık) kütüphane araştırması amacıyla yurt dışında bulundu.

SOLİ/POMPEİOPOLİS ANTİK LİMAN KENTİ KAZISI

“Mersin, Mezitli (Viranşehir) Soli/Pompeiopolis Antik Liman Kenti Kazıları”, 1998 yılında I. Derece Arkeolojik Sit Alanı'nda topografik çalışmalar tamamlandıktan sonra 1999 yılında ilk kez sistemli olarak başlatıldı. Kazılar, Soli Höyük ve sütunlu caddede (*cardo maximus*) sürdürülmektedir. Sütunlu caddede özellikle III. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen heykel grupları ve tanrı-tanrıça, mitolojik varlık betimlemeli figürlü sütun başlıkları bulunmuştur. Heykel grupları arasında: Dionysos-Pan-Panter ile Asklepios-Telesporos sayılabilir. Ayrıca Hygieia, Nemesis gibi tanrıça heykelleri ve İmparator Balbinus (238) heykeli de açığa çıkarılmıştır. Sütunlu caddede yapılan kazılarda Roma-Bizans dükkânları ve içlerindeki mozaik ve *opus sectile* yer döşemeleri dikkati çekmektedir. 525 depreminden önceye tarihlenen Bizans çöplüğü ile altın takı koleksiyonu Bizans Döneminin önemli buluntuları arasındadır.

Roma Dönemi'nde savunma ile ilgili sur sistemlerinin üzerinden geçtiği ve batı yamacının tiyatro olarak kullanıldığı Soli Höyük'te zaman dizinsel olarak daha erkene doğru tarihlenen Helenistik, Klasik ve Arkaik dönemler ile Geometrik Dönem buluntuları vardır. Helenistik Dönem en belirgin olarak bol sayıda “Batı Yamacı”, kalıp yapımı kâseler, figürinler ve figürin kalıpları ile temsil edilir. Klasik Dönemde kırmızı ve siyah figür kaplar içinde Dionysiak sahnelerin betimlendiği kırmızı figürlü bir grup dikkati çekmektedir. Arkaik Dönem ve Geometrik Dönem Soli'nin kolonize edildiği dönemlerdir. Buna ilişkin güçlü kanıtlar arasında ithal seramik: Kuşlu kâseler, Orientalizan yaban keçisi stili oinokhoe ve tabak parçalarının yanı sıra Kilikia'da ünik kabartma figürlü mimari *terra cotta* parçaları bulunmaktadır. Kıbrıs tipi iki renkli ve beyaz astarlı krater parçaları Geometrik Dönem için tipiktir. Ayrıca bir fibula, Soli'nin Midas döneminde Phrygia ile olan ilişkisini arkeolojik olarak belgelemektedir.

ŞAPINUVA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çorum
İlçesi	: Ortaköy
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 364 491 41 11 0 535 669 41 14
e-mail	: aygulmustafasuel@gmail.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Aygül
Soyadı	: Süel
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : 1951 yılında İstanbul'da doğdu. 1971 yılında, A.Ü Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Hititoloji Kürsüsü'nü bitirdi. Lisans eğitimi sırasında Sümeroloji, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi ve Eskiçağ Tarihi kürsülerinden sertifika aldı. 1972 yılında asistan olduğu A.Ü.D.T.C. Fakültesi'nde, 1974 yılında yüksek lisans, 1980 yılında doktorasını tamamladı. 1984 yılında yardımcı doçent, 1986 yılında doçent ve 1994 yılında profesör oldu. 1972 yılından bu yana, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Hititoloji Anabilim Dalı'nda görevini sürdürmektedir.

Yayımlarının yanı sıra, ulusal ve uluslararası kongre ve sempozyumlara katılarak bildiriler sundu. Türkiye'de: Ankara, Hatay, İçel; İtalya'da: Roma, Firenze; Amerika Birleşik Devletleri'nde: Chicago; İngiltere'de: Londra, Cambridge, Manchester ve Fransa'da: Paris'te çeşitli üniversite ve enstitülerde konferanslar verdi.

Türkiye'de: Ankara, Hatay; İtalya'da: Università Degli Studi di Roma ve Università degli Studi di Firenze ve Fransa'da: École Pratique des Hautes Études, Section des Sciences religieuses-Paris-Sorbonne-Paris'te 2 ay süre ile misafir profesör olarak seminerler verdi.

İlk defa 1990 yılında Çorum'da toplanan I., III. ve V. Uluslararası Hititoloji kongrelerinin çalışmalarını yürüttü. Uluslararası Hititoloji Kongresi bildirileri kitapları, Ord. Prof. Dr. Sedat Alp'e Armağan Kitabı, Anadolu Arşivleri/Archivum Anatolicum Dergisi'nin editörlüğünü yaptı.

"Çorum-Çankırı Yüzev Araştırmaları" başkanlığı, "Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Hititoloji Anabilim Dalı" başkanlığı, "Çivi Yazılı Hitit Arşiv Projesi" yöneticisi gibi idarî görevlerde bulundu. "Hitit Medeniyetini Araştırma Merkezi Derneği" başkanı, "Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Derneği" asil üyesi, "Müzeciler Derneği" üyesi, "Ulusal Eğitim Derneği" üyesi, "Hitit Medeniyetini ve Ortaköy-Şapinuva Antik Şehrini Araştırma Merkezi Derneği" nin üyesidir.

1990 yılından bu yana başkanlığındaki bir ekip ile birlikte, Çorum İli, Ortaköy İlçesinde yer alan, Hitit başkenti Şapinuva kazısı çalışmalarını yürütmektedir.

ŞAPINUVA KAZISI

Ortaköy Hitit şehri, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izinleri ile Prof. Dr. Aygül Süel ve Dr. Mustafa Süel başkanlığında yürütülen yüzey araştırmaları projesi çalışmaları kapsamında keşfedilmiştir. Bu ören yerinde, 1990 yılında Prof. Dr. Aygül Süel'in bilimsel başkanlığında kurtarma kazısı olarak başlayan kazı çalışmaları, 1992 yılından bu yana, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izinleriyle, Ankara Üniversitesi adına bir bilim heyeti tarafından Prof. Dr. Aygül Süel ve Dr. Mustafa Süel başkanlığında yürütülmektedir.

Çağındaki adının Şapinuva olduğunu tespit ettiğimiz bu şehir Hitit Devleti'nin bir diğer başkentidir. Anadolu'nun Hitit Dönemine ait keşfedilen, Boğazköy'den sonra ikinci büyük çivi yazılı arşivi Ortaköy arşividir. Ele geçirilen 4 bini aşkın tablet ve tablet parçaları çeşitli dillerde yazılmış ve çeşitli konuları içermektedir. Hititçe, Hurrice, Hattice, Akatça gibi çeşitli dillerde yazılmış idarî, dinî, fal gibi çeşitli konuları içeren tabletler, bir kraliyet arşivi ile karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. M.Ö. 14. yüzyıl başlarında, Şapinuva'da hüküm süren Büyük Kral III. Tuthaliya ve Kraliçe Taduhepa çiftidir. Şapinuva şehrinin M.Ö. 13. yüzyılda Büyük Kral II. Murşili tarafından da kullanıldığı bilinmektedir. Bu da, idari bölgesinde yer alan şehirlerle oldukça geniş bir coğrafyaya yayılan bu Hitit şehrinin sadece Orta Hitit Döneminde değil, uzun bir zaman iskân edilmiş olduğunu göstermektedir.

Şehir, kuzeybatıdan güneydoğu istikametine alçalan bir plato üzerinde yer almaktadır. Hititler bu bölgeye geldiklerinde mevcut köylere yerleşmemişler, araziye teraslayıp düzelterek bu büyük şehri kurmuşlardır. Yukarıdaki teraslarda daha çok idarî yapıların olduğu gözlenmektedir. Şehir batı yönünde tepelere dayanmaktadır. Bu tepeler üzerinde de dinî

ve askeri yapılara ait olması muhtemel yaygın mimari izlere rastlanmaktadır.

Kelkit-Yeşilirmak vadisi boyunca doğu-batı yönündeki ticaret yolu, bu şehrin önünden geçerek Orta Anadolu'ya ulaşmaktadır. Hareketli ve ekonomiyi zenginleştirecek bir trafiğe sahip bu yol üzerinde çok önemli bir noktada yer alan Hitit şehri Şapinuva, böylece çok önemli ticarî özelliğini kazanmış bulunmaktadır. Şapinuva, Hitit dünyası için çok özel olan arınma ritüellerinin yazıldığı önemli bir

dinî merkezdir. Bu husus Şapinuva'ya kutsanmış önemli ve vazgeçilmez dinî bir şehir kimliği kazandırmıştır.

Bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucunda şehrin iki ayrı bölgesinde birçok yapı kalıntısı gün ışığına çıkarılmıştır. Tepelerarası bölgesinde dört anıtsal yapı bulunmuştur. Şehrin hemen hemen en hâkim noktasında yer alan 'A' binasının temellerinde kireçtaşı ve kumtaşından büyük bloklar kullanılmıştır. Ana kütle 2500 m² olan yapının kazı çalışmaları devam etmektedir. 1200 m²lik bir alanda yer alan 'B' yapısının temel duvarlarının üzerinde 110 cm. genişliğinde kerpiç duvarlar yükselmekte ve bu kerpiç duvarlarda 3-4 cm. kalınlıkta sıvaya rastlanmaktadır. Ayrıca bu yapıda yiyecek ve içecek için kullanılmış çok sayıda büyük küpler yer almaktadır. 'C' ve 'D' yapıları önemli dinî yapılarıdır. Bu yapıların yer aldığı bölgeyi çeviren sur duvarlarının 75 m.lik bir bölümü açığa çıkarılmıştır.

Ortaköy-Şapinuva kazılarında mimari kalıntıların yanı sıra metal, seramik, taş vb. önemli ve birçoğu nadide küçük buluntular ele geçirilmiştir.

ŞARHÖYÜK (DORYLAİON) KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Eskişehir
İlçesi	: Merkez
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0.222.3350580-6080
e-mail	: tsivas@anadolu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Taciser
Soyadı	: Sivas
Bağlı Olduğu Kurum	: Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi: Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'ndan 1983'te mezun oldu. 1985-1986 yılları arasında İtalyan hükümetinin araştırma bursu ile Roma'da Università di Roma "La Sapienza" bünyesindeki Istituto Paleontologia'da bilimsel çalışmalar yaptı. 1988'de İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'ndan yüksek lisansını aldı. Doktorasını 1997'de aynı üniversitenin Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı'ndan, doçentlik unvanını ise 2004'te, Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'ndan aldı.

1980-1985 yılları arasında stajyer öğrenci olarak Kaleköy, İmikuşağı, Tille, Dilkaya, İkiztepe, Klazomenai ve Efes kazılarına; 1985-1989 yıllarında kazı heyeti üyesi olarak "Şemsiyetepe Kazısı"na, 1989 yılından itibaren de "Şarhöyük (Dorylaion) Kazısı"na katıldı. 1990 yılından beri Frig (Phryg) uygarlığı üzerine kesintisiz olarak araştırma ve çalışmalarını sürdürmektedir. 2001 yılında Frigler'in Eskişehir, Kütahya ve Afyonkarahisar bölgesindeki yayılım alanları ve yerleşim modellerini araştırmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı adına Eskişehir, Afyonkarahisar ve Kütahya illerinde arkeolojik yüzey araştırmalarına başladı. 2005'te Kültür ve Turizm Bakanlığı adına "Şarhöyük Arkeolojik Kazı"sının başkanlığını Prof. Dr. A. Muhibbe Darga'dan devraldı. 2005 yılından beri Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyesidir. Özellikle Frig uygarlığı, kült anıtları ve kaya mezarları üzerine bir çok ulusal ve uluslararası sempozyumlarda bildiriler sundu, makaleler ve kitap yazdı, sergi bilimsel danışmanlığı yaptı.

ŞARHÖYÜK (DORYLAİON) KAZISI

Eskişehir İli, Eski ve Orta çağlarda Dorylaion/Dorylaeum ismi ile tanınan bir kentti. Antik kaynaklara göre, Dorylaion önemli yolların kavşak noktasında kaplıcalarıyla ünlü, ticaret ile zenginliğe kavuşmuş bir Frigya (Phrygia) şehridir. Kurucusu olarak Eretrialı Doryleos gösterilir. 19. yüzyılda birçok gezgin ve araştırmacı bölgede yaptıkları incelemelerin sonucunda

Şarhöyük ören yerinin antik Dorylaion kentinin merkezi olduğunu saptamıştır. Aşağı şehir ve nekropol alanından oluşan Şarhöyük ören yeri, Eskişehir'in 3 km. kuzeydoğusunda, Porsuk Nehri ile yan kolu Sarısu arasında kalan geniş ovanın güney kenarında geniş bir alana yayılmıştır. 1989 yılında höyük ve höyüğü çevreleyen aşağı şehirde gerçekleştirilen yüzey araştırmasını takiben aynı yıl Prof. Dr. A. Muhibbe Darga'nın başkanlığında höyükte arkeolojik kazılara başlanmıştır.

Höyüğün ovidan yüksekliği 17 m., çapı 450 m., çevresi 1800 m.dir. Kazı çalışmalarında elde edilen arkeolojik bulguların ışığında yerleşmede Osmanlı, Bizans, Roma, Hellenistik ve Klasik, Frig, Hitit ve İlk Tunç Çağı kültürlerinin varlığı saptanmıştır. Höyüğün zirve kesiminin güney ve güneybatında sürdürülen kazılarda uydu ve hava fotoğraflarından planı anlaşılan Bizans Dönemine ait surun, yarım daire biçimli kule ile güçlendirilmiş sur bedeninin bir bölümü ortaya çıkartılmıştır. Aynı kesimde Hellenistik Döneme ait bir mahalle de bulunmuştur. Höyüğün batı yamacında Roma, Hellenistik ve Frig Dönemine ait açık avlulu konutlar; güney yamacında Frig Dönemine ait yapıların altında Hitit Dönemine ait ev temelleri, ocaklar ve ortak kullanım mutfak alanları saptanmıştır.

Hitit tabakasında ele geçirilen "Ülkenin Prensi /Kral oğlu" unvanlı mühür baskısı; henüz Hititçe adını saptayamadığımız Şarhöyük Hitit yerleşmesinin, başkent Hattuşa'ya bağlı bir Hitit eyaleti olduğunu ve Hitit egemenliğinin en batı ucu olduğunu kanıtlamaktadır.

2005 yılında höyüğün güneyinde, aşağı şehirde ilk kez başlayan sondaj çalışmalarında Bizans Dönemine ait mezarlar ile mezar seviyesinin altında dar bir sokak ve bu sokağa açılan kerpiç tonozlu bir yapı saptanmıştır. 2007 yılında höyüğün 500 m. batısındaki nekropol alanında başlayan kazılarda Bizans ve Roma Dönemine ait taş sandık, tuğla ve basit toprak mezarlar ortaya çıkartılmıştır.

ŞAVŞAT (SATLEL) KALESİ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Artvin
İlçesi	: Şavşat
Köyü	: Merkez, Söğütlü Mah.
İrtibat Telefonu	: 0 532 716 59 89
e-mail	: aytekinosman@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Osman
Soyadı	: Aytekin
Bağlı Olduğu Kurum	: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

Özgeçmişi : 1961 yılında Artvin-Şavşat'ta doğdu. 1985 yılında Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nden mezun oldu. Çeşitli kamu kuruluşlarında çalıştıktan sonra 1991'de Yüzüncü Yıl Üniversitesi bünyesinde öğretim elemanı oldu. 1993'te yüksek lisansını, 1996'da doktorasını Artvin'in kültür varlıklarına yönelik olarak tamamladı.

1997'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan izni ile Artvin İli ve ilçelerinde üniversite, Bakanlık ve TÜBİTAK'ın destekleriyle başlattığı yüzey araştırmalarını; Çoruh Irmağı üzerinde yapımı planlanan baraj alanındaki kültür varlıklarının belgelenmesini de kapsayacak şekilde, 2007 yılında büyük ölçüde tamamladı. 2007 yılı itibariyle Şavşat Kalesi'nde gerçekleştirdiği arkeolojik kazı faaliyetini, çeşitli kurumların destekleri ile yürütmektedir. Ayrıca ilk kez Gürcistan'daki Türk eserlerinin incelenmesini içeren, Türk Tarih Kurumu'na ait projenin başkanlığını yapmaktadır (2007-2010). Kültür Bakanlığı'nca 1999 da yayımlanan '*Ortaçağ dan Osmanlı Dönemi Sonuna Kadar Artvin'deki Mimari Eserler*' adlı kitabının yanı sıra çok sayıda bilimsel makale-bildirisi bulunmaktadır. Hâlen, Van-Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalışan Aytekin, Van Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu, Anadolu Sanat Tarihçiler Derneği, Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği üyesi, Van Kültür ve Çevre Derneği'nin kurucu başkanıdır.

ŞAVŞAT KALESİ KAZISI

Kale, Artvin-Şavşat karayolu üzerinde, ilçe merkezine yaklaşık 3 km. uzaklıkta, iki dere ile çevrelenmiş vadinin içinde, doğal bir kayalığın üzerine konumlandırılmıŐtır.

Artvin yöresindeki Ortaçağa ait önemli kalelerden biri kabul edilen Şavşat (Satlel) Kalesi'nin ilk olarak hangi medeniyet tarafından inşa edildiği ve ne zamana kadar kullanılmış olduğu Şimdilik bilinmemektedir.

Yaklaşık 4000 m² büyüklüğündeki kale, oval plana sahiptir. Yapının çevresindeki surlar 1.50 m.yi aşan kalınlıkta ve 10.00 m.ye ulaşan yüksekliktedir. Bozulmuş olsa da güneybatı yönünden girişi olduğu anlaşılmaktadır.

İç alandaki mekânların önemli bir kısmı yıkılmıştır. Ancak, 8.00 ile 15.00 m. yüksekliklerindeki iki adet kulesi, çok az bir bölümü ayakta duran şapeli ve içi tamamen dolmuş olan su sarnıcı hâlihazırda dikkat çeken yapılardır.

Mülkiyeti maliye hazinesine ait olan kale, 1987 yılında Korunması Gerekli Kültür Varlığı olarak tescillenmiştir. Meskûn mahalden uzak, bekçisi olmayan ve herhangi bir işlevi bulunmayan yapı, günümüze ulaşmayı başarmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 2007 yılında verilen izin ile Yüzüncü Yıl Üniversitesi adına Yrd. Doç. Dr. Osman Aytekin'in başkanlığındaki ekipçe ve 2007/12511 sayılı Bakanlar Kurulu gereğince arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmalarına başlanmıştır.

2007 yılı kazı sezonunda, kalenin iç mekânını tamamen kaplayan diken ve çalılıklardan temizlenerek çalışma zemini oluşturulmuştur. Kale girişinin sol yanında yer alan silindirik kulenin taş ve toprak dolgusu 2.50 m. derinliğinde boşaltılmış ve çok sayıda Ortaçağ ve Osmanlı Dönemine ait sırlı ve sırsız seramik parçaları bulunmuştur. Ayrıca, taş malzemeden imal edilmiş 2 tanesi 22 cm. çapında ve 11.5 kg. ağırlığında; 1 tanesi ise 34 cm. çapında 39 kg. ağırlığında olmak üzere mancınık güllerle ortaya çıkarılmıştır. Kulenin tabanına yakın kısmında tandıra rastlanmıştır.

Bu kazının en önemli yanlarından biri, Artvin İli topraklarında ilk kez bir arkeolojik kazının başlatılmış olmasıdır.

TATARLI HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Adana
İlçesi	: Ceyhan
Köyü	: Tatarlı
İrtibat Telefonu	: 0532 394 55 03
e-mail	: sergir@cukurova.ed.tr kserdar.girginer@gmail.com

KAZI BAşKANININ

Adı	: Kaan Serdar
Soyadı	: Girginer
Bağlı Olduğu Kurum	: Çukurova Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 1967 yılında Ankara'da doğdu. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini Ankara Üniversitesi, DTCF, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Hayat Erkanal ve Prof. Dr. Aykut Çınaroğlu'nun danışmanlıklarında hazırlamış olduğu tezler ile tamamladı. 1994 yılında Atatürk Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak girerek aynı bölümde yardımcı doçent doktor unvanı ile görev yaptı. Ardından 1998 yılında Çukurova Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'ne kurucu bölüm başkanı olarak atandı. Yine Çukurova Üniversitesi bünyesinde Arkeolojik Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni kurdu. Öğrenciliği sırasında Prof. Dr. Uğur Silistreli'nin başkanlığında yapılmış olan Köşkhöyük kazılarına, daha sonra heyet üyesi olarak Prof. Dr. Hayat Erkanal'ın başkanlığında yapılmakta olan Limantepe, Dr. Turhan Özkan'ın başkanlığında ve Prof. Dr. Hayat Erkanal'ın bilimsel danışmanlığında yapılmış olan Bakla Tepe kazılarına katıldı. 2002 yılından itibaren kendi başkanlığında başlayan "Adana ve Kayseri İlleri Yüzey Araştırmaları" projesini yürütmektedir. Ayrıca 2004 yılından beri Prof. Dr. Mustafa H. Sayar'ın başkanlığında devam etmekte olan "Kilikya Yüzey Araştırmaları"nda heyet üyesi ve erken dönem yerleşmelerinin tespiti grubunun koordinatörlüğünü yapmaktadır. 2007 yılında Kayseri Müzesi Müdürü Hamdi Biçer ile Hasan Elmağaç'ın başkanlığında yürütölen Kayseri, Develi İlçesi'nde yer alan "Bileç Höyük Kurtarma Kazısı"nın bilimsel danışmanlığını yaptı. 2007 yılında Adana, Ceyhan İlçesi, Tatarlı Köyü'nde yer alan Tatarlı Höyük kazılarına başladı.

CEYHAN-TATARLI HÖYÜK KAZISI

Tatarlı Höyük önemli yol güzergâhlarının tam ortasında, Osmaniye-Toprakkale'nin yaklaşık 10 km. batısında, Nurdağları'nın batı-kuzeybatısında ve İskenderun Körfezi'nin yaklaşık olarak 16 km. kuzeyinde yer almaktadır.

Tatarlı'da kazıya başlamadan önce bazı antik Kizzuwatna kentlerinin bu bölgede lokalizasyon edilebileceğini düşündük ve bu düşüncelerle kazıya başladık. Tatarlı Höyük'te,

Anadolu ve Kilikya'daki şahsiyetlerden biri olan büyük kraliçe Puduhepa'nın memleketi Lawazantiya'yı bulmayı bekliyoruz. Burada kazı yapmaya karar verilirken Hitit, Hurri, Asur ve Babil metinlerinin konumuzla ilgili verdikleri bilgiler göz önünde tutulmuştur. Lawazantiya uzun bir tarih, din ve kültür geleneğine sahip bir kenttir. Burası ortaya çıkarıldığında mutlaka çivi yazılı belge verecektir ve bu belgeler Kizzuwatna'nın ilk otokton yazılı kaynaklarını oluşturacaktır. Ne var ki kesin sonuç elbette, kazılar ilerledikçe ortaya çıkacaktır. Tatarlı Höyük, Lawazantiya ile eşit olmasa bile coğrafi konumu, ona tüm Çukurova höyükleri arasında eşsiz bir pay vermektedir. Su kaynaklarının bolluğu, hem de yapısı bakımından Anadolu'da bir benzeri yoktur. Boyutları en az aşağı kentle birlikte 300x400 m.dir. Coğrafi konumunun ve öneminin bir diğer özelliği de Çukurova'nın çok doğusunda, yani Antitoros ve Amanos Dağları'na çok yakın, yani yaklaşık 15-20 km. mesafede bulunmasıdır. Bunun önemi çok büyüktür, çünkü bu dağ silsilelerinin hemen öbür tarafında, o zamanların "Avrupa"sı olarak adlandırılan yüksek uygarlıklar ülkesi Mezopotamya ve Suriye başlamaktadır. Gerçekten devrin en önemli kentleri Alalah, Tilmen-Haşşu, Gedikli, Zincirli, Urşu, Zalpa, Halpa-Halep ve Kargamış vs. hep bahsedilen alanlarda yer almaktadır. "Avrupa" dünyasının içinde yer alan bu kentler, gerek boyutları, gerekse içlerinde barındırdıkları resmî, özel, dinî ve politik yapılar bakımından hakikaten Kizzuwatna ve Orta Anadolu'daki kent merkezlerine göre daha gelişmişlerdir, yani daha çok urbanistik bir yapıya sahiptirler. Dolayısıyla bu uygar dünyaya en yakın coğrafi konumda bulunan Tatarlı'nın da bu yapılaşmalardan birçoklarına sahip olmadığını kimse söyleyemez. Bölgenin M. Ö. II. binyıldaki durumu bu şekildeyken, M.Ö. I. binyılda önemi daha da artmıştır. Çünkü Geç Assur Kralı III. Salmanassar'dan beri (M.Ö. 859) sürekli Kilikya'ya yayılmak isteyen Geç Asur kralları Amanos ve Gâvur dağlarını aşır ister doğudan Bahçe-Düziçi-Osmaniye üzerinden, isterlerse Beylan-İskenderun-Dörtiyol-Toprakkale üzerinden Çukurova'ya ilk ayak bastıklarında, belki de Tatarlı'yı ele geçirmek istemişlerdir. Azitawata'nın Karatepe'deki yazıtlarından da öğrendiğimiz üzere, bu kral Asur emperyalizmine karşı bu tampon bölgede müstahkem kaleler kurmuştur. Tatarlı'nın bu kalelerden birisini barındırdığından hiç kuşku yoktur. Şundan gayet eminiz ki, Tatarlı kazıları bölgede ilklerden birisi olacaktır. Mersin-Yümüktepe ve Tarsus-Gözlükule çok batıda kalmakta, "Avrupa" uygarlığından biraz uzak düşmektedirler.

Tatarlı Höyük'te Çukurova Üniversitesi adına, tarafımızdan başlatılan kazı çalışmaları üniversitemizde ilk bilimsel kazısıdır. Özellikle Çukurova yerleşmelerinin boyutlarıyla göze çarpan höyükleri arasında Tarsus Gözlükule, Yüreğir Misis Höyük, Adana Seyhan Tepebağ Höyük ve Ceyhan Tatarlı Höyük bulunmaktadır. Bunlar mutlaka Hitit ve çevre kültür bölgelerinin yazılı metinlerinden bilinen henüz isimleri tespit edilememiş olan 50'den fazla Kizzuwatna kentlerinden en önemlilerine

aittir. Tatarlı Höyük'te bu sene yapılan çalışmalarda, belki saray belki de bir tapınak olabilecek büyük bir yapı açılmaya başlanmıştır. Daha önceki yıllarda yaptığımız yüzey araştırmalarından öğrendiğimize göre, Neolitik Çağ ile Bizans Dönemi arasında kesintisiz iskân olan höyük, bu bölgede en önemli yerleşmelerden birisi olmaya adaydır. Zaten aşağı kentinin varlığı ve höyük tepesinde yer alan akropolüyle de bu savımız desteklenir niteliktedir. Önümüzdeki yıllarda Tatarlı Höyük çalışmaları hem Çukurova'nın, hem de tüm Doğu Akdeniz bölgesinin iskân tarihine açıklık getirecek, yeni sonuçlar tüm bilinenleri tekrar gözden geçirmemizi zorunlu kılacaktır. Şu an için Tatarlı Höyük'ün, Büyük Hitit Kralı III. Hattusili'nin eşi Hurri kökenli Büyük Kraliçe Puduhepa'nın memleketi Lawazantiya olduğunu düşünüyoruz. Bu yerleşmenin Lawazantiya kenti ile özdeş olup olmadığını önümüzdeki yıllarda yapacağımız kazılar çözüme ulaştıracaktır.

TARSUS-GÖZLÜKULE HÖYÜĞÜ KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: Tarsus
Köyü	: Merkez (Caminur Mahallesi)
İrtibat Telefonu	: 00324 613 44 77
e-mail	: ozyar@boun.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Aslı
Soyadı	: Özyar
Bağlı Olduğu Kurum	: Boğaziçi Üniversitesi

Özgeçmiş : 1982-1988 Boğaziçi Üniversitesi'nde lisans; 1986-1991 Bryn Mar College'de, master ve doktora eğitimini tamamladı. 1992-2003 Boğaziçi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde yardımcı doçent, 2003 Boğaziçi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde, doçent unvanlarını aldı. 2005-2006 Heidelberg Üniversitesi, Eski Çağ Bilimleri Enstitüsü'nde misafir araştırmacı olarak bulundu.

2005 Alexander von Humboldt araştırma bursu, 2003 Boğaziçi Üniversitesi, Üstün Başarılı Genç Araştırmacı ödülü, 2000 Alman Arkeoloji Enstitüsü bursu, 1990 American Schools of Oriental Research Mezopotamya bursu, 1989 New York Metropolitan Museum of Art Andrew W. Mellon bursu, 1986-88 Bryn Mawr College bursu kazandı.

Alman Arkeoloji Enstitüsü, Amerikan Arkeoloji Enstitüsü ve Türk Eski Çağ Enstitüsü üyesi.

TARSUS-GÖZLÜKULE HÖYÜĞÜ KAZISI

Tarsus-Gözlükule Höyüğü günümüz Çukurova havzasında, Berdan Nehri'nin batı yakasında kalan Tarsus İlçesi'nin güney kısmında, Mersin'i Adana'ya bağlayan karayolunun hemen kuzeyinde bulunmaktadır. Höyük 20. yüzyılın ilk yarısında Amerikalı Arkeolog Hetty Goldman başkanlığında ve Bryn Mawr College tarafından desteklenerek kazılmış ve stratigrafik gelişimi, yapı katları ve buluntular incelendikten sonra Roma/Helenistik dönemler, Demir Çağı ve Tarihöncesi çağlar isimli üç cilt olarak yayınlanmıştır (bkz. H. Goldman, *Excavations at Gözli Kule, Tarsus I-III*. Princeton University Press 1950-63).

Bu incelemelerin sonucunda höyüğün oluşmasına yol açan yerleşmenin başlangıç evresinin Neolitik Çağa kadar geri gittiği ortaya konmuştur. Höyük hemen hemen kesintisiz olarak köyden kente evrilerek Ortaçağa kadar iskân görmüştür. En az 32 m. yüksekliğinde yapı

katmanları bulunan höyüğün yaklaşık 10 m. kadarı alüvyon ova dolgusu altında yer almaktadır. Höyüğü oluşturan yapı katlarının 2/3'si İlk Tunç Çağı evresine tarihlendirilebilir.

Tarsus-Gözlükule Höyüğü Doğu Akdeniz Bölgesi'nin en büyük ovalarından biri olan Kilikya'nın büyük ve merkez oluşturan yerleşmelerinden biridir. Berdan Nehri'nin denize döküldüğü bölgeye yakın kurulan ve dolayısıyla deniz ile irtibatı olan bu yerleşmenin Ege kıyıları, Suriye/Lübnan/İsrail bölgesi veya Kıbrıs gibi farklı kültürler ile her zaman yakın ilişkileri ve alışverişi olmuştur. Bölgenin iktisadi olarak gelişimine tarım dışında İlk Tunç Çağından itibaren maden ticaretinin katkılarının önemi, ayrıca bölgenin dolaylı olarak Kıbrıs Adası'nın madencilik konusunda gelişimini de etkilediği bilinmektedir.

2001 yılında Boğaziçi Üniversitesi önderliğinde ve Bryn Mawr College'ın katkıları ile Tarsus-Gözlükule'de yeniden çalışmalara başlanmıştır. 2001-2006 yılları arasında yüzey araştırmaları ve Goldman dönemi buluntuların üzerinde yoğunlaşan araştırmalar 2007 yılı kazı çalışmaları ile devam etmektedir. Yeni kazıların uzun dönemli amacı köyden kente geçiş sürecini irdelemek, madenciliğin gelişimini araştırmak ve yerleşmenin geçirdiği kültürel evrelerin neden ve nasıl değiştiğini anlamak olarak özetlenebilir. Ayrıca Tarsus-Gözlükule'nin Orta Anadolu, Kuzey Suriye ve Ege Bölgesi ile ilişkilerinin zaman içerisinde nasıl geliştiği karşılaştırmalı araştırmalar ile irdelenecektir. 2007 yılında başlatılan kazılarda Erken İslâmî dönemlere tarihlenebilen katmanlarda çalışılmıştır.

TELL TA'YİNAT KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Hatay
İlçesi	: Reyhanlı
Köyü	: Demir Köprü
İrtibat Telefonu	: (416) 978-6600
e-mail	: tim.harrison@utoronto.ca
website	: www.utoronto.ca/tap

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Timothy Paul
Soyadı	: Harrison
Bağlı Olduğu Kurum	: Toronto Üniversitesi

Özgeçmiş : 1987 yılında Wheaton College'den mezun oldu. Chicago Üniversitesi'nde 1991 yılında yüksek lisans, 1995 yılında doktora eğitimini tamamladı.

Chicago Üniversitesi The College'de okutman (1994-95); Chicago Üniversitesi Oriental Institute'de araştırma görevlisi (1995-97); Toronto Üniversitesi Near and Middle Eastern Civilizations Bölümü'nde yardımcı profesör (1997-2002); aynı bölümde doçent profesör (2002-2007) ve doktor profesör (2007-) görevlerinde bulundu.

TELL TA'YİNAT KAZISI

“Ta'yinat Arkeolojik Projesi (TAP)”, eski çağda Yakın Doğu'daki kentsel kurumların tarihi gelişimini ve ilk kent toplumlarının ortaya çıkışını incelemeyi amaçlayan, ve hâlen devam etmekte olan bölgesel araştırmanın bir parçasıdır. TAP, 1995'ten beri Türkiye'nin güneydoğusunda bulunan Amik Ovası'ndaki arkeolojik incelemelerin sistematik olarak belgelenmesini sağlayan “Amuk Vadisi Bölgesel Projesi (AVRP)” çerçevesinde tasarlanmıőtı. Tamamıyla bölgesel olan bu proje, ki Yakın Doğu arkeolojisinde böyle bölgesel projeler hâlâ çok az bulunmaktadır, yeryüzünün bu bölgesinde çok eski zamanlarda ortaya çıkan ilk kentsel toplumların geliőtirdikleri kompleks sosyal, ekonomik ve politik kurumların araştırılmasında çok ölçekli bir yaklaşımın kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. İlk olarak 1930'larda Chicago Üniversitesi heyetinin araştırmaları sayesinde de anlaşıldığı gibi Ta'yinat'ta Neo-Hitit/Luwia başkenti Kunulua'nın önemli kalıntıları bulunmaktadır. TAP incelemeleri, AVRP'nin belirlemiő olduğu geniş bölgesel perspektif dahilinde Amik Ovası'nda, Asi Irmağı'nın kuzey kıvrımının hemen doğusunda yer alan bu önemli yerleşim merkezindeki arkeolojik kalıntıları belgelemek amacıyla başlatılmıştır.

TAP, Tell Ta'yinat'ın büyüklüğü ve önemi nedeniyle, bu alanda korunan arkeolojik kayıtların sistematik ve tam olarak belgelenmesine adanacak uzun vadeli bir proje olarak tasarlanmış ve başlatılmıştır. Bu mevkide korunan arkeolojik kalıntıların çokluğuna bakılırsa, koruma çalışmaları da projede önemli bir yer tutacaktır. Dahası, bu kalıntılar, iki projeyi kapsamlı bir monografi serisi hâlinde bütünleştirecek nihai bir rapor oluşturmak üzere orijinal Chicago kazılarıyla bağdaştırılacaktır.

TAP'ın bulunduğumuz aşamadaki hedefleri (2004-2007);

1) Bilgisayarda (GIS yazılım teknolojisini kullanarak) mevkinin yerleşim alanı parametrelerini ve topografyasını açıkça tanımlayan ana haritanın çıkarılması,

2) Mevkideki görünür tüm arkeolojik kalıntıların belgelenmesi,

3) Çok sayıda ölçülebilir yüzey kalıntılarının toplanarak mevkinin yerleşim tarihçesinin belgelenmesi,

4) Uzaktan algılamalı teknoloji (hem uydu görüntüleri hem de zemin altı araştırma teknikleri) kullanılarak yüzey altındaki kalıntılarının belgelenmesi,

5) Alt höyükte kapsamlı bir örnekleme çalışmasının başlatılması,

6) Hedeflenen kazılara başlanması,

7) Kazı alanında değişik yerleşim dönemlerine ait paleobotanik, hayvansal, seramik ve diğer yüzey kalıntılarının toplanıp birleştirilmesi,

8) Yukarıda adı geçen projenin daha geniş kapsamlı amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olan ayrıntılı bölgesel kıyaslamaları mümkün kılacak mimari ve eski eser kayıtlarını kapsamlı bir veri tabanında birleştirmek olarak sayılabilir.

TEPECİK-ÇİFTLİK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Niğde
İlçesi	: Çiftlik
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0533.4720278
e-mail	: erhanbicatci@istanbul.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Erhan
Soyadı	: Bıçakçı
Bağlı Olduğu Kurum	: İstanbul Üniversitesi

Özgeçmişi : 29 Eylül 1956 tarihinde Ankara'da doğdu. 1974-1982 yılları arasında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Prehistorya ve Arkeoloji Bölümü'ndeki eğitiminin ardından, aynı üniversitede Prehistorya Kürsüsü'nde bir yıl araştırma görevlisi olarak görev yaptı.

1984-1997 yılları arasında Almanya'da Karlsruhe Üniversitesi, Mimarlık Tarihi Enstitüsü'nde Prof.Dr.-Ing. Wulf Schirmer ve Heidelberg Üniversitesi, Eskiçağ Enstitüsü'nden Prof. Dr. Harald Hauptmann yönetiminde *"Die Untersuchungen der Baureste und die Siedlungsmuster der akeramischen-neolithischen Siedlungen der Subphasen 5 und 6 des Çayönü Tepesi"* başlıklı doktora çalışmasını yaptı. Doktora çalışmaları sırasında bir süre, 1984-1989 yılları arasında Karlsruhe Üniversitesi Mimarlık Tarihi Enstitüsü'nde yardımcı asistan olarak görev yaptı.

1990 yılında tekrar göreve başladığı İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Bölümü, Prehistorya Anabilim Dalı'nda hâlen doçent olarak görevini sürdürmektedir.

Ekip üyesi olarak yer aldığı araştırma projeleri: Elazığ 1976 "Keban Projesi" kapsamında, Prof. Dr. Ufuk Esin başkanlığında yapılan "Tepecik Kazısı"nda bulunan arkeolojik malzemenin analiz ve restorasyon çalışmaları; Adana-Ceyhan 1976 Prof. Dr. Halet Çambel başkanlığında yapılan "Arslantaş Barajı Göl Alanı Yüzey Araştırması"; Malatya, Elazığ, Adıyaman, Urfa 1977 Dr. Mehmet Özdoğan başkanlığında "Aşağı Fırat Bölgesi, Karakaya ve Atatürk Baraj Alanları Yüzey Araştırması"; 1977 "Aşağı Fırat Projesi" sonrasında hazırlanan "Aşağı Fırat Havzası 1977 Yüzey Araştırması" başlıklı kitabın yayına hazırlanması; aynı proje ile ilgili Ankara ODTÜ'de sergi hazırlanması, konferans düzenlenmesi ve araştırma bölgesinde yapılan gezi organizasyonunda görevli; Malatya-İmamoğlu 1978-1981, 1983-1984. ODTÜ TEKDAM (ilk ismi: Aşağı Fırat Projesi Kurtarma Kazıları) projesi kapsamında, Prof. Dr. Ufuk Esin başkanlığında yapılan Değirmentepe kazıları; Diyarbakır-Ergani 1978-1981, 1985-1988 Prof. Dr. Halet Çambel başkanlığında, İstanbul ve Chicago üniversitelerinin ortak yürüttüğü "Çayönü Kazıları"; Urfa-Siverek 1982 ODTÜ TEKDAM projesi kapsamında, Münih Üniversitesi'nden Prof. Dr. Bartheld Hrouda ve Dr. M. Behm-Blanke başkanlığında yapılan "Hasek Höyük Kazısı"; Adana 1983, 1989 Prof. Dr. Halet Çambel başkanlığında yapılan "Domuztepe-Aslantaş Kazısı"; Adana 1989 Prof. Dr. Halet Çambel başkanlığında yapılan "Karatepe Kazı ve Restorasyon Çalışmaları"; Aksaray 1989-1993 Prof. Dr. Ufuk Esin başkanlığında yapılan "Aşıklı Höyük Kazıları"; Niğde 1995 Prof. Dr. Wulf Schirmer başkanlığında yapılan "Göllüdağ Kazısı"; Aksaray 1996-1999

Dr. Mihriban Özbaşaran'ın bilimsel danışmanlığı ve Aksaray Müzesi başkanlığında yapılan "Musular Kazısı"; Niğde 1997-2000 Prof. Dr. Nur Balkan-Atlı'nın bilimsel danışmanlığında ve Niğde Müzesi başkanlığında yapılan "Kaletepe Obsidiyen Atölyesi Kazısı"; Gaziantep-Birecik 2000 Prof. Dr. Ümit Serdaroğlu tarafından yapılan "Zeugma/Belkıs Kurtarma Kazısı".

TEPECİK-ÇİFTLİK KAZISI

Tepecik-Çiftlik Höyüğü'nün yer aldığı volkanik Melendiz silsilesi Orta Anadolu Platosu'nun güneydoğu kesiminde, Kapadokya bölgesinin batısında bulunmaktadır. Etrafı Hasan Dağı, Melendiz Dağı, Göllüdağ gibi ikincil volkan konileri ile çevrelenmiş olan Melendiz silsilesinin ortasında bulunan Melendiz Ovası, Pleistosen Dönem sonlarına kadar bir göl iken Holosen başlarında alüvyon ovası hâline gelmiştir.

Tepecik-Çiftlik Höyüğü 300x170 m. boyutlarında bir höyük konisi ile bu koninin güneyinde uzanan geniş bir terastan oluşmakta ve toplam yaklaşık 6 hektarlık bir alanı kaplamaktadır.

2000 yılında başlatılmış olan kazı çalışmalarında bu güne kadar Kalkolitik ve Neolitik Çağ tabakaları ortaya çıkartılmıştır. En üstteki Geç Roma-Bizans Dönemine ait mezarlar 1. tabaka olarak adlandırılmıştır. 2. tabaka Orta Kalkolitik Çağa aittir ve daha çok höyüğün kuzeydoğu kesiminde bulunmaktadır. Farklı bir bölgeden geldiği anlaşılan ve olasılıkla Tepecik-Çiftlik'in Neolitik-İlk Kalkolitik kültürünün sona ermesine neden olan Orta Kalkolitik Çağ kültürü Gelveri tipi çanak çömleği ile tanınmaktadır ve kökenleri konusunda kesin bilgi bulunmamaktadır.

Tepecik-Çiftlik Höyüğü'nün oluşumunu sağlayan esas tabakalar İlk Kalkolitik ve Neolitik çağlara aittir. M.Ö. 6. binyıl öncesine tarihlenen bu tabakalardan 3. tabaka İlk Kalkolitik'e (ve/veya Neolitik-Kalkolitik arasındaki geçiş dönemine), 4. ve 5. tabakalar ise Neolitik Çağın sonlarına tarihlendirilmektedir. Tüm bölgede ve hatta Anadolu'nun birçok kesiminde olduğu gibi, Neolitik sonu ile Kalkolitik başlarında tespit edilen kültürel sürekliliğin bu yerleşmede de tespit edilmiş olduğu söylenebilir. Henüz ana toprağa ulaşılmamıştır. Eldeki veriler ve kazı çalışmaları yapılmamış alt dolguların kalınlığı göz önüne alındığında, Tepecik-Çiftlik'te alt tabakalarda Neolitik Çağın ilk evrelerine kadar uzanan bir tabakalanma silsilesinin

bulduğunu söylemek mümkündür. Bu durumda M.Ö. 8. binyıl başlarından, hatta M.Ö. 9. binyıl ortalarından M.Ö. 6. binyıl ortalarına kadar uzanan, olasılıkla kesintisiz bir tabakalanma silsilesinin araştırılması mümkün olacaktır. Elde edilecek bu kronolojik tablo sadece Kapadokya ve Orta Anadolu'nun değil fakat Yakınoğu, Kilikya, Kıbrıs, Göller Bölgesi, Batı Anadolu ve Kuzeybatı Anadolu-Trakya-Balkanlar'da hem kronoloji hem de birçok kültürel ilişki/yayılm sorununun anlaşılmasına büyük ölçüde yardımcı olacaktır. Tepecik-Çiftlik Höyüğü'nün önemi bu özelliklerinden ve konumundan ileri gelmektedir.

Yerleşmenin konumu ile ilgili önemli bir başka özellik de zengin Göllüdağ obsidiyen kaynaklarına yakınlığıdır. Yakınoğu'ya, Levant'a Geometrik Kebaran sonları-Natuf döneminden itibaren Göllüdağ obsidiyeninin ulaştığı bilinmektedir. Bu ilişkiler sonraki dönemlerde, PPNA ve özellikle PPNB'de artarak devam etmiştir. Tepecik-Çiftlik ile obsidiyen yatakları arasındaki kültürel, tekno-kültürel ve ticarî ilişkilerin anlaşılması özellikle Yakınoğu ile Orta Anadolu bölgelerindeki Neolitikleşme veya "İlk Üretimciliğe Geçiş Dönemi" ilişkilerinin anlaşılmasına da önemli katkılarda bulunacaktır.

TİLMEN HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Gaziantep
İlçesi	: İslahiye
Köyü	: Yeliburun
İrtibat Telefonu	: +390512097711
e-mail	: nicolo.marchetti@unibo.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Nicolò
Soyadı	: Marchetti
Bağlı Olduğu Kurum	: Dipartimento di Archeologia, Alma Mater Studiorum– Università di Bologna, Piazza S. Giovanni in Monte 2, 40124 Bologna, İtalya

Özgeçmişi : Yüksek lisans eğitimini “*Antik Yakın Doğu Arkeolojisi; Büyük Farklılık*” konulu tezi ile 1993 yılında; doktora eğitimini “*Doğu Arkeolojisi*” konulu tezi ile 1997 yılında; uzmanlık eğitimini “*Antik Yakın Doğu Arkeolojisi*” konulu tezi ile 2000 yılında Roma La Sapienza Üniversitesi’nde tamamladı.

1999-2001 yılları arasında öğretim görevlisi olarak Viterbo’da Tuscia Üniversitesi’nde çalıştı. 2001 yılından beri de doçent olarak Alma Mater Studiorum–Università di Bologna’da görev yapmaktadır.

Antik Ebla, Tell Mardikh kazısı (başkan Prof. Paolo Matthiae), Roma La Sapienza Üniversitesi Arkeolojik Kurulu’na “Güney P Alanı” bilimsel sorumluluğu ile katılım, 1990-1997; Roma La Sapienza Üniversitesi ve Filistin Antikite Bölümü ortak kazı kurulunun Antik Jericho, Tell es-Sultan kazısı (L. Nigro ve H. Taha ile eş başkan) 1997-2000; Tilmen Höyük (Türkiye) kazısı, Bolonya Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Gaziantep Müzesi ortak projesi (kazı kurulu başkanı) 2003-2007, çalışmalarına katıldı.

Arkeolojik sitlerin korunması ve düzenlenmesine yönelik AB projesi “ARCHAIA”nın Avrupa koordinatörü, 2007-2008; İtalyan Üniversiteler Bakanlığı’nın “Akdeniz Bölgesi’ndeki Arkeolojik Parklar” projesinin bilimsel birim sorumlusu, 2005-2008; İtalyan Üniversiteler Bakanlığı’nın “Tilmen Höyük Kazıları” projesinin bilimsel birim sorumlusu, 2006-2007; İtalyan Üniversiteler Bakanlığı’nın “Mezopotamya Kraliyet HeykeltıraŐılığı” projesinin bilimsel koordinatörü, 2003-2004; Harvard Üniversitesi’nde Marco Polo araştırma burslusudur 2002-2003.

Avusturya Bilimler Akademisi’nin (Viyana) sponsorluğuunda, Prof. Manfred Bietak tarafından yönetilen, “Orta ve Son Tunç Çağları Kesin Tarihlemesine Yönelik (Prof. P. Matthiae başkanlığındaki Suriye araştırma birimi) Araştırma Projesi”nde yer almaktadır.

1991'den bu yana düzenli olarak *Rencontres Assyriologiques Internationales* ve 1998'den bu yana da antik Yakın Doğu arkeolojisi üzerine uluslararası kongrelere yazı ve posterlerle, 2003'ten beri de düzenli olarak Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün yıllık kongrelerine katılmaktadır.

Orient-Express Dergisi'nin kurucularından ve 1995'e kadar redaksiyon üyesidir. *Contributi e materiali di archeologia orientale* ve *Studi Eblaiti* (Roma), *Ricerche di egittologia e di antichità copte* (Bolonya) dergilerinin redaksiyon üyesidir.

TILMEN HÖYÜK KAZISI

Prof. Dr. Bahadır Alkım ve ekibinin Tilmen Höyük'te 1959-1972 yılları arasında sürdürdükleri kazılardan ve 2003'te Gaziantep Müzesi Müdürü Hamza Güllüce'nin başkanlığında, Prof. Dr. Refik Duru'nun yürüttüğü onarım çalışmalarından sonra, 7-28 Ekim 2003 tarihleri arasında, H. Güllüce'nin başkanlığında ve R. Duru'nun bilimsel sorumluluğunda yeni bir kazı çalışması başlatılmıştır. Arazi çalışmalarını Dr. Nicolò Marchetti yürütmüştür.

Tilmen Höyük'teki ikinci kazı dönemi çalışmaları 21 Eylül-27 Ekim 2004 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde höyüğün yeni topografik haritası çıkartılmış ve Tilmen Höyük'ün bir bekçi tarafından güvenliğinin sağlanması işi organize edilmiştir.

Üçüncü dönem kazı çalışmaları 8 Eylül-15 Ekim 2005; dördüncü dönem kazı ve restorasyon çalışmaları 24 Ağustos-11 Ekim 2006; beşinci dönem kazı ve restorasyon çalışmaları 23 Ağustos-23 Ekim 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

TLOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Muğla
İlçesi	: Fethiye
Köyü	: Yaka Köyü
İrtibat Telefonu	: 0.533.7235339
e-mail	: havva@akdeniz.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Havva
Soyadı	: İşkan Işık
Bağlı Olduğu Kurum	: Akdeniz Üniversitesi

Özgeçmiş : 10.10.1956 tarihinde Kütahya'da doğdu. 1974–1979 İstanbul Üniversitesi, Klasik Arkeoloji, Eski Yunanca, Önasya Arkeolojisi, Estetik Felsefe dalında lisans, 1980-1987 Marburg Philipps Üniversitesi, Klasik Arkeoloji, Eski Çağ Tarihi, Siyasal Bilimler Bölümü'nde doktorasını tamamladı. 1988 yılında yardımcı doçent olarak Atatürk Üniversitesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde göreve başladı. 1993 yılında Akdeniz Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nde doçent, 1999 yılında da profesör unvanını aldı.

1992 yılından beri Likya Uygarlıkları Araştırma Merkezi müdürü, 1992-2001 yıllarında Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü müdür yardımcısı, 2003 yılından beri de Antalya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu üyesidir

Anadolu Klasik, Hellenistik ve Roma Dönemi plastığı ve portreleri, Likya lahitleri, Likya nekropoller ve ölü kültürü, Likya kaya mezarları, Anadolu sütunlu lahitleri, Antik çağlarda Anadolu'da felsefe ve bilim, antik liman yapıları uzmanlık alanlarıdır.

1988 yılından beri "Patara Kazı ve Araştırmaları" bilimsel üyesi olan İşkan Işık, 1992–2002 yıllarında "Tlos ve Territoriumu Yüzeysel Araştırmaları", 2005 yılından itibaren de "Tlos Kazıları" başkanıdır. 2005 yılından bu yana "Kibyra Kazıları"nın danışmanlığını üstlenmiştir.

2 kitap, 20 Makale. 20 Uluslararası sempozyum bildirisi yayını ve 70 konferansı bulunan İşkan Işık (Detaylar için: www.akdeniz.edu.tr/fenedebiyat/arkeo/) Almanca bilmektedir.

TLOS KAZISI

Tlos Batı Lykia'nın Ksanthos Vadisi'nde bulunan kentlerindedir. Kragoslar'ın batı eteğinde konumlanmıştır. Bu ayrıcalıklı konumu sayesinde Lykia'nın en erken yerleşim gören, en önemli ve en zengin kentlerinden biri olmuş; bu özel yerini, Lykia Birliği'nin üç oy hakkına sahip altı kentinden biri olarak da tarih boyunca korumuştur.

Hellen mitoslarına göre adı, Tremiles ile Praksidike'nin her biri önemli bir kente adını veren dört oğlundan biri olan Tloos'tan gelmektedir. Pinaros, Ksanthos ve Kragos da onun kardeşleridir. Gerçekte ise ne kent adının, ne de kuruluşunun Hellenlerle hiçbir ilişkisi yoktur. Tlos adı, Likçe Tlawa'dan uyarlamadır. Tlawa adı ise İ.Ö. 15. yüzyıl sonlarını kapsayan I. Tuthaliya zamanı Hitit metinlerinde "Dalawa" olarak geçmektedir. Likya ülkesinin adının da bu metinlerde Dalawa olarak geçmesi ancak, kentin Hititlerin gözünde Lykia ülkesiyle eşdeğer ve çok özel bir önem taşıdığıyla açıklanabilir. Kent, Roma İmparatorluk Döneminde bile hâlâ "Lykia ulusunun parlayan metropolisi" olarak övgü almıştır.

Tlos egemenlik alanı içinde yeni saptanan Karankılı İn ile güneybatısındaki Girmeler'de bulunan iki mağara yerleşiminin buluntuları, yörenin tarihini bilinenden binyıllar öncesine

çekmiştir. Girmeler'de bulunan ve İ.Ö. 5000 yıllarına tarihlenebilen seramikler form ve bezemeleriyle Burdur Gölü'nün özgün Hacılar ve Kuruçay eserlerine benzemektedir. Arsa'daki mağaranın dış duvarında gözlenen prehistorik kaya resimleri de bundan biraz daha geç bir tarihe işaret etmektedir. Yine Tlos akropolünde kazıyla ele geçirilen birkaç küçük taş alet de bu bağlamda önemlidir. Kentte daha önce bulunan tunçtan bir kama ile biri yassı, diğeri çift ağızlı iki balta ise, yerleşimin Tunç Çağındaki varlığının arkeolojik kanıtlarıdır.

Bu önemde bir kentin, tarih yapıpraklarında yerini gereğince almaması ilginçtir. Perslerin Atina'ya karşı İ.Ö. 469/68'de Eurymedon'da kaybettiği savaşın ardından Lykia ile birlikte Tlos'un da Atina denetimine girmiş olması beklenebilir. Ksanthos "Yazıtlı Dikme"sinde Patara, Zagaba ve Tuminehi'nin Tlos'la birarada Ksanthos ve Limyra'ya karşı savaştığı yazılıdır. Bu iç savaşın nedeni olarak da Patara ve Tlos'un, vergi toplamak için Lykia'ya gelen ve Ksanthoslu komutan Trbbenimi'ye yenilen Atinalı Melesander'e, Delos Birliği'ne üyeliklerinin gereği olarak, destek vermeleri gösterilmektedir. Lykia'da İ.Ö. 360-334 arası Karia egemenliği sürecinden bir başka yazıtta ise, daha önce Kaunos'a karşı yapılan bir savaşta kendisini destekledikleri için Satrap Piksodaros'un Ksanthos, Pınara ve Kadyanda ile birlikte Tlos'a da parasal destek verdiği anlatılmaktadır. İ.Ö. 5. ve 4. yüzyılda sikke basan kentin, görkemli kaya mezarlarıyla parlak bir Klasik Çağ yaşadığı anlaşılmaktadır. İskender'in İ.Ö. 334'te Lykia'yı da Persler'den kurtarması ardından, tüm yöre gibi Tlos da İ.Ö. 4. yüzyıl sonu ya da 3. yüzyıl başlarında Ptolemaioslar'ın, İ.Ö. 197'de de kısa bir süre için Seleukoslar'ın eline geçmiştir. İ.Ö. 189/88 Apameia Barışı'yla Roma, Lykia'yı bağlaştığı Rhodos'un yönetimine vermiştir. Bağımsızlık için yapılan başkaldırıları sonrasında, İ.Ö. 168/67'de, Roma'dan alınan özerklikle Lykia Birliği kurulmuştur. İ.Ö. 100 yılı dolaylarında, birliğin üç oy hakkına sahip en büyük altı kentinden biri sayılması, tarih boyu hiç azalmayan öneminin bir göstergesidir. Yazıtlardan kentin semtlere bölündüğü anlaşılmaktadır. Bunlardan üçü Lykia'nın ünlü destansal kişiliklerinden yiğit Bellerophon'un, kayınbabası Lykia Kralı Iobates'in ve kızı Laodameia ile Zeus'tan olma tanrısallık torun Sarpedon'un adlarını taşımaktadır.

İ.S. 43'te İmparator Claudius tarafından bir eyalete dönüştürülen Lykia'nın başkent Patara'ya dikilen "Yol Kılavuz Anıtı"nda, ülkenin yol ağının yedi yönden Tlos'a bağlandığı gözlemlenir; güneyde Ksanthos'tan, güneybatıda Pınara'dan, batıda Telmessos'tan, kuzeybatıda Kadyanda'dan, kuzeyde Araksa'dan, kuzeydoğuda Oinoanda'dan ve doğuda Choma'dan gelen yollar Tlos'ta buluşmaktadır. Kentte İ.S. 1. yüzyıl sonlarında, kendi meclisine sahip bir Yahudi cemaatinin varlığı bilinmektedir. "Pax Romana" sürecinde kentte yaşanan zengin bayındırlık etkinlikleri çerçevesinde Rhodiapolis'li hayırsever Opramoas'ın İ.S. 141 yılındaki büyük Lykia depremi ardından tiyatro yapımı ve hamam

eksedraları için 60 000 denar; İ.S. 152'den sonra da, hamamlar için 30 000, agora için 50 000 denar bağışta bulunması ve genişletilen kent merkezinde gösterişli yeni devlet yapılarının inşası için bu desteğe Oinoandalı zengin Licinnius Longus'un da katılması önemlidir.

Hıristiyanlık Döneminde Tlos, Lykia'nın Myra Metropolitliği'ne bağlı piskoposluk merkezlerindedir; bu dinsel önem, İ.S. 12. yüzyıla kadar belgelidir. Lykia Genel Valisi Markeianos, İ.S. erken 5. yüzyılda Doğu Roma erken suru içine bir kapı yaptırır. Piskopos Andreas İ.S. 451'de Chalkedon Konzili'ne katılır ve İ.S. 458'de Myra Metropoliti'nin İmparator I. Leon'a yazdığı mektubu imzalar. İ.S. 7./8. yüzyıldan bir mühürde Ioannes, Tlos Piskoposu olarak yazılıdır. İ.S. 879 Konstantinopolis Konzili'ne katılanlardan Andreas, İ.S. 11. yüzyıl mühüründe de Theodoros Tloslu olarak geçmektedir. İ.S. 16. yüzyılda Döğer ve Makri'nin de (*Fethiye*) içinde bulunduğu kıyı iç kesiminden Rhodos'a tahıl gönderildiğinin kaydı vardır. Bugün Tlos Kalesi, Döğerli bir Geç Osmanlı derebeyinin adıyla "Kanlı Ali Ağa Kalesi" olarak adlandırılır. 1838'de Ch. Fellows ve 1842'de T. A. B. Spratt, bu bey konağında ağırlandırlardı. Tlos'ta tarih, kalenin doğusundaki yamaca dağılmış Yaka Köyü'yle Cumhuriyet Türkiye'si'ne uzanmıştır.

TRALLEİS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Aydın
İlçesi	: Merkez
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0 532 6526190
e-mail	: ayaylali@adu.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Abdullah
Soyadı	: Yaylalı
Bağlı Olduğu Kurum	: Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Özgeçmişi : 05.05.1941 tarihinde Zivarık (Konya-Altınekin)'ta doğdu. 1964 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nden mezun oldu. Doktora eğitimini 1971 yılında Almanya Göttingen Üniversitesi'nde tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde 1979 yılında doçent, 1989 yılında da profesör unvanını aldı. Nisan 1993-Eylül 1994 tarihleri arasında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi dekanı, 1996-2001 yılları arasında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü müdür vekili olarak görev yaptı. Hâlen aynı üniversitenin Arkeoloji Bölümü başkanı olarak görevini sürdürmektedir.

1989-1994 yılları arasında Erzurum; 1999-2002 yılları arasında da İzmir II No.lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği yaptı.

TRALLEİS KAZISI

Tralleis antik kenti bugünkü modern Aydın İli'nin hemen kuzeyinde, Mesogis (Kestane) Dağı'nın güney eteklerinde, Büyük Menderes Ovası'na hâkim bir noktada kurulmuştur.

Antik kentte 2006 yılında tekrar başladığımız kazı çalışmaları, ilk kazı sezonunda 03 Temmuz-27 Kasım 2006 tarihlerinde gerçekteŐtirilmiŐtir.

2006 yılı kazıları; gymnasium, konut alanı, vakıf zeytinliği ve seramik akıntı alanında yapılmıştır.

2007 yılındaki arkeolojik kazı ve koruma çalışmalarımız ise 02 Temmuz-28 Aralık 2007 tarihleri arasında gerçekteŐtirilmiŐtir. 2007 yılı kazı sezonunda nekropol alanında kazı çalışmalarına başlanmış, 2006 yılında kazısına başlanılan gymnasium alanında çalışmalara devam edilmiştir.

TROİA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Merkez
Köyü	: Tefikiye
İrtibat Telefonu	: 0 286 283 0474
e-mail	: troia.projekt@uni-tuebingen.de

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Ernst
Soyadı	: Pernicka
Bağlı Olduğu Kurum	: Tübingen Üniversitesi (Almanya)

Özgeçmişi : 05. 02. 1950 yılında Viyana (Avusturya)'da doğdu. Viyana Üniversitesi'ndeki öğreniminden sonra 1976 yılında yine Viyana Üniversitesi'nde "*Doğu İran ve Afganistan'daki Sırlı Çanak Çömleklerin Analitik Araştırılması*" konulu doktora; 1976/77 yılında ise Heidelberg Max-Planck Enstitüsü'nde "*Antik Sikke Basımının Orjini*" konusunda post doktora çalışması yaptı. Daha sonra ise Viyana-Seibersdorf'ta "Çanak Çömlek Araştırma Merkezi"ni kurdu. 1979-1997 yılları arasında Max-Planck Enstitüsü'nde diğer projelerinin yanı sıra "Eski Dünya'daki Metalurjinin Ortaya Çıkışı ve Doğu Akdeniz'deki Çanak Çömlek ve Obsidiyenlerin Üretim Merkezleri" konulu araştırma projelerini yönetti. 1988 yılından itibaren uluslararası Troia kazılarında açığa çıkarılan anorganik buluntuların incelenmesi konusunda koordinatörlük görevinde bulundu. 1997–2004 yıllarında Freiberg Bergakedemi'de profesör olarak, "Anorganik Arkeolojik Buluntuların Yapım Teknikleri" konusunda çalıştı. 1 Ekim 2004 tarihinden itibaren Tübingen Üniversitesi-Pre/Protohistorya Enstitüsü ve Ortaçağ Arkeolojisi Bölümü'nde profesör olarak görevini sürdürmektedir. Ekim 2005 tarihinden itibaren Tübingen Üniversitesi Troia Projesi ve Gürcistan'daki Udabno kazılarının başkanı oldu. Uluslararası dergilerde 100'ün üstünde makale ve birçok kitap yayınladı.

TROİA KAZISI

Büyük servet sahibi Alman tüccar Heinrich Schliemann (1822-1890) 40'lı yaşlarından sonra arkeoloji ile ilgilenmeye başlamış ve çocukluğundan beri etkilendiği İliada Destanı'nda adı geçen Troia kentinin yerini bulmak için yollara düşmüştür. Sonunda destanda adı geçen kentin Hisarlık Tepe'de aranması gerektiğine karar vermiştir. Ancak Schliemann'ın başlattığı çalışmalardan önce, 18. yüzyıldan beri Çanakkale bölgesinde yaşayan Calvert ailesinden, İngiliz konsolosu Frank Calvert (1828-1908), Hisarlık Tepesi'nin bir höyük olduğunu anlamış ve 1863'ten başlayarak küçük çaplı kazılarla buranın Troia olduğunu ispatlamaya çalışmıştır. Troia'daki çalışmalarına Calvert'den yardım alarak başlayan Schliemann, 1870'teki ilk sondajından sonra, büyük çaptaki kazılarını 1871-73, 1878, 1879, 1882 ve 1890'da gerçekleştirmiştir. Schliemann'nın 1890'daki ani ölümünden sonra kazıları, çalışma arkadaşı,

Mimar Wilhelm Dörpfeld (1853-1940) 1893 ve 1894 yıllarında, Schliemann'ın karısı Sophia Schliemann'ın parasal desteğiyle yürütmüştür. Schliemann, amaçlarına ulaşmak için hırsı nedeniyle yaptığı kazılarda Troia'daki pekçok kültür tabakasını tahrip etmekte kalmamış, aynı zamanda 1873 yılında bulduğu "Priamos Hazinesi" başta olmak üzere pekçok Troia eserini yurt dışına kaçırması nedeniyle, haklı olarak bir "hazine avcısı" olarak suçlanmıştır.

Dörpfeld'den sonra, 20. yüzyıldaki Troia kazıları 1932-1938 yılları arasında, Cincinnati Üniversitesi'nden (Amerika Birleşik Devletleri) Carl W. Blegen (1887-1971) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kazılarda dönemin en modern kazı teknikleri kullanılmış ve höyük, 46 yapı katına ayrılmıştır. Bu kazılar sonrasında Blegen'in 1950'li yıllarda yaptığı yayınlar, Anadolu ve Ege arkeolojisinin en önemli başvuru kaynağı olmuştur. Blegen dönemi kazı buluntuları, İstanbul ve Çanakkale arkeoloji müzelerinde bulunmaktadır.

50 yıllık bir aradan sonra yeni dönem Troia kazıları 1988 yılında Tübingen Üniversitesi'nden M. Osman Korfmann (1942-2005) tarafından başlatılmıştır. Korfmann'ın 2005 yılındaki ani ölümüne kadar devam ettirdiği çalışmalarda, kazı ile beraber onarım ve belgeleme çalışmalarına da ağırlık verilmiştir. Troia Kalesi içindeki çalışmalarda, eski kazılardan kalma tabakalanma sorunları çözülmüş, ayrıca kale dışında yürütülen yüzey araştırması ve kazılar sayesinde Troia'nın, Troia I'den Troia VII dönemine kadar bir aşağı kente sahip olduğu anlaşılmıştır. Böylece Troia'nın şimdiye kadar sanıldığından 10 kat daha büyük bir yerleşme olduğu ortaya konulmuştur.

Ayrıca Troia'da bulunan ilk yazılı belge olan Luvice mühür ile Troia ve Hitit İmparatorluğu arasındaki ilişkilerin biraz daha anlaşılabilir hâle gelmesi sağlanmış ve uzun yıllardır tartışılan, Hitit metinlerindeki "(W)ilusa, İlios (Troia) özdeşliği yönündeki savı güçlendirmiştir.

Prof. Korfmann'ın ölümü sonrasında, Troia projesinin yeni başkanı olan Prof. Dr. Ernst Pernicka, 2006 yılından itibaren Troia kazılarını devam ettirmektedir.

TYANA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Niğde
İlçesi	: Bor
Köyü	: Kemerhisar
İrtibat Telefonu	: (+39) 0498274579
e-mail	: guido.rosada@unipd.it

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Guido
Soyadı	: Rosada
Bağlı Olduğu Kurum	: Padova Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişı : Şu sırada “Eski Topoğrafya” (daha önce “Venedik–Friuli-Venezia Giulia Arkeolojisi) öğretim üyesidir.

Özellikle, (“Etrüsk düzeni” gibi) Roma Dönemi mimari sorunlarıyla ve (“mezar yazıtları” gibi) kimi seri üretimlerle ilgilendikten sonra, daha çok, “decima regio Venetia et Histria” (Onuncu Venedik ve Istria Bölgesi) ile (subilimi, limanlar, yerleşim yerleri, yol ağı, kaynaklardan yararlanma, karşılıklı ilişkiler, yaylaya çıkış, yönleri bakımından) Yukarı Adriyatik bölgelerindeki, eski yapıların, tarih ve alan içinde yeniden ortaya konması gibi topoğrafya konularında yoğunlaşmıştır.

İç Anadolu’da (Kayseri yakınlarındaki, Topaklı’da) birkaç yıl süren bir deneyimden sonra, gerek Yukarı Adige ve Friuli (mezarlık-nekropol) bölgeleriyle birlikte Venedik bölgesinde (Treviso İli’ndeki Asolo kentinde bulunan Roma tiyatrosu gibi) Roma Dönemi, gerekse (Venedik-Friuli bölgesinde dağ eteklerinde bulunan şatolar gibi) Ortaçağ arkeolojik alanlarında yapılan kazıları yönetti. Şimdi (Hırvatistan’da, Parenzo’da) Loron ve (Türkiye’de, Kemerhisar’da) *Tyana* İtalyan arkeolojik kazı heyetlerini yönetmektedir.

Pek çok ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılara katılarak bildiriler sundu. Venedik Bölgesi Arkeolojik Denetim Dairesi ile Padova, Venedik ve Verona üniversitelerindeki Eski Çağlar Bilimleri bölümlerini bir araya getiren, “*Quaderni di Archeologia del Veneto* (Venedik Bölgesi Süreli Arkeoloji Yayınları)” adlı ulusal dergiyi ve “*Agri Centuriati Journal of ancient Landscape*” adlı uluslararası dergiyi yönetmektedir.

Zagreb (Hırvatistan) Üniversitesi Felsefe Fakültesi Arkeoloji Bölümü’nce yayımlanan “*Opuscula Archaeologica*” adlı derginin bilimsel yazı kurulunda yer almaktadır. “International Research Centre of Archaeology, Medulin-Brijuni (IRC), University of Zagreb, International Centre of Croatian Universities in Istria (ICCU)”nın bilimsel kurulu üyesidir.

Bilimsel ve yönetim merkezi “Zadar (Hırvatistan) Felsefe Fakültesi”nde bulunan, “Hadriaticum Mare Association Internationale pour l’étude de l’Adriatique antique”in

başkan yardımcısıdır. “Venedik-Friuli-Venezia Giulia Bölgeleri Yurt Tarihi Birliği” üyesidir. Merkezi Padova Üniversitesi Eski Çağlar Bilimleri Bölümü’nde bulunan ve Bologna ile Padova üniversitelerini bir araya getiren, “Üniversitelerarası N. Alfieri ve L. Bosio Toprak Dağıtım Araştırmaları Merkezi”ni kurmuştur.

TYANA KAZISI

Padova Üniversitesi “Antik Topografya Arkeolojik Araştırmaları”, Dışişleri Bakanlığı, üniversite ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı tarafından finanse edilmiş olup araştırma on yıllık bir program üzerine temellendirilmiştir. Bu programın uygulanmasına 2001 yılında bir ön araştırma ile başlanmış, izleyen yılda Padova Üniversitesi’nden meslektaşların bölgedeki jeomorfolojik, topografik ve jeofizik incelemeleri ile devam edilmiş ve müteakip yıllarda, tüm Tyanitis bölgesinde başlatılan kazı çalışmaları genişletilerek yürütülmüştür.

Bugüne kadar bir takım anıtsal yapıların bulunduğu dört ayrı noktada sistematik olarak yapılan kazı araştırmalarından anlaşıldığına göre, üç yapının da Iulia Domna ve Caracalla dönemi eserleri olduğu söylenebilir (kaynak sularının içinde biriktiği havuz, Köşk Höyük bölgesinde; su kemeri ve hamam kompleksi Kemerhisar bölgesinde).

Kazı çalışmaları sonucunda (2005-2007 yılı), yapının bir Hıristiyan kült yapısı olduğuna dair varsayımın doğruluğu teyit edilmiştir. Bu doğrulama, dış dört yanına haç işareti kazınmış bulunan, içi ise yarım küre şeklinde bir leğen olan vaftiz havuzunun ortaya çıkarılması ile gerçekleşmiştir. Vaftiz Kilisesi’nin merkezinde, vaftiz havuzunun olduğu yerde, renkli mermer levhalardan oluşan orijinal opus sectile yer döşemesine ait kalıntılar, eşkenar dörtgen, kare ve dairesel geometrik desenlerden oluşan dekorasyonun yeniden kurulmasına olanak vermiştir.

Vaftiz Kilisesi’nin tarihini, ince bir şekilde dekore edilmiş trabzanların üst kuşağında yer alan ve günümüze ancak birkaç parçası ulaşan yazıtlardan saptamak mümkündür. Bunlardan ikisi nispeten okunabilir durumdadır: “Patrikos çok aziz başpiskopos” ve “Paulos”, yani Tyana’nın iki piskoposuna ait isimlerdir. Kaynaklara göre bunlardan ilkinin, M.S. 449’daki Efes ve M.S. 451’deki Kalkhedon konsillerine, ikincisinin ise M.S. 536’daki Kostantinopolis/ Kudüs Konsil’ine katıldığı bilinmektedir. Bu varsayım, önümüzdeki yıllarda yapılacak kazılarla doğrulandığı takdirde, Hıristiyanlığa ait Kapadokya’nın en eski yapılarından biriyle yüz yüze olacağız.

ÜÇAĞIZLI MAĞARASI KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antakya
İlçesi	: Samandağ
Köyü	: Meydan
İrtibat Telefonu	: 05335604741
e-mail	: gulec@humanity.ankara.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Erksin
Soyadı	: Güleç
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Özgeçmişi : 1972 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Paleoantropoloji Kürsüsü'nden mezun oldu. 1973 yılında bitirdiği kürsüde asistan olarak göreve başladı, 1984'de yardımcı doçent, 1985'de doçent ve 1991 yılında profesör unvanını aldı. 1991–1992 tarihleri arasında Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri Kültürel Mübadele Komisyonu (Fulbright) Araştırma Bursu'nu kazanarak University of California, Berkeley'de alanıyla ilgili çalışmalar yaptı.

Güleç, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fizik Antropoloji Anabilim Dalı başkanlığı (1987–1993), Paleoantropoloji Anabilim Dalı başkanlığı (1993, 1998–2003), Fakülte Kurulu üyeliği (1993–2003), Fizik ve Paleoantropoloji Bölümü başkanlığı (1993–2002), Antropoloji Bölümü başkanlığı (2002–2003), Üniversite Senatosu temsilciliği (2002–2003) ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi dekanlığı yaptı. Fizik Antropoloji laboratuvarının kuruluşu ve Paleoantropoloji laboratuvarının yeniden düzenlenmesi çalışmalarını da gerçekleştirdi.

Erksin Güleç, başkanlığı altında "Çandır Paleontolojik Kazısı" nı (1989–1998) tamamladı ve Hayranlı-Halimihani (bilimsel başkan olarak 2002-) ve Üçağızlı Mağarası (1997-) kazılarını hâlen sürdürmektedir. Bugüne kadar Etiyopya Middle Awash, Gürcistan Dimanisi ve Fransa Lazaret gibi uluslararası ve Panaztepe, Klazomenai, Dilkaya, Börükçü, Paşalar ve Çorakyerler gibi ulusal kazılarda yer aldı. Ayrıca fizik ve paleoantropoloji bilim dallarında birçok projenin de başkanlığını gerçekleştirdi. Erksin Güleç'in, 32'si yabancı, 108'i yerli dergi ve kitaplarda olmak üzere toplam 140 bilimsel makalesi bulunmaktadır. Güleç, tıp, adli bilimler, antropoloji, arkeoloji, doğa tarihi ve paleontoloji alanlarında düzenlenen çeşitli yerli ve yabancı sempozyum ve kongrede yüze yakın bildiri sundu. Prof. Güleç yerli ve yabancı pek çok bilimsel kuruluŐta üyedir.

ÜÇAĞIZLI MAĞARASI KAZISI

Üçağızlı Mağarası, Akdeniz kıyısında ve Hatay İli, Samandağ İlçesi'nin yaklaşık 12 km. güneyinde, Suriye sınırına yakın bir bölgede yer almaktadır. 1989 yılında Fransız Araştırmacı Angela Minzoni-Deroche tarafından bulunan ve 1990-1991 yıllarında mağarada gerçekleştirilen kazı çalışmaları uzun bir aradan sonra tarafımızdan Arizona Üniversitesi'nin de katılımlarıyla yeniden başlatılmıştır. Mağara Türkiye'de Erken Üst Paleolitik Döneme tarihlendirilen son derece iyi korunmuş depozitlere sahip çok az buluntu yerinden biridir. Ekolojik olarak Levant bölgesine büyük benzerlikler göstermektedir ve bizlere Güneybatı Asya'daki Öncül Üst Paleolitik Dönemin kanıtlarını sunmaktadır. Mağaradaki organik materyalin korunma durumu mükemmeldir. Son derece zengin taş alet endüstrisi buluntuları, faunal ve denizel materyaller; Erken Üst Paleolitik yaşam davranışları ve süs eşyası kullanımı üzerine önemli bilgiler vermektedir. Mağaradaki kültür tabakaları iki bölgede yoğunlaşmaktadır. İlki, Minzoni-Deroche tarafından kazılan güneydeki tabakalardır. 1997 yılından beri sürdürdüğümüz kazılar ise büyük oranda mağaranın kuzey bölgesindeki tabakalarda gerçekleştirilmektedir. Kuzey bölümde kazılan tabakaların derinliği 4.5 m.yi aşmıştır. Erken Üst Paleolitik kültürel buluntular yoğun olarak en üstteki 3 m.lik bölümden gelmektedir. Sedimanlarda baskın olarak Akdeniz havzasında karstik alanların tipik malzemesi olan terra rosa killeri bulunmaktadır. AMS Radyokarbon tarihlendirmesine göre, Üçağızlı Mağarası'nın kültür buluntuları içeren tabakaları, 29 bin radyokarbon yılından başlayarak 41 bin yılına kadar düzenli olarak sıralanmaktadır.

Mağaradaki çalışmalarda dönem insanları tarafından yapılmış ve kullanılmış olan ve sayıları binleri bulan, çakmaktaşıdan yapılmış birçok çeşit ve tipte kazıyıcı, düzeltili ve düzeltisiz dilgi, yonga, uç, sırtlı bıçak, keski, çekiç ve bunların hazırlandığı çekirdekler bulunmuştur. Üçağızlı'nın karasal faunasını yabankeçisi, karaca, alageyik, kızıl geyik, yaban öküzü, yabandomuzu, tilki, ayı, kaplumbağa ve yabani tavşan oluşturmaktadır. Çeşitli deniz kabukları ve balık kalıntıları mağaranın sulu faunasını oluşturmakta, mağarada büyüklü küçüklü kuşlara ait kalıntılar da ele

geçirilmektedir. Faunal analizler Ahmarian'de (Erken Üst Paleolitik) Üçağızlı ve çevresinde sık bitki örtüsüne sahip nemli bir iklimin hüküm sürdüğüne işaret etmektedir. Öncül Üst Paleolitik faunası ise daha serin ve kuru bir iklimin varlığını yansıtmaktadır. Üçağızlı'daki neredeyse tüm süs eşyaları deniz kabuklarından yapılmıştır. Bu buluntular tüm tabakalarda karşımıza çıkmakla birlikte yoğunlukla Ahmarian tabakalarda görülmektedir. Üçağızlı'daki kazılar Doğu Afrika'dan Batı Asya'ya göç eden ilk modernlerin bu bölgelerde yoğun izler bıraktığını göstermektedir ancak Levant'ta süs eşyası bulunan lokalitelerin hiçbiri Üçağızlı kadar zengin değildir. Üçağızlı Mağarası kazısının Paleoantropolojik açıdan en önemli buluntuları burada yaşamış Paleolitik Dönem insanlarına ait iskelet ve diş kalıntılarıdır. Anadolu'da Paleolitik Dönemde yaşamış olan insanlara ait kalıntı sayısı oldukça azdır. Tarihlendirme bakımından kesin kanıtlara sahip olan mağaradaki buluntular, dönem insanların morfolojik yapılarının ve Anadolu'nun insan evriminde taşıdığı önemin ortaya konulması açısından son derece önemlidir.

XANTHOS KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Antalya
İlçesi	: Kaş
Köyü	: Kınık
İrtibat Telefonu	: -
e-mail	: jdes-courtils@wanadoo.fr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Jacques
Soyadı	: des Courtils
Bağlı Olduğu Kurum	: Bordeaux üniversitesi, Maison de l'Archéologie, 33607 Pessac cedex, Fransa

Özgeçmişi : 1952 yılında doğdu. 1983-89: Saint-Etienne Üniversitesi'nde doçent doktor unvanını aldı. 1978-83: Atina'daki Fransız Arkeoloji Enstitüsü'nün üyesi; 1989-93: İstanbul'daki Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü'nün müdür yardımcısı; 1993- Bordeaux Üniversitesi Sanat Tarihi ve Arkeoloji Bölümü'nde öğretim görevlisi; 1984'ten itibaren, Xsanthos kazı ekibinin üyesi; 1996'dan itibaren, Xsanthos kazısının başkanıdır.

XANTHOS KAZISI

Xanthos şehri ilk kez 1838 yılında İngiliz gezgin Ch. Fellows tarafından keşfedilmiştir. Heykel hazineleri ve Likya mimarlığı ile tüm dünyayı ayağa kaldırmıŐ olan eserleri bugün British Museum'da sergilenmektedir. Türk hükümeti, 1950 yılında, Pr. Demargne tarafından yönetilen Fransız arkeolog ekibine, kazı yapma iznini vermiştir. Onu da Prof. Metzger, Le Roy ve des Courtils izlemiŐtir.

Kazılar Likya medeniyetinden kalan (Likya akropolü, dikme mezarları, Likya lahitleri) ve ardından Bizans Döneminin önemli mozaikli yapılarında sürdürülmüştür.

Şimdiki çalışmalar, arkaik ve klasik nekropolde, Hellenistik ve Roma Dönemi şehirciliği (urbanizasyonu) üzerine sürdürülmektedir. Birçok restorasyon projesi (mozaik) gerçekleştirilmekte ya da (antik tiyatro, mezar yapıları) hazırlanmaktadır.

YENİBADEMLİ HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Çanakkale
İlçesi	: Gökçeada
Köyü	: Yeni Bademli
İrtibat Telefonu	: 0-312-297 8253
e-mail	: halimeh@hacettepe.edu.tr

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Halime
Soyadı	: Hüryılmaz
Bağlı Olduğu Kurum	: Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Özgeçmişi : 25.04.1955 yılında Razgrat şehrinde doğdu. İlk ve orta okulu aynı şehirde okudu. 1974 yılında Aydınlikevler Lisesi'ni bitirerek iki yıl Gazi Eğitim Enstitüsü Fransızca Bölümü'nde okudu. 1976-1982 yılları arasında Ankara Üniversitesi DTCF Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Bölümü'nde lisans ve yüksek lisansını tamamladı. 1981 yılında Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde asistan olarak göreve başladı. Doktora eğitimini Ege Üniversitesi ve DAAD burslusu olarak Almanya'nın Tübingen Üniversitesi'nde sürdürdü. Doktora araştırmaları sırasında yurt içi ve yurt dışında (Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan) çeşitli müze ve ören yerlerinde incelemelerde bulundu. 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde yardımcı doçent, 1999 yılında doçent ve 2008 yılında profesör olan Hüryılmaz; Kaleköy (1981), Klazomenai (1981-1983), Beşik-Yassı ve Sivri Tepe (1984-1986), Troia (1988-1991, 1993-1995) kazılarına katıldı ve 1996 yılında Gökçeada-Yenibademli Höyük kazılarına başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığı adına 1995-2005 yılları arasında Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nda üye ve başkan olarak görev yaptı. Çevre ve Orman Bakanlığı adına yürütölen Akdağ Tabiat Parkı, BaŐkomutan Tarihi Milli Parkı, Gölcük Tabiat Parkı, Yazılı Kanyon Tabiat Parkı, Kovada Gölü Milli Parkı, Gelibolu Tarihi Milli Parkı ve Bafa Gölü Tabiat Parkı projelerinde görev aldı. Anadolu arkeolojisi ile ilgili çok sayıda bildiri sunan Hüryılmaz, beş yabancı dil bilmektedir.

YENİBADEMLİ HÖYÜK KAZISI

Çanakkale İli'ne bağlı Gökçeada İlçesi'nde yer alan Yenibademli Höyük, Büyükdere vadisinin aşağı kesiminde ve Kale Köy'ün 1.7 km. güneyindedir. İki teras ve tepe düzlüğünden oluşan höyükte, 1996 yılında başlatılan kazılar ve uygulamaya konan yan bilim dalları, Yenibademli'de iskân olgusunun günümüzden 5000 yıl öncesine dayandığını ortaya koymaktadır. Adanın ilk sistemli arkeolojik kazısı olma özelliğini taşıyan bu yerleşim yerinde, Erken Bronz Çağının ilk yarısına ve Geç Bronz Çağına tarihlendirilen mimari kalıntılar ve buluntular açağa çıkarılmıştır. Kuzey terasta ana kaya içine oyulan 2 m. derinliğinde ve 3.65 m. çapındaki kulübe, Yenibademli toplumunun en erken barınağıdır. Zamanın akıŐı içinde

kentleşme yolunda ilk adımları atan bu toplum, yerleşimin güvenliğini çevre duvarı inşa ederek sağlamıştır. Taş döşemeli bir rampa ile ulaşılan tepe düzlüğünde, Erken Bronz Çağına ait altı mimari tabaka belirlenmiştir. Bu tabakalarda tespit edilen yapılar, taş temel üzerine kerpiç duvarlı ya da tamamen taş örgülüdür. Dikdörtgen planlı yapıların ağırlık kazandığı yerleşimde, uzun duvarlarından biri kavisli inşa edilmiş ya da trapez biçimli olanlar da saptanmıştır. Bağımsız duran ya da yan yana sıralanan yapı grupları arasında bırakılan dar sokaklar, irili ufaklı taşlarla kaplanmıştır.

Erken Bronz Çağı dolgularından elde edilen veriler, yerleşmecilerin çevredeki kullanılabilir kaynaklarına, ekonomik düzeylerine ve deniz aşırı kültürel ilişkilerine ışık tutmuştur. Denizsel Troia I Kültürü'nün keramik repertuarına büyük oranda bağlı kalan yerleşmeciler, figürin sanatında kendi becerilerini ortaya koyarak, Ege Bölgesi'ne farklı fizyonomide olan yeni tipler kazandırmışlardır. Taş ve kemik aletlerin teknik özellikleri, komşu kültür bölgelerinde bulunanlarla uyumlu olup günlük yaşamın üretime odaklandığını destekler niteliktedir. Ekonomik faaliyetler arasında ahşap işçiliği, örgücülük, dokumacılık ve küçük ölçekte olmak üzere metal işçiliği kayda değerdir. Besin ekonomisinde ön plana çıkan tarla tarımının yanı sıra, kara ve kıyı avcılığı da gerçekleştirilmiştir. Yapıların içinde yer alan iri küplerde tespit edilen tahıl ve baklagiller geniş bir spektrum sunmaktadır. Bireysel tahıl depolama modelinin egemen olduğu bu yerleşimde saptanan *L. Clymenum* tohumları, Ege Bölgesi ve Doğu Akdeniz'deki eski yerleşim yerlerinde şimdiye kadar tespit edilen en erken örnekler olarak değerlendirilmiştir.

Erken Bronz Çağında yaklaşık 400 yıl boyunca iskân edilen Yenibademli, huzur ve barış içinde terk edilmiştir. Geç Bronz Çağına kadar sessiz kalan bu yerleşim yeri, Myken Döneminde yeniden etkinliklere sahne olmuştur. Bu dönemi karakterize eden keramik örnekleri M.Ö. 1400-1060/1040 gibi uzun bir süreci kapsamaktadır. Myken ve Minos karakterini yansıtan kimi örneklerin, Karpathos gibi güçlü Minos etkisi altında kalan adalarda benzerleri bulunmaktadır.

YÜMÜKTEPE KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Mersin
İlçesi	: -
Köyü	: -
İrtibat Telefonu	: 0534.2563982
e-mail	: isabella.caneva@unile.it isabella.caneva@uniroma1.it

KAZI BAŞKANININ-

Adı	: Isabella
Soyadı	: Caneva
Bağlı Olduğu Kurum	: Salento Üniversitesi

Özgeçmişi : 9 Ağustos 1945 yılında Venedik'te doğdu. 1968 Roma "La Sapienza" Üniversitesi Prehistorya Bölümü'nden mezun oldu. Yurt dışında çok sayıda prehistorik kursa katıldı.

1970-1981 yılları arasında Roma La Sapienza Üniversitesi'nde Prof. Salvatore M. Puglisi'nin danışmanlığında prehistorik arkeoloji üzerine uzmanlık yaptı. 1981-93 yılları arasında araştırmacı olarak aynı üniversitede çalıştı. 1993-95 yılları arasında aynı üniversitede "Afrika'nın Prehistorik Ekolojisi"; 1994-2000 yılları arasında aynı üniversitenin Yüksek Scuola di Specializzazione in Archeologia Orientale Bölümü'nde "Avrupa Dışındaki Prehistorya"; 1995-2000 yılları arasında da Venedik Ca' Foscari Üniversitesi'nde "Yakın Doğu Prehistoryası" üzerine dersler verdi.

1999 yılından beri Roma La Sapienza Üniversitesi'nin Prehistorya doktorası üyesi olan Caneva, 2001 yılından beri Lecce Üniversitesi'nde "Yakın Doğu Prehistoryası" konusunda doçentlik çalışmasına devam etmektedir.

İtalya'da Coppa Navigata, Mısır'da Maadi (Predinastik), Sudan'da Geili (Mezolitik), Ürdün'de Hseyyah (Zarqa, Neolitik) ve Türkiye'de Arslantepe-Malatya (Tunç), Çayönü (Diyarbakır, Neolitik) kazılarına katılan Caneva, 1985-2004 yılları arasında Mısır ve Sudan İtalyan Arkeoloji Heyetinin başkanlığını yaptı. 2000 yılından bu yana Mersin-Yümüktepe kazılarının başkanlığını sürdürmektedir.

Aralarında *Anatolia Antiqua* dergisinin de bulunduğu birden çok derginin danışma kurulu ile International Society for Nubian Studies, İtalyan Paleontoloji Enstitüsü ve İtalyan Etnoarkeoloji Enstitüsü üyesidir.

ZEUGMA KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Gaziantep
İlçesi	: Nizip
Köyü	: Belkız
İrtibat Telefonu	: 312-3103280/1672
e-mail	: kgorkay@yahoo.com

KAZI BAŞKANININ

Adı	: Kutalmış
Soyadı	: Gorkay
Bağlı Olduğu Kurum	: Ankara Üniversitesi

Özgeçmiş : Gorkay ilk ve orta öğrenimini Ankara'da tamamladı. 1984 yılında A.Ü. DTCF, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda lisans eğitimine başladı. Aynı fakültede 1988-1990 yılları arasında yüksek lisans programını tamamladı. 1990 yılında A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'na araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı fakültede 1990-1999 yılları arasında yurt içinden ve yurt dışından aldığı burslar ile doktorasını bitirdi. Bu süre içinde İngiltere Oxford Üniversitesi'nde doktora programında Sir John Boardman, Prof. Dr. D. C. Kurtz, Prof. Dr. J. J. Coulton'dan dersler aldı. 1991-1994 yılları arasında çeşitli sürelerde ABD, New York Üniversitesi'nde, Atina İngiliz Arkeoloji Okulu'nda burslu olarak çalışmalarında bulundu. Ayrıca Almanya, 1995-1997 yılları arasında Westfälische Wilhelms-Universität Münster Klasik Arkeoloji ve Eskiçağ Tarihi Bölümü'nde Münster Üniversitesi ve DAAD bursu ile Prof. Dr. E. Schwertheim, Prof. Dr. K. Stähler, Prof. Dr. H. Wiegartz, Prof. Dr. D. Salzman'dan dersler alarak doktora çalışmalarında bulundu. 2001 yılında Fransız Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi (CNRS) tarafından verilen burs ile, Bordeaux III Üniversitesi, Ausonius Arkeoloji Enstitüsü'nde Prof. Dr. R. Descat, Prof. Dr. A. Bresson ve Prof. Dr. P. Debord ile birlikte çalıştı. 2003 yılında ABD Harvard Üniversitesi, Classics Bölümü'nün sağlamıő olduğu olanaklarla Prof. Dr. D. G. Mitten ve Prof. Dr. R. Taylor ile birlikte çalışmalarında bulundu. 2005 yılı Şubat ayında Ankara Üniversitesi, DTCF, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent kadrosuna atandı ve Nisan 2005'te doçent oldu. 1985 yılından itibaren Arykanda, Aphrodisias, Alexandria Troas'ta yürütölen kazılarda çeşitli projelerde çalıştı. 2003-2004 yılı Erythrai yüzey araştırmalarının alan direktörlüğünü gerçekleştirdi. 2005 yılı haziran ayında Bakanlar Kurulu Kararı ile "Zeugma Kazıları "başkanlığına getirildi. Gorkay 2006 yılından bu yana LIMC'in (*Lexicon Iconographicum Mythologie Classicae*) Bilimsel Komisyonu'nda Türkiye delegeliğini yürötmektedir.

ZEUGMA KAZISI

Gaziantep Müzesi 1987 yılı; antik kentin nekropolündeki bir kaçak kazı ihbarını deęerlendirmıő ve yapılan çalışmalarında Belkıs Tepe'nin güneydoğunda yer alan nekropol alanında mezar kaya odası açığa çıkarılmıştır. Bu alandan çok sayıda mezar steli müze

envanterine kazandırılmıştır. Nekropol alanındaki benzer çalışmalar 1993-94 yıllarında Selta Deresi ve Çimli Tepe mevkiinde de sürdürülmüştür. Benzer buluntular ile burada da karşılaşmıştır.

Gaziantep Müzesi 1992 yılı; bugün Dionysos villası olarak adlandırılan alanda yine bir kaçak kazı ihbarı neticesinde kurtarma kazılarına başlanmış bu çalışmalar neticesinde kentin M.S II. III. Yüzyıl yapılaşmasının güzel ve ilk örneği olan bir ev açığa çıkarılmıştır. Kazılarda ortaya çıkarılan “Dionysos ile Ariadne'nin Evlenmesi” sahneli mozaik nedeniyle mekan “Dionysos Villası” olarak isimlendirilmiştir. Bu alandaki çalışmalar 1997 yılına kadar sürdürülmüş daha sonra ara verilmiştir. 2003 yılında bu alandaki kazı çalışmaları tekrar başlatılmış 2005 yılına kadar devam etmiştir. Bu çalışmalar sonucunda “Dionysos Villası”na komşu ikinci bir Roma evine daha rastlanmıştır. Bu evin impliviumunda Danae konulu bir mozaik açığa çıkarılmış bu mozaikten dolayı bu ev “Danae Villası” olarak isimlendirilmiştir.

1993 yılı; Kelekağzı mevkiinde yeni bir Roma evinin bir bölümü açığa çıkarılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda orta panosu kaçakçılar tarafından çalınmış bir taban mozaiği ele geçirilmiştir. 2000 yılında mozağin orta panosunun bir tesadüf sonucunda ABD'nin Houston kentinde bir koleksiyonda olduğu tespit edilmiş daha sonra Kültür Bakanlığı'nın çalışmaları neticesinde orta pano Gaziantep Müzesi'ne getirilmiş restorasyonu yapılarak teşhira sunulmuştur.

Gaziantep Müzesi 1996 yılı; Birecik Barajı gövde inşaatı sırasında mozaik parçalarına rastlanılmış kurtarma kazıları neticesinde bu alanda Roma hamam yapısı açığa çıkarılmıştır.

Nantes Üniversitesi-Gaziantep Müzesi 1996-2000 yılı; A bölgesi olarak lanse edilen antik kentin baraj gövdesi altında kalacak olan bölümünde Prof. Dr. Catherine Abadie-Reynal yönetiminde kapsamlı kazı çalışması yürütülmüş ve bu kazılar neticesinde Poseidon–Euphrates vilları kazılmış

çok sayıda mozaik ve kazı buluntusu müze envanterine kazandırılmıştır.

Gaziantep Müzesi 1998-1999 yılı; Kelekağzı mevkiinde arşiv binası yapısı açığa çıkarılmış bu yapı içerisinden 100 bin adet in üzerinde kil mühür baskısı ele geçirilmiştir.

2005 yılında “Bakanlar Kurulu Kararlı Kazı” statüsüne geçen Zeugma arkeolojik kazıları Ankara Üniversitesi başkanlığında yürütülmeye başlanmıştır. 2005 yılında Dionysos ve Danae evlerinin restorasyonuna yönelik arkeolojik kazılar yürütülmüştür. 2005 yılı kazılarında “Danae Evi”nin toprak altındaki *alae* ve *tablinium* mekânları kazılmış ve *Alae* olarak adlandırılan mekânda “Üç Güzeller” mozaiği ortaya çıkarılmıştır. 2006 yılında antik kentin batı nekropolünde yer alan tümülüsün kazısı tamamlanmış ve ayrıca Zeugma'nın Hellenistik nekropolü ortaya çıkarılmıştır. 2007 yılında antik kentin topografik ölçüm çalışmaları tamamlanmış antik kentin büyük bir kısmının 3 boyutlu dijital modeli gerçekleştirilmiştir. 2007 yılında antik kentin konut alanında “Esin Perileri/Muzalar” mozağının bulunduğu oldukça iyi korunmuş bir Roma evi bulunmuştur. Çalışmalar büyük oranda bu büyük Roma evinin planının ve diğer mekânlarının ortaya çıkarılması doğrultusunda devam etmektedir. 2007 yılında Zeugma'da bilinen en büyük sığ havuz mozaiği olan Poseidon, Okeanos ve Thetis mozaiği ortaya çıkarılmıştır ve mozağın ait olduğu büyük yapı kompleksinin diğer mekânlarının ortaya çıkarılması çalışmaları devam etmektedir. 2007 yılında konservasyon ve restorasyon çalışmaları sonrasında “Dionysos Evi”nin ve “Villa A” olarak adlandırılan yapı kompleksinin implivium mimari elemanlarının restorasyonları tamamlanmıştır. 2007 yılında Dionysos ve Danae evleri koruyucu çatı yapısı uygulama projesi hazırlanmış olup 2008 yılında çatı yapısının inşasına başlanması planlanmaktadır.

ZİNCİRLİ HÖYÜK KAZISI

KAZININ YERİ

İli	: Gaziantep
İlçesi	: İslahiye
Köyü	: Zincirli
İrtibat Telefonu	: +001-773-702-1382
e-mail	: d-schloen@uchicago.edu

KAZI BAŞKANININ

Adı	: David
Soyadı	: Schloen
Bağlı Olduğu Kurum	: Chicago Üniversitesi, 1155 East 58th Street Chicago, Illinois 60637 A.B.D.

Özgeçmişi : 28 Kasım 1962 yılında Kanada'da doğdu. 1983 Toronto Üniversitesi'nde lisans, 1995 Harvard Üniversitesi'nde arkeoloji alanında doktora eğitimini tamamladı. Chicago Üniversitesi'nde 1994–1995 okutman, 1995–2002 yardımcı doçent, 2002 yılında da doçent unvanını aldı.

Harvard Üniversitesi kazıları, Ashkelon, İsrail, 1989–2000 (yardımcı direktör), Chicago Üniversitesi kazıları, Yaqush, İsrail, 1995 ve 2000 (proje direktörü), Chicago Üniversitesi kazıları, Atçana Höyük, Türkiye, 2003 ve 2004 (yardımcı direktör), Chicago Üniversitesi kazıları, Zincirli Höyük, Türkiye, 2006– (proje direktörü) kazı çalışmalarına katıldı.

ZİNCİRLİ HÖYÜK KAZISI

Zincirli arkeolojik kazı alanı (antik adıyla Sam'al) Gaziantep İli'nin İslahiye İlçesi'nin 10 kilometre kuzeyinde bulunmaktadır. Zincirli, 100 yıldan daha uzun bir süre önce, 1888-1902 yılları arasında Dr. Felix von Luschan idaresinde Alman Şark Cemiyeti tarafından kazılmıştır. Alman ekip Zincirli'de Arami, Fenike ve Akad dillerinde yazılmış taş yazıtlar ve Geç Hitit ve Fenike tarzlarında yapılmış tanrı, kral ve hayvan tasvirleri içeren etkileyici taş kabartmalar bulmuştur. Hitit İmparatorluğu'nun M.Ö. 1200 civarında yıkılmasının ardından, Zincirli bağımsız, küçük bir krallığın merkezi olarak gelişmiştir. Fakat şehir M.Ö. 8. yüzyılda Asur İmparatorluğu tarafından ele geçirilmiş ve M.Ö. 650 civarında yine Asurlular tarafından yıkılmıştır. Alman arkeologlar bu son yerleşim dönemine ait sur duvarını, duvarın temellerini, duvardaki üç büyük giriş kapısını ve yüz adet kuleyi ortaya çıkarmışlardır. Alman kazı ekibi ayrıca şehrin içindeki kendine ait bir sur duvarı ve giriş kapısı bulunan sitadelde de kazı yapmıştır. Binaların ve surların yapım tarihinin belirlenmesi ve şimdiye kadar hiç kazılmamış olan geniş yerleşim bölgesinin incelenmesi amacıyla, Zincirli'yi modern tekniklerle yeniden kazmak gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmak için büyük ve farklı milletlerden arkeolog ve öğrencilerin oluşturduğu bir ekibi bir araya getirdik. Kazı ekibimizin üyeleri Türkiye, Kanada, İtalya, İngiltere, Fransa, Almanya, Hollanda, İsrail, Yeni Zelanda, Rusya ve Amerika'dan gelmektedir. Ekibimiz konservasyon, çizim, jeofizik tetkik, hayvan kalıntıları, botanik kalıntılar, insan kalıntıları, jeoarkeoloji, metal ve taş aletler konularında uzman araştırmacıları da içinde bulundurmaktadır. 2008 sezonu, 2006–2015 yılları arasında devam edecek on yıllık bir kazı planının üçüncü sezonu olacaktır. Chicago Üniversitesi'nin bu on yıl için amaçları şöyledir:

- 1-Bir sur kapısının ve bitişiğindeki şehir duvarının kazılması ve restorasyonu,
- 2-Yukarı şehrin (sitadelin) bir kısmının kazılması ve restorasyonu,
- 3-Evlerin ortaya çıkarılması amacıyla aşağı şehrin büyük kısmının kazılması,
- 4-Sitadelde tüm yerleşim dönemlerinin belirlenmesi ve tarihlenmesi için bir basamaklı açma ve sondaj çalışması.

Sahip olduğu özel coğrafi konumu nedeniyle asırlardan beri pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu, bu kültürlerin bıraktığı emsalsiz eserlerle özel olma durumunu hâlâ korumaktadır.

16. yüzyıldan itibaren tarihî eserlere ilginin artması, kaçınılmaz olarak gözlerin Anadolu'ya çevrilmesine de neden olmuştur. Başta Avrupalı seyyahların gerçekleştirdiği çalışmalar, zamanla bilimsel temellere oturmaya başlamıştır. Başlangıçta Alman bilim adamlarınca yapılan kazılara, diğer Avrupa ülkeleri ile Amerika, Japonya gibi ülkelere gelen heyetler de eklenmiş, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün teşvikleri ile yurt dışında eğitim alan Türk bilim adamları da bilimsel kazılar yapmaya başlamıştır.

Her geçen gün sayıları artan yerli ve yabancı bilim adamlarının çalışmaları sonucunda hem Anadolu hem de dünya tarihi için önemli sonuçlar alınmaya başlamıştır. Bu durum, bilim adamları arasında bilgi alışverişini ve çalışma sonuçlarının tüm dünya kamuoyuna duyurulmasını zorunlu hâle getirmiştir. Bunun sonucunda, o zamanki adıyla Bakanlığımız Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 1978 yılında uluslararası bir sempozyum düzenleme kararı almıştır. İlki 11-18 Ocak 1979 tarihinde "Uluslararası Kazı Sempozyumu" adıyla, Ankara Türk Tarih Kurumu'nda 24 yerli, 15 yabancı araştırmacının katılımıyla gerçekleştirilen sempozyum, zamanla yüzey araştırması ve arkeometri çalışmalarının da eklenmesiyle, "Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu" adını alarak 30. yılına ulaşmış ve yaklaşık 400 yerli ve yabancı araştırmacının katılımıyla sahasında Dünya'nın en geniş katılımlı ve en düzenli sempozyumu hâline gelmiştir.

2007 yılında gerçekleştirilen kazıların isimleri baz alınarak alfabetik sırayla hazırlanan bu yayın, Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu'nun 30. yılı vesilesiyle ülkemiz arkeolojisinin gelişmesine katkıda bulunan merhum, emekli ve hâlâ çalışmalarını sürdüren tüm akademisyenlere ithaf edilmiştir.

Lagina Kazısı (1891)

ISBN 978-975-17-3319-1

